

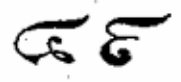
រដ្ឋាៈ
វិទ្យុ ថេឡិកាម អឺរ៉ុប
និង
សេចក្តីវិទ្យុ ប្រទេស ខ្មែរ
សុភ័ក្ត្រ ថេឡិកាម
អង្គការ វិទ្យុ កម្ពុជា
និង វិទ្យុ កម្ពុជា
និង វិទ្យុ កម្ពុជា

សុភ័ក្ត្រ ថេឡិកាម
អង្គការ វិទ្យុ កម្ពុជា

នសមភាព

៤៧

ព.ស. ២២៧៨

ព្រះករុណា ព្រះបាទ ព្រះនរោត្តម ទី ១

ក្រសួង វិទ្យុ ទូរទស្សន៍ កម្ពុជា
ព.ស. ២២៧៨

សុត្តន្តបិដក
អង្គព្រះនិកាយស្ស សិវានិបាតោ
ទសមោ ភាគោ

ឧទេសោ ឧស្ស កតវតោ អវហរតោ សម្មាសមុទ្ទស្ស ។

បណ្ណាសក
បរិយោ សម្ពោធិវគ្គោ

(១) ឯវិមុត្តិ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កតវា សាវត្ថុយំ
វិហារតំ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។
គត្រិ ទោ កតវា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិក្ខុវេតំ ។
កនន្តេតំ តេ ភិក្ខុ កតវតោ បទ្ទាស្សសុំ ។ កតវា
ឯតនេវេន សទេ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិក្ខុយា បរិព្វាជណា ឯវំ
បុច្ឆយ្យុំ សម្ពោធមត្ថិកានំ អារុសោ ធម្មានំ កា
ទមមិសា កាវធាយតិ ឯវំ បុច្ឆា តុម្ពេ ភិក្ខុវេ តេសំ
អញ្ញតិក្ខុយានំ បរិព្វាជណានំ កំនុំ ព្យាគារយ្យថាតិ ។

សុត្តន្តបិដក
អង្គព្រះនិកាយ សិវានិបាតោ
ទសមភាគ

សូមមេស្តា ព្រះបាទព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសមុទ្ទ ព្រះអង្គនោះ ។

បណ្ណាសក
សម្ពោធិវគ្គ ទី ១

(១) ខ្ញុំបាទស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន បេសំអនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ខៀប
ត្រីសិសាវត្ថិ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងទីនោះថា ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ខ្ញុំសូមស្តាប់
ព្រះពុទ្ធដ៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ប៉ុន្មោះថា ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ
ពួកបរិព្វាជិត ជាអន្យតិយ ឬប្រិយស្វយោទីនេះថា ហ្នាលអារុសោ ទាំងឡាយ
ហេតុនៃសេចក្តីចំរើន ឬវត្តកម្មជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង តើដូចម្តេច
ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអន្យតិយស្វយោទីនេះហើយ ឬក៏ទាំងឡាយ
ឬប្រិយស្វយោទីនេះ ដល់ពួកបរិព្វាជិតជាអន្យតិយ ទាំងនោះដូចម្តេច ។

កកវម្ភលកា នោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។ កកវតោ
 សុត្វា កិក្ខុ ជាវស្សន្តិកំ ។ តេជហិ កិក្ខុវេ សុណាថ
 សាទុកំ ឌដសិ ករោថ កាសិស្សមិកិ ។ ឯវម្ភន្តិកំ
 ទោ តេ កិក្ខុ កកវតោ បទ្ធស្សោសុំ ។ កកវ
 ឯគនកោច សេថ កិក្ខុវេ អញ្ញតិក្ខិយា បរិព្វាជកា
 ឯវំ បុទ្ធន្យុំ សម្ពោធបត្តិកានំ អាវុសោ ធម្មានំ
 កា ឧបនិសា ភាវនាយាតិ ឯវំ បុដ្ឋា តុត្តេ កិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិក្ខិយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ព្យាករយ្យាថ
 វតាវុសោ កិក្ខុ កាល្យាណមិត្តោ ហោតិ កាល្យាណ-
 សហាយោ កាល្យាណសម្បវត្តោ ។ សម្ពោធបត្តិ-
 កានំ អាវុសោ ធម្មានំ អយំ បឋមា ឧបនិសា
 ភាវនាយ ។ បុន ច បរិ អាវុសោ កិក្ខុ
 សីលវា ហោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហាតិ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងទ្រង់ព្រះអង្គ មានព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុបានស្តាប់ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយ ក៏នឹងចាំទុក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំង
 ឡាយចូរចាំស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក៏ដូចគ្នាប្រាំបីពុទ្ធ គេជាអតីតសំដែង
 ប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
 ព្រះគុណព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិយ ឬប្រិស្ស
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ហេតុនៃសេចក្តីចម្រើន ឲ្យពួកធម៌
 ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ក៏ដូចម្តេច ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាល
 បើពួកអន្យតិយស្រយោងនេះ អ្នកទាំងឡាយ ឬប្រិះដោះស្រាយដល់
 ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសិទ្ធិញ្ញ្ញល្អ សមគប់
 នឹងមិត្តល្អ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ នេះជាហេតុនៃសេចក្តីចម្រើន
 ឲ្យពួកធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ទី ១ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំង
 ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ

អាចារកោចសម្បទនា អណុមត្តេសុ វង្សេសុ កយទស្សវី
 សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សម្តោធមក្ខិកាន់
 អារុសោ ធម្មាន់ អយំ ធុតិយា ឧបទិសា ភាវនាយ ។
 បុន ច បរិ អារុសោ ភិក្ខុ យាយំ កថា អភិសាល្យទិកា
 ទេកោវិវណសប្បាយា សេយ្យដំនំ អប្បិទ្ធកថា សន្តិដ្ឋិ-
 កថា បរិវេកកថា អសំសន្តកថា វិយាម្ហកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា វិវរុចិយា កថាយ ធិកាម-
 លាភី ហោតិ អកិច្ចលាភី អកសំរលាភី ។ សម្តោធម-
 ក្ខិកាន់ អារុសោ ធម្មាន់ អយំ ធុតិយា ឧបទិសា
 ភាវនាយ ។ បុន ច បរិ អារុសោ ភិក្ខុ អារុទិវិយោ
 វិហាតិ អកុសលានំ ធម្មាន់ បហានាយ កុសលានំ
 ធម្មាន់ ឧបសម្បទាយ ជាមក ធម្មបរិញ្ញាមោ អនិក្ខិ-
 ត្តទុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ សម្តោធមក្ខិកាន់
 អារុសោ ធម្មាន់ អយំ ចតុត្តា ឧបទិសា ភាវនាយ ។

បរិបូណ៌វាយកាចារនីនិគាចរៈ ឃើញខ្លឹមក្នុងរោសតាំងឡាយ
 សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សក្នុងសិក្ខាបទតាំងឡាយ ។ ម្នាល
 អារុសោតាំងឡាយ នេះជាហេតុនៃសេចក្តីចំរើន ខ្ញុំវត្តធម៌ជាចំណែក
 នៃការត្រាស់ដឹងទី២ ។ ម្នាលអារុសោតាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នក
 បានកម្រិត បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ ខ្ញុំកថា
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាផ្លូវដឹង ជាទីសប្បាយទូលាយចិត្ត
 អិអប្បិទ្ធកថា សន្តិដ្ឋិកថា បរិវេកកថា អសំសន្តកថា វិយាម្ហកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្ស-
 នកថា ។ ម្នាលអារុសោតាំងឡាយ នេះជាហេតុនៃសេចក្តីចំរើន
 ខ្ញុំវត្តធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ទី ៣ ។ ម្នាលអារុសោតាំង
 ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុប្រាជ្ញាខ្ញុំវត្តសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបេនខ្ញុំ
 ពួកអកុសលធម៌ចេញ ដើម្បីញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ឱ្យកើតឡើង ជាអ្នក
 មានកម្លាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងខ្ជាប់ខ្ជួន មិនដាក់ពុរចោល ក្នុង
 ធម៌តាំងឡាយ ជាពុសល ។ ម្នាលអារុសោតាំងឡាយ នេះជា
 ហេតុនៃសេចក្តីចំរើន ខ្ញុំវត្តធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ទី ៤ ។

មុន ច បរិ អាវុសោ ភិក្ខុ បញ្ញវា ហោតិ ឧទ-
 យត្តុតាមិទិយោ បញ្ញាយ សមន្តាគតោ អរិយាយ
 និព្វេជិកាយ សម្មាទុក្ខត្វយតាមិទិយោ ។ សម្មាទ-
 បត្តិកានំ អាវុសោ ធម្មានំ អយំ បញ្ញមី ឧបនិសា
 ការិយាយ ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ
 ចានិកត្តំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្ប-
 វត្តិស្ស សីលវា ភវិស្សតិ ចាតិមោក្ខសំវិសុភោ
 វិហរិស្សតិ អាចារកោជវសម្បទោ អណ្តមត្តេសុ វិជ្ជេសុ
 កយទស្សវិ សមាធាយ សិក្ខិស្សតិ សិក្ខាមទេសុ ។
 កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចានិកត្តំ កល្យា-
 ណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវត្តិស្ស យាយំ កថា
 អភិសល្យទិកា ទេតោវិវេណសប្បាយា សេយ្យមិទិ
 អប្បិទ្ធកថា សន្តិទ្ធកថា បរិវេកកថា អសំសត្តកថា
 វិយារម្ហកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា
 វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា វិវុចិយា កថាយ
 ទិកាមលាភី ភវិស្សតិ អតិច្ឆលាភី អតសិលាភី ។

ម្នាលអាវុសោ ចាំនិទ្យាយ ឬយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ច្រកប
 ដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់ ខ្លឹមការកើតឡើងនឹងការវិនាសទៅ
 (ខែទទួលពួកៈ) ជាគ្រឿងទំលាយខ្លួនកិលេសនីប្រាសិវ ជាធម្មជាតិ
 ដល់ខ្លួនកិរិយាអស់ទៅនៃទុក្ខដោយប្រៃស ។ ម្នាលអាវុសោ ចាំនិទ្យាយ
 នេះជាហេតុនៃសេចក្តីចំរើន ទូក្ខកម្ម ជាចំរើណកនៃការព្រាសនឹង
 ទី៧ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ហេតុនេះមែនកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុអ្នក
 មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ សមគប្បនឹងមិត្តល្អ ភិក្ខុមាន
 នឹងបានជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងចិត្តចិត្តសំរិះ បរិបូណ៌ដោយ
 អាចារៈនឹងគោចរ ជាអ្នកយញ្ញកិរិយាច្នៃសំចាំងទ្យាយ សូម្បី
 បន្តិចបន្តួច សមាទានសុក្ខក្នុងសំភារមទចាំងទ្យាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ហេតុនេះមែនកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ មាន
 សំឡាញ់ល្អ សមគប្បនឹងមិត្តល្អ ភិក្ខុមាននឹងបានជាអ្នកបានតាម
 ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយនិយមខ្លួនកថាមានសភាពយ៉ាង
 នេះ ដែលជាកថាផ្លូវផង ជាទិសប្បាយទូលាយចិត្ត គឺអប្បិទ្ធកថា
 សន្តិទ្ធកថា បរិវេកកថា អសំសត្តកថា វិយារម្ហកថា សីលកថា
 សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ។

កល្យាណមិត្តស្បៀត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិក្កុំ
 កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវឌ្ឍស្ស អា-
 ន្ទវិរិយា វិហរិស្សតិ អកុសលានំ ធម្មានំ មហាឆាយ
 កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បឆាយ ជាមវា នធូ-
 បរក្កមោ អនិក្ខត្តុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។
 កល្យាណមិត្តស្បៀត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិក្កុំ
 កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវឌ្ឍស្ស មញ្ញា
 ភវិស្សតិ ឧធម៌ត្ថកាមិជិយា បញ្ញាយ សមញ្ញកោ
 អវិយាយ ជិទ្ធលោកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយកាមិជិយោ ។
 តេជ ច បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ វេសេសុ បព្វេសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ធម្មារោ ធម្មា ឧត្តរី កាវេតត្វា
 អសុភា កាវេតត្វា វកស្ស មហាឆាយ មេត្តា
 កាវេតត្វា ព្យាបាទស្ស មហាឆាយ អាបាបាទស្សតិ
 កាវេតត្វា វិភក្កបច្ឆេឆាយ អនិច្ចសញ្ញា កាវេតត្វា
 អស្មិមានសមុក្សកាយ ។ អនិច្ចសញ្ញិនោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ អនត្តសញ្ញា សណ្ឋាតិ អនត្តសញ្ញិ អស្មិ-
 មានសមុក្សាតំ ចាបុណាតិ ជំដ្ឋវ ធម្មេ ជំព្វានុ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះវេយ្យាក្រមដែលភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ
 មានសំឡេងល្អ សមគប់នឹងមិត្តល្អ គឺភិក្ខុនោះនឹងបានជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ខ្លាចសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់ខ្លួនក្នុងអកុសលធម៌ចេញ ដើម្បីញ៉ាំង
 ក្នុងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកំឡាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែង
 ខ្ជាប់ខ្ជួន មិនដាក់ចុះចោល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ វេយ្យាក្រមដែលភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ
 មានសំឡេងល្អ សមគប់នឹងមិត្តល្អ គឺភិក្ខុនោះនឹងបានជាអ្នកមានបញ្ញា
 ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់ខ្លួនកាត់ឡើងនឹងការវិនាសទៅ
 (វិនិច្ឆ័យព្យាគៈ) ជាគ្រឿងទំលាយខ្លួនលើសដីប្រៃសី ជាធម្មជាតិ
 ដល់ខ្លួនវិយាអស់ទៅវិនិច្ឆ័យដោយប្រវែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុនោះគាំនិរោធិក្នុងធម៌ទាំង៧នេះ ហើយឃើញចំរើន ខ្លួនដល់
 យ៉ាងគេចៀក គឺចំរើនស្តេក ដើម្បីលះពេក ចំរើនបេត្ត ដើម្បី
 លះព្យាបាទ ចំរើនអាណាបានស្ងួត ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិលខ្លួនវិញ្ញាណ ចំរើនអនិច្ច-
 សញ្ញា ដើម្បីដកចោលខ្លួនអស្មិមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 សំគាល់ថា មិនមែនខ្លួន វេយ្យាក្រមដែលភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 មិនទៀង ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនមែនខ្លួន វេយ្យាក្រមដែលខ្លួន
 បាននិព្វានជាគ្រឿងដកចោលខ្លួនអស្មិមាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

[៦] អដទោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិថា ភគវន្តំ ។ បេ ។ ឯក-
 ធន្តំ ឯសំឆោ ទោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតនរោច
 ឯស្សយសម្បឆោ ឯស្សយសម្បឆោតិ កន្តេ វុទ្ធតិ
 កំត្តាវតា ទុ ទោ កន្តេ ភិក្ខុ ឯស្សយសម្បឆោ
 ហោតិ ។ សទ្ធាត្យេ ភិក្ខុ ឯស្សយ អកុសលំ
 បដហតិ កុសលំ ការវតិ បហិទមេវស្ស តំ
 អកុសលំ ហោតិ ។ ហិវត្យេ ភិក្ខុ ឯស្សយ
 ទិក្ខុប្បត្យេ ភិក្ខុ ឯស្សយ វិរិយត្យេ ភិក្ខុ
 ឯស្សយ បញ្ញត្យេ ភិក្ខុ ឯស្សយ អកុសលំ
 បដហតិ កុសលំ ការវតិ បហិទមេវស្ស តំ
 អកុសលំ ហោតិ តញ្ញាស្ស ភិក្ខុនោ អកុសលំ
 បហិទំ ហោតិ សុប្បហិទំ យស្ស អវិយាយ
 បញ្ញាយ ធិស្វា បហិទំ ។ តេន ច មន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ឧមេសុ បញ្ញសុ ធម្មេសុ
 បតិដ្ឋាយ ចត្តារោ ឧបទិស្សយា វិហារិកថា(៦) ។

១ ទ. ចត្តារោ ធម្មា ឧបទិស្សយ វិហារិកថា ។

[៦] ត្រាទោ ភិក្ខុ ទម្រ ចូលទៅគាល់ព្រះជំរាមព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ក្របថ្វាយបង្គំព្រះជំរាមព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្របបង្គំចូលសួរព្រះជំរាមព្រះភាគដូច្នោះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើអង្គុយដោយថា ភិក្ខុអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 ឧស្ស័យ (ទីតាំង) អ្នកបរិបូណ៌ដោយឧស្ស័យដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះភិក្ខុអ្នកបរិបូណ៌ដោយឧស្ស័យ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 បើភិក្ខុកាស្រីយសទ្ធាហើយលះបង់ខ្លះអកុសល ចំរើនខ្លះកុសលបាន
 អកុសលនោះ ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានលះបង់ហើយ ។ បើភិក្ខុកាស្រីយ
 ហិវ បើភិក្ខុកាស្រីយឧត្តប្បៈ បើភិក្ខុកាស្រីយវិយៈ បើភិក្ខុកាស្រីយ
 បញ្ញា ហើយលះបង់ខ្លះអកុសល ចំរើនខ្លះកុសលបាន អកុសលនោះ
 ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានលះបង់ហើយ ព្រោះថា អកុសលដែលភិក្ខុលា
 ឃើញដោយបញ្ញាដ៏ប្រសើរហើយលះ អកុសលនោះឈ្មោះថាភិក្ខុនោះ
 លះហើយ លះស្រឡះហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បូយទៀត ភិក្ខុនោះ
 តាំងនៅក្នុងទីតាំងដទៃហើយ ត្រូវប្រកបដោយឧបទិស្សយ ៤ យ៉ាង ។

កតមេ ចត្តារោ ។ វេទ កំត្វេវ កំត្វុ(១) សម្ព័យេកំ
បដេសេវតំ សម្ព័យេកំ អដកសេតំ សម្ព័យេកំ
បវិវេជតំ សម្ព័យេកំ វិវេជេតំ ។ ឯវិ ទោ
កំត្វេវ កំត្វុ ចំស្សយសម្បដ្ឋោ ហោតីតំ ។

(៣) ដាក់ សមយំ កកវា ចាលីកាយំ វិហារតំ
ចាលីកាបព្វតេ ។ តេទ ទោ បទ សមយេន អាយស្មា
មេឃំយោ កកវិតា ឧបដ្ឋានោ ហោតំ ។ អដទោ
អាយស្មា មេឃំយោ យេន កកវា តេនុបសន្តិមិ
ឧបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ កំវិនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។
ឯកមន្តំ បិគោ ទោ អាយស្មា មេឃំយោ កកវន្តំ ឯត-
ដរោច វត្តាបយំ ករុន្ត ជន្តុក្កាបំ បិណ្ឌាយ បវិសិទ្ធក្កំ ។
យស្សនាទំ ត្វំ មេឃំយ កាលំ បដ្ឋាសីតំ ។
អដទោ អាយស្មា មេឃំយោ បុព្វសមយំ
ចំវិសេត្វា បន្តិចិវមាទាយ ជន្តុក្កាមំ បិណ្ឌាយ ចាវិសិ

១ ១. ម. វេទ កំត្វុ កំត្វុ ។

បេទិស្សិយ យេនីតេដូបម្ពេច ។ ហ្គលកិកុចំវិទ្យាយ កិកុក្ក
សាសនាខេ ពិចារណាហើយ ទើបសេតត្វវិកុវិវេលក្ខរសេត ១
ពិចារណាហើយ ទើបរត់សន្តិកុវិកុវិវេលក្ខររត់សន្តិកុ ១ ពិចារណា
ហើយ ទើបវៀរឡើវិកុវិវេលក្ខរវៀរ ១ ពិចារណាហើយ ទើបបរត្វា
បដិចោលត្វវិកុវិវេលក្ខរបន្ទាបនិចោល ១ ។ ហ្គលកិកុចំវិទ្យាយ
កិកុជាអ្នកបរិច្ចាគិ ដោយទិស្សិយយេនីខេនឯនី ។

(៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់រលឹក្ខិតាលីកា ទៀបត្រង់
ចាលីកា ។ សម័យនោះឯនី ព្រះមេឃិយៈដ៏មានអាយុ ជាឧបដ្ឋាកព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះមេឃិយៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
បិតទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមេឃិយៈដ៏មានអាយុ បិតទៅក្នុងទី
ដ៏សមគួរហើយ ក៏ព្រៃបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគច្បុច្បុះថា បតិព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នាចំរើនចូលទៅកាន់ដង្កូត្រាមដើម្បីបិណ្ឌទុក ។
ហ្គលមេឃិយៈ អ្នកចូរសំគាល់ខ្ញុំកាលដែលគូរនឹងទៅ ក្នុងកាលឥឡូវ
នេះចុះ ។ គ្រានោះ មេឃិយៈដ៏មានអាយុ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត្រ
ចំរើនចំរើ ក្នុងបុព្វព្រាសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ដង្កូត្រាម ដើម្បីបិណ្ឌទុក

ជន្មត្រាមេ ចិណ្ណាយ ចរិត្តា បច្ឆាកត្តំ ចិណ្ណាចា-
 កយ្យដិក្កត្តោ យេន កំមិកាណ្យយ ននិយា
 តិវំ តេនុបសង្កមិ ។ អន្តសា ទោ អាយស្មា
 មេឃិយោ កំមិកាណ្យយ ននិយា តិវេ ជន្មុវិហារំ
 អនុចត្តមមាថោ អនុវិចារមាថោ អម្ពវំ ចាសានិកំ
 រមណីយំ និស្សានស្ស ឯតនហោសំ ចាសានិកំ
 វតិធំ អម្ពវំ រមណីយំ អលំ វតិធំ កុលបុត្តស្ស
 បដានត្តិកស្ស បដាបាយ សចេ មំ កកវំ អនុ-
 ជានេយ្យ អាគន្ធយ្យហំ វមំ អម្ពវំ បដាបាយាតំ ។
 អថទោ អាយស្មា មេឃិយោ យេន កកវំ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិថា កកវំ អកំវានេត្តា ឯតមន្តំ
 ជិសិធំ ។ ឯតមន្តំ ជិសិធំ ទោ អាយស្មា មេឃិយោ
 កកវំ ឯតនវេន វិចារិ កន្ត បុព្វល្លាសមយំ
 ជិវាសេត្តា បន្តិវិវាទាយ ជន្មត្តាមំ ចិណ្ណាយ ចារិសី

លុះត្រូវទៅបំណុលក្នុងជន្មត្រាមេហើយ គឺត្រូវបំបែកបំណុលក្នុង
 កាលជាតិក្រោយនៃកត្ត ក៏ចូលទៅក្នុងស្ថិតិកិមិកា ។ ព្រះ
 មេឃិយៈដ៏មានកាយ កំពុងចង្រ្គឹមតាមលំដាប់ ត្រូវទៅតាមលំដាប់
 ដើម្បីសំរាកស្និទ្ធ ទៀបទ្រូស្ថិតិកិមិកា ។ បានឃើញវិព្រហ្មយ
 ជាទីជ្រះថ្លា ជាទីត្រេកអរ លុះឃើញហើយលោកក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នោះ ឡើយ វិព្រហ្មយនេះ ជាទីជ្រះថ្លា ជាទីត្រេកអរ ឡើយ
 វិព្រហ្មយនេះ គួរដល់ការកាន់ព្យាយាមរបស់កុលបុត្ត អ្នកត្រូវការដោយ
 ការកាន់ព្យាយាម ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យ
 កត្តាអញ កត្តាញទិដ្ឋមកកាន់វិព្រហ្មយនេះ ដើម្បីកាន់សេចក្តី
 ព្យាយាម ។ លំដាប់នោះ ព្រះមេឃិយៈ ដ៏មានកាយចូលទៅកាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងសមត្ថ ។ លុះព្រះមេឃិយៈ ដ៏មានកាយ អង្គុយ
 ក្នុងសមត្ថហើយ គឺក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទិវង្គតនោះ ឱ្យព្រះអង្គស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បុត្រនិទិវិវា
 ក្នុងបុព្វល្លាសមយ ហើយចូលទៅកាន់ជន្មត្រាមេ ដើម្បីបំណុល

បណ្ណាសា លម្កោងវិញ្ញា

ជំនួញមេ បិណ្ណាយ ចរិទ្ធា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ណទា-
តប្បដិក្កញ្ញោ យេន កមិមិកាណ្យាយ ននិយា តិវិ
កេនុបស្ក្រឹមី អន្ទសំ ទោ អហំ កន្តេ កមិមិកាណ្យាយ
ននិយា តិវេ ជន្មវិហារំ អនុបដិក្កមមាទោ អនុវិចារមាទោ
អម្ពវំ ចាសានិកំ រមណីយំ និស្វាន មេ ឯតនហោសិ
ចាសានិកំ វតិធំ អម្ពវំ រមណីយំ អលំ វតិធំ
កុលកុត្តស្ស បដានត្ថិតស្ស បដាធាយ សចេ មំ
កកក អនុជានេយ្យ អាភទ្ទេយ្យាហំ វមំ អម្ពវំ
បដាធាយាតិ ។ សចេ មំ កកក អនុជានេយ្យ
កទ្ទេយ្យាហំ វំ អម្ពវំ បដាធាយាតិ ។ ឯវិ
វុត្ត កកក អាយស្មន្តំ មេយិយំ ឯតនវោច
អាភមេហំ តាវ មេយិយ ឯតកកម្ពំ តាវ យាវ
អញ្ញាបំ កោចិ កំត្តុ និស្សត្តតិ ។ ទុតិយម្ប
ទោ អាយស្មា មេយិយោ កកវុត្តំ ឯតនវោច

បណ្ណាសា លម្កោងវិញ្ញា

លុវត្រិចទៅបិណ្ណបាត ក្នុងជំនួញតាមហើយ ត្រូវបំបែកអំពីបិណ្ណបាត
ក្នុងកាលជាភារីក្រាយខែកក្កដា រួចកិច្ចលទៅកេនេស្ថិតិកមិកាណ្យា បតិក្រិ
ព្រះអង្គដំបើង ខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងដើរចង្រឹមតាមលំដាប់ គ្រូចៅតាម
លំដាប់ ដើម្បីសម្រាកស្និទ្ធិបន្ថែមស្ថិតិកមិកាណ្យា បានឃើញព្រៃស្វាយ
ជាទីជ្រៃថ្លា ជាទីត្រកអរ លុះឃើញហើយខ្ញុំព្រះអង្គក៏មានសេចក្តី
ត្រិះរម្មូច្នោះ ហើយ ព្រៃស្វាយនេះ ជាទីជ្រៃថ្លា ជាទីត្រកអរ ហើយ
ព្រៃស្វាយនេះ គួរដល់ការកាំងព្យាយាមរបស់កុលបុត្រ អ្នកត្រូវការដោយ
ការកាំងព្យាយាម ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកត្តា
អញ កាតាអញនឹងមកកាន់ព្រៃស្វាយនេះ ដើម្បីកាំងសេចក្តីព្យាយាម ។
ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គ
នឹងទៅកាន់ព្រៃស្វាយនេះ ដើម្បីកាំងសេចក្តីព្យាយាម ។ កាលបើ
ព្រះមេឃឹមដ៏មានអាយុ ពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះមេឃឹមដ៏មានអាយុផ្សេងៗ ខ្ញុំលុះមេឃឹម
អ្នកចូលបង្កើនសំនុះ កុំពេល ផ្សិតកថាភក្តីកាំងដី ទម្រង់ទឹកកុំណា
មួយរង្វៀក មកប្រាកដសំនុះ (សិបអ្នកទៅចុះ) ។ ព្រះមេឃឹម
ដ៏មានអាយុ ត្រាបបង្កើនសំនុះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាតំរប់ ២ ដើម្បីផ្សេងៗ

កក់កោ កន្ត ទន្ត កំភូ ឧត្ត កាលិយំ ទន្ត
 កតស្ស បដិចយោ មយ្ហំ ទោ បទ កន្ត អន្ត
 ឧត្ត កាលិយំ អន្ត កតស្ស បដិចយោ សាទ
 មំ កកកំ អនុជាធម្មេ កន្ធយ្យាហំ កំ អម្ពវំ
 បដាធាយាតិ ។ ភកមេហំ ភាវ មេយំយ ឯកកម្មិ
 ភាវ យាវ អញ្ញាបិ កោចិ ភិក្ខុ ទិស្សត្តិ ។
 តតំយម្យំ ទោ អយស្មា មេយំយោ កកវន្តំ ឯក-
 ទោច កកកោ កន្ត ទន្ត កំភូ ឧត្ត កាលិយំ
 ទន្ត កតស្ស បដិចយោ មយ្ហំ ទោ បទ កន្ត អន្ត
 ឧត្ត កាលិយំ អន្ត កតស្ស បដិចយោ សាទ មំ
 កកកំ អនុជាធម្មេ កន្ធយ្យាហំ កំ អម្ពវំ បដាធា-
 យាតិ ។ បដានន្តំ ទោ មេយំយ វទមាចំ កំភូ វទ-
 យ្យាម យស្សនាចិ ភ្នំ មេយំយ កាលំ មញ្ញសិកំ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចដែលត្រូវធ្វើទៅទៀតបន្តិចបន្តួច របស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនមាន ការសន្យាខ្ញុំកិច្ចដែលធ្វើហើយមិនមានទេ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គ ទៅមានកាលិយកិច្ចទៅ
 ទៀត ទៅមានការសន្យាខ្ញុំកិច្ច ដែលធ្វើហើយ ប្រសិនបើ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅកាន់ព្រៃ
 ស្វាយនោះ ដើម្បីកំណត់ព្យាយាម ។ ម្ចាស់មេឃឹមៈ អ្នកចូរបន្តិច
 សិនចុះ កុំពេល ដូរគឺថាគតតែម្នាក់ឯង ទម្រង់មានភិក្ខុណាមួយ
 ឯទៀត មកប្រាកដសិន (សិម្ភក្សទៅចុះ) ។ ព្រះមេឃឹមៈដ៏មានកាយ
 បានក្របបង្ខំខ្លួនព្រះដ៏មានព្រះភាគដាច់ដាច់ ដង្ហែរដូរថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលិយកិច្ចទៅទៀតបន្តិចបន្តួចរបស់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ មិនមាន ការសន្យាខ្ញុំកិច្ចដែលធ្វើហើយមិនមាន បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គ ទៅមានកាលិយកិច្ចទៅទៀត ទៅមាន
 ការសន្យាខ្ញុំកិច្ចដែលធ្វើហើយ ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 អនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅកាន់ព្រៃស្វាយនោះ ដើម្បី
 កំណត់ព្យាយាម ។ ម្ចាស់មេឃឹមៈ គឺថាគតប្រើនិយាយដូចម្តេច
 នឹងអ្នក ដែលមេរតងនិយាយថា ការកំណត់ព្យាយាមដូច្នោះ ម្ចាស់មេ-
 ឃឹមៈ អ្នកចូរសំគាល់ត្រូវពេល ដែលគួរនឹងទៅក្នុងកាលស្ងប់ស្ងួតចុះ ។

អដទោ អាយស្មា មេឃិយោ ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ
 អតិវិនេត្តា បទក្កំណំ កត្តា យេន តំ អម្ពវន្តំ
 កេតុបស្កន្តមំ ឧបស្កន្តមិត្តា តំ អម្ពវន្តំ អាដ្ឋា-
 តាយេត្តា អញ្ញតាស្មី រុក្ខមូលេ ធិវវិហារំ ធិសិធិ ។
 អដទោ អាយស្មតោ មេឃិយស្ស តស្មី អម្ពវន្តំ
 វិហារន្តស្ស យេតុយ្យេន តាយោ ចាបតា បតុសណ
 វិត្តោ សមុទាចវន្តំ សេយ្យធិនំ កាមវិត្តោ
 ព្យាចាជិត្តោ វិហិត្តោ ។ អដទោ អាយស្មតោ
 មេឃិយស្ស ឯកទហោសិ អច្ឆវិយំ វត កោ អត្តតំ
 វត កោ សទ្ធាយ តត្តា អតាស្មា អទតាវិយំ
 ចព្វជិតា អដ ច បទំមេហិ តិហិ ចាបតេយិ
 អតុសាលេហិ វិត្តោហិ អទ្ធាសត្តា កាមវិត្តោន
 ព្យាចាជិត្តោន វិហិត្តោនាតិ ។ អដទោ
 អាយស្មា មេឃិយោ យេន កកវ កេតុបស្កន្តមិ
 ឧបស្កន្តមិត្តា កកវន្តំ អតិវិនេត្តា ឯកមន្តំ ធិសិធិ ។
 ឯកមន្តំ ធិសិធា ទោ អាយស្មា មេឃិយោ

ក្រាខានឯង ព្រះមេឃិយៈ ដំមានកាយ ក្រែកបាតកសនៈ
 ក្រែបថ្វាយបង្គំព្រះដំមានព្រះភាគ ធ្វើប្រែក្បាលហើយចូលទៅក្រែ
 ស្វាយនោះ លុះទៅដល់ហើយ កំចូលទៅកាន់ព្រៃស្វាយនោះ អង្គុយ
 សម្រាកក្នុងវាលវែង ទៀបគល់ឈើ ១ ដើម ។ លំដាប់នោះ កាល
 ព្រះមេឃិយៈដំមានកាយទៅក្នុងព្រៃស្វាយនោះ អតុសលវិត្តៈដំលាមក
 ព្យាយាម គិតកម្រិតក្តុះ ១ ព្យាបាទវិត្តៈ ១ វិហិត្តវិត្តៈ ១ កំពុះ
 កោរឡើងរឿយៗ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមេឃិយៈដំមានកាយ
 កំមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ ឃើញ អស្តាប្បណៈសំ ឃើញ ចំរៀក
 ណាស់ហ្ន៎ បុគ្គលខ្លាំងឡាយចេញចាកដួននោះ ចូលកាន់ដួនដោយ
 សន្តា កំនើតមានអតុសលវិត្តៈដំលាមក ព្យាបាទ គិតកម-
 រិត្តៈ ១ ព្យាបាទវិត្តៈ ១ វិហិត្តវិត្តៈ ១ កាមរូបក្រឡេក ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះមេឃិយៈដំមានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ ក្រែបថ្វាយបង្គំព្រះដំមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
 សមគួរ ។ លុះព្រះមេឃិយៈដំមានកាយអង្គុយ ក្នុងសមគួរហើយ

កក្កដា ឯកទស្ស ឯក មយ្ហំ កន្ត តស្សី អម្ពវិទ
 វិហារន្តស្ស យេកុយ្យេន តយោ ជាបកោ អកុសលា
 វិកត្តា សមុបាទន្តំ សេយ្យមីទំ កក្កដាវិកត្តោ
 ឡាបាទវិកត្តោ វិហារវិកត្តោ តស្ស មយ្ហំ កន្ត
 ឯកទស្ស អម្ពវិយំ វត កោ អត្តតំ វត កោ
 សទ្ធាយ តត្ថា អកាស្មា អនកាវយំ បព្វជិកា អថ ច
 បដិមេហំ តីហិ ជាបកេហិ អកុសលេហិ វិកត្តោហិ
 អទ្ធាសត្តា កាមវិកត្តោ ឡាបាទវិកត្តោ វិហារ-
 វិកត្តោនាតិ ។ អបរិបត្តាយ មេឃិយ ចេតោវិមុត្តិយា
 បព្វ ធម្មា បរិបត្តាយ សំវត្តន្តិ ។ កក្កដេ បព្វ ។
 ឯក មេឃិយ កិក្ក កល្យាណមិត្តោ ហោតិ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្មវត្តោ ។ អបរិបត្តាយ
 មេឃិយ ចេតោវិមុត្តិយា អយំ បវេហោ ធម្មោ បរិបត្តាយ
 សំវត្តនិ ។ មុន ច បរិ មេឃិយ កិក្ក សីលកំ ហោតិ
 ចាតិហេតុសំវសំវតោ វិហារតិ អាចារកោចសម្មត្តោ

កិក្កាបបន្តិទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទី
 ឯកោ កាលខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងវិទ្យាសាលានោះ អកុសលវិកត្តៈដ៏លាមក
 ព្យាប្រការ គឺកាមវិកត្តៈ ព្យាបាទវិកត្តៈ វិហារវិកត្តៈ កន្ត តស្ស
 កុលពារឡើងឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ពោ
 សេចក្តីព្រះដូច្នោះ យើង អស្ចារ្យណាស់ យើង ចំរើកណាស
 កុលបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះនោះ ចូលកាន់ផ្ទះដោយសង្ខារហើយ
 ក៏នៅតែមានអកុសលវិកត្តៈដ៏លាមក ព្យាប្រការនេះ គឺកាមវិកត្តៈ
 ព្យាបាទវិកត្តៈ វិហារវិកត្តៈ កាមបរិក្ខេត ។ ម្ចាស់
 មេឃិយៈ ធម៌ទាំងឡាយ ៥ យ៉ាងក្នុងប្រព្រឹត្តិទៅ ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ
 ដែលកុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់ក្លាឡើងបាន ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ
 ផ្លូវមួយចុះ ។ ម្ចាស់មេឃិយៈ កិក្កក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានប្រិយ្យ
 មានសំឡាញ់ល្អ សមគប្បីនឹងប្រិយ្យ ។ ម្ចាស់មេឃិយៈ នេះជាធម៌
 ទី ១ ក្នុងប្រព្រឹត្តិទៅ ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ ដែលកុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់
 ក្លាឡើងបាន ។ ម្ចាស់មេឃិយៈ មួយទៀត កិក្កជាអ្នកមានសីល សង្រួប
 ហើយដោយការសង្រួបក្នុងមាត់ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនឹងតោបៈ

អណ្តមត្តសុ វិជ្ជេសុ កយនស្សវី សមាធាយ
 សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ។ អបរិបត្តាយ មេឃីយ
 ចេតោវិមុត្តិយា អយំ ធុតំយោ ធម្មោ បរិបត្តាយ
 សំវត្តតំ ។ ឫទ ច បរិ មេឃីយ ភិក្ខុ យាយ
 កថា អភិសល្លេខិកា ចេតោវិវេណសច្យាយា
 សេយ្យចំ អប្បិច្ឆកថា សន្តិច្ឆកថា បរិវេកកថា
 អសំសត្តកថា វិវិយាវម្ពកថា សីលកថា សមាធិ-
 កថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណមស្សនកថា
 វិវរុបិយា កថាយ ឯកាមលាភី ហោតំ អតិច្ឆលាភី
 អកសិរលាភី ។ អបរិបត្តាយ មេឃីយ ចេតោវិមុត្តិយា
 អយំ ធុតំយោ ធម្មោ បរិបត្តាយ សំវត្តតំ ។ ឫទ
 ច បរិ មេឃីយ ភិក្ខុ អាវុទ្ធវិវិយោ វិហារតំ អកុសលានំ
 ធម្មានំ បហាធាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បធាយ
 ថាមវា ធម្មបរិក្កមោ អធិក្ខត្តទុរោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ។ អបរិបត្តាយ មេឃីយ ចេតោវិមុត្តិយា
 អយំ ចតុត្តោ ធម្មោ បរិបត្តាយ សំវត្តតំ ។

ឃើញភ័យ ក្នុងទោសចាំនិទ្យាយសូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា
 ក្នុងសិក្ខាបទចាំនិទ្យាយ ។ ហាលមេឃីយៈ នេះជាធម៌ទី ២
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ ដែលពុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់ក្លា
 ឡើងបាន ។ ហាលមេឃីយៈ មួយទៀត គឺក្នុងអ្នកបានតបប្រាថ្នា
 បានបំណងប្រាថ្នា បានដោយសិរិយឲ្យកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែល
 ជាប់ដីផ្លូវផង ជាទីសប្បាយទូលាយចិត្ត គឺអប្បិច្ឆកថា សន្តិកថា
 បរិវេកកថា អសំសត្តកថា វិវិយាវម្ពកថា សីលកថា សមាធិកថា
 បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណមស្សនកថា ។ ហាល
 មេឃីយៈ នេះជាធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ ដែល
 ពុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់ក្លាឡើងបាន ។ ហាលមេឃីយៈ មួយទៀត
 គឺក្នុងអ្នកប្រាជ្ញខ្ពស់សេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលរបង់ខ្ញុំក្នុងអកុសលធម៌
 ចេញ ដើម្បីញ៉ាំងក្នុងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកម្លាំង
 ហានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មាំមួន មិនដាក់ចុះចោលក្នុងកុសលធម៌ចាំនិ
 ទ្យាយ ។ ហាលមេឃីយៈ នេះជាធម៌ទី ៤ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ ដែលពុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់ក្លាឡើងបាន ។

បុទ ច បរំ មេឃិយេ ភិក្ខុ បញ្ចកំ ហោតិ ឧទយន្តតា-
 មិច្ឆិយោ បញ្ញាយ សមន្តាគតោ អរិយាយ ជំទ្រងំកាយ
 សន្មត្តកុក្ខយតាមិច្ឆិយោ ។ អបរិបញ្ញាយ មេឃិយេ
 ចេតោវិមុត្តិយោ អយំ បត្យមោ ធម្មោ បរិបញ្ញាយ
 សំវត្តតំ ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ មេឃិយេ ភិក្ខុនោ
 បាដិកត្តំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្ប-
 វឌ្ឍស្ស សីលកំ ករិស្សតិ ។ ថេ ។ សមាធាយ
 សិក្ខិស្សតិ សិក្ខាបទេសុ ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ
 មេឃិយេ ភិក្ខុនោ បាដិកត្តំ កល្យាណសហាយស្ស
 កល្យាណសម្បវឌ្ឍស្ស យាយិ កថា អភិសិល្បទំកា
 ចេតោវិវាណសម្បាយា សេយ្យដំជំ អប្បិច្ឆកថា ។ ថេ ។
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា វិវុធិយោ កថាយ ជំកាម-
 ណភិ ករិស្សតិ អតិច្ឆណភិ អតសិរលភិ ។ កល្យា-
 ណមិត្តស្សតំ មេឃិយេ ភិក្ខុនោ បាដិកត្តំ កល្យា-
 ណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវឌ្ឍស្ស អាទុរិយោ
 វិហរិស្សតិ ។ ថេ ។ អជំកុត្តិច្ឆុរេ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។

ម្ចាស់មេឃិយៈ ឬយទៀត គិត្តិយ្យកម្មមានប្រាថ្នាប្រកបដោយប្រាថ្នា
 ដែលកំណត់នៃការកើតឡើង វិនិច្ឆ័យទៅ ជាគ្រឿងនៃលាមក
 គំលេសដ៏ប្រសើរ ជាធម្មជាតិដល់នូវកិរិយាគំលេងចូកដោយប្រៃវែង ។
 ម្ចាស់មេឃិយៈ ខេដោធមិវ ៨ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចេតាវិបុត្តិ ដែល
 កុំចាត់ចាស់វា ឲ្យចាស់វាឡើងបាន ។ ម្ចាស់មេឃិយៈ ហេតុនេះ
 វែងកើតប្រាកដដល់គិត្តិយ្យកម្មមានប្រិល្ល មានសំឡាញ់ល្អ សមគប់នឹង
 មិត្តិល្អ គិត្តិយ្យនេះនឹងបានជាអ្នកមានសីល ។ បើ ។ សមាគមសិក្សា
 ក្នុងសិក្ខាបទចាំខ្សោយ ។ ម្ចាស់មេឃិយៈ ហេតុនេះវែងកើតប្រាកដ
 ដល់គិត្តិយ្យកម្មមានប្រិល្ល មានសំឡាញ់ល្អ សមគប់នឹងមិត្តិល្អ គិត្តិ-
 យ្យនេះនឹងបានជាអ្នកមានប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយ
 ភិយ ឲ្យកថាមានសកម្មភាពយ៉ាងនេះ ដែលដាក់ថាដ៏ផ្សំផង ជាទិសប្បាយ
 ទូលាយចិត្ត គឺអប្បិច្ឆកថា ។ បើ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ។ ម្ចាស់
 មេឃិយៈ ហេតុនេះ វែងកើតប្រាកដដល់គិត្តិយ្យកម្មមានប្រិល្ល មាន
 សំឡាញ់ល្អ សមគប់នឹងមិត្តិល្អ គិត្តិយ្យនេះនឹងបានជាអ្នកប្រាជ្ញទូលំទូលាយ
 ក្បាលម ។ បើ ។ ជាអ្នកមិនដាក់ពុទ្ធារាម ក្នុងកុសលធម៌ចាំខ្សោយ ។

កល្យាណមិត្តស្បៀត ខេម៉ាយ កិក្ខុវា ពាជិកខ្ញុំ
 កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវ័ន្តស្ស ចញ្ញក
 កវិស្សតិ ។ បេ ។ សន្តានុកុក្ខយតាមិធិយា ។
 គេន ច ចន ខេម៉ាយ កិក្ខុវា ឥមេសុ ចត្សសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ចត្តារោ ធម្មា ឧត្តរី ការវេតព្វា
 អស្មតិ ការវេតព្វា ភកស្ស បហាបាយ មេត្តា
 ការវេតព្វា ព្យាបាទស្ស បហាបាយ អាចាតាទស្សតិ
 ការវេតព្វា វិកត្តបន្ថេតាយ អនិទូសញ្ញា ការវេតព្វា
 អស្មិមាទសម្បក្សាយ ។ អនិទូសញ្ញា ខេម៉ាយ
 អនត្តសញ្ញា សណ្ឋានិ អនត្តសញ្ញា អស្មិមា-
 សម្បក្សតំ បាបុណភិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ធិត្វាធន្តំ ។

(៤) ដេតំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថិយំ វិហារតំ
 ជេតវេន អនាជមិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។ គេន
 ចោ ចន សនយេន អាយស្មា ធន្តរោ
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ កិក្ខុ ធម្មិយា កុបាយ សទ្ធ-
 ស្សតិ សមាទមេតិ សមុត្តរេតិ សម្បហំសេតិ ។

ម្ចាស់មេឃឹមៈ ហេតុនេះវែមងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ
 មានសំឡាញ់ល្អ សមគប់នឹងមិត្តល្អ គឺភិក្ខុនោះ នឹងបានជាអ្នក
 មានបញ្ញា ។ បេ ។ ជាធម្មជាតិដល់ខ្ញុំកិរិយាអស់ៗ ខែខ្ពស់ដោយ
 ប្រពៃ ។ ម្ចាស់មេឃឹមៈ មួយទៀត ភិក្ខុនោះគាំទ្រនៅក្នុងមិត្តចំនាត់
 នេះហើយ ធម្មចំរើនខ្ពស់បំប៉ែន យ៉ាងគេទៅគឺចំរើនអស្មត ដើម្បីលះ
 កងៈ ចំរើនមេត្តា ដើម្បីលះព្យាបាទ ចំរើនអាមាបាទស្សតិ ដើម្បីផ្តាច់បដិ
 ឡូកិកក្កៈ ចំរើនវិនិច្ឆ័យសញ្ញា ដើម្បីដកចោលនូវអស្មិមាទៈ ។ ម្ចាស់
 មេឃឹមៈ សេចក្តីសំគាល់ថា មិនបែនខ្លួន វែមងប្រាកដដល់ភិក្ខុអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ថា មិនទៀង ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនបែនខ្លួន
 វែមងដល់ព្រះនិព្វានជាគ្រឿងដកចោលនូវអស្មិមាទៈ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(៤) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះចង ព្រះ
 នខ្ពកៈដ៏មានអាយុ បានញ៉ាំងភិក្ខុចំនាត់ខ្យាយឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់
 យក ឱ្យរាចរហាម ឱ្យរីករាយ ដោយធម្មិកត ក្នុងបណ្ណានសាលា ។

អដិទោ កកក សាយណ្ណសមយំ បដិសល្លាណា វុដ្ឋិតា
 យេនុបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា តហិ-
 ទ្វារកោដ្ឋកេ អដ្ឋាសំ កតាបរិយោសានំ អាគម-
 យមាណេ ។ អដិទោ កកក កតាបរិយោសានំ វិទិត្វា
 ឧត្តរសេត្វា អត្តន្យំ អាតោដេសិ ។ វិវរិស្ម ទោ
 តេ ភិក្ខុ កកកតា ទ្វារំ ។ អដិទោ កកក ឧបដ្ឋាន-
 សាលំ វរិសិត្វា បញ្ញាត្ត អាសារេ និសីទិ ។ និសដ្ឋ
 ទោ កកក អាយស្មន្តំ នន្តកំ ឯតទភេទ ដិយោ ទោ
 ទ្រាយំ នន្តក ធម្មបរិយោយោ ភិក្ខុនំ បដិវាសិ
 អមំ មេ បិដ្ឋិ អាតិលាយតិ តហិទ្វារកោដ្ឋកេ
 បិតស្ស កតា បរិយោសានំ អាគមយមាណស្សតិ ។
 ឯវំ វុត្ត អាយស្មា នន្តកោ សារដ្ឋមាទ្ធពោ
 ទុត្តប្បមាណេ(១) កកក ឯតទភេទ ន ទោបន មយំ
 កន្តេ ដាលាម កកក តហិទ្វារកោដ្ឋកេ វិភោតិ
 សេ ហិ មយំ កន្តេ ដាលយ្យម កកក តហិទ្វារ-
 កោដ្ឋកេ វិភោតិ ឯត្តកំបិ ទោ ធម្មដិកាសេយ្យនំ ។

១. ឧត្តប្បមាណេ. អយំ វាហេ ១ ទិស្សតិ ។

ត្រាតារ ព្រះដំរីព្រះកោក ចេញអំពីទីត្បូងសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ណ-
 សម័យ ចូលទៅឧបដ្ឋានសាលា លុបស្តូចចូលទៅដល់ហើយ គឺ
 ប្រាប់ទៅទៀបក្រាងទ្វារភាគក្រៅ ទើបចាប់កថា ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដំរីព្រះកោក ទ្រង់ប្រាប់ច្បាស់ដល់កថាហើយ គឺត្រូវហម
 ហើយគោរសន្តទ្វារ ។ ក្នុងកំឡុងនោះ តំបើកទ្វារថ្វាយព្រះ
 ដំរីព្រះកោក ។ លំដាប់នោះ ព្រះដំរីព្រះកោក ស្តេចចូលទៅ
 ក្នុងឧបដ្ឋានសាលាហើយ ទ្រង់និរលំអាសនៈវែងលេញក្រាលថ្វាយ ។
 លុះព្រះដំរីព្រះកោក និរលំហើយ ទ្រង់ត្រាស់និទ្ទិព្រះនន្តកៈដំរីព្រះ
 កាយថា វិននន្តកៈ ធម្មបរិយាយរបស់អ្នកនេះ វែងលេញក្រាល
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ប៉ុន្តែអម្បាល កថាគណនាទៀបក្រាងទ្វារភាគ
 ក្រៅ ទើបចាប់កថាដល់កេរយទ្រង់ ។ កាលបើព្រះដំរីព្រះ
 ព្រះកោក ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះនន្តកៈដំរីព្រះកាយ ក៏ទៀង
 អន់ទ្វាទ បាទក្រាបបង្គំចូលព្រះដំរីព្រះកោកដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដំរីព្រះ យើងខ្ញុំមិនដឹងថាព្រះដំរីព្រះកោក ទ្រង់ប្រាប់ទៅទៀប
 ក្រាងទ្វារភាគក្រៅទេ បពិត្រព្រះអង្គដំរីព្រះ បើប្រសិនបើ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គដឹងថា ព្រះដំរីព្រះកោក ទ្រង់សណ្តិតទៅទៀបក្រាងទ្វារភាគក្រៅ
 ដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បំណងប្រើសំដីនិទ្ទេសពាក្យមានប្រយោជន៍ប៉ុណ្ណោះ ។

អដថោ ភគវា អាយស្មន្តំ ទទ្ធកំ សាវជ្ជោធាធួម៌
 វិជិត្វា អាយស្មន្តំ ទទ្ធកំ ឯតនកេច សាទុ សាទុ
 ទទ្ធកា ឯតំ ថោ ទទ្ធកា តុញ្ញកំ បដិវ្យំ កុលុធិត្វានំ
 សទ្វាយ អតារស្មា អនោវយំ បទ្វជិតានំ យំ កុម្មេ
 ធីត្ថិយា កថាយ សន្និសីទេយ្យាធិ សន្និបតិកានំ
 រោ ទទ្ធកា ទ្វយំ ករណីយំ ធីត្ថំ វា កថា អវិយោ
 វា តុញ្ញិកាវោ ។ សទ្វោ ទទ្ធកា កិក្ខុ ហោតិ ថោ
 សីលវា ឯវំ សោ តេជន្តេន អវិប្បហេ ហោតិ តេជ
 នំ អន្តំ បរិបូរេតត្វំ កំណ្ហាហំ^(១) សទ្វោ ច អស្សំ
 សីលវា ឯវា ។ យតោ ច ថោ ទទ្ធកា កិក្ខុ
 សទ្វោ ច ហោតិ សីលវា ច ឯវំ សោ តេជន្តេន
 បរិបូរេ ហោតិ សទ្វោ ច ទទ្ធកា កិក្ខុ ហោតិ
 សីលវា ច ថោ ច លាភី អដ្ឋិត្តំ ចេតោស
 មាធិស្ស^(២) ឯវំ សោ តេជន្តេន អវិប្បហេ ហោតិ
 តេជ នំ អន្តំ បរិបូរេតត្វំ កំណ្ហាហំ សទ្វោ ច អស្សំ
 សីលវា ច លាភី ច អដ្ឋិត្តំ ចេតោសមាធិស្សតិ ។

១ ឧ.កិច្ចាហំ ។ ២ ឧ.ចេតោសមាធិស្ស ។

សំដៅថា: ព្រះជំរាមព្រះភារ ទ្រង់ប្រាបច្បាស់ខ្យល់ព្រះទន្ធកៈ
 ជំរាមកាយ ជាអ្នកមានសភាពអៀនអន ហើយទ្រង់ត្រាស់នឹង
 ព្រះទន្ធកៈ ជំរាមកាយវ្យុច្ឆេថា ម្ចាស់ទន្ធកៈ ប្រើពេហើយ ។
 ម្ចាស់ទន្ធកៈ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីអន្តរាយប្រជុំគ្នា ដោយធម៌កថា
 ណា ការអន្តរាយប្រជុំគ្នាដោយធម៌កថាខ្លះ សមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ដែលជាគុណបុគ្គលចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្ទះស ដោយសព្វហើយ ម្ចាស់
 ទន្ធកៈ អ្នកទាំងឡាយដែលប្រជុំគ្នាហើយ គប្បីធ្វើកិច្ចការយ៉ាងអី ធម៌-
 កថា ១ អរិយកុណីកាព ១ ។ ម្ចាស់ទន្ធកៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វគ្រាន្ត
 សីល កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនពេញដោយអង្គនោះទេ
 ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះដោយគំរូថា ពេញអញ្ចគប្បីជាអ្នកមាន
 សព្វផង មានសីលផង មិនដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់ទន្ធកៈ កាលណា
 ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផង មានសីលផង កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាអ្នកពេញដោយអង្គនោះ ម្ចាស់ទន្ធកៈ ភិក្ខុមានសព្វផង
 មានសីលផង តែមិនបានចូរចេតោសមាធិទាំងស្រុង កាលបើ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនពេញដោយអង្គនោះទេ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 បំពេញអង្គនោះដោយគំរូថា ពេញអញ្ចគប្បីជាអ្នកមានសព្វផង មាន
 សីលផង បានចូរចេតោសមាធិទាំងស្រុងផង មិនដូច្នោះទេ ។

យោគា ច ទោ ទទ្ទកា ភិក្ខុ សន្នោ ច ហោតិ សីលវា
 ច លាភី ច អជ្ឈត្តំ ចេតោសមាជិស្ស ឯវំ សោ
 ភេទន្តេន បរិច្ចរោ ហោតិ សន្នោ ច ទទ្ទកា ភិក្ខុ
 ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អជ្ឈត្តំ ចេតោសមា-
 ជិស្ស ន លាភី អជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ សោ
 ភេទន្តេន អបរិច្ចរោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ទទ្ទកា
 ទ្ធិវានកោ ចកុប្បានកោ ភស្ស ភស្ស ឯកោ
 ទានោ ធិមកោ លាមកោ ឯវំ សោ ភេទន្តេន
 អបរិច្ចរោ អស្ស ឯវមេវ ទោ ទទ្ទកា ភិក្ខុ សន្នោ ច
 ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អជ្ឈត្តំ ចេតោស-
 មាជិស្ស ន លាភី អជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ សោ
 ភេទន្តេន អបរិច្ចរោ ហោតិ ភេទ តំ អង្គំ បរិច្ចរេតត្ថំ
 តិក្ខាហំ សន្នោ ច អស្សំ សីលវា ច លាភី ច
 អជ្ឈត្តំ ចេតោសមាជិស្ស លាភី ច អជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្ស-
 នាយាតំ ។ យោគា ច ទោ ទទ្ទកា ភិក្ខុ សន្នោ ច
 ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អជ្ឈត្តំ ចេតោ-
 សមាជិស្ស លាភី ច អជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ

ម្ចាស់ទទ្ទកៈ កាលណាភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផល មានសីលផង បានទូរ
 ចេតោសមាជិភាវណ្ណសន្តានផង កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា
 ជាអ្នកពេញដោយអង្គនោះ ម្ចាស់ទទ្ទកៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផល មាន
 សីលផង បានទូរចេតោសមាជិ ភាវណ្ណសន្តានផង តែមិនបានទូរ
 អជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាមិន
 ពេញដោយអង្គនោះ ។ ម្ចាស់ទទ្ទកៈ ដូចសត្វដឹង ៤ សត្វដឹង ៤
 តែដឹង ១ របស់សត្វនោះ ។ ថោកថយ គន់ កាលបើយ៉ាងនេះ សត្វ
 នោះឈ្មោះថា មិនពេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ទទ្ទកៈ
 ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផល មានសីលផង បានទូរចេតោសមាជិ
 ភាវណ្ណសន្តានផង តែមិនបានទូរអជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា កាលបើ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនពេញដោយអង្គនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវ
 បំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា អាត្មាអញ ឥឡូវជាអ្នកមានសព្វផល
 មានសីលផង បានទូរចេតោសមាជិ ភាវណ្ណសន្តានផង បានទូរអជិ-
 ប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង មិនដូច្នោះឬ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ទទ្ទកៈ
 កាលណា ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផល មានសីលផង បានទូរចេតោសមាជិ
 ភាវណ្ណសន្តានផង បានទូរអជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង កាលបើយ៉ាងនេះ

សោ តេជោ បរិបូរណ ហោតិ ។ វេទមន្ត កតវា
 វេទ វគ្គា ឧសុកតោ ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ ចារិសំ ។
 អថទោ អាយស្មា ឧទ្ធកោ អថិប្បក្កន្តស្ស កតវិកោ
 ភិក្ខុ អាមន្តសំ វេទាចារិសោ កតវា ធម្មមា បដេហិ
 តេរលបរិបូណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ សន្នោ ឧទ្ធក ភិក្ខុ
 ហោតិ ទោ សីលវា ឯវំ សោ តេជោ អបរិបូរណ
 ហោតិ តេជ តំ អង្គំ បរិបូរណត្ថំ តិច្ឆាហំ សន្នោ
 ច អស្សំ សីលវា ចាតិ ។ យតោ ច ទោ ឧទ្ធក
 ភិក្ខុ សន្នោ ច ហោតិ សីលវា ច ឯវំ សោ
 តេជោ បរិបូរណ ហោតិ សន្នោ ច ឧទ្ធក
 ភិក្ខុ ហោតិ សីលវា ច ទោ ច លាភី អដ្ឋត្ថំ
 វេតោសមាជិស្ស ។ បេ ។ លាភី ច អដ្ឋត្ថំ
 វេតោសមាជិស្ស ច លាភី អជិប្បញ្ញាធម្មិបស្ស-
 នាយ ឯវំ សោ តេជោ អបរិបូរណ ហោតិ

ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ជាអ្នកពេញដោយអង្គនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 គ្រាន់ពាក្យនេះបរិហោយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ពាលពាក្យនេះហើយ
 ក៏ត្រាកោសសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ ។ គ្រានោះ ព្រះទទ្ធកៈ
 ដ៏មានឈ្មោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រៀសចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន
 ក៏ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់កវុសាទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ គ្រប់ទាំង
 អស់វាយបទទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ស្តេចត្រាកោសសនៈចូល
 ទៅកាន់វិហារ គ្រាន់ថា ម្ចាស់ទទ្ធកៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វគ្រាន់
 សីល កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនពេញដោយអង្គនោះ
 ភិក្ខុនោះត្រូវតែបំពេញអង្គនោះដោយគិតថា ពាក្យអញ គប្បីជាអ្នកមាន
 សព្វផល មានសីលផង មិនប៉ុន្មោះឬ ។ ម្ចាស់ទទ្ធកៈ កាលណា
 ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផល មានសីលផង កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថា ពេញដោយអង្គនោះ ម្ចាស់ទទ្ធកៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផល
 មានសីលផង តែមិនបានទូរចោសមាជិ ទាំងក្នុងសព្វាន ។ បេ ។
 បានទូរចោសមាជិ ទាំងក្នុងសព្វានផង តែមិនបានទូរអធិប្បញ្ញាធម្ម-
 ិបស្សនា កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនពេញដោយអង្គនោះ

សេយ្យជាចិ ទទួក ធ្វើបាណកោ ចកុប្បណកោ ឧស្ស
 តស្ស ឯកោ បាណោ ឱមកោ លាមកោ ឯវំ សោ
 តេនត្ថេន អបរិច្ចរោ អស្ស ឯវមេ ទោ ទទួក ភិក្ខុ
 សទ្ធោ ច ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អដ្ឋង្គំ ចេតោ
 សមាធិស្ស ច លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ
 សោ តេនត្ថេន អបរិច្ចរោ ហោតិ តេន តំ អង្គ
 បរិច្ចរោតំ កំណាមំ សទ្ធោ ច អស្ស សីលវា ច លាភី
 ច អដ្ឋង្គំ ចេតោសមាធិស្ស លាភី ច អធិប្បញ្ញាធម្ម
 វិបស្សនាយាតិ ។ យតោ ច ទោ ទទួក ភិក្ខុ សទ្ធោ
 ច ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អដ្ឋង្គំ ចេតោសមា
 ធិស្ស លាភី ច អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ សោ
 តេនត្ថេន បរិច្ចរោ ហោតិ ។ មត្ថិមេ អាវុសា
 អាធិសំសា កាលេន ចម្មស្សវេន កាលេន ចម្មសា
 កាត្វាយ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥនាវុសោ ភិក្ខុ
 ភំក្កំ ធម្មំ ទេសេតិ អាធិកល្យាណំ មជ្ឈ
 កល្យាណំ បរិយាសាធកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញនំ
 កោវលបរិប្បណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិវេ បកាសេតិ

ម្ចាស់ទទួកៈដូចសត្វជើង ២ សត្វជើង ២ តែដឹងមួយរបស់សត្វនោះ ។
 ថោកថយ អន់ កាលបើយ៉ាងនេះសត្វនោះឈ្នោះថាមិនពេញដោយអង្គ
 នោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ទទួកៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផង មាន
 សីលផង បានខ្ញុំវិចារោសមាធិវាជក្នុងសត្វផង តែមិនបានខ្ញុំវិចារោ
 ប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្នោះថាមិនពេញដោយ
 អង្គនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា អាក្ខអញ
 អប្បិជាអ្នកមានសព្វផង មានសីលផង បានខ្ញុំវិចារោសមាធិវាជក្នុង
 សត្វផង បានខ្ញុំវិចារោសមាធិវាជក្នុងសត្វផង មិនដូច្នោះឬ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់ទទួកៈ កាលណា ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផង មាន
 សីលផង បានខ្ញុំវិចារោសមាធិវាជក្នុងសត្វផង បានខ្ញុំវិចារោសមាធិវាជក្នុង
 វិបស្សនាផង កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ឈ្នោះថាពេញដោយ
 អង្គនោះ ។ ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិក្នុងកាស្តាប់ធម៌
 កាមតាលក្ខ ក្នុងកាសាគម្ពាធម៌តាមកាលក្ខនេះ មាន ៨ យ៉ាង ។
 កាន់សិទ្ធិ ៨ យ៉ាងក៏ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ សំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាធម៌ពីរបេរ
 មើម ពីរកេបទកណ្តាល ពីកេបទចុង ប្រកបដោយអង្គ ប្រកប
 ដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាស ខ្ញុំព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់

យថា យថាវុសា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈិកល្យាណំ បរិយោសានក-
 ល្យាណំ សាម្ពុ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ តថា តថា តស្ស តស្ស
 សត្តុ បិយោ ហោតិ មជាចោ ច កុ ច
 ការិយោ ។ អយំ អាវុសា បវហោ អាទិសំសោ
 កាលេន ធម្មស្សវិនៃ កាលេន ធម្មសាគត្វាយ ។
 បុ ច បរិ អាវុសា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈិកល្យាណំ បរិយោសានក-
 ល្យាណំ សាម្ពុ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ យថា យថាវុសា ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ ។ បេ ។
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ តថា តថា សោ តស្មី
 ធរ្ម អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី
 ច ។ អយំ អាវុសា ធុតិយោ អាទិសំសោ
 កាលេន ធម្មស្សវិនៃ កាលេន ធម្មសាគត្វាយ ។

បាលកវុសា ចានិទ្ធាយ ភិក្ខុសំវេទនិមជ្ឈិកវុសា យថា
 ភិក្ខុបទដើម ភិក្ខុបទកណ្តាល ភិក្ខុបទចុង ប្រកបដោយ
 អត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌
 ចំនែកសំ ដោយប្រការណាៗ ភិក្ខុនោះ ជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទី
 អាចចិត្តផង ជាទីគោរពផង ជាទីសរសើរផង របស់គ្រូនោះៗ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះៗ ។ បាលកវុសា ចានិទ្ធាយ នេះជាអាទិសិទ្ធិ ១ ក្នុង
 ការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលគួរ ។ បាល
 កវុសា ចានិទ្ធាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំវេទនិមជ្ឈិកវុសា យថា
 ភិក្ខុបទដើម ភិក្ខុបទកណ្តាល ភិក្ខុបទចុង ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកប
 ដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ចំនែកសំ
 បាលកវុសា ចានិទ្ធាយ ភិក្ខុសំវេទនិមជ្ឈិកវុសា យថា ភិក្ខុ
 បទដើម ។ បេ ។ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ដោយប្រការណាៗ ភិក្ខុ
 នោះ ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវត្ថុផង ដឹងច្បាស់នូវធម៌ផង ក្នុងធម៌នោះ
 ដោយប្រការដូច្នោះៗ ។ បាលកវុសា ចានិទ្ធាយ នេះជាអាទិសិទ្ធិ
 ២ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលគួរ ។

បុទ ច បរិ អាវុសោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានក-
 ល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ មកាសេតិ យថា យថាវុសោ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ ។ បេ ។
 ព្រហ្មចរិយំ មកាសេតិ តថា តថា សោ តស្មិ ធម្មេ
 តម្ហិ អត្តបទំ មញ្ញាយ បដិវ្យា មស្សតិ ។ អយំ
 អាវុសោ តតិយោ អាទិសំសោ កាលេន ធម្មស្សវេន
 កាលេន ធម្មសាគាប្បាយ ។ បុទ ច បរិ អាវុសោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ ។ បេ ។
 ព្រហ្មចរិយំ មកាសេតិ តថា តថា នំ សព្វព្រហ្មចារិ
 ទត្តរិ សម្មាវេន្តិ អន្ធា អយមាយស្សា បន្តោ វា
 តព្ពតិ វាតិ ។ អយំ អាវុសោ ចតុក្កោ អាទិសំសោ
 កាលេន ធម្មស្សវេន កាលេន ធម្មសាគាប្បាយ ។
 បុទ ច បរិ អាវុសោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ

ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ជាធម៌ពិរេបទដើម ពិរេបទកណ្តាល ពិរេបទចុង ប្រែបម្រើ
 អន្ត ប្រែបម្រើយុត្តិ ប្រែបម្រើព្រហ្មចរិយធម៌បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌
 ទាំងអស់ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ជាធម៌ពិរេបទដើម ។ បេ ។ ប្រែបម្រើព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយ
 ប្រការណា ។ ភិក្ខុនោះ វេទនិយេត្តច្បាស់នូវអន្តនិមន្តដ៏ប្រាកដ
 ក្នុងនិមន្តនោះ ដែលខ្លួនចាត់ចុះ ដោយបញ្ញាដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ នេះជាអាទិសិទ្ធិ ៣ ក្នុងការស្តាប់
 ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលគួរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាធម៌
 ពិរេបទដើម ។ បេ ។ ប្រែបម្រើព្រហ្មចរិយធម៌ សព្វព្រហ្មចារិ
 បុគ្គលទាំងឡាយ វេទនិយេត្តតែត្រូវនោះទៅ ដោយប្រការដូច្នោះ
 ថា ភិក្ខុដ៏មានកាយនេះ ដល់ហើយឬ នឹងដល់ (នូវព្រះអាហារ
 មិនទាន់) ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ នេះជាអាទិសិទ្ធិ ៤ ក្នុង
 ការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលគួរ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ

បណ្ណាល័យ សម្រាប់វិទ្យា

អាទិភាពល្អណាស់ មជ្ឈមណ្ឌលល្អណាស់ បរិយោគសាទក-
 ល្អណាស់ សាងសង់ សព្វគ្រប់ កេរ្តិ៍ល្អបំផុត បរិសុទ្ធ
 ព្រះហស្ត មគ្គាសេតិ យថា យថា រុស្សា ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 ធម្មំ ទេសេតិ អាទិភាពល្អណាស់ មជ្ឈមណ្ឌលល្អណាស់ បរិ-
 យោសាទកល្អណាស់ សាងសង់ សព្វគ្រប់ កេរ្តិ៍ល្អបំផុត
 បរិសុទ្ធ ព្រះហស្ត មគ្គាសេតិ តត្ថ យេ តេ ភិក្ខុ
 សេត្តា អប្បត្តិមានសា អនុត្តរំ យោគក្សេមំ បន្ទុយមាណ
 វិហារន្តំ តេ តំ ធម្មំ សុត្វា វិរិយំ អារាមន្តំ អប្បត្តស្ស
 បត្តិយា អនិកតស្ស អនិកមាយ អសច្ចុកតស្ស
 សច្ចុកិរិយាយ យេ បទ តត្ថ ភិក្ខុ អរហន្តោ ទីលា-
 សា វុសិតវន្តោ កតករណីយោ ទិហិតភាវា អនុប្បត្ត-
 សន្តា បរិក្ខុណាភវសញ្ញាដនា សម្មន្តា វិមុត្តា តេ
 តំ ធម្មំ សុត្វា ធម្មន្តសុទិហារំ យេវ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។

បណ្ណាល័យ សម្រាប់វិទ្យា

ជាធម៌ពិភពបដិម ពិភពបទកណ្តាល ពិភពបទចុង ប្រកបដោយ
 អត្ត ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រះហស្តធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌ ទាំងអស់ ម្ចាស់កុរុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុសំដីធម៌ដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ជាធម៌ពិភពបដិម ពិភពបទកណ្តាល ពិភពបទចុង
 ប្រកបដោយអត្ត ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រះហស្តធម៌ ដ៏
 បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ដោយប្រការណា ៗ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ
 ពួកភិក្ខុណា ជាសេត្តៈ មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុអរហន្តមិនទាន់សម្រេច
 ប្រាថ្នាផ្លូវបរិសុទ្ធបរិយោគដ៏ប្រសើរ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានស្តាប់
 ធម៌នោះហើយ ក៏រើសនូវប្រាថ្នាសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់ទូរធម៌ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីត្រាស់ដឹងទូរធម៌ ដែលខ្លួនមិនទាន់ត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ទូរធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ មួយទៀត
 បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុណា ជាអរហន្តទ័ណស្រព ប្រព្រឹត្ត
 ព្រះហស្តធម៌បំប៉ោយ មានសោត្រ័យភិក្ខុធ្វើស្រពហើយ មានការ
 ដាក់ចុះហើយ បានសម្រេចប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដោយលំដាប់ហើយ
 មានជំងឺត្រឡប់ប្រកបសក្តិភិក្ខុអស់ហើយ មានចំកុដុកស្រព្យុះ
 ហើយ ព្រោះជំងឺដោយប្រពៃ ភិក្ខុទាំងនោះ បានស្តាប់ធម៌នោះ
 ហើយ រើសនូវប្រកបរឿយ ៗ ទូរធម៌ដោយត្រឡប់ទៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

អយំ អកុសោ បញ្ចមោ អាធិសំសោ កាលេន
ធម្មស្សវេ កាលេន ធម្មសាកត្តាយ ។ ឥម ទោ
អកុសោ បញ្ច អាធិសំសោ កាលេន ធម្មស្សវេ
កាលេន ធម្មសាកត្តាយាតិ ។

[៨] ឆត្តារំមាធិ ភិក្ខុវេ ពលានិ ។ កកមាធិ
ឆត្តារំ ។ បញ្ញាពលំ វិរិយពលំ អនវដ្ឋពលំ សន្តិហា-
ពលំ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ បញ្ញាពលំ ។ យេ ធម្មា
កុសលា កុសលសង្កាតា យេ ធម្មា អកុសលា
អកុសលសង្កាតា យេ ធម្មា សាវជ្ជា សាវជ្ជសង្កាតា
យេ ធម្មា អនវជ្ជា អនវជ្ជសង្កាតា យេ ធម្មា កណ្ណា
កណ្ណសង្កាតា យេ ធម្មា សុក្កា សុក្កសង្កាតា
យេ ធម្មា អសេវិត្តា អសេវិត្តសង្កាតា យេ
ធម្មា សេវិត្តា សេវិត្តសង្កាតា យេ ធម្មា ធាល-
មរិយា ធាលមរិយសង្កាតា យេ ធម្មា អលមរិយា
អលមរិយសង្កាតា ត្សស្ស ធម្មា បញ្ញាយ រោធិដ្ឋា
ហោត្តំ រោចរិកា ឥន្តំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ បញ្ញាពលំ ។

ម្ចាស់គារុសា ចំនីឡាយ នេះជាគានិសង្ឃទី៨ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាម
កាលគួរ ក្នុងការសាក្សីធម៌តាមកាលគួរ ។ ម្ចាស់គារុសា ចំនីឡាយ
នេះជាគានិសង្ឃទី៨ ប្រការ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការ
សាក្សីធម៌តាមកាលគួរ ។

[៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចំនីឡាយ ពលៈនេះមាន ៤ យ៉ាង ។
ពលៈ ៤ យ៉ាងគឺដូចម្តេច ។ គឺ បញ្ញាពលៈ ១ វិរិយពលៈ ១ អនវដ្ឋ-
ពលៈ ១ សន្តិហាពលៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំនីឡាយ ចុះបញ្ញាពលៈ
គឺដូចម្តេច ។ ធម៌ចំនីឡាយណា ជាអកុសល រាប់ថាជាអកុសល ធម៌
ចំនីឡាយណា ជាអកុសល រាប់ថាជាអកុសល ធម៌ចំនីឡាយណា
មានទោស រាប់ថាមានទោស ធម៌ចំនីឡាយណា មិនមានទោស
រាប់ថាមិនមានទោស ធម៌ចំនីឡាយណា ជាធម៌ទៅ រាប់ថាជាធម៌ទៅ
ធម៌ចំនីឡាយណា ជាធម៌ស រាប់ថាជាធម៌ស ធម៌ចំនីឡាយណាមិន
គួរសេព រាប់ថាជាធម៌មិនគួរសេព ធម៌ចំនីឡាយណាគួរសេព រាប់
ថាជាធម៌គួរសេព ធម៌ចំនីឡាយណា មិនគួរផល់ព្រះអរិយៈ រាប់ថាជា
ធម៌មិនគួរផល់ព្រះអរិយៈ ធម៌ចំនីឡាយណាគួរផល់ព្រះអរិយៈ រាប់ថា
ជាធម៌គួរផល់ព្រះអរិយៈ ធម៌ចំនីឡាយណា បុគ្គលឃើញច្បាស់ ស្តង់ចុះ
ដោយបញ្ញាតាមពិត ម្ចាស់ភិក្ខុចំនីឡាយ នេះហៅថា បញ្ញាពលៈ ។

បណ្ណសក សម្តែងវិញ

កតបញ្ច កំត្វវេ វិរិយពលំ ។ យេ ធម្មា អកុសលា
អកុសលសង្ខាតា យេ ធម្មា សាវជ្ជា សាវជ្ជសង្ខាតា
យេ ធម្មា កល្យាណ កល្យាណសង្ខាតា យេ ធម្មា
អសេវិតញ្ច អសេវិតញ្ចសង្ខាតា យេ ធម្មា ជាលមរិយា
ជាលមរិយសង្ខាតា តេសំ ធម្មានំ បហាចាយ ធម្មំ
ជនេតំ វាយមតំ វិរិយំ អាវកតំ ចិត្តំ បត្តល្អាតំ
បទហតំ ។ យេ ធម្មា កុសលា កុសល-
សង្ខាតា យេ ធម្មា អនវជ្ជា អនវជ្ជសង្ខាតា
យេ ធម្មា សុត្តា សុត្តសង្ខាតា យេ ធម្មា
សេវិតញ្ច សេវិតញ្ចសង្ខាតា យេ ធម្មា អលមរិយា
អលមរិយសង្ខាតា តេសំ ធម្មានំ បដិលាភាយ ធម្មំ
ជនេតំ វាយមតំ វិរិយំ អាវកតំ ចិត្តំ បត្តល្អាតំ
បទហតំ វងំ វុទ្ធតំ កំត្វវេ វិរិយពលំ ។ កតបញ្ច
កំត្វវេ អនវជ្ជពលំ ។ វេទ កំត្វវេ អរិយ-
ស្យាវតោ អនវជ្ជន កាយកម្មេន សមន្តាភតោ
ហោតំ អនវជ្ជន វចីកម្មេន សមន្តាភតោ ហោតំ

បណ្ណសក សម្តែងវិញ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិរិយពលៈតើដូចម្តេច ។ ធម៌ទាំងឡាយ
ណា ជាអកុសល រាប់ថាជាអកុសល ធម៌ទាំងឡាយណា មានទោស
រាប់ថាជាធម៌ មានទោស ធម៌ទាំងឡាយណា ជាធម៌ទៅ រាប់ថាជា
ធម៌ទៅ ធម៌ទាំងឡាយណា មិនគួររសេត រាប់ថាជាធម៌ មិនគួររសេត
ធម៌ទាំងឡាយណា មិនគួរដេល់ព្រះអរិយៈ រាប់ថាជាធម៌ មិនគួរដេល់
ព្រះអរិយៈ បុគ្គលក៏បានញ្ញាំងនេះឲ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រែប្រួលយាម
ផ្តល់ចិត្ត ដំកល់ចិត្ត ដើម្បីរសេបដំឡូងធម៌ទាំងនោះ ។ ធម៌ទាំងឡាយ
ណា ជាអកុសល រាប់ថាជាអកុសល ធម៌ទាំងឡាយណា មិនមាន
ទោស រាប់ថាជាធម៌ មិនមានទោស ធម៌ទាំងឡាយណា ជាធម៌ស
រាប់ថាជាធម៌ស ធម៌ទាំងឡាយណា គួររសេត រាប់ថាជាធម៌ គួររសេត
ធម៌ទាំងឡាយណា គួរដេល់ព្រះអរិយៈ រាប់ថាជាធម៌គួរដេល់ព្រះអរិយៈ
បុគ្គលក៏បានញ្ញាំងនេះឲ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រែប្រួលយាម ផ្តល់ចិត្ត
ដំកល់ចិត្ត ដើម្បីឲ្យបានឡូងធម៌ទាំងនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា វិរិយពលៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអនវជ្ជពលៈ តើដូច
ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកកុសលានោះ ជាអ្នក
ប្រកបដោយការយកម្តងមានទោស ប្រកបដោយវិចិត្តមិនមានទោស

អនាថេន មនោគាត្រេន សមន្តាគតោ ហោតំ វេទំ វុទ្ធាតិ
 កិក្ខុវេ អនាថេន ។ កាតមញ្ញ កិក្ខុវេ សន្តហា-
 ពលំ ។ ចត្តាវមាធិ កិក្ខុវេ សន្តហាវុទ្ធិ ធានំ
 បេយ្យវដ្ឋិ អនុចរិយា សមាទត្តតា ឯតទក្កំ កិក្ខុវេ
 ធានាធិ យទិធំ ធម្មធានំ ឯតទក្កំ កិក្ខុវេ បេយ្យ-
 វដ្ឋាធិ យទិធំ អត្តកាស្ស ឱហិតសោកស្ស បុទប្បវំ
 ធម្មំ ទេសេតិ ឯតទក្កំ កិក្ខុវេ អនុចរិយាធិ យទិធំ
 អស្សុម្ពំ សម្មាសម្បទាយ សមាទបេតិ ទិវេសេតិ
 បតិដ្ឋាបេតិ ទុស្សីលំ សីលសម្បទាយ បច្ឆរិ
 ចាតសម្បទាយ ទុប្បញ្ញំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ
 ទិវេសេតិ បតិដ្ឋាបេតិ ឯតទក្កំ កិក្ខុវេ សមាទត្តតាធិ
 យទិធំ សោកាមន្តេន^(១) សោតាបទ្ធស្ស សមាទត្តា

១ ទ. ម. សោកមន្តេ ។

ប្រកបដោយមនោគម្មមិនមានសេចក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ នេះហៅថា
 អនាថេន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ចុះសន្តិហាពលៈ កើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ សន្តិហាវុទ្ធិមាន ២ យ៉ាង គឺ ការឱ្យបាន ១ ការ
 ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ១ ការប្រព្រឹត្តិអំពើឱ្យជាប្រយោជន៍ ១ កាល
 ជាអ្នកតាំងខ្លួនស្មើ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ បណ្តាបានចាំឡាយ បាន
 ដែលប្រសើរបំផុតទុះ គឺធម្មតា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ បណ្តាការពោល
 ពាក្យជាទីស្រឡាញ់ចាំឡាយ ការពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ប្រសើរ
 បំផុតទុះ គឺធម្មតា មិនសំដែងឡើយ ។ ផលអ្នកត្រូវការស្តាប់ អ្នក
 ផ្សេងត្រូវការស្តាប់ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ បណ្តាការប្រព្រឹត្តិអំពើឱ្យ
 ជាប្រយោជន៍ចាំឡាយ ការប្រព្រឹត្តិអំពើឱ្យជាប្រយោជន៍ប្រសើរទុះ
 គឺបុគ្គលអ្នកញ៉ាំងជនមិនមានសេចក្តី ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាន់ទេវ ឱ្យដកលំ
 សិប្បក្នុងសម្បទា ញ៉ាំងជនទ្រុស្តសីល ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាន់ទេវ
 ឱ្យដកលំសិប្បក្នុងសីលសម្បទា ញ៉ាំងជនអ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់ឱ្យកាន់
 យក ឱ្យកាន់ទេវ ឱ្យដកលំសិប្បក្នុងចាតសម្បទា ញ៉ាំងជនអ្នកមិនមាន
 បញ្ញាឱ្យកាន់យក ឱ្យកាន់ទេវ ឱ្យដកលំសិប្ប ក្នុងបញ្ញាសម្បទា ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំឡាយ បណ្តាកាលជាអ្នកតាំងខ្លួនស្មើចាំឡាយ កាលជាអ្នកតាំង
 ខ្លួនស្មើប្រសើរទុះ គឺសោកាមន្តេន មានខ្លួនស្មើនឹងសោកាមន្តេន

សកតាភាមិណា^(១) សកតាភាមិស្ស សមាទត្តោ
 អនាតាមិណា^(២) អនាតាមិស្ស សមាទត្តោ អរហតា
 អរហតោ សមាទត្តោ ឥនំ វុច្ចតំ ភិក្ខុវេ សន្តិ-
 ហតលំ ។ ឥមាទំ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តាវិ
 ពលានំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តាហំ ពលេហំ
 សមម្ពាគតោ អរិយស្សាវតោ បញ្ច កយានិ
 សមត្តញ្ញាត្តោ ហោតិ ។ កតមាទំ បញ្ច ។ អាជីវិតកយំ
 អសិលោកកយំ មរិសំ សារដ្ឋកយំ មរណកយំ
 ទុក្ខតកយំ ។ សោ ទោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវតោ
 ឥតិ បដិសត្តិក្ខតំ ឆាហំ អាជីវិតកយស្ស កាយមិ
 តិស្សាហំ អាជីវិតកយស្ស កាយិស្សមិ អត្ថិ មេ
 ចត្តាវ ពលានំ បញ្ចាពលំ វិរិយពលំ អនាដ្ឋពលំ
 សន្តិហតលំ ។ ទុច្ចត្តោ ទោ អាជីវិតកយស្ស
 កាយេយ្យ កុសីតោ អាជីវិតកយស្ស កាយេយ្យ
 សារដ្ឋកាយ កម្មន្តវិកម្មន្តមទោ កម្មន្តអាជីវិតកយស្ស
 កាយេយ្យ អសន្តិហតោ អាជីវិតកយស្ស កាយេយ្យ

១ ឧ. ម. សកតាមិ ។ ២ ឧ. ម. អនាមិ ។

សកតាភាមិបុគ្គល មានខ្លួនស្មើនឹងសកតាភាមិបុគ្គល អនាតាមិបុគ្គល
 មានខ្លួនស្មើនឹងអនាតាមិបុគ្គល អរហតុ មានខ្លួនស្មើនឹងអរហតុ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សន្តិហតលៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពលៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក (ប្រកប
 ដោយពលៈ ៤ យ៉ាងនេះហើយ រមែងជាអ្នកធួនដុតភ័យ ៥ យ៉ាង ។ ភ័យ
 ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺ អាជីវិតកយៈ (ភ័យអំពីការចិញ្ចឹមជីវិត) ១
 អសិលោកកយៈ (ភ័យអំពីការមិនសរសើរ) ១ មរិសំសារដ្ឋកយៈ
 (ភ័យអំពីការកាតព្វត្រឡប់វិសាមី) ១ មរណកយៈ (ភ័យអំពី
 សេចក្តីស្លាប់) ១ ទុក្ខតិកយៈ (ភ័យអំពីទុក្ខតំ) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អរិយសាវកនោះ ចំពោះពលៈប្រាំដប់ កត្តាអញ្ជូនខ្លួន ចំពោះអាជីវិត-
 ភ័យ កត្តាអញ្ជូនខ្លួនអាជីវិតភ័យដូចម្តេច បើពលៈទាំង ៤ គឺបញ្ចាពលៈ
 វិរិយពលៈ អនាដ្ឋពលៈ សន្តិហតលៈ របស់កត្តាអញ្ជូន មានស្រេច
 ហើយ ។ ឯបុគ្គលគ្មានប្រាជ្ញា គប្បីខ្លាចអាជីវិតភ័យ បុគ្គលច្នៃល គប្បី
 ខ្លាចអាជីវិតភ័យ គប្បីខ្លាចអាជីវិតភ័យដោយកាយកម្ម វច័កម្ម មហេតម្ម
 ដែលមានទោស បុគ្គលជាអ្នកមិនសង្រួះ គប្បីខ្លាច អាជីវិតភ័យ

នាហំ អសំលោកកយស្ស កាយាមិ ។ មេ ។
 នាហំ បរិសំ សារដ្ឋកយស្ស កាយាមិ នាហំ មរណ-
 កយស្ស កាយាមិ នាហំ ទុក្ខតិកយស្ស កាយាមិ
 កំស្សាហំ ទុក្ខតិកយស្ស កាយស្សាមិ អត្ថិ មេ ចត្តាវិ
 ពលានិ បញ្ញាពលំ វិរិយពលំ អនវដ្ឋពលំ សន្តុហ-
 ពលំ ។ ទុយ្យញ្ញោ ទោ ទុក្ខតិកយស្ស កាយេយ្យ
 កុសីតោ ទុក្ខតិកយស្ស កាយេយ្យ សារដ្ឋកាយ-
 កម្មន្តវទីកម្មន្តមរណកម្មន្តទុក្ខតិកយស្ស កាយេយ្យ
 អសន្តុហកោ ទុក្ខតិកយស្ស កាយេយ្យ ។ វេរេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហិ ពលេហិ សមន្តាកោ អរិយស្សា-
 វកោ វេរេហិ បញ្ច កយានំ សមគិក្កន្តោ យោត្តិ ។

(៦) តត្រ ទោ អាយស្សា សារិបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសំ ។ មេ ។ អាយស្សា សារិបុត្តោ ឯតនកេច
 ទុក្ខលោមិ អាវុសោ ទុវិទេន វេទិតញ្ច សេវិតញ្ចាមិ
 អសេវិតញ្ចាមិ ច័រម្យិ អាវុសោ ទុវិទេន វេទិតញ្ច
 សេវិតញ្ចម្យិ អសេវិតញ្ចម្យិ បិណ្ណាតាតោមិ អាវុសោ
 ទុវិទេន វេទិតញ្ច សេវិតញ្ចាមិ អសេវិតញ្ចាមិ

អក្កាអញ្ច មិនខ្លាចអសំលោកក៏យទេ ។ បេ ។ អក្កាអញ្ចមិនខ្លាច
 បរិសំសារដ្ឋក៏យទេ អក្កាអញ្ច មិនខ្លាចមរណក៏យទេ អក្កាអញ្ច
 មិនខ្លាចទុក្ខក៏យទេ អក្កាអញ្ចនឹងខ្លាចទុក្ខក៏យដូចម្តេច បើ ពលៈ
 ទាំង ៤ គឺ បញ្ញាពលៈ វិរិយពលៈ អនវដ្ឋពលៈ សន្តុហពលៈ
 របស់អក្កាអញ្ច មានស្រពហើយ ។ ឯបុគ្គលគ្មានប្រាថ្នា ធម្មិ
 ខ្លាចទុក្ខក៏យ បុគ្គលខ្ជិល ធម្មិខ្លាចទុក្ខក៏យ ធម្មិខ្លាចទុក្ខក៏យ
 រោយកាយកម្ម វិចីកម្ម មនោកម្ម ដែលមានខោស បុគ្គលមិន
 មានសេចក្តីសង្រ្គោះ ធម្មិខ្លាចទុក្ខក៏យ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ
 អរិយសាវក ប្រកបរោយពលៈ ៤ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកកម្លាំងផុតផ្លូវក៏យ
 ទាំង ៥ នេះបោះ ។

(៦) កុនិច័រនារេងនិ ព្រះសារិបុត្តនិមានអាយុ ហេវិភិក្ខុ
 ទាំងឡាយថា ។ បេ ។ ព្រះសារិបុត្តនិមានអាយុ ទានពាលដូច្នោះថា
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ធម្មិស្គាល់បុគ្គលពីរពួក គឺ
 បុគ្គលគួរសេពគប់ ១ បុគ្គលមិនគួរសេពគប់ ១ ម្ចាស់អាវុសាទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ធម្មិស្គាល់បិរិណិយានិ គឺបិរិណ្ណប្រើប្រាស់ ១
 មិនគួរប្រើប្រាស់ ១ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ធម្មិ
 ស្គាល់ បិណ្ណទុកពីរយ៉ាង គឺបិណ្ណទុកគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១

សេចក្តីសង្ឃី អាវុសោ ធុរិទេន វេទិតត្ថំ សេវិតត្ថម្យំ
 អសេវិតត្ថម្យំ តាមទិគមោចំ អាវុសោ ធុរិទេន វេទិ-
 តត្ថោ សេវិតត្ថោចំ អសេវិតត្ថោចំ ជនបទប្បទេសោចំ
 អាវុសោ ធុរិទេន វេទិតត្ថោ សេវិតត្ថោចំ អសេវិ-
 តត្ថោចំ ។ បុគ្គលោចំ អាវុសោ ធុរិទេន វេទិតត្ថោ
 សេវិតត្ថោចំ អសេវិតត្ថោចំ ឥ ឥតិ ទោ បទេនំ វុត្តំ
 កវិទ្យតំ បទិទ្ធ វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ
 ឥមំ ទោ មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា
 អភវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ យេ ទ
 ទោ មេ បព្វជិទេន ដិវិតបរិច្ឆាក សមុទានេតត្ថា
 ជិវរបំណូចាតសេចាសនតិលានប្បទូយេកេសេដ្ឋបរិច្ឆាក
 កេ ទ កសំបទេ សមុទាយវុត្តំ(១) យស្ស
 ចម្ពំ អត្តាយ អការស្សា អនកាវយំ បព្វជិកោ

១. ឧ. ឧ. សមុទាយវុត្តំ ។

ម្ចាស់អាវុសោ ចាំនិទ្ធាយ អ្នកចាំនិទ្ធាយ ធម្មិស្តាលំ សេនាសនៈ
 ពីរយ៉ាង គឺសេនាសនៈក្នុងសេនា ១ មិនក្នុងសេនា ១ ម្ចាស់អាវុសោ
 ចាំនិទ្ធាយ អ្នកចាំនិទ្ធាយ ធម្មិស្តាលំស្រុកនឹងមិគមពីរយ៉ាង
 គឺស្រុកនឹងនិមម ក្នុងសេនា ១ មិនក្នុងសេនា ១ ម្ចាស់អាវុសោ
 ចាំនិទ្ធាយ អ្នកចាំនិទ្ធាយ ធម្មិស្តាលំជនបទនឹងប្រទេសពីរយ៉ាងគឺ
 ជនបទនឹងប្រទេសដែលក្នុងសេនា ១ មិនក្នុងសេនា ១ ។ កំពាគ្យបំ
 ម្ចាស់អាវុសោ ចាំនិទ្ធាយ អ្នកចាំនិទ្ធាយ ធម្មិស្តាលំបុគ្គលពីរពួក
 គឺបុគ្គលក្នុងសេនា ១ មិនក្នុងសេនា ១ ដូច្នោះនេះ ដែលខ្ញុំពោលហើយ
 ពាក្យដែលខ្ញុំពោលហើយនេះ គេព្រោះពោស្រីយោហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្តាបុគ្គលចាំនិទ្ធាយនោះ បើបុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណាថា កាលបើ
 ភក្ត្រអញ្ញាសេនាបុគ្គលនេះ អកុសលធម៌ចាំនិទ្ធាយ តែនិវេទន៍ប្រើ
 កុសលធម៌ចាំនិទ្ធាយ តែនិវេទន៍ទៅ មួយទៀត គឺគ្រឿងប្រើនិវេទន៍
 ចាំនិទ្ធាយណា គឺចិវិ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គឺវាចាប្បទូយេកេសេដ្ឋ-
 បរិច្ឆាក ដែលភក្ត្រអញ្ញា ជាបព្វជិតត្រូវប្រែប្រួលមក គឺគ្រឿងប្រើនិវេទន៍
 ចាំនិទ្ធាយនោះ តែនិវេទន៍មកបានដោយគ្រឿង មួយទៀត ភក្ត្រអញ្ញាចេញពាក្យ
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស បើប្រើប្រាស់ផ្នួសប្រើប្រាស់នៃសមណៈកោ

សោ ច មេ សាមញ្ញត្ថោ ន ភាវនាចារិយី ឥច្ឆតិគិ
 តេនាវុសោ បុគ្គលេន សោ បុគ្គលោ សង្ខារិ(១)
 ត្រៃភាគំ វា និវេសនាគំ វា អនាបុត្តា វា បន្តិមិត្តោ
 នាទុតត្ថិត្តោ ។ តន្ត យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ វមំ ទោ មេ
 បុគ្គលំ សេវតោ អកុសលា នម្មា វេហាយន្តិ
 កុសលា នម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ យេ ច ទោ មេ បព្វជិតេន
 បីវិតបរិក្កាម សមុទានេតត្ថ ធីវបិណ្ឌាភាគសេនា-
 សនគិលានេវ្យុទ្ធយកេសជ្ជបរិក្កាម តេ ច អប្បក-
 សិវេន សមុទាហានន្តិ យស្ស ចន្តិ អន្តាយ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជិតោ សោ ច មេ សាមញ្ញត្ថោ ភាវនា-
 ចារិយី ឥច្ឆតិគិ តេនាវុសោ បុគ្គលេន សោ បុគ្គលោ
 សង្ខារិ យាវជីវិ(២) អនុតត្ថិត្តោ ន បន្តិមិត្តោ ។

១ ឧ. សង្ខារិ អយំ បាវោ ឧត្តិ ។ ២ ឧ. ម. យាវជីវិ បាវោ ឧត្តិ ។

ប្រិយោជន៍នៃសមណៈនោះ មិនដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនាស
 អញ្ញា ដូច្នោះ ម្ចាស់កាប់សោ ទាំងឡាយ បុគ្គលនោះសព្វគប់នោះ
 លុះដឹងក្នុងចំណែកក្រីក្រ ក្នុងចំណែកវិបត្តិ មិនប្រើហើយចៀស
 ចេញទៅ ឬក៏មិនប្រើដាច់តាមបុគ្គលមិនគួរសព្វគប់នោះឡើយ ។
 បណ្តាបុគ្គលទាំងពីរពួកនោះ បុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណា ថា កាលបើ
 អញ្ញាសព្វគប់បុគ្គលនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងវិនាសទៅ
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង ឬយចៀត ត្រឡប់ប្រើដីវិក
 ទាំងឡាយណា គឺចំរើ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គំលានប្បព្វយកេសជ្ជ
 បរិក្កាម ដែលអញ្ញា ជាបព្វជិតត្រូវប្រមូលមក គឺត្រឡប់ប្រើដីវិក
 ទាំងនោះតែងបូលមកបាចដោយងាយ ឬយចៀត អញ្ញាចេញចាក
 ផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ បើឃើញប្រិយោជន៍ដល់ប្រិយោជន៍នៃសមណៈណា
 ប្រិយោជន៍នៃសមណៈនោះ ដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនាស ដល់អញ្ញា
 អញ ដូច្នោះ ម្ចាស់កាប់សោទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ បើស្គាល់ហើយ គប្ប
 ជាប់តាមបុគ្គលនោះ បើគប្បចៀសចេញទៅដកបដល់អស់ដីវិកឡើយ ។

បណ្ណាសា បញ្ចករញ្ច

តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥមំ ទោ មេ បុគ្គលំ
 សេវតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ យេ ច ទោ មេ បព្វជំគេ ជីវិត-
 បរិក្ខារា កសុដានេតត្ថា ជីវបិណ្ឌោតាសេនាសទ-
 កំលានប្បក្ខយេកេសន្តបរិក្ខារា តេ ច អប្បកសំវេន
 សមុដាហាន្តិ យេស្ស ចម្ពិ អន្តាយ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជំគោ សោ ច មេ សាមញ្ញត្ថោ
 ការពាទារិយំ កច្ឆតិកំ តេចាសោ បុគ្គលេន សោ
 បុគ្គលោ យាវជីវំ(១) អនុពន្ធិតត្ថោ ច បន្តិមិ-
 តត្ថោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥមំ ទោ
 មេ បុគ្គលំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ យេ ច មេ
 បព្វជំគេ ជីវិតបរិក្ខារា កសុដានេតត្ថា ជីវបិណ្ឌោ-
 តាសេនាសទកំលានប្បក្ខយេកេសន្តបរិក្ខារា តេ
 ច អប្បកសំវេន សមុដាហាន្តិ យេស្ស
 ចម្ពិ អន្តាយ អការស្មា អនការិយំ បព្វជំគោ

១ ឧ. ម. យាវជីវំ ពាលំ ធម្មំ ។

បណ្ណាសា បញ្ចករញ្ច

បណ្ណបុគ្គលំ តំនីតិវត្ថុនោះ បុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណា ថា កាលណា
 អញ្ចុះសតបំបុគ្គលនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងវិវាសទៅ កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង ឬយេទៀត គ្រឿងបម្រុងដឹកទាំង
 ឡាយណា គឺបីវេ បិណ្ឌុកុក រោទាសនៈ គំលានប្បក្ខយេកេសន្តបរិក្ខារ
 ដែលតត្ថាអញ្ច ជាបព្វជិតត្រូវប្រែប្រួលមក ក៏គ្រឿងបម្រុងដឹកទាំងនោះ
 ប្តូរមកបានវាយវាយ ឬយេទៀត តត្ថាអញ្ចចេញទាក់ផ្ទះចូលទៅ
 កាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ប្រយោជន៍នៃសមណៈណា ប្រយោជន៍
 នៃសមណៈនោះ តែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការដល់ពេញអញ្ច
 ផ្ទះ ហួសអារាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះធម៌ដល់នាមបុគ្គលនោះ
 មិនធម៌ច្រើនចេញទៅដល់ដល់សំដឹកឡើយ ។ បណ្ណបុគ្គលំ តំនី
 តិវត្ថុនោះ បុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណា ថា កាលណាអញ្ចុះសតបំ
 បុគ្គលនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង ឬយេទៀត គ្រឿងបម្រុងដឹកទាំង
 ឡាយណា គឺបីវេ បិណ្ឌុកុក រោទាសនៈ គំលានប្បក្ខយេកេសន្តបរិក្ខារ
 ដែលតត្ថាអញ្ច ជាបព្វជិតត្រូវប្រែប្រួលមក ក៏គ្រឿងបម្រុងដឹកទាំង
 នោះ ប្តូរមកបានវាយវាយ ឬយេទៀត តត្ថាអញ្ចចេញទាក់ផ្ទះ
 ចូលទៅកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ប្រយោជន៍នៃសមណៈណា

សោ ច មេ សាមញ្ញត្តោ ភាវនាចារិយ្យី កង្កតិក
 ភេតាវិសោ បុគ្គលេន សោ បុគ្គលោ យាវដីវ
 អនុតត្តំតត្តោ ច បក្កមំតត្តោ អបិ បទុដ្ឋមាទេន ។
 បុគ្គលោបំ អាវុសោ ទុវិទេន វេទិតត្តោ សេវិតត្តោមិ
 អសេវិតត្តោមិកំ ភតិ យន្តំ វុត្តិ វទេមតំ បដិទ្ធ
 វុត្តិ ។ ចីវរម្យិ អាវុសោ ទុវិទេន វេទិតត្តំ សេវិ-
 កត្តម្យិ អសេវិតត្តម្យិកំ ភតិ ទោ បទេតំ វុត្តិ
 កិលេតំ បដិទ្ធ វុត្តិ ។ ភត្ត យំ ជញ្ញា ចីវរំ វទំ ទោ
 មេ ចីវរំ សេវិតោ អកុសលា ទម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ទម្មា បរិហាយន្តិកំ ឯវរុបំ ចីវរំ ច សេវិ-
 កត្តំ ។ ភត្ត យំ ជញ្ញា ចីវរំ វទំ ទោ មេ ចីវរំ
 សេវិតោ អកុសលា ទម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា
 ទម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ ឯវរុបំ ចីវរំ សេវិតត្តំ ។

ប្រយោជន៍នៃសមណៈនោះ តែងផល់ទូកាលបិបូណិ ដោយការខាតដល់
 ភក្ខាអញ ដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលនោះបានប្រើត្រូវ
 គេបណ្តាញចេញ គប្បីជាប់តាមបុគ្គលនោះ មិនគប្បីច្រៀសចេញ
 ទៅវេលាដល់អស់ជីវិតឡើយ ។ ពាក្យណាថា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីស្គាល់បុគ្គលពីរក្នុង គឺបុគ្គលគួរសេព ១
 មិនគួរសេព ១ ដូច្នោះដែលខ្ញុំពោលហើយ ពាក្យដែលខ្ញុំពោល
 ហើយខ្ញុំ ព្រោះតាស្រីយហេតុនេះ ។ ក៏ពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្គាល់ចីវរិយោជន៍ គឺចីវរអ្នកប្រើប្រាស់ ១
 មិនគួរប្រើប្រាស់ ១ ដូច្នោះនេះ ដែលខ្ញុំពោលហើយ ពាក្យដែលខ្ញុំពោល
 ហើយខ្ញុំ គឺព្រោះតាស្រីយ ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាចីវរទាំងពីរយោជន៍
 នោះ គិតស្គាល់ចីវរណាថា កាលភក្ខាអញប្រើប្រាស់ចីវរនេះហើយ
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែង
 សាបសូន្យទៅដូច្នោះ ចីវរិយោជន៍ គិតមិនគួរប្រើប្រាស់ឡើយ ។ បណ្តា
 ចីវរទាំង ២ យោជន៍នោះ គិតស្គាល់ចីវរិយោជន៍ណាថា កាលបើភក្ខាអញប្រើ
 ប្រាស់ចីវរនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង ដូច្នោះ ចីវរិយោជន៍ គិតគួរប្រើប្រាស់បាន ។

ចល្លាសាស្ត្រ សម្រាប់វិញ

ចំរើម្បី អានុសា ធុរិទេន វេទិតត្ថំ . សេវិតត្ថម្បី
 អសេវិតត្ថម្បីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ ពដិព្វ
 វុត្តំ ។ បិណ្ឌចាតោបិ អានុសា ធុរិទេន វេទិតត្ថោ
 សេវិតត្ថោបិ អសេវិតត្ថោបិ ឥតិ ទោ បនេតំ វុត្តំ
 តំពោតំ បដិព្វ វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បិណ្ឌចាតំ
 ឥមំ ទោ មេ បិណ្ឌចាតំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា ចរិហាយន្តិ ឯវុចោ
 បិណ្ឌចាតោ ទ សេវិតត្ថោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
 បិណ្ឌចាតំ ឥមំ ទោ មេ បិណ្ឌចាតំ សេវិតោ អកុ-
 សលា ធម្មា ចរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 ឯវុចោ បិណ្ឌចាតោ សេវិតត្ថោ ។ បិណ្ឌចាតោបិ
 អានុសា ធុរិទេន វេទិតត្ថោ សេវិតត្ថោបិ អសេវិ-
 តត្ថោបិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិព្វ វុត្តំ ។

ចល្លាសាស្ត្រ សម្រាប់វិញ

ពាក្យណាថា ម្ចាស់អានុសាចំនិទ្យាយ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ចំរើម្បីមាន២ យ៉ាង
 គឺចំរើម្បីប្រើប្រាស់១ មិនគួរប្រើប្រាស់១ ដូច្នោះ ដែលខ្ញុំពោលហើយ
 ពាក្យដែលខ្ញុំពោលហើយនេះ ព្រោះគាត់ស្រីយហេតុនោះ ។ គឺពាក្យថា
 ម្ចាស់អានុសាចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយ ធម្មីស្គាល់បិណ្ឌចាត២ យ៉ាង
 គឺបិណ្ឌចាតកុសលា១ មិនកុសលា១ ដូច្នោះនេះ ដែលខ្ញុំពោលហើយ
 ពាក្យដែលខ្ញុំពោលហើយនេះ គឺព្រោះគាត់ស្រីយហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តា
 បិណ្ឌចាតចំនិ ២ យ៉ាងនោះ ភិក្ខុស្គាល់បិណ្ឌចាតណាថា កាលបើ
 ពាក្យអញសេពខ្ញុំបិណ្ឌចាតនេះ អកុសលធម៌ចំនិទ្យាយ តែនិចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ចំនិទ្យាយ តែនិសាបសូន្យទៅដូច្នោះ បិណ្ឌចាតបែប
 នេះ ភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់ ។ បណ្តាបិណ្ឌចាតចំនិ ២ យ៉ាងនោះ ភិក្ខុ
 ស្គាល់បិណ្ឌចាតណាថា កាលបើពាក្យអញ សេពខ្ញុំបិណ្ឌចាតនេះ
 អកុសលធម៌ចំនិទ្យាយ តែនិសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ចំនិទ្យាយ
 តែនិចំរើនឡើងដូច្នោះ បិណ្ឌចាតបែបនេះ ភិក្ខុគួរប្រើប្រាស់ ។ ពាក្យ
 ណាថា ម្ចាស់អានុសាចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយ ធម្មីស្គាល់បិណ្ឌ-
 ចាត២ យ៉ាង គឺបិណ្ឌចាតកុសលា១ មិនកុសលា១ ដូច្នោះ ដែលខ្ញុំ
 ពោលហើយ ពាក្យដែលខ្ញុំពោលហើយនេះ ព្រោះគាត់ស្រីយហេតុនោះ ។

សេចក្តីសង្ស័យ អាវុសោ ធុរិយេន វេរិយនិទានំ សេវិ-
 តត្ថម្បិ អសេវិតត្ថម្បិ ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តិ
 កំព្វេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា សេចា-
 សំ ឥទំ ទោ មេ សេចាសំ សេវតោ អក្ក-
 សលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហា-
 យន្តិកំ ឯវរ្យបំ សេចាសំ ន សេវិតត្ថំ ។ តត្ថ
 យំ ជញ្ញា សេចាសំ ឥទំ ទោ មេ សេចាសំ
 សេវតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវរ្យបំ សេចាសំ សេវិ-
 តត្ថំ ។ សេចាសង្ស័យ អាវុសោ ធុរិយេន វេរិយនិទានំ
 សេវិតត្ថម្បិ អសេវិតត្ថម្បិ ឥតិ យន្តិ វុត្តិ
 ឥទេមតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ កាមនិកោមិ អាវុសោ
 ធុរិយេន វេរិយនិទានំ សេវិតត្ថម្បិ អសេវិតត្ថម្បិ ឥតិ
 ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តិ កំព្វេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។

កំពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោ ចាំនិទាយ អ្នកចាំនិទាយ ធម្មិស្តាលំ
 សេចាសនៈ ២ យ៉ាង គឺសេចាសនៈកុសលា ១ មិនកុសលា ១ ដូច្នោះ
 នៅដែលខ្ញុំពាលហើយ ពាក្យដែលខ្ញុំពាលហើយនោះ ព្រោះពេស្រីយ
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាសេចាសនៈចាំនិទាយ ២ យ៉ាងនោះ គឺកុសលំ
 សេចាសនៈណាថា កាលបើគាត់អញ្ជូនសេចាសនៈនេះ អកុសល
 ធម៌ចាំនិទាយ តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌ចាំនិទាយ តែងសាប
 សូន្យទៅដូច្នោះ សេចាសនៈរបបនេះ គឺមិនកុសលឡើយ ។ បណ្តា
 សេចាសនៈចាំនិទាយ ២ យ៉ាងនោះ គឺកុសលំសេចាសនៈណាថា កាល
 បើគាត់អញ្ជូនសេចាសនៈនេះហើយ អកុសលធម៌ចាំនិទាយ តែង
 សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ចាំនិទាយ តែងចំរើនឡើងដូច្នោះ សេចា-
 សនៈរបបនេះ គឺកុសលធម៌ ។ កំពាក្យណាថា ម្ចាស់អាវុសោ ចាំនិ-
 ទាយ អ្នកចាំនិទាយ ធម្មិស្តាលំសេចាសនៈ ២ យ៉ាង គឺសេចាសនៈ
 កុសលា ១ មិនកុសលា ១ ដូច្នោះ ដែលខ្ញុំពាលហើយ ពាក្យដែលខ្ញុំ
 ពាលហើយនោះ ព្រោះពេស្រីយហេតុនេះ ។ កំពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ចាំនិទាយ អ្នកចាំនិទាយ ធម្មិស្តាលំស្រុកនីវិនិកម ២ យ៉ាង គឺស្រុក
 នីវិនិកមកុសលា ១ មិនកុសលា ១ ដូច្នោះនេះ ដែលខ្ញុំពាលហើយ
 ពាក្យដែលខ្ញុំពាលហើយនោះ តើព្រោះពេស្រីយហេតុដូចម្តេច ។

តត្ថ យំ ជញ្ញា តាមនិគមំ សមំ ទោ មេ តាមនិគមំ
 សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តំតិ វរុក្ខោ តាមនិគមោ ធម្ម
 សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា តាមនិគមំ សមំ
 ទោ មេ តាមនិគមំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំតិ វរុក្ខោ
 តាមនិគមោ សេវិតោ ។ តាមនិគមោយំ អាវុសោ
 ធុវំធន វេទិតោ សេវិតោយំ អសេវិតោយិតិ
 សតិ យន្តំ វុត្តំ សធមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ធម្មបទប្បទេស
 សោយំ អាវុសោ ធុវំធន វេទិតោ សេវិតោយំ
 អសេវិតោយិតិ សតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ កិល្បេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ធម្មបទប្បទេសំ
 សមំ ទោ មេ ធម្មបទប្បទេសំ សេវតោ អកុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំតិ

បណ្ណាស្រុកនឹងនិគមទាំង ២ យ៉ាងនោះ ក៏កុស្តាល់ខ្លះស្រុកនឹងនិគមណា
 ថា កាលបើកត្តាអញ្ញសេពស្រុកនឹងនិគមនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅដូច្នោះ ស្រុក
 នឹងនិគមបែបនេះ ក៏កុម្មុយសេពឡើយ ។ បណ្ណាស្រុកនឹងនិគម២យ៉ាង
 នោះ ក៏កុស្តាល់ស្រុកនឹងនិគមណាថា កាលបើកត្តាអញ្ញ សេពស្រុក
 នឹងនិគមនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើងដូច្នោះ ស្រុកនឹងនិគមបែបនេះ ក៏កុម្មុយសេព
 បាន ។ ក៏ពាក្យណាថា ម្ចាស់កុស្តាល់ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ធម្មស្តាល់ស្រុកនឹងនិគម២ យ៉ាង គឺស្រុកនឹងនិគមកុស្តាល់ ១ មិនកុ
 សេព ១ ដូច្នោះ ដែលខ្ញុំពាលហើយ ពាក្យខ្លះ ដែលខ្ញុំពាលហើយ
 ព្រោះកស្រីយេហេតុនេះ ។ ក៏ពាក្យថា ម្ចាស់កុស្តាល់ទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយធម្មស្តាល់ដទៃនឹងប្រទេស ២ យ៉ាង គឺ ដទៃនឹងប្រទេស
 ដែលកុស្តាល់ ១ មិនកុសេព ១ ដូច្នោះនេះ ដែលខ្ញុំពាលហើយ ពាក្យ
 ដែលខ្ញុំពាលហើយខ្លះ តើព្រោះកស្រីយេហេតុដូចម្តេច ។ បណ្ណា
 ដទៃនឹងប្រទេសទាំង ២ យ៉ាងនោះ ក៏កុស្តាល់ដទៃនឹងប្រទេសណា
 ថា កាលបើកត្តាអញ្ញសេពដទៃនឹងប្រទេសនេះ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅដូច្នោះ

ឯវេទនា ជនបទប្បទេសោ ន សេវិតញោ ។ តត្ថ
 យំ ជញ្ញា ជនបទប្បទេសំ ឥតំ ទោ មេ ជនបទប្ប-
 ទេសំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិចិ ឯវេទនា ជនបទប្ប-
 ទេសោ សេវិតញោ ។ ជនបទប្បទេសោមិ អាវុសោ
 ទុវិទេន វេទិតញោ សេវិតញោមិ អសេវិតញោមិចិ
 ឥតំ យន្តំ វុត្តំ ឥទេមេតំ បដិកុ វុត្តន្តិ ។

(៧) ឯតំ សមយំ កកវា វាជនហោ វិហារតិ
 តិជ្ឈក្សដេ បត្តតេ ។ អដទោ សុត្តវា បរិច្ឆាជតោ
 យេន កកវា តេទុបសន្តតិ ទេមសន្តតិថា កកវតា
 សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទិយំ តាតំ សារាណិយំ
 វិតិសារាថា ឯកាមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកាមន្តំ ចិសិទ្ធោ
 ទោ សុត្តវា បរិច្ឆាជតោ កកវន្តំ ឯកាមន្តំ

ជនបទប្បទេសប្បទេសេ កិកុមិទិកុសលេតាឡើយ ។ បណ្តាជនបទប្បទេសិ
 ប្រទេសតំ ២ យាវិទោ កិកុស្តលំជនបទប្បទេសណាថា កាល
 មើតាក្សត្រ សេនាបតីជនបទប្បទេសេ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងសាបសូន្យវេ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើមឡើងដូច្នោះ
 ជនបទប្បទេសប្បទេសេ កិកុស្តលេតាថា ។ កិកាត្យណាថា ឃ្លា
 កាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ធម៌ស្តលំជនបទប្បទេសេ យាវិ
 តិជនបទប្បទេសវិជលកុសលេតា មិទិកុសលេតា ដូច្នោះ ដែលខ្ញុំ
 ពោលហើយ ពាក្យដែលខ្ញុំពោលហើយនេះ ព្រោះតាមស្រីយោគុខៈ ។

(៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើក្នុងវិជ្ជាដ៏
 ទៀបក្រុងក្រុង ។ ព្រះនាង បរិច្ឆាជត ឈ្មោះសុត្តវា ចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់សម្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលសូរតែងតែង
 ដែលសូរលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងសមគួរ ។ លុះសុត្តវាបញ្ចប់
 អង្គុយក្នុងសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ

បណ្ណាសក សម្រាប់ខ្មែរ

ឯកម៌ជាប់ កន្លែ សមយំ កកវា ឥនេវ រាជគហេ
 វិហារមិ គិរិវង្សេ(១) ។ តត្រ (១១) មេ កន្លែ កកវា
 សម្មុទា សុតំ សម្មុទា បដិក្កហិតំ យោ សោ សុតវា
 ភិក្ខុ អរហំ ទិណាសវេ វុសិតវា កកតកាណិយោ
 ឱហិតការេ អនុប្បត្តិសនេត្តា បវត្តិណាភវសញ្ញា
 ជនោ សម្មទញ្ញាវិធីត្តោ អកថោ សោ បញ្ចដ្ឋានា
 អដ្ឋាចរិតុំ អកថោ ទិណាសវេ ភិក្ខុ សត្វិទ្ធិ ចាលា
 ដិវិតា វេហេបេតុំ អកថោ ទិណាសវេ ភិក្ខុ អនិច្ច
 ដេយ្យសង្ខាតំ អាទាតុំ អកថោ ទិណាសវេ ភិក្ខុ
 មេដុំ ធម្មំ បដិសេវិតុំ អកថោ ទិណាសវេ ភិក្ខុ
 សម្មជាធម្មសា កាសិតុំ អកថោ ទិណាសវេ ភិក្ខុ
 សង្ខិដិការកំ(៣) តាមេ បវត្តិតុំ សេយ្យជាបិ បុព្វ
 អការិយក្ខតោ(៤) កក្ខិ មេតំ កន្លែ កកវា តា
 សុស្សុតំ សុត្តហិតំ សុមនសិតាតំ ស្វបដាវតន្តំ ។

១ ១. ឯកម៌ ២ កន្លែ សមយំ កកវា ឥនេវ រាជគហេ វិហារមិ គិរិវង្សេ ។ ២ ១. ម.
 កោសល្យា ឡើ ។ ៣ ១. ម. សង្ខិដិការកំ ។ ៤ ១. អនិច្ចប្បកាតំ ។

បណ្ណាសក សម្រាប់ខ្មែរ

បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ចម្រើន សម័យបូជ ឱ្យព្រះអង្គនៅក្នុងក្រុង
 រាជគ្រឹះ ដែលមានភ្នំ (តំបន់វិញ) ដូចជាគ្រាលរោងឯង ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឱ្យព្រះអង្គ បានស្តាប់ចំពោះព្រះគម្ភ បាន
 ទទួលយកចំពោះព្រះគម្ភនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងទីនោះថា ខ្ញុំ
 សុតវុទ្ធ ភិក្ខុណា ជាអរហន្តទិណាស្រព មានព្រះហឫទ័យធម៌ បាន
 ប្រតិក្កច្ចេហើយ មានសោច្យសកិច្ច បានធ្វើស្រែចម្រើយ មានការ
 ដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍ របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ បានធម៌
 ជាគ្រឿងប្រកបសព្វក្នុងគតសេវហើយ ជាអន្តរាស្រព្វះ ព្រោះដឹង
 ដោយប្រវិត ភិក្ខុខាង មិនគួរប្រតិក្កកន្លងខ្លះហេតុ ៧ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុ
 ជាទិណាស្រព មិនគួរក្នុងដំបងដីវិភស្ស ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព
 មិនគួរតាមយកខ្លះ ដែលគេមិនបានឱ្យ ដែលហៅវាល្អ ១ ភិក្ខុ
 ជាទិណាស្រព មិនគួរសេពមេដុំធម្ម ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរ
 ពោលពាក្យក្រហមទាំងដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរធ្វើ
 ខ្លឹមសារសន្យាទុក ហើយបរិពោធនូវកាមទាំងឡាយ ដូចជាទៅជា
 គ្រហស្ថក្នុងកាលមុន ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឱ្យព្រះអង្គបានស្តាប់
 ល្អហើយ បានទទួលល្អហើយ បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អហើយ ចាំ
 បានល្អហើយខ្លះព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងមែន ។

តត្ប ភេ ឯតំ សុស្សុតំ សុត្តហិតំ សុបទសំគាតំ
 សុបទាវតំ បុព្វេ ចាហំ សុត្តន ឯតរហិ ច ឯវំ វទាមិ
 យោ សោ ភិក្ខុ អរហំ ទីណាសរោ វុសិតវា
 កកករណីយោ ឱហិតកាហេ អនុប្បត្តសនន្តោ
 វេត្តិណាសរោ ធម្មាណាមិ អន្តរាវិបុត្តោ អកព្វោ
 សោ ធម្មាណាមិ អន្តរាវិបុត្តោ អកព្វោ ទីណាសរោ
 ភិក្ខុ សត្វ្វ ចាណំ ដីវិតា វេហេយេតុំ អកព្វោ
 ទីណាសរោ ភិក្ខុ អនិច្ចំ ថេយ្យសន្តិវាតំ អាទាតុំ
 អកព្វោ ទីណាសរោ ភិក្ខុ មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិតុំ
 អកព្វោ ទីណាសរោ ភិក្ខុ សម្មជាទមុសា កាសិតុំ
 អកព្វោ ទីណាសរោ ភិក្ខុ សន្តិទិការតំ កាមេ
 យវុត្តិតុំ សេយ្យជាមិ បុព្វេ អតាវយត្វតោ អកព្វោ
 ទីណាសរោ ភិក្ខុ ធម្មាគតិ គន្ធី អកព្វោ ទីណាសរោ
 ភិក្ខុ ធម្មាគតិ គន្ធី អកព្វោ ទីណាសរោ ភិក្ខុ
 មោហាគតិ គន្ធី អកព្វោ ទីណាសរោ ភិក្ខុ វាយាគតិ
 គន្ធី បុព្វេ ចាហំ សុត្តន ឯតរហិ ច ឯវំ វទាមិ

អើពាក្យនុះ អ្នកស្តាប់ល្អហើយ រៀនល្អហើយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អហើយ
 ចាំល្អហើយ ម្ចាស់សុត្តន្ត ក្នុងកាលពីដើមក្តី ក្នុងកាលដេញវិនិច្ឆ័យ
 គង់គត វិនិច្ឆ័យហើយនេះថា ភិក្ខុណា ជាអហត្តទិណាស្រព
 មានព្រហ្មចរិយដមិបានប្រព្រឹត្តល្អហើយ មានសោធន៍សក្ខី បានធ្វើ
 ស្រេចហើយ មានការងារកុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនស្រេច
 ហើយ មានដំណើរត្រៀមប្រកបសក្ខីគតអស់ហើយ ជាអក្ខរៈប្រឡូក
 ត្រូវដឹងដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះ មិនគួរប្រព្រឹត្តកុស្តិយ្យវេហ្គ៤ យ៉ាង
 គឺភិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរក្រែងផ្គាប់បង់ដីវិតសត្វ ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព
 មិនគួរកាន់យកខ្សែវិក្រដែលរមមិនបានឱ្យ ដែលហៅថាស្លូច ១ ភិក្ខុជា
 ទិណាស្រព មិនគួរសេពមេដ្ឋធម្ម ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរ
 ពោលពាក្យកុហកទាំងដំនុំ ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរធ្វើខ្ញុំកា
 សខ្សែទុកហើយបរិភោគស្តូកាយទាំងឡាយ ដូចជាទៅជាគ្រហស្ថក្នុងកាល
 មុន ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រពមិនគួរលុះក្នុងឆន្ទាគតិ ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព
 មិនគួរលុះក្នុងវាសាគតិ ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរលុះក្នុងហេហៈ
 គតិ ១ ភិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរលុះក្នុងវាយាគតិ ១ ម្ចាស់សុត្តន្ត
 ក្នុងកាលពីដើមក្តី ក្នុងកាលដេញវិនិច្ឆ័យ គង់គតវិនិច្ឆ័យហើយនេះថា

យោ សោ ភិក្ខុ អរហំ ទីណាសរោ វុសិតា
កកកកណីយោ ឱហិតកាហោ អនុប្បក្កសនត្តោ
បរិក្ខុណាសញ្ញាជយោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ អតត្វោ
សោ វសានំ វរដ្ឋានំ អន្ធហោវត្ថុនំ ។

[៨] ឯកំ សមយំ កកក កជនយោ វិហារមិ
តិជ្ឈក្កនេ បព្វតេ ។ អនិទោ សន្និដ្ឋោ បរិព្វាជកោ
យេន កកក តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកកតា
សន្ធិ សម្មោទិ សម្មោទិយំ កនិ សារាណិយំ វិគិ-
សារត្វា ឯកមន្តំ វិសិទិ ។ ឯកមន្តំ វិសិទ្ធា ទោ
សន្និដ្ឋោ បរិព្វាជកោ កកកន្តំ ឯកនិទោ ឯកមិទោ
កន្ត កកក សមយំ កកក វសេវ កជនយោ វិហារមិ
តិវិទ្ធា(១) ។ តត្រ មេ កន្ត កកកតោ សម្មុទា
សុតំ សម្មុទា បដិក្កហិតំ យោ សោ សន្និ
ភិក្ខុ អរហំ ទីណាសរោ វុសិតា កកកកណីយោ

១ ឧ. ឯកមិវ កន្ត សមយំ កកក វសេវ កជនយោ វិហារមិ តិវិទ្ធា ។

ភិក្ខុណាជាអហោន្តទីណាសរោ ដែលមានព្រហ្មចរិយធម៌ បានប្រព្រឹត្ត
រូបហើយ មានសោធន៍សកិច្ច បានធ្វើស្រែចោបហើយ មានការងារចុះ
ហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ មានធម៌ជាគ្រឿងប្រកប
សក្កក្កនិក្កសហស៍ហើយ ជាអក្ខរស្រឡះ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ ភិក្ខុ
នោះ មិនគួរប្រព្រឹត្តកិច្ចការហេតុផល យ៉ាងនេះ ។

[៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកាលគង់លើភីក្ខុក្នុង ទៀប
ក្រុងក្រុងត្រិះ ។ ត្រាចាន់ដង បរិព្វាជករណ្ណៈសង្ឃៈ ចូលទៅពាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយខ្ញុំព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ ខ្ញុំព្រះក្រុងក្រុង
ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសង្ឃបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថ្មីច្នោះ បត់ក្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដ៏ចម្រើន សម័យមួយ ខ្ញុំព្រះអង្គទៅក្នុងក្រុងក្រុងត្រិះ ដែលមានភ្នំ
(ក្នុងជុំវិញ) ដូចជាគោលនេះដង ។ បត់ក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
ស្តាប់ចំពោះព្រះក្រិ បានទទួលយកចំពោះព្រះក្រិព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់សង្ឃៈ ភិក្ខុណាជាអហោន្តទីណាសរោ មានព្រហ្ម-
ចរិយធម៌បានប្រព្រឹត្តចោបហើយ មានសោធន៍សកិច្ចបានធ្វើស្រែចោបហើយ

ឱហិតកាពេ អនុប្បត្តសនន្តោ បរិក្ខិណាភវសញ្ញាជនោ
 សធម្មញ្ញាវិបុលោ អគព្វោ សោ មញ្ញដ្ឋាធានិ អដ្ឋាចរិក្ខុ
 អគព្វោ ចំណាសរោ ភិក្ខុ សត្វិច្ច ចាណំ ដីវិកា
 រោរោមេតុំ អគព្វោ ចំណាសរោ ភិក្ខុ អនិច្ច
 មេយ្យសង្កាតំ អាណាតុំ អគព្វោ ចំណាសរោ
 ភិក្ខុ មេដុំ ធម្មំ បដិសេវិតុំ អគព្វោ ចំណាសរោ
 ភិក្ខុ សឃ្យជាធម្មសា កាសិតុំ អគព្វោ ចំណាសរោ
 ភិក្ខុ សន្និដ្ឋការកំ កាមេ បរិក្ខត្តិតុំ សេយ្យជាមិ
 បុត្វេ អការិយក្ខតោ កាច្ចំ មេតំ កន្តេ កករតោ សុស្សតំ
 សុត្តហិតំ សុមនសិកតំ សុបធាវិក្ខុ ។ ភក្ខ
 តេ ឯតំ សជ្ឈំ សុស្សតំ សុត្តហិតំ សុមនសិកតំ
 សុបធាវិតំ ។ បុត្វេ ចាហំ សជ្ឈំ ឯតហិ ច ឯវិ
 វិធាមិ យោ សោ ភិក្ខុ អរហំ ចំណាសរោ វុសិតា
 កតករណីយោ ឱហិតកាពេ អនុប្បត្តសនន្តោ

មានការងារកំចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ មាន
 ធម៌ជាគ្រឿងប្រកបសក្ខីក្នុងគណនីរបស់ហើយ ជាអ្នកច្នៃស្រឡះ ព្រោះដឹង
 រោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះមិនគួរប្រព្រឹត្តកម្មនូវហេតុ ៨ យ៉ាង គឺភិក្ខុជា
 ទិណស្រព មិនគួរក្លែងប្លែងបដិវិភាស ១ ភិក្ខុជាទិណស្រពមិនគួរ
 កាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឱ្យដែលហៅថាស្លូច ១ ភិក្ខុជាទិណស្រព
 មិនគួរសេចក្តីបដិវិភាស ១ ភិក្ខុជាទិណស្រព មិនគួរពាលនូវពាក្យ
 កុហកចំពោះដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុជាទិណស្រព មិនគួរធ្វើនូវការសម្រុះ
 ហើយបរិភោគនូវកាមចំណង ដូចជាទៅជាត្រហស្តក្នុងកាលមុន ១
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ច្បាប់ព្រះអង្គបានស្តាប់ល្អហើយ បានទទួលល្អហើយ
 បានធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តល្អហើយ ចាំបានល្អហើយនូវព្រះពុទ្ធដ៏តាន់ របស់
 ព្រះដ៏មានព្រះរាគមន៍ ។ ហួសសព្វៈ អើពាក្យខ្លះ អ្នកបានស្តាប់
 ល្អហើយ បានទទួលល្អហើយ បានធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តល្អហើយ បានចាំទុក
 ល្អហើយ ។ ហួសសព្វៈ ក្នុងកាលដ៏ដើមក្តី អង្វរនេះក្តី គង់គត
 គំពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា ជាអរហន្តទិណស្រព ជាអ្នកមាន
 គ្រហូចរាយធម៌ បានប្រព្រឹត្តចេះហើយ មានសោធន៍សក្ខីក្នុងច្រកស្រព
 ហើយ មានការងារកំចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ

បរិក្ខុណ្ណាភវសញ្ញាដោយ សម្មាសម្ពុទ្ធហិមនោ អកតោ
 សោ វេទនាចារិ អដ្ឋាចារិ អកតោ ចំណាសកេ
 ភិក្ខុ សត្វុទ្ធ ចាលំ ជីវិតា វេកេយេនុំ ។ មេ ។
 អកតោ ចំណាសកេ ភិក្ខុ សង្ខិណ្ឌាវតំ កាមេ
 យិកុញ្ញុតំ សេយ្យដាមំ បុទ្ធេ អភារិយក្ខតោ
 អកតោ ចំណាសកេ ភិក្ខុ តុន្តំ បទ្ធក្ខាតុំ អកតោ
 ចំណាសកេ ភិក្ខុ ធម្មំ បទ្ធក្ខាតុំ អកតោ ចំណា-
 សកេ ភិក្ខុ សង្ខំ បទ្ធក្ខាតុំ អកតោ ចំណាសកេ
 ភិក្ខុ សិក្ខំ បទ្ធក្ខាតុំ បុទ្ធេ ចាហំ សង្ខំ ឯវាហំ
 ច ឯវំ វដាមិ យោ សោ ភិក្ខុ អរហំ ចំណាសកេ
 វុសិកា កាតករណីយោ ឱហំនកាវេ អនុច្ឆន្តស-
 នន្តោ បរិក្ខុណ្ណាភវសញ្ញាដោយ សម្មាសម្ពុទ្ធហិមនោ
 អកតោ សោ វេទនាចារិ អដ្ឋាចារិ អកតោ ។

(៧) វេយមេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលា សញ្ញា
 សំវិជ្ជាមាណា លោកស្មី ។ កតមេ វេ ។ អរហោ

បានធម៌ជាត្រៀងប្រកបសក្ខុកុសិកតអស់ហើយ ជាអក្ខរិតស្រឡះ
 ព្រោះជីវិតដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវប្រព្រឹត្តកម្មនូវហេតុ ៧ យ៉ាង
 គឺភិក្ខុជាចំណាស្រព មិនត្រូវក្នុងផ្តាច់បដិវិសត្វ ១ ។ មេ ។ ភិក្ខុជា
 ចំណាស្រព មិនត្រូវធ្វើការសន្សំទុក ហើយបរិភោគខ្លួនក្រប
 ចាំនិទ្យាយ ដូចជាវេយ្យាក្រមស្មុក្ខុកាលមុខ ១ ភិក្ខុជាចំណាស្រព
 មិនគួរលេបនីត្រៃពុទ្ធ ១ ភិក្ខុជាចំណាស្រព មិនគួរលេបនីត្រៃធម៌ ១
 ភិក្ខុជាចំណាស្រព មិនគួរលេបនីត្រៃសង្ឃ ១ ភិក្ខុជាចំណាស្រព មិន
 គួរលេបនីសិក្ខា ១ ហាលសង្ឃៈ ក្នុងកាលពិធីមក្តី វេទន្យនៃក្តី
 គឺជាគតិកាលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា ជាអហេតុចំណាស្រព មាន
 ព្រហ្មចរិយធម៌ បានប្រព្រឹត្តចេញហើយ មានសោធន៍សក្ខិច្ចបុរាណិស្រព
 ហើយ មានការដាក់ចុះហើយ បានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ
 បានធម៌ជាត្រៀងប្រកបសក្ខុកុសិកតអស់ហើយ ជាអក្ខរិតស្រឡះ ព្រោះ
 ជីវិតដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះ មិនត្រូវប្រព្រឹត្តកម្មនូវហេតុ ៧ យ៉ាងនេះ ។

(៧) ហាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ តែងមាន
 ប្រាស ក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៧ ពួកនេះដូចម្តេច ។ គឺអហេតុ ១

អរហត្តាយ បដិបន្នោ អនាគាមី អនាគាមិដល-
សច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ សកាណាមី សកាណា-
តាមិដលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ សោតាបន្នោ
សោតាបន្តិដលសច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ។
សមេ ទោ កិច្ចាវេ ខវ បុគ្គលា សន្តោ សវិជ្ជាណា
លោកាស្ម័ន្តំ ។

[១០] ខវយិមេ កិច្ចាវេ បុគ្គលា អាហុនេយ្យ
នាហុនេយ្យ ឧត្តិណេយ្យ អញ្ញលិកាណិយា អនុត្តរំ
បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកាស្ម័ន្តំ ។ កតមេ ខវ ។ អរហា
អរហត្តាយ បដិបន្នោ អនាគាមី អនាគាមិដលសច្ចិកិ-
រិយាយ បដិបន្នោ សកាណាមី សកាណាតាមិដល-
សច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ សោតាបន្នោ សោតាបន្តិដល-
សច្ចិកិរិយាយ បដិបន្នោ តោត្រក្ខ ។ សមេ ទោ
កិច្ចាវេ ខវ បុគ្គលា អាហុនេយ្យ ។ បេ ។ អនុត្តរំ
បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកាស្ម័ន្តិ ។

សម្តេចវិញ បរិយោ ។

បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីអរហត្ត ។ អនាគាមិបុគ្គល ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បី
ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិដល ។ សកាណាមិបុគ្គល ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ
ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវសកាណាមិដល ។ សោតាបន្តបុគ្គល ។ បុគ្គល
ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបន្តិដល ។ បុគ្គល ។ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះឯង តែងមានប្រាកដកិរិយា ។

[១០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ ជាអ្នកគួរទទួល
នូវចក្ខុប្បវិជ្ជា ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវភាគនុតនាម ដែលគេនាំ
មកដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទង្វើណាមួយ គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្ត
ដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ បុគ្គល ៧ ពួកក៏ដូចម្តេច ។ គឺអរហត្ត ។
បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីអរហត្ត ។ អនាគាមិបុគ្គល ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ
ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិដល ។ សកាណាមិបុគ្គល ។ បុគ្គល
ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវសកាណាមិដល ។ សោតាបន្តបុគ្គល ។
បុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបន្តិដល ។ តោត្រក្ខ-
បុគ្គល ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៧ ពួកនេះឯង ជាអ្នក
គួរទទួលនូវចក្ខុប្បវិជ្ជា ដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត
ដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

ចប់ សម្តេចវិញ ទី ១ ។

ចង្កាសាសាសាសា

ត្រៀមខ្លួន រាជ្ជ

សាសាសា ចំស្បាយ ពេ មេឃីយ៉ា ទទួល គល
សេវា សុភវ សង្ឃ បុគ្គល អាហ្នឿន ភាគី ។

ចង្កាសាសាសាសា

ទទួលបានលទ្ធផលនៃការងារ

និយាយអំពីការគ្រប់គ្រង ១ អំពីចំណុច ១ អំពីមេឃី-
យក្ស ១ អំពីមនុស្ស អំពីពលៈ ១ អំពីការសេច ១
អំពីសុខុមហិច្ឆិតា ១ អំពីសង្ឃប្រាជ្ញ ១ អំពីបុគ្គល ១
អំពីពហុធម្មបុគ្គល ១ ។

បណ្ណាល័យ សីហនុវិគ្គ

(១០) ឯកសមយំ កកវា សារត្ថិយំ វិហារតំ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារមេ ។ អថទោ
អយស្មា សារីបុត្តោ យេន កកវា តេទុបសន្តមិ
ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តំ អតិវានេត្វា ឯសិទំ ។
ឯសិទ្ធិ ទោ អយស្មា សារីបុត្តោ កកវន្តំ
ឯសិទ្ធិ វុដ្ឋា មេ កន្តេ សារត្ថិយំ វស្សវាសោ
នត្ថាមហំ កន្តេ ជនបនេនាវតំ បក្កមិត្តន្តំ ។
យស្សនាទំ ភិ សារីបុត្ត កាលំ មញ្ញសិទំ ។
អថទោ សោ អយស្មា សារីបុត្តោ ឧដ្ឋា-
យាសថា កកវន្តំ អតិវានេត្វា បនត្តិណំ កត្វា
បក្កាមំ ។ អថទោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អថ-
ញ្ញតរោ អយស្មន្តេ សារីបុត្តោ កកវន្តំ ឯសិទ្ធិ

បណ្ណាល័យ សីហនុវិគ្គ

(១១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជនពន
របស់អនាថបិណ្ណិកស្ស ដ៏ត្រង្គិសារីត្ថិ ។ គ្រាទោះ ព្រះសារីបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការទៅចាំវស្ស
ក្នុងក្រុងសារីត្ថិ ខ្ញុំព្រះអង្គទៅចេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អន្សរនេះ
ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នា ដើម្បីទៅកាន់ចាំក្នុងជនបទ ។ ព្រះអង្គក្រាស់ថា
មាលសារីបុត្ត អ្នកចូលសំគាល់ខ្ញុំកាលគួរ ក្នុងកាលអន្សរនេះចុះ ។
លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនោះ ព្រែកចាកអសនៈ
ថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទេស្យកាលហើយចៀសចេញទៅ ។
លំដាប់នោះ កាលព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចៀសចេញទៅដល់
យូរប៉ុន្មាន ភិក្ខុ ១ រូប បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា

ពណ្ណាសាស្ត្រ សីហនុវិញ

អាយស្មា ម៉ កន្ត សារីបុត្តា អាសន្ន៍^(១) អប្ស-
 ដិដិស្សន៍ ចារឹកំ បក្កន្តាតំ ។ អថទា កកា
 អញ្ញតរំ កិក្កុំ អាមន្តេសិ ឯហិ ភ្នំ កិក្កុ មម
 វចនេន សារីបុត្តំ អាមន្តេសិ សន្តា តំ អាវុសោ
 សារីបុត្ត អាមន្តេសិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ទោ សោ
 កិក្កុ កកវតោ បដិស្សន្តា យេនាយស្មា សារីបុត្តោ
 តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិកា អាយស្មន្នំ សារីបុត្តំ
 ឯតនេវេន សន្តា តំ អាវុសោ សារីបុត្ត អាម-
 ន្តេសិ ។ ឯវំអាវុសោតិ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 កស្ស កិក្កុនោ បទ្ធវស្សនិ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន អាយស្មា ច មហាមោក្ខល្លានោ
 អាយស្មា ច អាទន្តោ អនាថុរណំ អាតាយ វិហារំ
 អាហំណ្តាន្នំ អកិក្កុមថាយស្មន្តោ អកិក្កុមថាយស្មន្តោ

១ អាមន្តេសិ ឃាហិ ទិស្សតិ ។

ពណ្ណាសាស្ត្រ សីហនុវិញ

បតិក្រិត្រិអន្តដំចំរើន ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានបំរះ^(១) ខ្ញុំព្រះ
 អន្ត បំរះបានទាហានស ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារឹក ។
 សំរាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅកិក្កុ ឲ្យប្រ បកថា
 ម្ចាស់កិក្កុ អ្នកចូរមកអាយ ចូរទៅហៅសារីបុត្តតាមពាក្យឯងឯង
 ម្ចាស់កុវុសោសារីបុត្ត ព្រះសាស្ត្រាច្រើនត្រាស់ហៅលោក ។ កិក្កុនោះ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអន្ត
 ហើយកិក្កុទៅក្រព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ កុរុច្ចេលទៅដល់ហើយ
 បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដូច្នោះថា ម្ចាស់កុវុសោសារីបុត្ត
 ព្រះសាស្ត្រាច្រើនត្រាស់ហៅលោក ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ទទួល
 ពាក្យកិក្កុនោះថា ករុណាកុវុសោ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមហា-
 មោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ នឹងព្រះពោធិន្ទ ដ៏មានអាយុ កាន់យកគូវ
 កូនសោ ដើរចូលទៅកាន់វិហារហើយនិយាយថា លោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ ចូរទៅនាប់ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរទៅនាប់

១ បានដំណាលថា កាលព្រះសារីបុត្តថ្វាយបង្គំលា ព្រះសេនាបតីកាល ហើយថយ
 ពាក្យនេះទៅ ដោយដឹកលោកបក់ទៅបិទសារីបុត្តនោះបង្អួច ព្រោះហេតុនោះ បានជា
 ដំបូងនេះដំបូង លុះពេលព្រះសារីបុត្ត កិក្កុមរិះរិះហើយបម្រើន ចំណេះសេចក្តីព្រះ
 ក្រាមបង្គំរួលព្រះ ដើម្បីម៉្យ៉ាងទាំងនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា ។ អង្គុកថា ។

ននាបាយស្មា សារីបុត្តោ កកវតោ សម្មុទា សីលា-
 លាធំ ធនិស្សតិ ។ អដោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 យេន កកវា តេនុបសន្តមិ ធមសន្តមិត្វា កកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ចំសិទិ ។ ឯកមន្តំ ចំសំន្តំ
 ទោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ កកវា ឯកវាទ ឥន តេ
 សារីបុត្ត អញ្ញានោ សត្រិហ្មបារី ទិយធម្មំ អាមដ្ឋោ
 អាយស្មា មំ កន្តេ សារីបុត្តោ អាសន្តំ អប្បដិ-
 ចំស្សដ្ឋ បារីកំ បក្កន្តោតិ ។ យស្ស ទួន កន្តេ
 កាយេ កាយគតា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ
 ឥន អញ្ញាតិ សត្រិហ្មបារី អាសន្តំ អប្បដិចំស្សដ្ឋ
 បារីកំ បក្កមេយ្យ សេយ្យថាមិ កន្តេ បវរិយំ សុចំម្យំ
 ចំក្ខំបន្តំ អសុចំម្យំ ចំក្ខំបន្តំ ក្នុងកតម្យំ ចំក្ខំបន្តំ
 មុត្តកតម្យំ ចំក្ខំបន្តំ ទេឡកតម្យំ ចំក្ខំបន្តំ បុព្វកតម្យំ
 ចំក្ខំបន្តំ លោហិតកតម្យំ ចំក្ខំបន្តំ ន ច តេន បវរិ
 អន្តិយតិ វា ហាយតំ វា ជិត្តន្តតិ វា ឯវមេវ ទោ
 អហំ កន្តេ បវរិសមេន ទេតសា វិហារមិ វិបុលេន
 មហានុតេន អប្បមាលោន អវេរេន អក្សមជ្ឈេន ។

អ្វីក្រៃសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឆឹងបន្តិច្ឆវសីហនាទ ចំពោះក្រៃក្រំ
 នៃក្រៃដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ គ្រោះនោះ ព្រះសារីបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រែប
 ថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអន្តិយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ អន្តិយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 បានត្រាស់ប្តឹងថា ហួសសារីបុត្ត ក្នុងទីនេះ មានសត្រិហ្មបារីទូល
 រាក់អន់ចិត្តនឹងអ្នកយ៉ា បត់ក្រៃព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
 បានប៉ះខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានទទាទោស ហើយចៀសចេញទៅតាម
 ចារឹក ។ ព្រះសារីបុត្តត្រាបបង្គំចូលថា បត់ក្រៃព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាយ-
 គតាសតិ ដែលបុគ្គលណាមិនបានកំរើទុកក្នុងកាយហើយ បុគ្គលនោះ
 ប៉ះ សត្រិហ្មបារីណាមួយក្នុងរណកនេះ មិនបានទទាទោស ហើយ
 ចៀសចេញទៅតាមចារឹក បត់ក្រៃព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកអ្នកដឹងដាក់ក្នុ
 ស្តារក្តី ដាក់ក្នុមិនស្តារក្តី ដាក់លាមកក្តី ដាក់ម្រិតក្តី ដាក់ទឹកខាតក្តី
 ដាក់ទុកក្តី ដាក់ឈាមក្តី លើវែនដី វែនដីមិនចុញច្រាន មិនឡើយ
 ណាយ មិនឡើយអើម ដោយតែនោះទេ យ៉ាងណាមិញ បត់ក្រៃ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានចិត្តស្នើដោយវែនដី ជាចិត្តចូលរយ
 ប្រមាណមិនបាន មិនបានចៀរ មិនបានព្យាបាវ យ៉ាងនោះឡើយ ។

យស្ស ទ្ធន កន្ត្រៃ កាយេ កាយេគតា សតិ
អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ ឥន អញ្ញាតវ សត្រិហ្មបាវ
អាសន្ត អប្បនិច្ឆិស្សន្ត ចារិកំ បញ្ញមេយ្យ ។
សេយ្យថាចំ កន្ត្រៃ អាបស្មី សុចំម្យំ ឆោវន្តិ អសុ-
ចំម្យំ ឆោវន្តិ ក្នុងកតម្យំ អុត្តកតម្យំ ទេឡកតម្យំ
បុត្តកតម្យំ លោហិតកតម្យំ ឆោវន្តិ ទ ច គេន
អាចោ អដ្ឋិយតិ វា ហារយតិ វា ជិក្ខុន្តតំ វា
វិវាមេ ទោ អហំ កន្ត្រៃ អាចោសមេន ទេតសា
វិហារមិ វិបុលេន មហាគុតេន អប្បមាលោន អវេរេន
អន្តរាបដ្ឋេន ។ យស្ស ទ្ធន កន្ត្រៃ កាយេ កាយេ-
គតា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ ឥន អញ្ញាតវ
សត្រិហ្មបាវ អាសន្ត អប្បនិច្ឆិស្សន្ត ចារិកំ បញ្ញ-
មេយ្យ ។ សេយ្យថាចំ កន្ត្រៃ គេដោ សុចំម្យំ
ឧហតំ អសុចំម្យំ ឧហតំ ក្នុងកតម្យំ អុត្តកតម្យំ
ទេឡកតម្យំ បុត្តកតម្យំ លោហិតកតម្យំ ឧហតំ ទ
ច គេន គេដោ អដ្ឋិយតិ វា ហារយតិ វា ជិក្ខុន្តតំ វា

បតិគ្រិព្វអន្តិដ៏ចំរើន កាយគតាសតិ ដែលបុគ្គលណាមិនបានគាំទ្រ
ទុកហើយ ក្នុងកាយវាយតិក បុគ្គលនោះប៉ះ សត្រិហ្មបាវណាប្អូន
ក្នុងលោកនេះ មិនបានទទាហោស គប្បីរៀនសូត្រទៅកាន់ចារិក ។
បតិគ្រិព្វអន្តិដ៏ចំរើន ពួកអ្នកដឹង លាងវត្ថុស្អាតក្តី លាងវត្ថុមិនស្អាតក្តី
លាងលាមកក្តី ម្ស្រីក្តី ទឹកហាត់ក្តី ខ្នុរក្តី ឈាមក្តី ក្នុងទឹក ជំហរមែន
មិនពុញច្រាន់ ឬរៀនណាយ ឬក៏ធ្វើមររើមរើយវត្ថុនោះទេ យ៉ាង
ណាបិញ បតិគ្រិព្វអន្តិដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងដោយទឹក ដាច់ក្តី
ជំទូលាយ ប្រហេណមិនបាន មិនមានព្រិះ មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាង
នោះឯង ។ បតិគ្រិព្វអន្តិដ៏ចំរើន កាយគតាសតិ ដែលបុគ្គលណា
មិនបានគាំទ្រទុកហើយ ក្នុងកាយវាយតិក បុគ្គលនោះប៉ះ សត្រិហ្ម-
បាវណាប្អូនក្នុងលោកនេះ មិនបានទទាហោស គប្បីរៀនសូត្រទៅកាន់
ចារិក ។ បតិគ្រិព្វអន្តិដ៏ចំរើន ភ្លើងតែងនេះវត្ថុស្អាតក្តី ទេវវត្ថុមិនស្អាតក្តី
នេះលាមកក្តី ម្ស្រីក្តី ទឹកហាត់ក្តី ខ្នុរក្តី ឈាមក្តី ភ្លើងមែនមិនពុញ
ច្រាន់ ឬរៀនណាយ ឬក៏ធ្វើមររើមរើយវត្ថុនោះ យ៉ាងណាបិញ

ឯវិហារ ទោ អហំ កន្តោ តេជោសមេន ចេតសា
 វិហារមិ វិបុលេន មហាគុតេន អប្បមាលោន អវេរេន
 អព្យាបជ្ឈេន ។ យស្ស ទូន កន្តោ កាយេ កាយ-
 កតា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ វេន អញ្ញាតវំ
 សត្រិញ្ញចារិ អាសន្ន អប្បដិទិស្សន្ត ចារិកំ បន្ត-
 មេយ្យ ។ សេយ្យជាមិ កន្តោ វាយោ សុចិម្យ ឧបវាយតិ
 អសុចិម្យ ឧបវាយតិ ក្នុងកតម្យ មុត្តកតម្យ ទេឡុកតម្យ
 បុត្តកតម្យ លោហិតកតម្យ ឧបវាយតិ ន ច តេន
 វាយោ អដ្ឋយតំ វា ហារយតំ វា ដិកុច្ឆតំ វា ឯវិហារ
 ទោ អហំ កន្តោ វាយោសមេន ចេតសា វិហារមិ
 វិបុលេន មហាគុតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យា-
 បជ្ឈេន ។ យស្ស ទូន កន្តោ កាយេ កាយកតា
 សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ វេន អញ្ញាតវំ សត្រិញ្ញ-
 ចារិ អាសន្ន អប្បដិទិស្សន្ត ចារិកំ បន្តមេយ្យ ។

បតិគ្រិព្វះអន្តិដិចំរើន ខ្ញុំព្រះអន្តិមានចិត្តស្មើដោយភ្នែង ជាចិត្តដ៏
 ទូលាយ ប្រមាណមិនបាន មិនមានភ្លៀវ មិនមានព្យាបាទ
 កំយានីនោះឯង ។ បតិគ្រិព្វះអន្តិដិចំរើន កាយគតាសតិ ដែល
 បុគ្គលណា មិនបានគាំភ័ក្ត្រកាយ ក្នុងកាយដោយភិក បុគ្គល
 នោះប៉ះ សត្រិញ្ញចារិណាមួយ ក្នុងរោកនេះ ហើយមិនបាន
 ទមាទោស គប្បីចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។ បតិគ្រិព្វះអន្តិ
 ដិចំរើន ខ្យល់បក់វត្តស្តុកក្តី បក់វត្តមិនស្តុកក្តី បក់លាបកក្តី
 ម្លូតក្តី ចំកមាត់ក្តី ខ្ទុះក្តី រោមក្តី ខ្យល់វែមនិងមិនពុញប្រាប់ ឬឡើយ
 ណាយ ប្តីកំរើបរដើបដោយវត្តនោះ យានិណាមិញ បតិគ្រិព្វះ
 អន្តិដិចំរើន ខ្ញុំព្រះអន្តិមានចិត្ត ស្មើដោយខ្យល់ ជាចិត្តដ៏ទូលាយ
 ប្រមាណមិនបាន មិនមានភ្លៀវ មិនមានព្យាបាទ កំយានីនោះឯង ។
 បតិគ្រិព្វះអន្តិដិចំរើន កាយគតាសតិ ដែលបុគ្គលណា មិនបាន
 គាំភ័ក្ត្រក្នុងកាយដោយភិក បុគ្គលនោះប៉ះ សត្រិញ្ញចារិណាមួយក្នុង
 រោកនេះ មិនបានទមាទោស គប្បីចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។

ចណ្ណសក សំហោទវិញ

សេយ្យជាថិ កន្តេ រដោហារណំ សុចិម្បិ មុញ្ចតិ
 អសុចិម្បិ មុញ្ចតិ ក្នុងកកម្បិ មុត្តកកម្បិ ទេធុកកម្បិ
 មុត្តកកម្បិ លោហំកកកម្បិ មុញ្ចតិ ន ច គេន
 រដោហារណំ អដ្ឋយតិ វា ហារយតិ វា ជិកុច្ឆតិ
 វា ឯវមេវ ទោ អហំ កន្តេ រដោហារណសមេន
 ចេតសា វិហារមិ វិបុលេន មហក្កតេន អប្បមា-
 ណោន អវេរេន អត្យាបដ្ឋេន ។ យស្ស ទូន កន្តេ
 កាយេ កាយតតា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ
 វេន អញ្ញតវំ សត្រិហ្មបារិ កាសន្តិ អប្បដិច្ចិស្សន្តិ
 បារិកំ បក្កមេយ្យ ។ សេយ្យជាថិ កន្តេ ចណ្ណាល-
 កុមារតោ វា ចណ្ណាលកុមារីតា វា កន្សោចិ-
 ហន្តោ នន្តិកវាសិ តាមំ វា និកមំ វា បរិសន្តោ
 ធិចចិក្កុយេវ ឧបដ្ឋិបេត្វា បរិសតិ ឯវមេវ ទោ អហំ កន្តេ
 ចណ្ណាលកុមារតសមេន ចេតសា វិហារមិ វិបុលេន
 មហក្កតេន អប្បមាណោន អវេរេន អត្យាបដ្ឋេន ។

ចណ្ណសក សំហោទវិញ

បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលជូនវត្ថុ ស្ថិតក្តី ជូនវត្ថុមិនស្ថិតក្តី
 ជូនលាមកក្តី ប្រៀតក្តី ចំរើនក្តី ខ្លះក្តី ឈាមក្តី ដោយសំពត់
 សម្រាប់ជូនជូនវិ វែងមិនត្រូវទ្រង់ ឬខ្សឹយណាយ ឬកំរើម
 វែងមិនវិក្កុខោទេ យ៉ាងណាមិញ បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 មានចិត្តស្មើដោយសំពត់សម្រាប់ជូនជូនវិ ជាចំក្នុង ទូលាយ ប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្រៀវ មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាយគោសតិ ដែលបុគ្គលណា មិនបានកាំង
 ទុកក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គលនោះប៉ះសត្រិហ្មបារិណាមួយ ក្នុង
 លោកនេះ មិនបានទាមទាស គប្បីចៀសចេញទៅកាន់បារិក ។
 បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចណ្ណាលកុមារក្តី ចណ្ណាលកុមារីក្តី មានវែង
 កាន់កញ្ជី ស្បៀកកាន់សំពត់រេចដោយ ចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី និងមក្តី
 វែងដាក់ចិត្តឲ្យចាប ហើយចូលទៅ យ៉ាងណាមិញ បតិគ្រិព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានចិត្តស្មើដោយចណ្ណាលកុមារ ជាចំក្នុង ទូលាយ
 ប្រមាណមិនបាន មិនមានព្រៀវ មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

យស្ស ទូន កន្ត កាយេ កាយេកតា សតិ
 អនុបដ្ឋិតា អស្ស រសា វេទ អញ្ញាតវំ សត្រៃហ្មតាវិ
 អាស្សដ្ឋ អញ្ញដិទិស្សដ្ឋ ចារិកំ បក្កមេយ្យ ។
 សេយ្យជាបិ កន្ត ឧសកោ ជំន្រ្ចវិសាលោ សុវតោ
 សុវតោ សុសិក្ខុតោ(១) វជិយាយ វជិយំ សិដ្ឋាដកោ
 សិដ្ឋាដកំ អនាហិណ្ណោ ធន កិញ្ចិ ហិសតិ ចានេន
 វិសាលោ វិ វិវេម ទោ អហំ កន្ត ឧសកជំន្រ្ច-
 វិសាលាសមេន វេតសា វិហាមិ វិបុលេន មហក្កតោ
 អញ្ញមាលោ អវេនេ អព្យាបដ្ឋេន ។ យស្ស ទូន
 កន្ត កាយេ កាយេកតា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស
 រសា វេទ អញ្ញាតវំ សត្រៃហ្មតាវិ អាស្សដ្ឋ អញ្ញដិទិស្សដ្ឋ
 ចារិកំ បក្កមេយ្យ ។ សេយ្យជាបិ កន្ត វត្ថុ វ
 ចុវិសា វ ធម្មា វ យុវ វ មណ្ឌលកុដាតិកោ(២)
 អហិកុណបេន វ កុក្កុកុណបេន ក(៣) កណ្ណ
 អាសន្តេន(៤) អន្តិយេយ្យ មារយេយ្យ ជិកុទ្ធយ្យ

១ ឧ. ម. សុវិចិត ។ ២ ឧ. ធម្មន្ត រសិវំ ហោតោនិ ធារិ អន្តិ ។ ៣ ឧ.
 វ. ធម្មន្ត មនុស្សកុណបេន វិភំ ធារិ អន្តិ ។ ៤ ឧ. ប. អាសន្តេន ។

បតិគ្រិព្វអន្តដិចំវេន កាយេកតាសត វេលបុគ្គលណា មិនបាន
 តាំងទុក ក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គលនោះបំរើសត្រៃហ្មតាវិណាមួយ
 ក្នុងលោកនេះ មិនបានទទាហាន ធម្មិច្ឆេសិចេញទៅកាន់ចារិក ។
 បតិគ្រិព្វអន្តដិចំវេន គោសត បាតិស្មិជំសត្វស្លូត វេលេ
 ទូត្តាហើយ បង្ហាត់ល្អហើយ ដើរទៅកាន់ច្រកតាមច្រក ដើរទៅកាន់
 ផ្លូវបែក តាមផ្លូវបែក មិនដែលបៀតបៀនអ្វី ដោយជើងក្តី ដោយ
 ស្មើក្តី យ៉ាងណាមិញ បតិគ្រិព្វអន្តដិចំវេន ច្រំព្រះអង្គមានចិត្ត
 ស្មើដោយគោសតបាតិស្មិជំ ជាចិត្តចំ ទូលាយ ប្រមាណមិនបាន
 មិនមានចៀរ មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បតិគ្រិព្វអន្ត
 ដិចំវេន កាយេកតាសត វេលបុគ្គលណា មិនបានតាំងទុកហើយ
 ក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គលនោះបំរើសត្រៃហ្មតាវិណាមួយ ក្នុងលោកនេះ
 មិនបានទទាហាន ធម្មិច្ឆេសិចេញទៅកាន់ចារិក ។ បតិគ្រិព្វ
 អន្តដិចំវេន ស្រី ឬបុរសកំឡោះ ឬជំទង់ ប្រកបដោយជំនំជាអ្នក
 ស្មិតស្មាត ធម្មិកុញ្ញត្រាន់ ឡើយណាយ ឡើមរអិម ទិវិសាក-
 សតតសំ ឬសាតសតក្ខុមសុទ្ធ វេលជាបតិគ្រិព្វ យ៉ាងណាមិញ

ឯករាជ្យ ទោ អហំ កន្តេ ឥមំ ចា បូតិ កាយេន អដ្ឋិយាមិ
 ហរាយាមិ ជិក្ខុញ្ញាមិ ។ យស្ស ទ្ធន កន្តេ កាយេ
 កាយតតា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ ឥន អញ្ញាតិ
 សត្រញ្ញាចារី អាសន្ន អប្បដិស្សន្ន ចារិកំ បក្ក-
 មេយ្យ ។ សេយ្យដាមំ កន្តេ បុរិសោ មេធកដាលំ កំ
 បរិហរេយ្យ ជិក្ខុវជិដ្ឋំ ឧក្សរន្តំ បក្សរន្តំ ឯករាជ្យ ទោ
 អហំ កន្តេ ឥមំ កាយំ បរិហរាមិ ជិក្ខុវជិដ្ឋំ ឧក្សរន្តំ
 បក្សរន្តំ ។ យស្ស ទ្ធន កន្តេ កាយេ កាយតតា
 សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ ឥន អញ្ញាតិ
 សត្រញ្ញាចារី អាសន្ន អប្បដិស្សន្ន ចារិកំ
 បក្កមេយ្យតំ ។ អដទោ សោ កំ កុ ឧដ្ឋាយាសថា
 ឯកំ សំ ឧត្តរាសន្តំ កាវិក្ខា កកាវតា ចានេសុ សិរសា
 ជំបតិក្ខា កកាវន្តំ ឯឧនភោច អត្ថយោ មំ កន្តេ
 អនុកមា យថា កាលំ យថា មុឡំ យថា អកុសលំ

បតិក្រិត្រអន្តិដ៏ចំរើន ខ្ញុំក្រិត្រអន្តិ វេបនិកុញ្ញាចារិកំ ខ្សើយណាយ ខ្សើម
 រេអិម ទីនកាយស្តុយខេ កិយ៉ាវិទនោះឯង ។ បតិក្រិត្រអន្តិដ៏ចំរើន
 កាយតតាសតិ ដែលបុគ្គលណា បានគាំទ្រក្នុងកាយវាយវាយតិ បុគ្គល
 នោះប៉ះសត្រញ្ញាចារិកាយមួយ ក្នុងលោកនេះ មិនបានទាមទារស ឬប្តី
 ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។ បតិក្រិត្រអន្តិដ៏ចំរើន បុរសរក្សាភាវន.
 សម្រាប់ដាក់ទ្រព្យ ដែលមានទុក្ខចំ ចំ ហូរចេញចូល យ៉ាងណាមិញ
 បតិក្រិត្រអន្តិដ៏ចំរើន ខ្ញុំក្រិត្រអន្តិរក្សាទ្រព្យខេ ដែលមានទុក្ខចំ
 ហូរចេញចូល កិយ៉ាវិទនោះឯង ។ បតិក្រិត្រអន្តិដ៏ចំរើន កាយតតា-
 សតិ ដែលបុគ្គលណាបានគាំទ្រក្នុងកាយវាយវាយតិ បុគ្គលនោះប៉ះ
 សត្រញ្ញាចារិកាយមួយក្នុងលោកនេះ មិនបានទាមទារស ឬប្តីចៀសចេញ
 ទៅកាន់ចារិក ។ យ៉ាងនោះ កិក្ខុនោះ ក្រែកចាកអាសនៈ រដ្ឋសំគត់
 ឧត្តរាសន្តិ ទៀតស្ថាម្ភាន ក្រែកចុះទៀបក្រែកចុះទាំងតូ របស់ក្រិត្រអន្តិ
 ក្រែកភា ដោយក្បាល ហើយក្រែកបង្កិច្ចលក្រិត្រអន្តិក្រែកភាដូច្នោះថា
 បតិក្រិត្រអន្តិដ៏ចំរើន ទោសដែលប្រព្រឹត្តកុស្តិហើយ ទូរខ្ញុំក្រិត្រអន្តិ
 ក្រែកដាបុស្សតាល ជាមនុស្សវេទន៍ ជាមនុស្សមិនល្អស យ៉ាងណា

យោ អហំ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អសតា គុត្តា
 មុសា អក្ខតេន អត្តាចិក្ខំ តស្ស មេ កន្ត
 កតវា អទ្ធយំ អទ្ធយតោ បដិក្កណាតុ អាយតិ
 សំវាយាតិ ។ តក្កតំ កិក្កុ អទ្ធយោ អទ្ធយតោ យថា-
 ពាលំ យថាម្ពុជ្ឈំ យថាអកុសលំ យោ ភ្នំ សារីបុត្តំ
 អសតា គុត្តា មុសា អក្ខតេន អត្តាចិក្ខំ យតោ
 ច ទោ ភ្នំ កិក្កុ អទ្ធយំ អទ្ធយតោ ធិស្វា យថាធម្មំ
 បដិកាភេសិ តន្តំ មយំ បដិក្កណាម វុឡិ ហេសា
 កិក្កុ អវិយស្ស វិធាយេ យោ អទ្ធយំ អទ្ធយតោ ធិស្វា
 យថាធម្មំ បដិកាភេតិ អាយតិ សំវំ អាបដ្ឋតិ ។
 អថទោ កតវា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អាមន្តេសិ ទម
 សារីបុត្ត វេស្ស ខោយបុរិសស្ស បុបាយំ តត្ថេវ
 សត្តនា មុត្តា ផលិស្សតិ ។ ទមាថហំ កន្ត តស្ស
 អាយស្មតោ សចេ មមំ សោ អាយស្មា វិវាហា
 ទមតុ ច មេ សោ អាយស្មាតិ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គណា និយាយបង្ហាញព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយពាក្យ
 ដ៏និមន ជាពាក្យទេ ជាពាក្យកុហក មិនពិត បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ អត់ទោសតាមទោស ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ
 ដើម្បីសង្រួមទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុ អើទោសកំហុស ដែលប្រព្រឹត្តកន្លង
 ខ្លួនអ្នកព្រោះ ជាមនុស្សពាល ជាមនុស្សល្ងង់ ជាមនុស្សមិនឈ្លាន
 យ៉ាងណា អ្នកពាលបង្ហាញសារីបុត្ត ដោយពាក្យនិមន ជាពាក្យ
 ទេ កុហកមិនពិត ម្នាលភិក្ខុ កាលណាបើអ្នក ឃើញទោសតាម
 ទោស ដែលប្រព្រឹត្តកន្លងហើយ ត្រឡប់ធ្វើឱ្យត្រូវតាមធម៌វិញ គឺជាគត
 កំអត់ទោសអ្នក បើបុគ្គលណាឃើញទោសតាមទោស ដែលប្រព្រឹត្ត
 កន្លងហើយ ត្រឡប់ធ្វើឱ្យត្រូវតាមធម៌វិញ ដល់ខ្លួនការសង្រួមទៅ
 ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសេចក្តីចំរើន ក្នុងវិន័យរបស់ព្រះអរិយៈ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាល
 សារីបុត្ត លោកចូរអត់ទោសដល់របាយបុរសនេះចុះ ផ្សំតមោយបុរស
 នេះ នឹងវិបកក្បាលជា ៧ ភាគ ក្នុងទីនោះឯង ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាប
 បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គអត់ទោសដល់លោកដ៏មាន
 អាយុនោះ បើលោកដ៏មានអាយុនោះ និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះ
 សូមលោកដ៏មានអាយុនោះ អត់ទោសដល់ខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ។

[១៦] ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថិយំ
 វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 អដទោ អាយស្មា សាវិមុត្តោ បុព្វបុណ្ណសមយំ
 និភិសេត្វា បត្តចិវិមាទាយ សាវត្ថិ បិណ្ឌិកាយ
 ទាវិសំ ។ អដទោ អាយស្មតោ សាវិមុត្តស្ស ឯត-
 ធរហាសិ អតិប្បតោ ទោ តាវ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌិកាយ
 ចិវតិ យទ្ធុទាហំ យេន អញ្ញតិភ្នំយោនំ បរិព្វាជកានំ
 អារាមោ តេនុបសង្កមិ ។ អដទោ អាយស្មា
 សាវិមុត្តោ យេន អញ្ញតិភ្នំយោនំ បរិព្វាជកានំ
 អារាមោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិថ្វា តេហំ
 អញ្ញតិភ្នំយេហំ បរិព្វាជកេហំ សន្និ សន្នោនិ
 សន្នោនិយំ កានំ សារាណិយំ វិគិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសិទិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន តេសំ
 អញ្ញតិភ្នំយោនំ បរិព្វាជកានំ សន្តិសិទ្ធានំ សន្តិបតិ-
 កានំ អយមន្តរាគថា ឧទទានំ យោ ហិ កោចិ
 អារុសោ សឧទានិសេសោ កាលំ ករោតិ សព្វោ
 សោ អបរិមុត្តោ និវាយា អបរិមុត្តោ តិវត្តានយោនិយោ

[១៦] សម័យមួយ ព្រះដំរីមានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដឹកគ្រឿងសាវត្ថិ ។ ត្រាចោះ ព្រះ
 សាវិមុត្តដំរីមានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀនប្រដាប់បាត្រនិងចិវិត្តបុព្វបុណ្ណសម័យ
 ចូលទៅបំពេញបាតក្នុងគ្រឿងសាវត្ថិ ។ លំដាប់ចោះ ព្រះសាវិមុត្តដំ
 រីមានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ការក្រាបទៅបំពេញបាតក្នុងគ្រឿង
 សាវត្ថិ នៅព្រឹកនៅឡើយ បើដូច្នោះនូវអាត្មាអញ ឈ្រៀងចូលទៅ
 ឯពាក្យក្នុងអន្សតិយបរិព្វាជកសិទ ។ ទើបព្រះសាវិមុត្តដំរីមានអាយុ
 ឈ្រៀងចូលទៅឯពាក្យ របស់ក្នុងអន្សតិយបរិព្វាជក លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកែកាយទៅក្នុងអន្សតិយបរិព្វាជក លុះ
 បញ្ចប់ពាក្យ ដែលដំរីកាយនឹងពាក្យដែលគួររកហើយ លើក្តីយ
 ក្នុងទិសបក្ស ។ សម័យនោះឯង អន្តរកថានេះ កើតដល់ក្នុង
 អន្សតិយបរិព្វាជក ដែលកំពុងអង្គុយប្រជុំគ្នាទាំងនោះថា ហួសពេលសា
 ទាំងឡាយ បុគ្គលណានីមួយ ជាសឧបាទិសេស ធ្វើបរណាកាលទៅ
 បុគ្គលទាំងអស់នោះ បំរើដែលដុំរាំពីរគេ ចំនត់រាំពីកំណើតត្រឡប់

អបរិមុត្តោ បំភ្លឺសយា អបរិមុត្តោ អនាមទុក្ខតំវិទ្យា-
 ភាតិ ។ អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេសំ អញ្ញតិវិ-
 យាចំ បរិព្វាជកាណំ ភាសិតំ នេវ អភំទន្ធិ ឧប្បជ-
 ក្កោសំ អទភំទន្ធិត្វា អប្បជក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 បក្កាមំ កកវតោ សន្តិកោ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ
 អាជាធិស្សមិតិ ។ អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បក្កាភត្ថំ បិណ្ណាទាគប្ប-
 ជក្កោតោ យេន កកវ តេនុបសន្តិមំ ឧបសម្មំមិត្វា
 កកវត្ថំ អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ធិសីទិ ។ ឯតមត្ថំ
 ធិសីទោ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កកវត្ថំ ឯត-
 ទភំទ ឥនាហំ កន្ត បុព្វស្សាសមយំ ធិវាសេត្វា
 បក្កិច្ឆិវាមាទាយ សាវត្ថិ បិណ្ណាយ ចារិសី ។ ឧស្ស
 មយ្ហំ កន្ត ឯតទហោសំ អតិប្បតោ ទោ តវ
 សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វ យន្តនាហំ យេន អញ្ញតិវិ-
 យាចំ បរិព្វាជកាណំ អាភមោ តេនុបសន្តិមេយ្យត្ថំ ។

មិនដុកអំពីចិត្តវិស័យ មិនដុកអំពីអាយុ ទុក្ខតំ មិនវិនិច្ឆ័យ ។ ត្រាតោះ
 ព្រះសារីបុត្តបិណ្ណាយ មិនត្រេកអរ មិនដំបាស់មិនភាសិត របស់
 អន្យតិវិយបរិព្វាជកតាំងនោះ លុះមិនត្រេកអរ មិនដំបាស់ហើយ ទើប
 ត្រេកចាតភាសនៈ លៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ពេញអញ្ញតិវិទ្យា
 ម្ចាស់ចិត្តវិទ្យាភាសិតនេះ ក្នុងសំណាកនៃព្រះដំមានព្រះភាគ ។ លំដាប់
 នេះ ព្រះសារីបុត្តដំមានអាយុ ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងគ្រិស្សសាវត្ថិ លុះ
 ត្រឡប់ចាកបិណ្ណបាត ក្នុងវេលាទានគ្រាយភក្តហើយ ក៏ចូលទៅតាម
 ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដំមានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដំមានអាយុ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំចូលព្រះដំមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងបង្គំណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត្រ
 មិនមិរិ ក្នុងបុព្វស្សាសម័យ ដើម្បីចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងគ្រិស្សសាវត្ថិ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ការចូល
 ទៅបិណ្ណបាតក្នុងគ្រិស្សសាវត្ថិ នៅព្រឹកនោះឡើយ បើម្ចាស់គួរតែ
 ពេញអញ្ញាល្បឿនចូលទៅឯណាម របស់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកសិន ។

បណ្ណាល័យ សំរាប់សិស្ស

អថទោហំ កន្តេ យេន អញ្ញត្តិភ្នំយោជំ បរិព្វាជិតានំ
 អាណាមោ តេនុបសន្តិមី ឧបសន្តិមីត្វា តេហំ អញ្ញត្តិ-
 យេហំ បរិព្វាជិតេហំ សន្តិ សម្មោទី សម្មោទិយំ
 កាដំ សាកណិយំ វិភិសារត្វា ឯកមន្តំ ជំសីទី ។
 តេន ទោ បន សមាយេន តេសំ អញ្ញត្តិភ្នំយោជំ បរិព្វា-
 ជិតានំ សន្តិសិទ្ធានំ សន្តិបតិទានំ អយេមន្តរកាជា
 ឧទទានិ យោ ហិ កោចំ អាវុសោ សុទទានិសេសោ
 កាលំ ករោតិ សត្វោ សោ អបរិមុត្តោ ធិរយា
 អបរិមុត្តោ កំរាជានយោជំយោ អបរិមុត្តោ បិត្តិវិសយា
 អបរិមុត្តោ អតាយទុក្ខតិវិជនាភាតិ ។ អថទោហំ
 កន្តេ តេសំ អញ្ញត្តិភ្នំយោជំ បរិព្វាជិតានំ កាសំតំ ទេវ
 អភិទន្តិ ធម្មជិក្ខោសិ អនភិទន្តិត្វា អរ្យជិក្ខោសិត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមី កតវតោ សន្តិកោ ឯតស្ស
 កាសំតស្ស អន្តំ អាណិជិស្សមីតំ ។ កោចំ សារីបុត្ត
 អញ្ញត្តិភ្នំយោ បរិព្វាជិតា ពាលា អរ្យត្វា កោចំ
 សុទទានិសេសំ វា សុទទានិសេសោតិ ជាធិស្សន្តិ

បណ្ណាល័យ សំរាប់សិស្ស

បតិគ្រិច្ឆេអន្តិដិចារិ ទើបខ្ញុំព្រះអង្គឈៀនចូលទៅឯកាយ របស់ពួក
 អរ្យតិរិយបរិព្វាជិត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយទៅ
 កេអរ្យតិរិយបរិព្វាជិតទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលអ្នករីករាយ នឹង
 ពាក្យដែលអ្នករីករាយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងសមគួរ ។ សប្តិយនោះឯង
 អន្តរកាលនេះ តើអញ្ជើញដល់ពួកអរ្យតិរិយបរិព្វាជិត ដែលកំពុងអង្គុយ
 ប្រជុំគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះឱក្ខយ បុគ្គលណាមួយ ជាសុទ្ធាទិ-
 សេស ធ្វើមហោសាយទៅ បុគ្គលទាំងអស់នោះ មិនដែលផ្តល់វិញ្ញាណ មិន
 ផុតអំពីកំហើតតិវិចារិ មិនផុតអំពីបិក្ខិវិសិយ មិនផុតអំពីអទាយ កុក្កិ
 នីទិវិនិបាតេ ។ បតិគ្រិច្ឆេអន្តិដិចារិ លំដាប់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបិទ
 គ្រិកអ មិនដំទាស់នឹងគាសិត របស់ពួកអរ្យតិរិយបរិព្វាជិត ទាំងនោះ
 លុះខ្ញុំព្រះអង្គមិនគ្រិកអ មិនដំទាស់ហើយ ទើបគ្រោកចាកអាសនៈ
 ទៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ពាក្យអញ្ជើញដ៏ដ៏ទូរសេចក្តីខិតខំសិក្សានេះ
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ពួកអរ្យតិរិយបរិព្វាជិតមួយ ជាបុស្សល្ងន៍ ជាបុស្សបិទល្ងាស
 ពួកអោរ្យនិងដ៏ដ៏ទូរសេចក្តីសេសបុគ្គល ជាសុទ្ធាទិសេសបុគ្គល

អនុចាធិសេសំ វា អនុចាធិសេសោតិ ជាធិស្សន្តំ ។
 វេយ្យោមេ សារីបុត្ត បុត្តលា សទ្ធជាធិសេសា
 កាលំ កក្កុមាទា បរិមុត្តា វិរយា បរិមុត្តា វិរយា-
 យោធិយា បរិមុត្តា ចិត្តិវិសយា បរិមុត្តា អចាយ-
 ទុត្តតិវិចិតាតា ។ កាតមេ វេ ។ វេ សារីបុត្ត
 ឯកាក្ខោ បុត្តលា សីលេសុ បរិប្បីការី ហោតិ
 សមាធិស្មី បរិប្បីការី បញ្ញាយ(១) មន្តសោកាវិ(២)
 សោ បក្ខន្ធិ ឱរក្កតិយាធិ សំយោជនាធិ បរិក្ខយា
 អន្តរាបរិចិញ្ចាយី ហោតិ ។ អយំ សារីបុត្ត បរមោ
 បុត្តលា សទ្ធជាធិសេសោ កាលំ កក្កុមាទា បរិមុត្តា
 វិរយា បរិមុត្តា វិរយាយោធិយា បរិមុត្តា ចិត្តិវិសយា
 បរិមុត្តា អចាយទុត្តតិវិចិតាតា ។ បុន ចបរិ
 សារីបុត្ត វេធិកាក្ខោ បុត្តលា សីលេសុ បរិប្បីការី
 ហោតិ សមាធិស្មី បរិប្បីការី បញ្ញាយ មន្តសោកាវិ

១ ឧ. ឧត្តរា ឧ បរិប្បីការី ថាថា អត្ថំ ។ ២ ឧ. មន្តសោកាវិ អយំ ថាថា ឧត្ថំ ។

ធិនីធិន្តិវិអនុចាធិសេសបុត្តល ថាជាអនុចាធិសេសបុត្តលក្ខី ។ មាល
 សារីបុត្ត បុត្តលជាសទ្ធជាធិសេសានេ មាន ៧ ពួក កាលធ្វើបរិណ-
 កាលទៅ តែធិផុតចាកខេត ផុតចាកកំណើតតិវិញ្ចម ផុតចាក
 បិត្តិវិសយ ផុតចាកអបាយ ទុត្តតិវិចិតាតា ។ បុត្តល ៧ ពួកចូ
 ម្តេចខ្លះ ។ មាលសារីបុត្ត បុត្តលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើ
 ឱ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌ក្នុងសមាធិ តែធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណ
 ក្នុងបញ្ញា បុត្តលនោះ ជាអន្តរាបរិចិញ្ចាយី ព្រោះអស់សំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រៅ ។ មាលសារីបុត្ត នេះជា សទ្ធជាធិសេស-
 បុត្តលទី ១ កាលធ្វើបរិណកាលទៅ ផុតចាកខេត ផុតចាកកំណើត
 តិវិញ្ចម ផុតចាកបិត្តិវិសយ ផុតចាកអបាយ ទុត្តតិវិចិតាតាយី ។
 មាលសារីបុត្ត មួយទៀត បុត្តលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិបូណ៌
 ក្នុងសីល ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌ក្នុងសមាធិ តែធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា

បុគ្គលសាស្ត្រ សីលធម៌វិញ

សោ បញ្ចង្គំ ឱរម្បាភិយោនំ សំយោជនានំ បរិក្ខុយា
 ឧបហត្ថបរិវិញ្ញាយំ ហោតិ អសង្ខារបរិវិញ្ញាយំ ហោតិ
 សសង្ខារបរិវិញ្ញាយំ ហោតិ ឧទ្ធុសោតោ ហោតិ អក-
 ខំដ្ឋតាមី ។ អយំ សារីបុគ្គ បញ្ចមោ បុគ្គលោ សឧចា-
 ទិសេសោ កាលំ កុរុមាថា បរិមុត្តោ ចិរយា បរិមុត្តោ
 តិរច្ឆានយោទិយា បរិមុត្តោ ចិត្តិវិសយា បរិមុត្តោ អចា-
 យទុក្ខតិវិចិតាតា ។ បុទ ចបរំ សារីបុគ្គ វេទកេត្តោ
 បុគ្គលោ សីលេសុ បរិម្មរិកាវិ ហោតិ សមាទិស្មី
 មគ្គសោកាវិ បញ្ញាយ មគ្គសោកាវិ សោ តិល្លា
 សំយោជនានំ បរិក្ខុយា វាគនោសមោហានំ តទុត្តា
 សកមាតាមី ហោតិ សកំទេវ ភមំ លោកំ អាគន្ធា
 ទុក្ខស្សង្គំ តាហេតិ ។ អយំ សារីបុគ្គ ឆដ្ឋោ
 បុគ្គលោ សឧចាទិសេសោ កាលំ កុរុមាថា បរិមុត្តោ
 ចិរយា ។ បេ ។ បរិមុត្តោ អចាយទុក្ខតិវិចិតាតា ។ បុទ
 ចបរំ សារីបុគ្គ វេទកេត្តោ បុគ្គលោ សីលេសុ បរិម្មរិកាវិ
 ហោតិ សមាទិស្មី មគ្គសោកាវិ បញ្ញាយ មគ្គសោកាវិ

បុគ្គលសាស្ត្រ សីលធម៌វិញ

បុគ្គលនោះ ជាឧបហត្ថបរិវិញ្ញាយំ ជាអសង្ខារបរិវិញ្ញាយំ ជាសសង្ខារ-
 បរិវិញ្ញាយំ ជាឧទ្ធុសោតអកខំដ្ឋតាមី ព្រោះអស់ទៅ ខែសំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម៥ ។ ម្ចាស់សារីបុគ្គ នេះជាសឧចាទិសេសបុគ្គលទី៥
 កាលធ្វើមរណកាលទៅ ផុតទាគខាង ផុតទាគកំណើតវិចារន ផុត
 ទាគបិណ្ឌិវិសយ ផុតទាគអបាយ ទុក្ខតិវិចិតាតាហើយ ។ ម្ចាស់សារីបុគ្គ
 មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងរណគនៈ ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល តែធ្វើឱ្យ
 ល្មមប្រមាណក្នុងសមាទិ ធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា បុគ្គលនោះ ជា
 សកមាតាមី ព្រោះអស់សំយោជនៈព្យ ព្រោះមានពនៈ ចោសៈ មោហៈ
 ស្រាលស្មើ មកកាន់បទុស្សរណគនៈអ្នកទៀត ទើបធ្វើចំផុតទុក្ខបាន ។
 ម្ចាស់សារីបុគ្គ នេះជាសឧចាទិសេសបុគ្គលទី៦ កាលធ្វើមរណកាលទៅ
 ផុតទាគខាង ។ បេ ។ ផុតទាគអបាយ ទុក្ខតិវិចិតាតាហើយ ។
 ម្ចាស់សារីបុគ្គ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងរណគនៈ ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌
 ក្នុងសីល តែធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងសមាទិ ធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា

សោ ភិណ្ណំ សំយោជនាចំ បរិក្ខយា ឯកតំដី
 ហោតិ ឯកំយេវ មាទុសកំ រាវំ ចិញ្ចត្តនា
 ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ អយំ សារីបុត្ត សត្តមោ
 បុត្តលោ សឧបាទិសេសោ កាលំ កុរុមាទោ បរិមុត្តោ
 ចិវយា ។ មេ ។ បរិមុត្តោ អនាយទុក្ខតិវិទិតា ។
 បុន ចបរំ សារីបុត្ត នំទេកថោ បុត្តលោ សីលេសុ
 បរិមុត្តារិ ហោតិ សមាជិស្សិ មត្តសោការិ បញ្ញាយ
 មត្តសោការិ សោ ភិណ្ណំ សំយោជនាចំ បរិក្ខយា
 កាលំកាលោ ហោតិ ទ្វេ វា តិណិ វា កុណិ
 សន្តារិកា សំសរិកា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ អយំ សារីបុត្ត
 អដ្ឋមោ បុត្តលោ សឧបាទិសេសោ កាលំ កុរុមាទោ
 បរិមុត្តោ ចិវយា ។ មេ ។ បរិមុត្តោ អនាយទុក្ខ-
 តិវិទិតា ។ បុន ចបរំ សារីបុត្ត នំទេកថោ
 បុត្តលោ សីលេសុ បរិមុត្តារិ ហោតិ សមាជិស្សិ
 មត្តសោការិ បញ្ញាយ មត្តសោការិ សោ ភិណ្ណំ
 សំយោជនាចំ បរិក្ខយា សត្តកុកុបរោ(១) ហោតិ

១ ឧ. ប. សុត្តន្តបិដក ។

បុត្តលោ ជាឯកតំដី ព្រោះអស់សំយោជនៈ ព្យ ត្រូវកើតក្នុង
 មុត្តស្សន្ត ម្តងទៀត ទើបធ្វើចំបុត្តទុក្ខបាន ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 នេះជាសឧបាទិសេសបុត្តលទី ៧ កាលធ្វើបរណកាលទៅ ផុតចាក
 នរក ។ មេ ។ ផុតចាកអបាយ ទុក្ខតិវិទិតាហើយ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 មួយទៀត បុត្តលទ្ធុ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល តែធ្វើឱ្យ
 ល្មមប្រមាណក្នុងសមាជិ ធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា បុត្តលនោះ
 ជាគោលគោល ព្រោះអស់សំយោជនៈ ព្យ ត្រាច់ផ្តាត់ វាម្ចាស់
 ទៅកាន់ត្រកូលពី ឬចៀត ទើបធ្វើចំបុត្តទុក្ខបាន ។ ម្ចាស់
 សារីបុត្ត នេះជាសឧបាទិសេសបុត្តលទី ៨ កាលធ្វើបរណកាលទៅ
 ផុតចាកនរក ។ មេ ។ ផុតចាកអបាយ ទុក្ខតិវិទិតាហើយ ។
 ម្ចាស់សារីបុត្ត មួយវិញទៀត បុត្តលទ្ធុ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌
 ក្នុងសីល តែធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងសមាជិ ធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុង
 បញ្ញា បុត្តលនោះ ជាសត្តកុកុបរោ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ព្យ

សត្វក្នុងប្រទេស ទេវ ០ មនុស្ស ០ សត្វវិទ្យា
 សំរាប់សិស្ស ឧត្តមស្នង ក្រសួង ។ អយំ សារីបុត្រ
 ធរមោ បុគ្គលា សុខចានិសេសោ កាលំ ក្សត្រមាថា
 បរិមុត្តោ ជិរយា បរិមុត្តោ តិរច្ឆានយោជិយា បរិមុត្តោ
 បិត្តិវិសយា បរិមុត្តោ អបាយទុក្ខតិវិជិតាតា ។ កេចិ
 សារីបុត្រ អញ្ញតិក្ខិយា បរិព្វាជកា កាលា អត្យត្តា
 កេចិ សុខចានិសេសំ វា សុខចានិសេសោតិ
 ជានិស្សន្តិ អនុចានិសេសំ វា អនុចានិសេសោតិ
 ជានិស្សន្តិ ។ ឥមេ មោ សារីបុត្រ ធរ បុគ្គលា
 សុខចានិសេសោ កាលំ ក្សត្រមាថា បរិមុត្តោ ជិរយា
 បរិមុត្តោ តិរច្ឆានយោជិយា បរិមុត្តោ បិត្តិវិសយា
 បរិមុត្តោ អបាយទុក្ខតិវិជិតាតា ។ ឧ តាកាយំ សារីបុត្រ
 ធម្មបរិយាយោ បតិកាសិ កំក្កុជំ កំក្កុជំ ឧចាស-
 កានំ ឧចាសិកានំ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ មា ឥមំ
 ធម្មបរិយាយំ សុត្តា បមាជំ អាហារីស្វតិ អបិ ០
 មយា យោ បញ្ញាជិប្បាយេន កាសិកោតិ ។

ត្រង់ភ្នំកំ អន្តរាលទៅ កាន់ទៅលោកនិបុត្តស្រុកលោក ៧ ជនិទ្រៀត
 ដោយច្រើន ទើបធ្វើបំផុតទុក្ខបាន ។ ម្ចាស់សារីបុត្រ នេះជា
 សុខចានិសេសបុគ្គលទី ៧ កាលធ្វើបរណកាលទៅ ផុតចាកនរក ផុត
 ចាកកំណើតកំប្លោម ផុតចាកបិត្តិវិសយ ផុតចាកអបាយ ទុក្ខតិវិជិត
 វិជិតបារហើយ ។ ម្ចាស់សារីបុត្រ ពួកអន្តរាលទៅបរិព្វាជកនិមួយ ជា
 មនុស្សល្ងង់ មិនឃ្លាស ពួកណាខ្លះនឹងជឿនមុខសុខចានិសេសបុគ្គល
 ជាសុខចានិសេសបុគ្គលក្តី នឹងជឿនមុខសុខចានិសេសបុគ្គល ជា
 អនុចានិសេសបុគ្គលក្តី ។ ម្ចាស់សារីបុត្រ សុខចានិសេសបុគ្គលទាំង ៧
 ពួកនេះនឹង កាលធ្វើបរណកាលទៅ ផុតចាកនរក ផុតចាកកំណើត
 កំប្លោម ផុតចាកបិត្តិវិសយ ផុតចាកអបាយ ទុក្ខតិវិជិតបារហើយ ។
 ម្ចាស់សារីបុត្រ ធម្មបរិយាយនេះ មិនទាន់ក្តីច្បាស់ដល់ពួកកុំ កុំ
 ឧបាសក ឧបាសិកា នៅឡើយទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុក្តី ។
 ព្រោះថា ធម្មបរិយាយណា ដែលគេចាត់សំដែងហើយ ដោយបញ្ញា-
 ជិប្បាយ ពួកដឹងបានស្តាប់ធម្មបរិយាយនោះហើយ ចូរកុំដល់មុខសេចក្តី
 ប្រពាទឡើយ ។

[១៣] អថទោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ យេចា-
 យស្មា សារីបុត្តោ កេតុបសន្តមិ ឧបសន្តមិ កាយ-
 ស្មតា សារីបុត្តោ សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទិយំ កថំ
 សាកលីយំ វិភសាវត្វា ឯកមន្តំ ចិសិទំ ។ ឯកមន្តំ
 ចិសិទ្ធោ ទោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ
 សារីបុត្តំ ឯកមន្តំ កិច្ចាទា អាវុសោ សារីបុត្តំ យំ
 កម្មំ ទិដ្ឋទម្មវេទនិយំ តំ មេ កម្មំ សម្បកាយវេទនិយំ
 យោគូតិ ឯកស្ស អន្តាយ កតវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតិ ។ ទោ ហិទំ អាវុសោ ។ កិ បទាវុសោ
 សារីបុត្តំ យំ កម្មំ សម្បកាយវេទនិយំ តំ មេ កម្មំ
 ទិដ្ឋទម្មវេទនិយំ យោគូតិ ឯកស្ស អន្តាយ កតវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ទោ ហិទំ អាវុសោ ។ កិ
 ទោ អាវុសោ សារីបុត្តំ យំ កម្មំ សុទវេទនិយំ តំ មេ
 កម្មំ ទុក្ខវេទនិយំ យោគូតិ ឯកស្ស អន្តាយ កតវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ទោ ហិទំ អាវុសោ ។ កិ

(១៣) ព្រះនារ ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានកាយ ចូលទៅក្រែង
 សារីបុត្តដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយ
 ដ៏ដ៏ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ លុះបញ្ចប់ភាពរីករាយ ទិដ្ឋភាព
 ដែលគួររស់រវើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មាន
 កាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយដូច្នោះ
 ថា ម្ចាស់អាវុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាដែលឱ្យ
 ផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សូមឱ្យកម្មនោះឱ្យផល ក្នុងបរលោកដល់អាត្មាអញ
 វិញ បានឬ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មិនបានទេ ។ ម្ចាស់អាវុសោសារីបុត្ត
 ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាឱ្យផល ក្នុងបរលោក សូមឱ្យ
 កម្មនោះឱ្យផល ក្នុងបច្ចុប្បន្នដល់អាត្មាអញវិញ បានដែរឬ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ មិនបានទេ ។ ម្ចាស់អាវុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុ
 នេះថា កម្មណាដែលឱ្យផលជាសុខ សូមឱ្យកម្មនោះឱ្យផលជាសុខ
 ដល់អាត្មាអញវិញ បានដែរឬ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មិនបានទេ ។

បង្កាវសោ សារីបុត្ត យំ កាម្មំ ទុក្ខវេទន៍យំ តំ មេ
 កាម្មំ សុខវេទន៍យំ ហោត្វតិ ឯតស្ស អន្តាយ កកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ឆោ ហំនំ អារុសោ ។
 តិទ្ធុ ទោ អារុសោ សារីបុត្ត យំ កាម្មំ បរិបក្កវេទន៍យំ
 តំ មេ កាម្មំ អបរិបក្កវេទន៍យំ ហោត្វតិ ឯតស្ស
 អន្តាយ កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ឆោ ហំនំ
 អារុសោ ។ តិ បង្កាវសោ សារីបុត្ត យំ កាម្មំ អបរិ-
 បក្កវេទន៍យំ តំ មេ កាម្មំ បរិបក្កវេទន៍យំ ហោត្វតិ
 ឯតស្ស អន្តាយ កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។
 ឆោ ហំនំ អារុសោ ។ តិទ្ធុ ទោ អារុសោ
 សារីបុត្ត យំ កាម្មំ ឯតស្សវេទន៍យំ តំ មេ កាម្មំ
 អប្បវេទន៍យំ ហោត្វតិ ឯតស្ស អន្តាយ កកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ឆោ ហំនំ អារុសោ ។

ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាឲ្យ
 ផលជាទុក្ខ សូមឲ្យកម្មនោះឲ្យផល ជាសុខផលកាតាអញ្ជើញ បាន
 ដែរឬ ។ ម្ចាស់អារុសោ មិនបានទេ ។ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត
 ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាដែលមានវារៈឲ្យផល សូម
 ឲ្យកម្មនោះទៅជាមានវារៈ មិនឲ្យផលផលកាតាអញ្ជើញ បានដែរឬ ។
 ម្ចាស់អារុសោ មិនបានទេ ។ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ហេតុនេះថា កម្មណាដែលមានវារៈមិនឲ្យផល សូមឲ្យកម្មនោះ ទៅ
 ជាមានវារៈ ឲ្យផលផលកាតាអញ្ជើញ បានដែរឬ ។ ម្ចាស់អារុសោ
 មិនបានទេ ។ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុ
 នេះថា កម្មណាឲ្យផលច្រើន សូមឲ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ទៅជាឲ្យផលតិច
 ដល់កាតាអញ្ជើញ បានដែរឬ ។ ម្ចាស់អារុសោ មិនបានទេ ។

ក៏ បទាវសោ សាវ័ច្ឆុយំ យំ កង្កំ អវេទនិយំ តំ មេ
 កង្កំ ពហុវេទនិយំ ហោត្វតិ ឯតស្ស អន្តាយ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ខោ ហិមំ អាវុសោ ។
 កំ ឡ ទោ អាវុសោ សាវ័ច្ឆុយំ យំ កង្កំ វេទនិយំ តំ
 មេ កង្កំ អវេទនិយំ ហោត្វតិ ឯតស្ស អន្តាយ
 ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ខោ ហិមំ អាវុសោ ។
 ក៏ បទាវសោ សាវ័ច្ឆុយំ យំ កង្កំ អវេទនិយំ តំ
 មេ កង្កំ វេទនិយំ ហោត្វតិ ឯតស្ស អន្តាយ
 ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ខោ ហិមំ អាវុសោ ។
 កំ ឡ ទោ អាវុសោ សាវ័ច្ឆុយំ យំ កង្កំ ធម្មធម្ម-
 វេទនិយំ តំ មេ កង្កំ សម្មរាយវេទនិយំ ហោត្វតិ
 ឯតស្ស អន្តាយ ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ វតិ
 ធម្មោ សមាខោ ខោ ហិមំ អាវុសោតិ វិទេសិ ។

ម្នាលភាវុសោសាវ័ច្ឆុយំ ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាឲ្យ
 ផលនិច សូមឲ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ទៅជាឲ្យផលច្រើនដល់គាតាអញវិញ
 បានដែរឬ ។ ម្នាលភាវុសោ មិនបាទទេ ។ ម្នាលភាវុសោសាវ័ច្ឆុយំ
 ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណា ដែលឲ្យផល សូមឲ្យកម្មនោះ
 ត្រឡប់ជាមិនឲ្យផលដល់គាតាអញវិញ បានដែរឬ ។ ម្នាលភាវុសោ
 មិនបាទទេ ។ ម្នាលភាវុសោសាវ័ច្ឆុយំ ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ
 ធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា
 កម្មណាដែលមិនឲ្យផល សូមឲ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ជាឲ្យផលដល់គាតា
 អញវិញ បានដែរឬ ។ ម្នាលភាវុសោ មិនបាទទេ ។
 ព្រះមហាកេរ្តិ៍នៈដ៏មានអាយុកាលថា កាលដែលខ្ញុំសូរ្យវង្សនេះថា
 ម្នាលភាវុសោសាវ័ច្ឆុយំ ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាដែល
 ឲ្យផល ក្នុងបុព្វបុន្ន សូមឲ្យកម្មនោះឲ្យផល ក្នុងបរលោកដល់គាតា
 អញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្នាលភាវុសោ មិនបាទទេ ។

ចល្លាសត សីហនាវវិញ្ញ

ក៏ បណ្តុសោ សាវីបុត្ត យំ កង្កំ សម្បទយវេន-
 ជ័យំ តំ មេ កង្កំ ទិដ្ឋនម្មវេនជ័យំ ហោត្វតំ ឯតស្ស
 អន្តាយ ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ឥតិ បុដ្ឋា
 សមាទោ ទោ ហំនំ អវុសោតិ វេនសិ ។ កំខ្ព ទោ
 អវុសោ សាវីបុត្ត យំ កង្កំ សុទវេនជ័យំ តំ មេ កង្កំ
 ទុក្ខវេនជ័យំ ហោត្វតំ ឯតស្ស អន្តាយ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ឥតិ បុដ្ឋា សមាទោ ទោ ហំនំ
 អវុសោតិ វេនសិ ។ ក៏ បណ្តុសោ សាវីបុត្ត យំ កង្កំ
 ទុក្ខវេនជ័យំ តំ មេ កង្កំ សុទវេនជ័យំ ហោត្វតំ
 ឯតស្ស អន្តាយ ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ
 ឥតិ បុដ្ឋា សមាទោ ទោ ហំនំ អវុសោតិ វេនសិ ។

ចល្លាសត សីហនាវវិញ្ញ

កាលដែលខ្ញុំស្តេចរួចថា ខ្មោលអារុសោសាវីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាដែលឱ្យផល ក្នុងបរលោក សូមឱ្យកម្មនោះ
 ឱ្យផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះដល់កត្តាអញវិញ បានវែរយូរ លោកធ្វើយថា
 ខ្មោលអារុសោ មិនបានទេ ។ កាលដែលខ្ញុំស្តេចរួចថា ខ្មោលអារុសោ
 សាវីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាឱ្យផលជាសុខ
 សូមឱ្យកម្មនោះ ឱ្យផលជាទុក្ខដល់កត្តាអញវិញ បានវែរយូរ លោក
 ធ្វើយថា ខ្មោលអារុសោ មិនបានទេ ។ កាលដែលខ្ញុំស្តេចរួចថា
 ខ្មោលអារុសោសាវីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណា
 ដែលឱ្យផលជាទុក្ខ សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ឱ្យផលជាសុខដល់កត្តា
 អញវិញ បានវែរយូរ លោកធ្វើយថា ខ្មោលអារុសោ មិនបានទេ ។

កក្កុ ទោ អារុសោ សារីបុត្ត យំ កក្កុ បរិបក្កវេ
 ទទ័យំ តំ មេ កក្កុ អបរិបក្កវេទទ័យំ ហោត្វតិ
 ឯតស្ស អត្តាយ កក្កវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ឥតិ
 បុដ្ឋោ សមាណោ នោ ហំទំ អារុសោតិ វទេសិ ។
 កី បទារុសោ សារីបុត្ត យំ កក្កុ អបរិបក្កវេទទ័យំ
 តំ មេ កក្កុ បរិបក្កវេទទ័យំ ហោត្វតិ ឯតស្ស អត្តាយ
 កក្កវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាណោ
 នោ ហំទំ អារុសោតិ វទេសិ ។ កក្កុ ទោ អារុសោ
 សារីបុត្ត យំ កក្កុ ពហុវេទទ័យំ តំ មេ កក្កុ អប្ប
 វេទទ័យំ ហោត្វតិ ឯតស្ស អត្តាយ កក្កវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាណោ នោ ហំទំ អារុសោតិ
 វទេសិ ។ កី បទារុសោ សារីបុត្ត យំ កក្កុ
 អប្បវេទទ័យំ តំ មេ កក្កុ ពហុវេទទ័យំ ហោត្វតិ
 ឯតស្ស អត្តាយ កក្កវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ឥតិ
 បុដ្ឋោ សមាណោ នោ ហំទំ អារុសោតិ វទេសិ ។

កាលវេលាខ្ញុំស្តាប់ដូច្នោះ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
 ត្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ហេតុនេះ កម្មណាដែលមានវារៈឱ្យផល សូមឱ្យកម្មនោះ មានវារៈ
 មិនឱ្យផលដល់អាត្មាអញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ
 មិនបានទេ ។ កាលវេលាខ្ញុំស្តាប់ដូច្នោះ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត
 ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ កម្មណាដែលមានវារៈមិនឱ្យផល សូមឱ្យ
 កម្មនោះ មានវារៈឱ្យផលដល់អាត្មាអញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា
 ម្ចាស់អារុសោ មិនបានទេ ។ កាលវេលាខ្ញុំស្តាប់ដូច្នោះ ម្ចាស់
 អារុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ កម្មណាដែលឱ្យ
 ផលច្រើន សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ឱ្យផលតិចដល់អាត្មាអញវិញ បាន
 ដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ មិនបានទេ ។ កាលវេលាខ្ញុំស្តាប់
 ដូច្នោះ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុង
 សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ កម្មណា
 ដែលឱ្យផលតិច សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ជាឱ្យផលច្រើនដល់អាត្មា
 អញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ មិនបានទេ ។

កង្កែប ទោ អាវុសោ សារីបុត្ត យំ កង្កែប វេទនិយំ
 តំ មេ កង្កែប អវេទនិយំ ហោត្វតិ វតស្ស អន្តាយ
 ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ តំ វតិ បុដ្ឋោ សមាទោ
 ទោ ហិទំ អាវុសោតំ វេទនិ ។ តិ បទាវុសោ
 សារីបុត្ត យំ កង្កែប អវេទនិយំ តំ មេ កង្កែប វេទនិយំ
 ហោត្វតិ វតស្ស អន្តាយ ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតិ តំ វតិ បុដ្ឋោ សមាទោ ទោ ហិទំ អាវុសោតំ
 វេទនិ អថ កង្កែប បទាវុសោ(១) ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតិ ។ យំ ទោស្ស អាវុសោ អញ្ញតំ អនិដ្ឋំ អប្បន្តំ
 អសង្ខតំ អនិសមេតំ វស្ស ញាណាយ ទស្សនាយ
 បត្តិយា សង្ខតិវយាយ អតិសមយាយ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ វេទំ ទុក្ខន្តំ ទោស្ស អាវុសោ អយំ
 ទុក្ខសមុទយោតិ ទោស្ស អាវុសោ អយំ បុត្តនិរោទោតិ

១ ទ. បទាវុសោ ។

កាលវេទនិយំ បុត្តនិរោទោ បុត្តនិរោទោ បុត្តនិរោទោ បុត្តនិរោទោ
 ព្រហ្មចរិយនិ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ហេតុនេះ កម្មណា ដែលឲ្យផល សូមឲ្យកម្មនោះ ត្រឡប់
 ជាមិនឲ្យផល ដល់ភាគអញវិញ បានវេទនិ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់
 អាវុសោ មិនបានទេ ។ កាលវេទនិយំ បុត្តនិរោទោ បុត្តនិរោទោ
 សារីបុត្ត បុត្តនិរោទោ បុត្តនិរោទោ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ កម្មណា ដែល
 មិនឲ្យផល សូមឲ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ជាឲ្យផល ដល់ភាគអញវិញ
 បានវេទនិ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនបានទេ ម្ចាស់អាវុសោ
 កាលបើដូច្នោះ បុត្តនិរោទោ បុត្តនិរោទោ ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ តើប្រព្រឹត្តដើម្បីអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសោ គុណជាគណា
 ដែលបុត្តនិរោទោ មិនបានដឹង មិនបានឃើញ មិនបានដល់ មិនបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ មិនបានត្រាស់ដឹងទៅឡើយ បុត្តនិរោទោ បុត្តនិរោទោ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីដល់ ដើម្បី
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ខ្ញុំគុណជាគណា ម្ចាស់អាវុសោ នេះ
 ជាទុក្ខ ម្ចាស់អាវុសោ នេះជាទុក្ខសមុទ័យ ម្ចាស់អាវុសោ នេះជាទុក្ខនិរោទ

ទោស្ស អាវុសោ អយំ ទុក្ខំនិរោធភាមិនី បដិបទានំ
 ទោស្ស អាវុសោ អញ្ញាតំ អនិដ្ឋំ អប្បត្តំ អសច្ចំកាតំ
 អនភិសមេតំ ភស្ស ញាណាយ ទស្សនាយ បត្តិយា
 សច្ចំកិរិយាយ អភិសមយាយ ភកវតំ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតិ វនំ ទោស្ស អាវុសោ អញ្ញាតំ អនិដ្ឋំ
 អប្បត្តំ អសច្ចំកាតំ អនភិសមេតំ ភស្ស ញាណាយ
 ទស្សនាយ បត្តិយា សច្ចំកិរិយាយ អភិសមយាយ
 ភកវតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ វ ។

(១៤) អថទោ អាយស្មា សមិទ្ធិ យេនាយស្មា
 សាវុត្តោ តេទុបសន្តមិ ទុបសន្តមិត្វា អាយស្មន្តំ
 សាវុត្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិទិ ។ ឯក-
 មន្តំ វិសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តំ សមិទ្ធិ អាយស្មា
 សាវុត្តោ ឯកនរោធិ កំមារម្មណា សមិទ្ធិ
 បុរិសស្ស សន្តប្បវិគត្តា ទប្បជ្ជន្តិតិ ។ ធាន្យធាន្យណា
 ភន្តិតិ ។ តេ ទុ វ សមិទ្ធិ ក្វ ធានតំ ភន្តិតិ ។

ម្នាលអាវុសោ នេះជាទុក្ខនិរោធភាមិនី បដិបទា ដែលបុគ្គល
 មិនបានដឹង មិនបានឃើញ មិនបានដល់ មិនបានធ្វើ
 ឱ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានត្រាស់ដឹង បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីដល់
 ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹងឱ្យគុណជាតិទោះ ម្នាលអាវុសោ
 នេះឯង យាគុណជាតិ ដែលបុគ្គល មិនបានដឹង មិនបានឃើញ
 មិនបានដល់ មិនបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានត្រាស់ដឹង បុគ្គល
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដឹង
 ដើម្បីឃើញ ដើម្បីដល់ ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹងឱ្យ
 គុណជាតិទោះ ។

(១៥) គ្រាទោះ ព្រះសមិទ្ធិដ៏មានអាយុ ចូលទៅក្រពះ
 សាវុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះសាវុត្តដ៏មានអាយុ
 ហើយអន្តរក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះព្រះសមិទ្ធិដ៏មានអាយុ អន្តរក្នុងទិសម
 គ្គហើយ ព្រះសាវុត្តដ៏មានអាយុ សួរដូច្នោះថា ម្នាលសមិទ្ធិ វិភក្តៈ
 ជាសន្តប្បៈ របស់បុរស បានឮ ជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រះសមិទ្ធិ
 ធ្វើយកបរិ បតិព្រណេតហ្លួសដ៏ចំរើន បាននាមនិវបេ ជាអារម្មណ៍ ។
 ម្នាលសមិទ្ធិ ធម៌ទាំងនោះ ដល់ឱ្យភាពផ្សេងគ្នា ក្នុងទីដូចប្លែក ។

ជាតុស្ត កន្ត្រៃ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏សមុទយាតិ ។
 ដស្សសមុទយា កន្ត្រៃ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ
 ក៏សមាសរណាតិ ។ វេទនាសមាសរណា កន្ត្រៃ ។
 តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏បមុទាតិ ។ សមាជប្បមុទា
 កន្ត្រៃ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏អាជបតេយ្យាតិ ។
 សកាជបតេយ្យា កន្ត្រៃ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ
 ក៏ឧត្តរាតិ ។ បញ្ញត្តរា កន្ត្រៃ ។ តេ បទ
 សមិទ្ធិ ក៏សារាតិ ។ វិមុត្តិសារា កន្ត្រៃ ។ តេ
 បទ សមិទ្ធិ ក៏ឧកតាតិ ។ អមតោតា កន្ត្រៃ ។
 កុំមារាណា សមិទ្ធិ បុរិសស្ស សន្តិប្បវិត្តា
 ឧប្បន្ន្តិកំ ឥតិ បុដ្ឋា សមាបោ ជាបុរាណ
 កន្ត្រៃ វេទសិ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក្ស បាណត្តំ កន្ត្រៃ
 ឥតិ បុដ្ឋា សមាបោ ជាតុស្ត កន្ត្រៃ វេទសិ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កុនិក្ខតោកុ ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំង
 រោម មានអ្វី ជាវេទក៏ត ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មាន
 ផស្សៈ ជាវេទក៏ត ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោម មានអ្វី ជា
 ទីប្រជុំចុះ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានវេទនា ជាទីប្រជុំចុះ ។
 ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោមមានអ្វី ជាប្រធាន ។ បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន មានសហជិ ជាប្រធាន ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោម មាន
 អ្វី ជាអធិបតី ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានសតិ ជាអធិបតី ។
 ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោម មានអ្វី ជាចេសន្តន្តិស្ថ ។ បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានបញ្ញា ជាចេសន្តន្តិស្ថ ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំង
 រោម មានអ្វី ជាភិម ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានវិមុត្តិ ជាភិម ។
 ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោម មានអ្វី ជាទីតាំងនៅសិប ។ បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានបេត្តិ ជាទីតាំងនៅសិប ។ កាលដែលខ្ញុំស្រឡា ម្ចាស់
 សមិទ្ធិ វិត្តុៈ ជាសន្តិប្បៈ របស់បុរសមានអ្វី ជាពារម្ពណ៍ ទើបកើតឡើង
 លោកឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានទាបន័ទ័រប ជាពារម្ពណ៍ ។
 កាលដែលខ្ញុំស្រឡា ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោមដែលខ្ញុំស្រឡា កុនិក្ខ
 ដូចម្តេច លោកឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កុនិក្ខតោកុ ។

តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏សមុទយាតិ ឥតិ បុដ្ឋា
 សមាធា ធម្មសមុទយា កន្តតិ វរទសិ ។ តេ
 បទ សមិទ្ធិ ក៏សមោសារណាតិ ឥតិ បុដ្ឋា សមាធា
 វេទនាសមោសារណា កន្តតិ វរទសិ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ
 ក៏បមុទាតិ ឥតិ បុដ្ឋា សមាធា សមាធិប្បត្តុទា
 កន្តតិ វរទសិ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏អាជិបតេយ្យាតិ
 ឥតិ បុដ្ឋា សមាធា សតាធិបតេយ្យា កន្តតិ
 វរទសិ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏ទុក្ខភាតិ ឥតិ បុដ្ឋា
 សមាធា បញ្ញត្តក កន្តតិ វរទសិ ។ តេ បទ
 សមិទ្ធិ ក៏សាកាតិ ឥតិ បុដ្ឋា សមាធា វិបុត្តិសាក
 កន្តតិ វរទសិ ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏ទិក្ខនាតិ
 ឥតិ បុដ្ឋា សមាធា អមតាគណ កន្តតិ វរទសិ ។
 សាទុ សាទុ សមិទ្ធិ សាទុ ទោ ភំ សមិទ្ធិ បញ្ញា
 បុដ្ឋា វិស្សជ្ជេសិ តេន វា មា មញ្ញតិ ។

កាលវេលាខ្ញុំស្អប់ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ចាំនិទោ មានអ្វី ជាវិវេកិក លោក
 ឆ្លើយថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានឥស្សៈ ជាវិវេកិក ។ កាល
 វេលាខ្ញុំស្អប់ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ចាំនិទោ មានអ្វី ជាទីប្រជុំចុះ លោក
 ឆ្លើយថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានវេទនា ជាទីប្រជុំចុះ ។ កាល
 វេលាខ្ញុំស្អប់ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ចាំនិទោ មានអ្វី ជាប្រធាន លោក
 ឆ្លើយថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានសមាធិ ជាប្រធាន ។ កាល
 វេលាខ្ញុំស្អប់ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ចាំនិទោ មានអ្វី ជាអធិបតី លោកឆ្លើយ
 ថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានសតិ ជាអធិបតី ។ កាលវេលាខ្ញុំ
 ស្អប់ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ចាំនិទោ មានអ្វី ជាបេសន្តន្តសិ លោក
 ឆ្លើយថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានបញ្ញា ជាបេសន្តន្តសិ ។
 កាលវេលាខ្ញុំស្អប់ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ចាំនិទោ មានអ្វី ជាភ្នំប លោក
 ឆ្លើយថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានវិមុត្តិ ជាភ្នំប ។ កាលវេលា
 ខ្ញុំស្អប់ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ចាំនិទោ មានអ្វី ជាទីតាំងនៅស៊ប់ លោកឆ្លើយ
 ថា បតិក្រិលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានអមតៈ ជាទីតាំងនៅស៊ប់ ។ ម្ចាស់
 សមិទ្ធិ ប្រែពណ៌ ម្ចាស់សមិទ្ធិ អ្នកវិសដ្ឋនាប្រស្នាវេលាខ្ញុំស្អប់ហើយត្រូវ
 ពណ៌ មួយទៀត អ្នកកុំបារម្ភចិត្ត ព្រោះការវិសដ្ឋនាប្រស្នាទោះបីយ៉ូ ។

(១៨) សេយ្យជាង កំភូត កណ្តាល អនុក-
 រស្សតណ្តាល កសិកម្ម ឈរ រណមុខាង ឈរ
 អគ្គនាយកដ្ឋាន កសិកម្ម ឈរ កំភូត បក្សប្រយុទ្ធ
 អស្ថិរយុវជន បក្សប្រយុទ្ធ ធុនកម្ពុជា បក្សប្រយុទ្ធ
 ជេតុន្តិយ័យ បក្សប្រយុទ្ធ ឈរ កំភូត បក្សប្រយុទ្ធ
 អស្ថិរយុវជន បក្សប្រយុទ្ធ ធុនកម្ពុជា បក្សប្រយុទ្ធ
 ជេតុន្តិយ័យ បក្សប្រយុទ្ធ ។ កណ្តាល ទៅ កំភូត
 ឧបស្សន្ទ បាតុកម្មក្រុងកសិកម្ម កាយស្ស អនុ-
 វចន មាតាបិតាកសិកម្មស្ស ឧបស្សន្ទ ឧបស្សន្ទ ឧបស្សន្ទ
 អនុកម្មនាយកដ្ឋាន កសិកម្ម ឈរ រណមុខាង ឈរ
 អគ្គនាយកដ្ឋាន កសិកម្ម ឈរ កំភូត
 បក្សប្រយុទ្ធ អស្ថិរយុវជន បក្សប្រយុទ្ធ ធុនកម្ពុជា
 បក្សប្រយុទ្ធ ជេតុន្តិយ័យ បក្សប្រយុទ្ធ ឈរ កំភូត
 បក្សប្រយុទ្ធ អស្ថិរយុវជន បក្សប្រយុទ្ធ ធុនកម្ពុជា បក្សប្រយុទ្ធ
 ជេតុន្តិយ័យ បក្សប្រយុទ្ធ កសិកម្ម កំភូត ឧបស្សន្ទ
 កាយ ធុនកម្ពុជា ។

(១៩) ខ្មែរក្រហម ដូចប្រយោជន៍ដោយឯកភាព
 មុនដើម្បីបាន ៧ គឺមុនដើម្បីដែលមិនមានអ្នកណា
 បូសានោះទេ ក្នុងមួយឆ្នាំមួយចេញ របស់មិនស្អាតក៏ឆ្លើយចេញ ក្នុង
 ក្រុង ក៏ឆ្លើយចេញ របស់ក្នុងក្រុងក៏ឆ្លើយចេញ ក្នុងមួយឆ្នាំ
 ប្រើចេញ របស់មិនស្អាតក៏ឆ្លើយចេញ ក្នុងក្រុងក៏ឆ្លើយ
 ចេញ របស់ដែលក្នុងក្រុងក៏ឆ្លើយចេញក៏មុនដើម្បីនោះ ។ ខ្មែរ
 ក្រហម ពាក្យថា បូសានោះ ជាឈ្មោះរបស់កាយ ដែលប្រកប
 ដោយមហាកម្មប្រយោជន៍ មាតាបិតា ជាដើមកើត ចំរើនដោយ
 បាយនិងគុណ្ណ មានសេចក្តីមិនទៀង មានកិរិយាប្រក្រតី ឆក់ច្របាច់
 បែកបាក់ វិវាទខ្ពស់ខ្ពស់ជាមួយគ្នា មុនដើម្បីបាន ៧ គឺមុនដើម្បី
 ដែលមិនមានអ្នកណាណាមួយ របស់កាយនោះទេ ក្នុងមួយឆ្នាំ
 ចេញ របស់មិនស្អាតក៏ឆ្លើយចេញ ក្នុងក្រុងក៏ឆ្លើយចេញ របស់
 ក្នុងក្រុងក៏ឆ្លើយចេញ ក្នុងមួយឆ្នាំប្រើចេញ របស់មិនស្អាតក៏ប្រើ
 ចេញ ក្នុងក្រុងក៏ប្រើចេញ របស់ក្នុងក្រុងក៏ប្រើចេញ ក៏មុន
 ដើម្បីនោះ ខ្មែរក្រហម ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកក្រហម ចូរឆ្លើយណាយក្នុងកាយនេះ ។

[១៦] ទេវយំមា កំក្កុវេ សញ្ញា ការិកា ពហុលី-
 កតា មហាប្បណ ហោត្តំ មហានិសំសា អមតោគតា
 អមតបរិយោសាទា ។ កតមា ទេ ។ អសុភសញ្ញា
 មរណសញ្ញា អាហារេ បដិក្កុលសញ្ញា សទ្ធាលោកេ
 អនិក្កសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ ធុត្តសញ្ញា ធុត្ត
 អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា វិភកសញ្ញា ។ វេទា ទោ
 កំក្កុវេ ទេ សញ្ញា ការិកា ពហុលីកតា មហាប្បណ
 ហោត្តំ មហានិសំសា អមតោគតា អមតបរិយោ-
 សាទាតំ ។

[១៧] ទេវយំ កំក្កុវេ អន្តេហិ សមញ្ញាគតំ កុលំ
 អនុបកត្តា វា ជាលំ ឧបកត្តំ ឧបកត្តា វា ជាលំ
 ជំសិទិកុំ ។ កតមេហិ ទេវយំ ។ ន មនាបេន
 បទ្ធព្វេន្តំ ន មនាបេន អភិវាទេន្តំ ន មនាបេន អាសនំ
 ទេន្តំ សន្តមស្ស បិកុយន្តិ ពហុកម្មិ យោគំ ទេន្តំ
 បណិកម្មិ ល្អទំ ទេន្តំ អសក្កន្តំ ទេន្តំ ទោ សក្កន្តំ

[១៦] ម្ចាស់ភិក្កុវេទំ ឡាយ សញ្ញា ៧យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើន ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ វែងមានផលច្រើន មានការងារសង្ស្រឹម
 មានអមតៈ ជាទីតាំងនៅស៊ប់ មានអមតៈ ជាបរិយោសាន ។ សញ្ញា
 ៧យ៉ាងគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ អសុភសញ្ញា ។ មរណសញ្ញា ។ ពហារេ
 បដិក្កុលសញ្ញា ។ សទ្ធាលោកេ អនិក្កសញ្ញា ។ អនិច្ចសញ្ញា ។
 អនិច្ចេធុត្តសញ្ញា ។ ធុត្តអនត្តសញ្ញា ។ បហានសញ្ញា ។ វិភកសញ្ញា ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្កុវេទំ ឡាយ សញ្ញា ៧យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើន
 ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ វែងមានផលច្រើន មានការងារសង្ស្រឹម មានអមតៈ
 ជាទីតាំងនៅស៊ប់ មានអមតៈជាបរិយោសាន ។

[១៧] ម្ចាស់ភិក្កុវេទំ ឡាយ ត្រិក្ខុលប្រិកបដោយអន្ត ៧
 ដែលភិក្កុវេទំ បានចូលទៅ ក៏មិនចូលទៅ បើភិក្កុវេទំ ដែលទៅហើយ
 ក៏មិនអន្ត ។ ត្រិក្ខុលប្រិកបដោយអន្ត ៧ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។
 គឺ គមិមនក្រោកទទួល ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ មិនថ្វាយបង្គំ ដោយ
 សេចក្តីពេញចិត្ត ។ មិនឱ្យភាសនៈ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ លាក់
 របស់ដែលមាន ។ របស់មានច្រើនឱ្យតិច ។ មានរបស់ដែលវែងថ្លា
 ឱ្យរបស់ស្រីហ្មត់ ។ ឱ្យដោយមិនភាព មិនឱ្យ ដោយភាព ។

បណ្ណាសក សីហនាវរោ

១ ឧបទិសីទន្តំ ធម្មស្សវ្តាយ ភាសិតមស្ស ធម៌
 រមិស្សន្តំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ធរហន្ត្តេហំ សមន្តាគតំ
 កុលំ អនុបកត្តា វា ហាលំ ឧបកន្តំ ឧបកត្តា វា
 ហាលំ ទិសីទិកុំ ។ ធរហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ សមន្តាគតំ
 កុលំ អនុបកត្តា វា អលំ ឧបកន្តំ ឧបកត្តា វា អលំ
 ទិសីទិកុំ ។ កកមេហំ ធរហំ ។ មទាបេន មច្ចុដ្ឋន្តំ
 មទាបេន អភិវាទន្តំ មទាបេន អាសនំ ទេន្តំ
 សន្តមស្ស ធម៌ បរិកុយ្ហន្តំ ពហុកម្យំ ពហុកំ ទេន្តំ
 បណិតម្យំ បណិតំ ទេន្តំ សក្កច្ចំ ទេន្តំ ចោ អសក្កច្ចំ
 ឧបទិសីទន្តំ ធម្មស្សវ្តាយ ភាសិតមស្ស រមិស្សន្តំ ។
 ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ធរហន្ត្តេហំ សមន្តាគតំ កុលំ
 អនុបកត្តា វា អលំ ឧបកន្តំ ឧបកត្តា វា អលំ
 ទិសីទិកុំ ។

បណ្ណាសក សីហនាវរោ

មិនចូលទៅអង្គុយជិត ដើម្បីស្តាប់ធម៌ដោយគោរព ១ មិនត្រេកអរនឹង
 ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលប្រកបដោយ
 អង្គ ៥ នេះឯង ដែលភិក្ខុមិនធ្លាប់ចូលទៅ គឺមិនគួរចូលទៅ ឬចូល
 ជ្រុលទៅហើយ គឺមិនគួរអង្គុយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូល
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលភិក្ខុមិនទាន់ចូលទៅ គឺគួរចូលទៅបាន ឬចូល
 ទៅហើយ គឺគួរអង្គុយបាន ។ ត្រកូលប្រកបដោយអង្គ ៥ កើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ គឺគោក្រោកខ្ពស់ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ជ្រាយបន្តិ
 ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ឱ្យសាសនៈ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បំន
 លាក់របស់ដែលមាន ១ របស់ដែលមានច្រើនឱ្យច្រើន ១ របស់ដែលថ្លៃថ្លា
 ឱ្យរបស់ថ្លៃថ្លា ១ ឱ្យដោយគោរព មិនឱ្យ ដោយមិនគោរព ១ ចូល
 ទៅអង្គុយជិត ដើម្បីស្តាប់ធម៌ ១ ត្រេកអរនឹងភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដែលភិក្ខុមិន
 ទាន់ចូលទៅ គឺគួរចូលទៅបាន ឬចូលទៅហើយ គឺគួរអង្គុយបាន ។

[១៨] វេទនាស្ត្រីហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុវេ ឧបាសថោ ឧបុត្តោ មហាប្បណោ ហោតិ មហានិសំសោ មហានុតិកោ មហាវិទ្ធារោ ។ កងំ ឧបុត្តោ ច ភិក្ខុវេ វេទនាស្ត្រីហិ សមន្តាគតោ ឧបាសថោ មហាប្បណោ ហោតិ មហានិសំសោ មហានុតិកោ មហាវិទ្ធារោ ។ ឥឯ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកោ ឥតិ បដិសត្វក្ខតំ យាវដិវ អរហន្តោ ចាណាតិចាតំ មហាយ ចាណាតិចាតា បដិវិគោ ធិហិតនណ្ឌោ ធិហិតសត្តា លដ្ឋិ ឧយាបន្នា សព្វប្បណាត្តតហិតាទុកម្បិចោ វិហារន្តិ អហម្បដ្ឋិ ឥមក្ខ រត្តិ ឥមក្ខ ធិវសំ ចាណាតិចាតំ មហាយ ចាណាតិចាតា បដិវិគោ ធិហិតនណ្ឌោ ធិហិតសត្តោ លដ្ឋិ ឧយាបន្នោ សព្វប្បណាត្តតហិតាទុកម្បិ វិហារមិ ឥមិចាបដ្ឋេន អរហតំ អទុក្ខារមិ ឧបាសថោ ច មេ ឧបុត្តោ កវិស្សតិកំ ឥមិចា បវមេន ចន្តេន សមន្តាគតោ ហោតិ ។ មេ ។

[១៨] ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសថប្រកបដោយអង្គ ៧ ប្រការ ដែលបុគ្គលចាំក្បាលហើយ វេទនាមានផលច្រើន មាន កាតិសង្ស្រឹម មានសេចក្តីរឿងច្រើន មានការផ្សាយទៅច្រើន ។ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសថប្រកបដោយអង្គ ៧ ប្រការ ដែលបុគ្គល ចាំក្បាលហើយ វេទនាមានផលច្រើន មានកាតិសង្ស្រឹម មានសេចក្តី រឿងច្រើន មានការផ្សាយទៅច្រើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាដូច្នោះថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ លះបង់បាណាតិចាត រៀរចាកបាណាតិចាត មានកង្វះដាក់ចុះហើយ មានឆ្លៀតស្រ្តាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្តី ខ្មាសដល់នូវសេចក្តីពណ៌នាសូរ អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វ ទាំងអស់ដល់អស់ជីវិត ក្នុងវិថ្មីនេះ ចំណែកអាត្មាអញគឺលះបង់នូវបាណា តិចាត រៀរចាកបាណាតិចាត មានកង្វះដាក់ចុះហើយ មានឆ្លៀត ស្រ្តាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្តីខ្មាស ដល់នូវសេចក្តីពណ៌នាសូរ អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងឡាយ អស់យប់នេះ ទិនិវត្តនេះ ដែរ កត្តាអញយកព្រំប្រទល់ព្រះអរហន្តផង កត្តាអញនឹងចាំក្បាលឧបាស ថបដោយអង្គនេះផង ឧបាសថប្រកបដោយអង្គទី ១ នេះ ដូច្នោះ ។ មេ ។

យោជីវី អមោក្ខោ ឧត្តាសយនមហាសយនំ បហាយ
 ឧត្តាសយនមហាសយនា បជីវិតោ ធីតសេយ្យំ កាឃ្យន្តំ
 មញ្ញតោ វា តិណាសន្តរតោ វា អមោឃ្យន្តំ នមញ្ញ
 រត្តិ នមញ្ញ ធីវសំ ឧត្តាសយនមហាសយនំ បហាយ
 ឧត្តាសយនមហាសយនា បជីវិតោ ធីតសេយ្យំ
 កាឃ្យន្តំ មញ្ញតោ វា តិណាសន្តរតោ វា នមិទាបង្កើន
 អរហតំ អនុករោមិ ឧបោសថោ ច មេ ឧបុត្តោ
 ភវិស្សត្តិភិ នមិទា អដ្ឋមេន ចង្កើន សមញ្ញកតោ
 ហោតិ មេត្តាសហគតេន ទេតសា ឯតំ ធីសំ
 ជិវិតោ វិហារិ គថា ធុតិយំ គថា គតិយំ គថា ធុតុត្តំ
 នតិ ធុតុមាណា ភិរិយំ សព្វនំ សព្វត្តតាយ សព្វារត្តំ
 លោកិ មេត្តាសហគតេន ទេតសា វិបុលេន មហាត្ត-
 តេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន ជិវិតោ
 វិហារិ នតិ នមិទា ទវមេន ចង្កើន សមញ្ញកតោ
 ហោតិ ។ ឯវញ្ញ ឧបុត្តោ មោ ភិក្ខុវេ ឧវុត្តិសមញ្ញ-
 កតោ ឧបោសថោ មហាប្បលោ ហោតិ មហាធីសំសោ
 មហាជុតិកោ មហាវិញ្ញាហោតិ ។

ក្រអៅហ្មត្ត លរបទិវដេកជំនុសំ នីទិវដេកជំប្រសើរ វៀរចាកទិ
 ដេកជំនុសំ នីទិវដេកជំប្រសើរ សាម្រេចស្តុវិដេកជំចាប គិលី
 វិគ្គត្តិ លើកម្រាលស្មៅក្តី ដកបសំជិវិត ក្នុងវិច្ឆ័យៈ ចំណែក
 ភាគអញ្ញ គំលរបទិវដេកជំនុសំ នីទិវដេកជំប្រសើរ វៀរចាកទិដេក
 ជំនុសំ នីទិវដេកជំប្រសើរ សាម្រេចស្តុវិដេកជំចាប គិលីវិគ្គត្តិ
 លើកម្រាលស្មៅក្តី អស់យប់នេះនីទិវិច្ឆ័យវិវា ភាគអញ្ញយកកម្រាប់
 ក្រអៅហ្មត្តផង ពេញអញ្ញនឹងរក្សាទុកសម្រាប់ដោយអង្គនេះឯង ទេពុសថ
 ប្រកបដោយអង្គទី ៨ នេះដូច្នោះ បុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយ
 ទៅកាន់ចំសទី១ ទី២ ទី៣ ទី៤ ក៏ដូច្នោះគ្នា ផ្សាយទៅកាន់ចំស
 ទានិលី ទានិក្រាម នីទិវិសទទី៧ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាចំ
 ពួកវាយ ប្រហារាបិទបាទ បិទហេត្យោ បិទហេត្យាបាទ ផ្សាយទៅ
 កាន់សក្ការាគទាំងពួង ដោយយកចូលប្រៀបធៀបនឹងសក្ការទាំងពួង ក្នុងទិ
 ពាំងពួង ទេពុសថប្រកបដោយអង្គទី ៩ នេះដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ពួកវាយ ទេពុសថប្រកបដោយអង្គទី ៩ ប្រការ ដែលបុគ្គលចាំរក្សាបរិយ
 វេសនមានសេច្ឆ័ន មានការិសិទ្ធិច្រើន មានគេជ្រើច្រើន មានការ
 ផ្សាយទៅច្រើន យ៉ាងនេះឯង ។

[១៧] ឥមញ្ច កិក្ខុវេ វត្តិ សម្ពុហុលា ទេវតា
 អកិក្ខុត្តាយ វត្តិយា អកិក្ខុត្តវណ្ណា កោវលកប្ប
 ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេនាហំ តេទុបសង្កមីសុ
 ឧបសង្កមីត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកាមន្តំ អដ្ឋិសុ ។
 ឯកាមន្តំ វិហា ទោ កិក្ខុវេ តា មំ ឯកទរោជុំ
 ឧបសង្កមីសុ លោ កន្តេ បុទ្ធេ មទុស្សក្ខតានំ ចព្វជិតា អតាកានំ តេ មយំ កន្តេ បទ្ធជិដ្ឋ លោ ច
 ទោ អភិវាទិដ្ឋ តេ មយំ កន្តេ អបរិបុណ្ណាកម្មត្តា
 វិប្បដិសារិទិយោ បញ្ញាទុតាមិទិយោ ហិទំ កាយំ
 ឧបបញ្ញាតិ ។ អបរាមិ មំ កិក្ខុវេ សម្ពុហុលា
 ទេវតា ឧបសង្កមីត្វា ឯកទរោជុំ ឧបសង្កមីសុ
 លោ កន្តេ បុទ្ធេ មទុស្សក្ខតានំ ចព្វជិតា អតាកានំ
 តេ មយំ កន្តេ បទ្ធជិដ្ឋ ច អភិវាទិដ្ឋ ច
 លោ ច ទោ អភិវាទិដ្ឋ តេ មយំ កន្តេ
 អបរិបុណ្ណាកម្មត្តា វិប្បដិសារិទិយោ បញ្ញាទុតាមិទិយោ

[១៧] ម្ចាស់កិក្ខុវេទំឡាយ ក្នុងវេលាយប់នេះ ពួកទេវតាជាច្រើន
 កាលដែលក្រិបបមយាម កន្លងទៅហើយ មានស្ម័គ្រជំរុំជ្រើសញ្ជាំងវត្ត
 ដេតគន់ទាំងអស់ឱ្យកិក្ខុវេ ចូលមកគេងជាគត លុះចូលមកដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំគាត់ ហើយបិទនៅក្នុងវិសមគ្គ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 វេទំឡាយ លុះពួកទេវតាទាំងនោះ បិទនៅក្នុងវិសមគ្គហើយ
 បានពោលនិទិត្យគាត់ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបព្វជិត
 បានមកកាន់ផ្ទះយើងឱ្យព្រះអង្គ កាលដែលកើតជាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងឱ្យព្រះអង្គទាំងនោះ បានក្រែកទទួល
 ហើយ តែមិនបានថ្វាយបង្គំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងឱ្យព្រះអង្គ
 ទាំងនោះ ជាអ្នកមានបុញ្ញកម្ម មិនបរិបូណ៌ ខ្លួនទ្រព្យមានសេចក្តីស្តាយ
 ក្តៅក្រហាយជាទាំងក្រាយ ទើបបានទៅកើត ក្នុងពួកទេវតា ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវេទំឡាយ ពួកទេវតាជាច្រើនពួកទៀត ចូលមកគេងជាគត
 ហើយពោលដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបព្វជិតចូលមកកាន់ផ្ទះ
 របស់យើងឱ្យព្រះអង្គ កាលដែលកើតជាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន យើងឱ្យព្រះ
 អង្គទាំងនោះបានក្រែកទទួលផង បានថ្វាយបង្គំផង ហើយតែមិនបាន
 ប្រគេនភាសនៈ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងឱ្យព្រះអង្គទាំងនោះ ជាអ្នក
 មានបុញ្ញកម្ម មិនបរិបូណ៌ មានសេចក្តីស្តាយ ក្តៅក្រហាយជាទាំងក្រាយ

បណ្ណាសក សំហោសវន្ត

ហ័ង កាយំ ឧបបញ្ចតិ ។ អបរាបិ មំ ភិក្ខុវេ
 សង្កហុណ ទេវតា ឧបសង្កម្ភិតា ឯកទេវតំ ឧបសង្ក-
 មីសុ នោ កន្តេ ឬទ្វេ មនុស្សក្ខតានំ បព្វជិតា
 អតារាជំ តេ មយំ កន្តេ បព្វដ្ឋិម្ហ ច អតិវាជិម្ហ
 ច អាសនេ អនិម្ហ នោ ច ទោ យជាសត្ត
 យជាតលំ សំវិកជិម្ហ ។ បេ ។ យជាសត្ត យជាតលំ
 សំវិកជិម្ហ នោ ច ទោ ឧបទំសិជិម្ហ ធម្មស្សវាយ
 ឧបទំសិជិម្ហ ធម្មស្សវាយ នោ ច ទោ ឱហិក-
 ស្សោតា ធម្មំ សុណិម្ហ ឱហិកស្សោតា ធម្មំ សុណិម្ហ
 នោ ច ទោ សុត្វា ធម្មំ ធារយិម្ហ សុត្វា ច ធម្មំ
 ធារយិម្ហ នោ ច ទោ ធនានំ ធម្មានំ អត្ថំ
 ឧបបរិក្ខិម្ហ ធនានេ ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខិម្ហ នោ
 ច ទោ អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបដិម្ហ
 តេ មយំ កន្តេ អបរិបុណ្ណាកម្មតា វិប្បដិសារិយោ
 ចប្បាទុតាចិយោ ហ័ង កាយំ ឧបបញ្ចតិ ។

បណ្ណាសក សំហោសវន្ត

ទើបបានទៅរក ក្នុងពួកយោគបាប ។ ម្ចាស់ក៏ចុះទៅ ពួក
 ទេវតាជាច្រើនផ្សេងៗ ទៀត ចូលមករកយោគ បានគោលដូច្នោះថា
 បតិក្រិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបព្វជិតបានចូលមកកាន់ផ្ទះរបស់យើងខ្ញុំ
 ក្រិព្រះអង្គ កាលដែលរកជាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន បតិក្រិព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងនោះបានក្រែកទទួលផង ថ្វាយបង្គំផង បាន
 ប្រគេនអាសនៈផង តែមិនបានចាត់ចែង តាមសមគួរដល់យសសិក្ខ
 តាមសមគួរដល់កម្លាំង ។ បេ ។ ចាត់ចែងតាមសមគួរដល់
 យសសិក្ខ តាមសមគួរដល់កម្លាំងហើយ តែមិនបានចូលទៅអង្គុយជិត
 ដើម្បីស្តាប់ធម៌ បានចូលទៅអង្គុយជិត ដើម្បីស្តាប់ធម៌ហើយ តែមិន
 បានផ្តន្ទិក្រិច្ចាស្តាប់ធម៌ បានផ្តន្ទិក្រិច្ចាស្តាប់ធម៌ហើយ តែថា
 ស្តាប់ធម៌ហើយមិនបានចាំទុក បានស្តាប់ធម៌ចាំទុកហើយ តែថា
 មិនបានពិចារណាសេចក្តីនៃធម៌ដែលចាំទុក ពិចារណាសេចក្តីនៃធម៌
 ដែលចាំទុកបានហើយ តែថាយល់អត្ថ យល់ធម៌ហើយ មិនបាន
 ច្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ បតិក្រិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំក្រិ
 អង្គទាំងនោះ ជាអ្នកមានបុណ្យកម្ម មិនបរិបូណ៌ គួរឱ្យមានសេចក្តី
 ស្តាយ ក្តៅក្រហាយទាំងក្រាយ ទើបទៅរក ក្នុងពួកយោគបាប ។

អបរាមិ មំ ភិក្ខុវេ សម្ពហុលា ទេវតា ឧបសង្កម្ភិក្ខា
 ឯតទេវេនំ ឧបសង្កម្ភិសុ នោ កន្តេ បុត្រេ មនុស្ស
 កូតានំ មត្រជិតា អតារាទិ តេ មយំ កន្តេ បច្ចុដ្ឋិម្ហ
 ច អភិវឌ្ឍន្ត ច អាសនញ្ច អនិម្ហ យថាសត្តិ
 យថាសលំ សិវិកជ្ជន្ត ឧបថសិជ្ជន្ត ច ធម្មស្សវាយ
 ឧហិតស្សោតា ច ធម្មំ សុណិម្ហ សុត្វា ធម្មំ ជារយិម្ហ
 ធនានញ្ច ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបវិត្តិម្ហ អន្តមញ្ញាយ
 ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិមជ្ជិម្ហ តេ មយំ កន្តេ
 បរិបុណ្ណកម្មត្តា អវិប្បជិសារិទិយោ អបញ្ញានាមិទិយោ
 បណ្ឌិតំ កាយំ ឧបបញ្ញាតំ ។ ឯតានំ ភិក្ខុវេ កុត្វា
 លាទិ ឯតានំ សុញ្ញាការាទិ ឈាយថ ភិក្ខុវេ មា
 បមាទដ មា បញ្ញាវិប្បជិសារិទោ អហ្មាត្ត សេយ្យថាមិ
 តា បុរិមំតោ ទេវតាតំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាជាច្រើនផ្សេងទៀត ចូលមករកថាគត
 ហើយពោលដូច្នោះថា បទិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបព្វជិតចូលមកកាន់ផ្ទះ
 ទេសំយើងខ្ញុំព្រះអង្គ កាលដែលកើតជាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន យើងខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងនោះ បានក្រែកទទួលផល បានថ្វាយបង្គំផល បានប្រគល់
 ភាសនៈផល បានចាត់ចែង កាមសមគួរដល់យុសសក្ខិ កាមសមគួរដល់
 កំទ្វាំងផល ចូលទៅអង្គុយជិតស្តាប់ធម៌ផល ផ្នត់ត្រឿកស្តាប់ធម៌ផល
 ស្តាប់ធម៌ហើយ បានចាំទុកផល បានពិចារណាសេចក្តីមែនចរិដែលចាំ
 ទុកផល យល់អត្ថ យល់ធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌កាមសមគួរដល់ធម៌ផល
 បទិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ ជាអ្នកមានបុញ្ញកម្ម
 បរិបុណ្ណ មិនមានសេចក្តីស្តាយ ក្តៅត្រហាយភានិក្រាយ ទើបបាម
 ទៅកើត ក្នុងពួកខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្ញុំជារក្សមូល ខ្ញុំជា
 សុញ្ញតារាជ្ជន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចម្រើនឈាន
 បូកប្រមាទ ចូរកុំមានសេចក្តីស្តាយ ក្នុងកាលភានិក្រាយ ដូចជាពួក
 ទេវតា បុរាណេហ្វិយ ។

បណ្ណសារ សំហោរវិញ

(២០) ឯតំ សមយំ កកវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ
 ដេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថទោ
 អនាថបិណ្ឌិកោ គហមតិ យេន កកវា ភេទុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិទ្ធា កកវន្តំ អភិវុទ្ធា ឯកមន្តំ ឯសិដំ ។
 ឯកមន្តំ ឯសិដ្ឋំ ទោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហមតិ
 កកវា ឯតទរោថ អបិ ទុ តេ គហមតិ កុលេ
 ធានំ ធិយ្យតិ ។ ធិយ្យតិ មេ កន្ត កុលេ
 ធានំ ភព្វ ទោ ល្ងងំ កាលាជកំ ភិល្កុន្តិយន្តិ ។
 ល្ងងំ វាបិ គហមតិ ធានំ ទេតិ មណ្ឌតំ វា ភព្វ
 អសន្តិយំ ទេតិ អបចិញ្ចិ កត្វា ទេតិ អសហន្តា
 ទេតិ អបវិដ្ឋំ ទេតិ អនាកមទន្តិដ្ឋិតា ទេតិ
 យត្ត យត្ត តស្ស តស្ស ធានស្ស វិហរកោ
 ចិញ្ចត្តនំ ឧ ឧទ្យាវយ កត្តកោតាយ ចិញ្ចំ ឧមតិ
 ឧ ឧទ្យាវយ រត្តកោតាយ ចិញ្ចំ ឧមតិ ឧ ឧទ្យាវយ
 យាវកោតាយ ចិញ្ចំ ឧមតិ ឧ ឧទ្យាវសុ មត្វសុ
 កាមតុណសុ កោតាយ ចិញ្ចំ ឧមតិ យេចិស្ស
 តេ ហោន្តិ បុត្តានិ វា ធារតិ វា ធាសាតិ វា

បណ្ណសារ សំហោរវិញ

(២០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់ក្នុងវត្តដេតន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថិ ។ ត្រាឆោះ អនាថបិណ្ឌិក
 គហមតិ ចូលទៅតាមព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់កំក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិក
 គហមតិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 សួរដូច្នោះ ម្ចាស់គហមតិ បានក្នុងត្រកូលអ្នកនៅតែឱ្យដែរ ។
 បង្គំត្រូវព្រះអង្គដ៏បំរើន បានក្នុងត្រកូលព្រះអង្គនៅតែឱ្យដែរ តែទាន
 នោះឯងសៅហ្មង គឺបាយចុងអង្គីនឹងទឹកជ្រក់ជាតំបំបិ ។ ម្ចាស់
 គហមតិ បុគ្គលឱ្យទានសៅហ្មងក្តី ឱ្យទានថ្លៃថ្នាំក្តី តែឱ្យទាន
 នោះមិនទាន ធ្វើសេចក្តីមិនទានក្រែងហើយឱ្យ មិនឱ្យដោយវេ
 ទូនឯង បោះឱ្យ យល់ថាមិនមានផលហើយឱ្យ វិបាករបស់ទាននោះ
 កើតក្នុងត្រកូលណា ។ ចិត្តមិនទានទេ ដើម្បីប្រើប្រាស់ខ្ញុំក្នុងដីថ្លៃថ្នាំ
 ចិត្តមិនទានទេ ដើម្បីប្រើប្រាស់ខ្ញុំសំពត់ដីថ្លៃថ្នាំ ចិត្តមិនទានទេ ដើម្បី
 ប្រើប្រាស់យានដីថ្លៃថ្នាំ ចិត្តមិនទានទេ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងកាមគុណ ។
 ដីថ្លៃថ្នាំ មួយទៀត ពួកដទៃណា ដែលជាមូលក្តី ប្រពន្ធក្តី ទាសៈក្តី

បេស្សាតិ វា កម្មករាតិ វា ភេបិ ន សុស្សុស្សន្តិ
 ន សោតិ ឧបហន្តិ អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋហន្តិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ ឯវញ្ញាតិ កហបតិ ហោតិ អសក្កាច្ចុ-
 កតានំ កម្មានំ វិចារោ ល្ងំ វាចិ កហបតិ
 ធានំ ធាតិ បណ្ឌិតំ វា ភក្ខុ សក្កាច្ចំ ធាតិ បចិត្តិ
 កក្ខា ធាតិ សហក្ខា ធាតិ អធិបវិដ្ឋំ ធាតិ អាគម-
 នទ្ធិដ្ឋិតោ ធាតិ យត្ត យត្ត តស្ស តស្ស ធានស្ស
 វិចារោ ជិព្វត្តតិ ឧទ្យោរាយ ភត្តភោតាយ ចិត្តំ ធិមតិ
 ឧទ្យោរាយ វត្តភោតាយ ចិត្តំ ធិមតិ ឧទ្យោរាយ យា-
 ភោតាយ ចិត្តំ ធិមតិ ឧទ្យោរេសុ បញ្ចសុ កាមកុ-
 ណេសុ ភោតាយ ចិត្តំ ធិមតិ យេមិស្ស តេ រោន្តិ
 បុត្តាតិ វា ធារាតិ វា ធាសាតិ វា បេស្សាតិ វា
 កម្មករាតិ វា ភេបិ សុស្សុស្សន្តិ សោតិ ឧបហន្តិ ន
 អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋហន្តិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឯវញ្ញាតិ
 កហបតិ ហោតិ សក្កាច្ចុកតានំ កម្មានំ វិចារោ ។
 ក្ខតប្បុ កហបតិ វេលាមោ ធាម ព្រាហ្មណោ
 អហោសិ សោ ឯវរូបំ ធានំ អធាសិ មហាធានំ

អ្នកបំរើក្តី កម្មករក្តី របស់បុគ្គលនោះ ដទៃទាំងនោះមិនស្តាប់ មិនផ្តន្ទ
 ត្រចៀកស្តាប់ រមែងបញ្ជូនចិត្តទៅក្នុងការម្នាក់ដទៃ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ហួលគហបតិ ព្រោះថា វិបាកនៃកម្មទាំងឡាយ
 ដែលបុគ្គលធ្វើដោយអំនោរ រមែងមានយ៉ាងនេះឯង ហួលគហបតិ
 បុគ្គលឱ្យទានសេវាហ្នឹងក្តី វិជ្ជាហ្នឹងក្តី តែឱ្យទាននោះដោយគោរព ធ្វើសេចក្តី
 កោសិក្រិះហើយឱ្យ ឱ្យដោយវែងឆ្ងាយ មិនចុះឱ្យ យល់ថាមានផល
 ហើយឱ្យ វិបាករបស់ទាននោះ កើតក្នុងត្រិកូលណា ។ ចិត្តក៏រមែងទទេ
 ទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់កត្តាដ៏វែងឆ្ងាយ ចិត្តរមែងទទេទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់
 សំរាមដ៏វែងឆ្ងាយ ចិត្តរមែងទទេទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់យានដ៏វែងឆ្ងាយ ចិត្តរមែង
 ទទេទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងកាមកុណ ៥ ដ៏វែងឆ្ងាយ មួយទៀត ពួកជនណា
 ដែលជាគូក្តី ប្រពន្ធក្តី ភាសៈក្តី អ្នកបំរើក្តី កម្មករក្តី របស់បុគ្គលនោះ
 ដទៃទាំងនោះ រមែងស្តាប់ ផ្តន្ទត្រចៀកស្តាប់ មិនបញ្ជូនចិត្ត ទៅក្នុង
 ការម្នាក់ដទៃឡើយ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ហួលគហបតិ
 ព្រោះថាវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលធ្វើដោយគោរព រមែង
 មានយ៉ាងនេះឯង ។ ហួលគហបតិ កាលបើត្រិះនាយ មានព្រាហ្មណ៍
 ឃ្លោះវេលាប លោកទានឱ្យទាន ជាមហាទាន មានសភាពយ៉ាងនេះ

បណ្ណាល័យ សំរាប់បោះពុម្ព

ចេតុកសីតិ សុវណ្ណចាតិសហស្សនិ អធាសិ រូបិយ-
 ប្បវាទិ ចេតុកសីតិ រូបិយចាតិសហស្សនិ អធាសិ
 សុវណ្ណប្បវាទិ ចេតុកសីតិ កំសចាតិសហស្សនិ អធាសិ
 ហិរញ្ញប្បវាទិ ចេតុកសីតិ ហត្ថិសហស្សនិ អធាសិ
 សោវណ្ណាលង្ការិ លោក្ខណ្ណិយនិ ហោមជាលប្ប-
 ដិច្ចនិ ចេតុកសីតិ វេទិសហស្សនិ អធាសិ សីហា-
 ចេតុកសីតិ ព្យាគ្យចេតុកសីតិ ដំបូងចេតុកសីតិ បណ្ណ-
 កម្មលប្បវាទិ លោក្ខណ្ណាលង្ការិ លោក្ខណ្ណនិ ហោមជាលប្បដិ-
 ចេតុកសីតិ ចេតុកសីតិ ទេពសហស្សនិ អធាសិ ធុតុលសណ្ណនិ
 កំសុប្បវាទិ ចេតុកសីតិ កត្តាសហស្សនិ អធាសិ អាមុត្តមណិកុណ្ណាលោ-
 ចេតុកសីតិ បល្ល័ង្កសហស្សនិ អធាសិ កោណគុតនិ បដិកត្តនិ
 បដលិកត្តនិ កណ្ណិមិកប្បវាទិ វណ្ណនិ សឧត្តរនិ ឧត្តរលោហិតក្របដាននិ
 ចេតុកសីតិ វត្តកោដិសហស្សនិ អធាសិ ទោមសុ-
 ខុមនិ កោសេយ្យសុខុមនិ កប្បសិកសុខុមនិ

បណ្ណាល័យ សំរាប់បោះពុម្ព

និពន្ធនិកាយនិ ៧៤.០០០ ដែលពេញដោយប្រាក់ បាទឱកាជនិ
 ប្រាក់ ៧៤.០០០ ដែលពេញដោយមាស បាទឱកាជនិសំរាប់ ៧៤.០០០
 ដែលពេញដោយប្រាក់ បាទឱកាជនិ ៧៤.០០០ ដែលមានគ្រឿងអលង្កិ-
 រមាស មានទង្គិយមាស ព្រមទាំងប្រាក់ដោយបណ្ណញ្ញមាស បាទឱកាជនិ
 ៧៤.០០០ ដែលពេញដោយស្រកសីហៈ ដែលពេញដោយស្រកក្នុង
 ពាសដោយស្រកក្នុងបដិ ពាសដោយសំពត់កម្ពុជ មានពណ៌លឿង
 មានគ្រឿងអលង្កិរមាស មានទង្គិយមាស បិទប្រាក់ដោយបណ្ណញ្ញ-
 មាស បាទឱកាជនិ ៧៤.០០០ សម្រាប់ប្រាក់ (ទឹកថ្លា) មាន
 កាជនិសំរាប់ប្រាក់ បាទឱកាជនិ ៧៤.០០០ ដែលពាក់
 កែវមណីនិកកម្ពុជ បាទឱកាជនិ ៧៤.០០០ ដែលគ្រាលដោយព្រំ
 គ្រាលដោយកម្រាលពេម មានពណ៌ស គ្រាលដោយកម្រាលពេម
 មានពណ៌ខ្មៅ គ្រាលដោយកម្រាល ដីព្រៃសីវាភ្នំព្រៃប្រឹក
 ល្អដំ មានខ្លឹមមានពណ៌ក្រហម ទាំងពិរោង ព្រមទាំងពិរោង
 មានពណ៌ក្រហម បាទឱកាជនិ (១) ៧៤.០០០ គឺ សំពត់ខ្មៅ
 សាច់ល្អិត សំពត់ស្រកមានសាច់ល្អិត សំពត់ប្រេងមានសាច់ល្អិត

១. កោដិក្នុងវិច្ឆ័យសំរាប់បោះពុម្ព សំពត់សាទិក ១០ ហៅថាប្រេងពោង ។ អង្គការ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគយយស្ស វេរាជិយោ

កោ បទ វាដោ អន្តស្ស ទានស្ស ទិដ្ឋិស្ស កោជនស្ស
 លេបនស្ស សេយ្យស្ស ទង្គោ មញ្ញោ វិសន្តន្តិ សិយា
 ទោ បទ តេ កហបតិ វិវមស្ស អញ្ញោ ទូន តេន
 សមយេន វេលាមោ ព្រាហ្មណោ អហោសិ សោ
 តំ ធានំ អធាសិ មហាធានន្តិ ។ ទ ទោ បទេតំ
 កហបតិ វិវ ទដ្ឋតំ អហំ តេន សមយេន វេលាមោ
 ព្រាហ្មណោ អហោសិ អហំ តំ ធានំ អធាសិ
 មហាធានំ ។ ភស្មី ទោ បទ កហបតិ ធានេ ទ
 កោជិ ទក្កុណាយ្យោ អហោសិ ទ តំ កោជិ
 ទក្កុណំ វិសោទេតិ ។ យំ កហបតិ វេលាមោ
 ព្រាហ្មណោ ធានំ អធាសិ មហាធានំ យោ ទេតំ
 ទិដ្ឋិសម្បន្នំ កោដេយ្យ វនំ ភតោ មហាប្បលតវំ យោ
 ទ សតំ ទិដ្ឋិសម្បន្នានំ កោដេយ្យ យោ ទេតំ
 សកតាតាមិ កោដេយ្យ ។ បេ ។ យោ ទ សតំ
 សកតាតាមិទំ កោដេយ្យ យោ ទេតំ អធាតាមិ
 កោដេយ្យ យោ ទ សតំ អធាតាមិ កោដេយ្យ

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគយយស្ស វេរាជិយោ

បុប្ផិយាយប្តី វេលំបាយ ចិត បវ្រ្តិម កោជន គ្រឿងលាប
 ទំដេក ដូចជាស្តីនិវេនិយូទៅ ម្នាលភហបតិ អ្នកប្រើពេលជាមាន
 សេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំវេលាបព្រាហ្មណ៍ខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា ក្នុងសម័យនោះ
 វេលាបព្រាហ្មណ៍ជាបុគ្គលដទៃដោយធិត (គ្រូពិតជាគត) លោក
 បានឱ្យទានខាងដេមហាទាន ។ ម្នាលភហបតិ ហេតុខ្ញុំ អ្នកមិនត្រូវ
 យល់យ៉ាងនេះឡើយ ក្នុងសម័យនោះ វេលាបព្រាហ្មណ៍ គឺគតជាគត
 ទានដែលគតជាគតបានឱ្យទាន ជាមហាទាន ។ ម្នាលភហបតិ មិនមាន
 ទុក្ខិណាយ្យបុគ្គលណាមួយ ក្នុងទាននោះទេ មិនមានបុគ្គលណាមួយ
 សំអាតទុក្ខណា ទាននោះទេ ។ ម្នាលភហបតិ វេលាបព្រាហ្មណ៍បាន
 ឱ្យទានណា ដែលរយ្យជាមហាទាន នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គលដែល
 មានទិដ្ឋិល្អ ទូរូប (សោតាបន្ថបុគ្គល) ឱ្យបរិភោគ ទាននេះ ជាទាន
 មានផលច្រើនជាងមហាទាន បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ដែលមានទិដ្ឋិ
 ល្អ ១០០ រូបឱ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាសកតាតាមិ
 ទូរូបឱ្យបរិភោគ ។ បេ ។ បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាសកតាតាមិ ១០០
 រូបឱ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអធាតាមិ ទូរូបឱ្យ
 បរិភោគ បើបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអធាតាមិ ១០០ រូបឱ្យបរិភោគ

បញ្ញាសក សីហនាវិគ្គ

យោ ទេកំ អរហន្តំ កោដេយ្យ យោ ច សតំ
អរហន្តានំ កោដេយ្យ យោ ទេកំ បទ្ទេកាតុន្តំ
កោដេយ្យ យោ ច សតំ បទ្ទេកាតុន្តានំ កោដេយ្យ
យោ ច តថាគតំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ កោដេយ្យ
យោ ច តុន្តប្បមុខំ ពិក្ខុសង្ឃំ កោដេយ្យ យោ ច
ចាតុន្តិសំ សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស វិហារំ កាកាមេយ្យ
យោ ច បសទ្ធចិន្តោ តុន្តកូ ធម្មកូ សង្ឃកូ
សាលំ កខ្មេយ្យ យោ ច បសទ្ធចិន្តោ សិក្ខាបដានំ
សមាធិយេយ្យ ចាណាតិចាតា វេរមណី អធិញ្ញាណា
វេរមណី កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណី មុសាវាណា
វេរមណី សុរាមោយមជ្ឈប្បមាធម្មាណា វេរមណី យោ
ច បសទ្ធចិន្តោ សិក្ខាបដានំ សមាធិយេយ្យ
ចាណាតិចាតា វេរមណី ។ បេ ។ សុរាមោយមជ្ឈប្ប-
មាធម្មាណា វេរមណី យោ ច អន្តរសោ កន្ធិមាធិ-
មត្តម្បិ(៦) មេត្តចិន្តំ កាវេយ្យ ឥនំ គតោ មហាគ្គលកំ ។

៦ ម. កតោមេត្តម្បិ ។ អធិកាយំ បេ កន្ធិមាធិ កោវេរមណី វាវិ ទិស្សាវិ ។

បញ្ញាសក សីហនាវិគ្គ

និទំបុគ្គលណា ញ៉ាវិបុគ្គលជាព្រះអរហន្ត គូបទ្ទិបរិភោគ បុគ្គលណា
ញ៉ាវិបុគ្គលជាព្រះអរហន្ត ១០០ រូបទ្ទិបរិភោគ និទំបុគ្គលណា ញ៉ាវិ
ព្រះបុគ្គល ១ អន្តទ្ទិបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាវិព្រះបុគ្គល ១០០
អន្តទ្ទិបរិភោគ និទំបុគ្គលណា ញ៉ាវិព្រះតថាគត អរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធិបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាវិសង្ឃ ហេបព្រះតុន្ត
ប្រធានទ្ទិបរិភោគ និទំបុគ្គលណា ទ្ទិរតេច្ឆិហារ ទុន្តសបំពោះ
សង្ឃមកតិទិសតាំង ៤ បុគ្គលណា មានចិត្តផ្ទះថ្វាដល់នូវព្រះកុន្ធដង
ព្រះចម្រង ព្រះសង្ឃដង ជាចិត្តិ និទំបុគ្គលណា មានចិត្តផ្ទះថ្វា
សមាចាន នូវសិក្ខាបដានំ ច្បាយ គឺចេតនាវៀរចាកបាណាតិចាត
វៀរចាកអធិញ្ញាណ វៀរចាកកាមសុប្បិចារា វៀរចាកកុសាវា
វៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ដោយការផឹក នូវទឹកស្រវឹង
គឺសុរាធិនិមេយ បុគ្គលណា មានចិត្តផ្ទះថ្វា សមាចាន នូវសិក្ខាបដានំ
ច្បាយ គឺចេតនាវៀរចាកបាណាតិចាត ។ បេ ។ វៀរចាកហេតុ
ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ដោយការផឹក នូវទឹកស្រវឹងគឺសុរាធិនិមេយ
ដោយហោចទៅ បុគ្គលណា ចំរើននូវមេត្តាចិត្ត សូម្បីរស់កាល
ត្រីបតិម្បយរូតទឹកដោះគោប៉ុណ្ណោះ កាចំរើនមេត្តាចិត្តនេះ របស់
បុគ្គល ពុំនិរោះ មានផលច្រើន ពុំនិរោះនោះទៅទៀត ។

យេត្ត កថាបតិ វេលាមោ ក្រាហ្មណោ ឆានំ អនាសិ
 មហានាទំ យោ ទេកំ ធិដ្ឋិសម្បត្តំ កោដេយ្យ យោ
 ច សតំ ធិដ្ឋិសម្បត្តំ កោដេយ្យ យោ ទេកំ សក-
 នាភាមី កោដេយ្យ យោ ច សតំ សកនាភាមី
 កោដេយ្យ យោ ទេកំ អនាភាមី កោដេយ្យ យោ ច
 សតំ អនាភាមី កោដេយ្យ យោ ទេកំ អវហន្តំ
 កោដេយ្យ យោ ច សតំ អវហន្តំ កោដេយ្យ
 យោ ទេកំ បច្ចេកពុទ្ធិ កោដេយ្យ យោ ច សតំ
 បច្ចេកពុទ្ធិ កោដេយ្យ យោ ច តថាគតំ អវហន្តំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ កោដេយ្យ យោ ច ពុទ្ធប្បមុទិ កិក្ខុសង្ឃំ
 កោដេយ្យ យោ ច នាគុទ្ធិសំ សង្ឃំ ធិដ្ឋិស្ស វិហារំ
 កាវាមេយ្យ យោ ច បសន្តចិត្តោ ពុទ្ធកូ ធម្មកូ
 សង្ឃកូ សរណំ កច្ឆយ្យ យោ ច បសន្តចិត្តោ
 សំគ្គាបនាទិ សមាទិយេយ្យ ខាលាតិខាតា
 វេរមណី ។ បេ ។ សុរាមេរយម្ពជ្ឈមាទដ្ឋាតា វេរមណី

ហលកហមតិ វេលាមក្រាហ្មណំ បាទឱ្យទាន ជាមហាទានណា
 នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គលមានទិដ្ឋិល្អ ១ បូជ្យបរិភោគ បុគ្គលណា
 ញ៉ាំងបុគ្គលមានទិដ្ឋិល្អ ១០០ បូជ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំង
 បុគ្គល ជាសកទាភាមី ១ បូជ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជា
 សកទាភាមី ១០០ បូជ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអនា-
 ភាមី ១ បូជ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអនាភាមី ១០០ បូ-
 ជ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងព្រះអរហន្ត ១ អន្តរ្យបរិភោគ បុគ្គល
 ណា ញ៉ាំងព្រះអរហន្ត ១០០ អន្តរ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំង
 ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ១ អន្តរ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងពួកព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
 ១០០ អន្តរ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងព្រះគថាគត អរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធិបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងកិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន
 ឱ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ឱ្យគេធ្វើវិហារ ១ ទិសចំពោះសង្ឃមេកអំពី
 ទិសទាំង ៤ បុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លាដល់នូវព្រះពុទ្ធស្រី ព្រះគម្ពីរ
 ព្រះសង្ឃីស្រី ជាទីពឹង នឹងបុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លា សមាទាននូវ
 សំគ្គាបទព្រះពុទ្ធសាសនា គឺចេតនាវៀរចាកបាណកិបាត ។ បេ ។ វៀរចាកហេតុ
 ជាទីកាំងនៃសេចក្តីប្រហេ ដោយការជើក ខ្លាចស្រែកស្រែកនឹងមេរយ

បណ្ណសក សីហនាវរុត្ត

យោ ច អន្តមសោ គន្ធិហោមត្តម្យំ មេត្តចំត្តំ ការវេយ្យ
យោ ច អជ្ជាសន្យាមត្តម្យំ អនិច្ចសញ្ញំ ការវេយ្យ
នំ គតោ មហាប្បលក្ខន្តិ ។

សីហនាវរុត្ត ទុតិយោ ។

តត្រ្តទ្ធានំ

ត្រោ សទ្ធានិសេសោ ច កោដ្ឋិភេន សមំដ្ឋុនា
គណ្ណាសញ្ញា កុលេ សត្តា(១) ទេវតា វេលាមេន ចាតិ ។

១ ទ. ម. មេត្តា ។

បណ្ណសក សីហនាវរុត្ត

ដោយហោចទៅ នឹងបុគ្គលណា បំរើទូរមេត្តាចំត្ត សូម្បីអស់-
កាលត្រឹមតែប្រយូរក៏ដោយគេប៉ុណ្ណោះ នឹងបុគ្គលណា បំរើទូរ
អនិច្ចសញ្ញា សូម្បីអស់កាលត្រាន់តែផ្ទុកមែនដៃប៉ុណ្ណោះ កាលបំរើនេះ
មានផលច្រើនជាងទាននោះទៅទៀត ។

ចប់ សីហនាវរុត្តទី ២ ។

ខ្នាតក្នុងសីហនាវរុត្តនោះគឺ

និយាយអំពីការចាំគ្រូទេវតាសថ ១ សទ្ធានិសេស នឹង
អនុបាទិសេស ១ ព្រះកោដ្ឋិភេន ១ ព្រះសម្មិទ្ធិត្ត ១
កាយដូចជាប្រស ១ សញ្ញា ១ ត្រកូល ១ មេត្តា ១
ទេវតា ១ វេលាមេត្រាហ្គណ៍ ១ ។

ធាតុយោ សត្តាវិសិក្កា

(២០) ភីហិ ភិក្ខុវេ ហិទេហិ ឧត្តរក្សុកា... មនុស្សា ទេវេ ច ភាវត្តិសេ អធិក្កណ្ណន្តិ ជម្ពុដីបកេ ច មនុស្សេ ។ កកមេហំ ភីហិ ។ អបមា អបរិក្កហា ឈិយតាយុកា វិសេសកុដោ ។ វេមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ភីហិ ហិទេហិ ឧត្តរក្សុកា មនុស្សា ទេវេ ច ភាវត្តិសេ អធិក្កណ្ណន្តិ ជម្ពុដីបកេ ច មនុស្សេ ។ ភីហិ ភិក្ខុវេ ហិទេហិ ទេវេ ភាវត្តិសា ឧត្តរក្សុកេ ច មនុស្សេ អធិក្កណ្ណន្តិ ជម្ពុដីបកេ ច មនុស្សេ ។ កកមេហំ ភីហិ ។ ធិត្វេន អាឡេយា ធិត្វេន វណ្ណេន ធិត្វេន សុទេន ។ វេមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ភីហិ ហិទេហិ ទេវេ ភាវត្តិសា ឧត្តរក្សុកេ ច មនុស្សេ អធិក្កណ្ណន្តិ ជម្ពុដីបកេ ច មនុស្សេ ។ ភីហិ ភិក្ខុវេ ហិទេហិ ជម្ពុដីបកា មនុស្សា ឧត្តរក្សុកេ ច មនុស្សេ អធិក្កណ្ណន្តិ ទេវេ ច ភាវត្តិសេ ។ កកមេហំ ភីហិ ។

សត្តាវិសិក្កា ទី ៣

(២១) ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងឧត្តរក្សុកុរិយ ខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកទៅតាមដំណើរភិក្ខុវិជ្ជា ទើបពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងជម្ពុដីប ផង ដោយស្មោះ ព្យាយាម ។ ស្មោះ ព្យាយាម យ៉ាងតិចដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺមិន មានសេចក្តីអន្ទរសា ១ មិនមានសេចក្តីហ្វូងហ្វែង ១ មានអាយុច្រើន មានកំរើតដ៏វិសេស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ពួកមនុស្សនៅ ក្នុងឧត្តរក្សុកុរិយ តែងខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកទៅតាមដំណើរភិក្ខុវិជ្ជា ទើបពួក មនុស្សអ្នកនៅក្នុងជម្ពុដីបផង ដោយស្មោះ ព្យាយាម យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុបាំងឡាយ ពួកទៅតាមដំណើរភិក្ខុវិជ្ជា ខ្ពង់ខ្ពស់ហួសពួកមនុស្សអ្នក នៅក្នុងឧត្តរក្សុកុរិយផង ទើបពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងជម្ពុដីបផង ដោយ ស្មោះ ព្យាយាម ។ ស្មោះ ព្យាយាម យ៉ាងតិចដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺអាយុ ជាទិព្វ ១ សម្បជាំទិព្វ ១ សេចក្តីសុខជាទិព្វ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ពួកទៅតាមដំណើរភិក្ខុវិជ្ជា តែងខ្ពង់ខ្ពស់ហួសពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងឧត្តរ- ក្សុកុរិយផង ទើបពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងជម្ពុដីបផង ដោយស្មោះ ព្យាយាម យ៉ាង នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងជម្ពុដីប ខ្ពង់ខ្ពស់ហួសពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងឧត្តរក្សុកុរិយផង ទើបពួកទៅតាមដំ ណើរភិក្ខុវិជ្ជា ដោយស្មោះ ព្យាយាម យ៉ាង តិចដូចម្តេចខ្លះ ។

ច្បាប់សភា សភាសីនិច្ច

ស្បថ សន្តិមន្តា អង្គព្រហ្មចរិយាភាសា^(១) ។ នីមេហ៍
ទោ កិត្តិយោ ភីហ៍ ហ៍នេហ៍ ធម្មដិបកោ មនុស្សា
ទុក្ខកុក្កោ ច មនុស្ស អង្គក្លាន្តិ ទេវ ច
តាវគ្គិសេតិ ។

(២២) តយោ ច កិត្តិយោ អស្សទធម្មត្ថំ^(២)
ទេសេស្សាមិ តយោ ច បុរិសទធម្មត្ថំ តយោ ច
អស្សសទាស្ស តយោ ច បុរិសសទាស្ស តយោ
ច កទ្កេ អស្សដាធិយេ តយោ ច កទ្កេ បុរិសាដា-
ធិយេ តំ សុណាម ។ តតមេ ច កិត្តិយោ តយោ
អស្សទធម្មត្ថំ ។ នំធម កិត្តិយោ ឯកាទ្វា អស្សទធម្មត្ថំ
ជវសម្បន្នោ ហោតិ ច វណ្ណសម្បន្នោ ច អាហោ-
ហាថវណាហសម្បន្នោ ។ នំធម មច កិត្តិយោ ឯកាទ្វា
អស្សទធម្មត្ថំ ជវសម្បន្នោ ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច
អាហោហាថវណាហសម្បន្នោ ។ នំធម មច កិត្តិយោ
ឯកាទ្វា អស្សទធម្មត្ថំ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ

១ ឧ. ប. កម្រិត្តិយោភាសា ។ ២ ឧ. ប. អស្សទធម្មត្ថំ ។ អង្គកថាយ្យ្យិ វ្យ្យិទិសោ
យោតំ ។

ច្បាប់សភា សភាសីនិច្ច

ភីហានសេមក្ក្យ្យិវិទ្យា ១ ហានស្មាតិ (ខ្លាប្រ័ត្ត) ១ ហានការិយោពេញ
ព្រហ្មចរិយេធម្មដិបកោសេស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ពួកមនុស្ស
ទៅក្នុងជម្ងឺប តែងខ្លួនខ្លួន ហួសពួកមនុស្សអ្នកទៅក្នុងកុក្កុរិយធម៌
នឹងពួកទៅកាន់កាន់ក្លិន្យធម៌ ដោយស្មាន ព្យ ហ៍និទេវិទិ ។

(២២) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ គឺជាគណនិសំដេនិទ្ធាសេនទធម្មត្ថំ^(១)
ព ពួកដេន ទ្រុបុសេនទធម្មត្ថំ ល ពួកដេន ទ្រុសេន^(២) សទស្សៈ ព
ពួកដេន ទ្រុបុសេនទស្សៈ ព ពួកដេន ទ្រុសេនដោយេយ្យ^(៣)
ដ៏ប្រសើរ ព ពួកដេន ទ្រុបុសេនដោយេយ្យដ៏ប្រសើរ ព ពួកដេន ចូរព្រា
ចាំនិទ្ធាយ ស្តាប់គ្នាឯបរិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ចុះសេនទធម្មត្ថំ
ព ពួកដេនម្តងចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ សេនទធម្មត្ថំចុះ ក្នុង
លោកនេះ ជាសត្វបរិបូណិដោយសន្តុះ តែមិនបរិបូណិដោយសេយ្យ
មិនបរិបូណិដោយគំនិតនឹងចំហំ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ សេន
ទធម្មត្ថំចុះ ក្នុងលោកនេះ ជាសត្វបរិបូណិដោយសន្តុះ បរិបូណិដោយ
ពណិសម្បុរ តែមិនបរិបូណិដោយគំនិតនឹងចំហំ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំនិទ្ធាយ សេនទធម្មត្ថំចុះ ក្នុងលោកនេះ បរិបូណិដោយសន្តុះដេន

១ ពាក្យនេះមានន័យថា គ្រូប្រមូលសេនទធម្មត្ថំ ។ សំដៅលើកិច្ចការសេនទធម្មត្ថំដោយគេ
បំផុត ។ ២ សំដៅលើសេនទធម្មត្ថំ (ព្យាដាងពួកនេះទធម្មត្ថំ) ។ ៣ ពួកនេះ
ដែលស្គាល់ហេតុខុស - ត្រូវ (សេនទធម្មត្ថំ) ។

វណ្ណសម្បជ្ជោ ច អាភោហមវណ្ណាមាសម្បជ្ជោ ច ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ អស្សទឡង្គំ ។ កតមេ
 ច ភិក្ខុវេ តយោ បុរិសទឡង្គំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកក្ខេវោ បុរិសទឡង្គំ ជវសម្បជ្ជោ ហោតិ ធិ វណ្ណ-
 សម្បជ្ជោ ធិ អាភោហមវណ្ណាមាសម្បជ្ជោ ។ ឥធិ មន
 ភិក្ខុវេ ឯកក្ខេវោ បុរិសទឡង្គំ ជវសម្បជ្ជោ ហោតិ
 វណ្ណសម្បជ្ជោ ធិ អាភោហមវណ្ណាមាសម្បជ្ជោ ។ ឥធិ
 មន ភិក្ខុវេ ឯកក្ខេវោ បុរិសទឡង្គំ ជវសម្បជ្ជោ ច
 ហោតិ វណ្ណសម្បជ្ជោ ច អាភោហមវណ្ណាមាសម្បជ្ជោ
 ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ បុរិសទឡង្គំ ។
 កថេក្ខេ ភិក្ខុវេ បុរិសទឡង្គំ ជវសម្បជ្ជោ
 ហោតិ ធិ វណ្ណសម្បជ្ជោ ធិ អាភោហមវណ្ណា-
 មាសម្បជ្ជោ ។ ឥធិ មន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥធិ
 ទុក្ខន្តិ យជាត្វតំ មជាជាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ
 យជាត្វតំ មជាជាតិ អយំ ទុក្ខនិរោជាតិ យជាត្វតំ
 មជាជាតិ អយំ ទុក្ខនិរោជតាមិទំ ចដិមជាតិ
 យជាត្វតំ មជាជាតិ ឥធិមស្ស ជវស្មី វនាមិ

បរិច្ចណិដោយគណិសប្បុរេធិ បរិច្ចណិដោយកំតសំនិទំបំផឺ ។
 ប្រាសភិក្ខុទាំងខ្យាយ បុរសទឡង្គិៈមាន ពុករោងឯង ។ ប្រាសភិក្ខុទាំង
 ខ្យាយ បុរសទឡង្គិៈ ពុករោងដូចប្តេជ្ញា ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងខ្យាយ
 បុរសទឡង្គិៈ ពុករោងនោះ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្ត តែមិនបរិច្ចណិ
 ដោយគុណ មិនបរិច្ចណិដោយកំតសំនិទំបំផឺ ។ ប្រាសភិក្ខុទាំង
 ខ្យាយ បុរសទឡង្គិៈ ពុករោងនោះ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្ត បរិច្ចណិ
 ដោយគុណ តែមិនបរិច្ចណិដោយកំតសំនិទំបំផឺ ។ ប្រាសភិក្ខុទាំង
 ខ្យាយ បុរសទឡង្គិៈ ពុករោងនោះ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្ត
 បរិច្ចណិដោយគុណធិ បរិច្ចណិដោយកំតសំនិទំបំផឺ ។ ប្រាស
 ភិក្ខុទាំងខ្យាយ បុរសទឡង្គិៈមាន ពុករោងឯង ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងខ្យាយ
 បុរសទឡង្គិៈ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្ត តែមិនបរិច្ចណិដោយគុណ
 មិនបរិច្ចណិដោយកំតសំនិទំបំផឺ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ប្រាស
 ភិក្ខុទាំងខ្យាយ ភិក្ខុកុណិសាសនានោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ
 ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិត
 ថា នេះជាផលរបស់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបរិបេតាថា
 ដំណើរពោកនឹងមិនបែកខ្ញុំ គឺជាអសកាលថា នេះជាសន្តរបស់ភិក្ខុនោះ

បញ្ញាសារ សុត្តនិបាត

អភិធម្ម ទោ បទ អភិវឌ្ឍនេ បញ្ញំ ធុដ្ឋោ
 វិស្សន្តេតិ នោ សម្មាទេតិ^(១) ឥធមស្ស ទ វណ្ណស្មី
 វធាមំ ទ ទោ បទ លាភិ ហោតិ ចីវរិយ្យោចាត-
 សេនាសនកិលានព្យាប្បយកេសន្នបរិក្ខារាទំ ឥធមស្ស
 ទ អាហេហបរិណាហស្មី វធាមំ ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ
 បុរិសទធុដ្ឋោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ទ វណ្ណសម្បន្នោ
 ទ អាហេហបរិណាហសម្បន្នោ ។ កាជញ្ច ភិក្ខុវេ
 បុរិសទធុដ្ឋោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ
 ច ទ អាហេហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បដាធាតិ ។ បេ ។
 អយំ ទុក្ខនិកេតកាអិទំ បដិបទាតិ យថាភូតំ
 បដាធាតិ ឥធមស្ស ជវស្មី វធាមំ អភិធម្ម ទោ បទ
 អភិវឌ្ឍនេ បញ្ញំ ធុដ្ឋោ វិស្សន្តេតិ នោ សម្មាទេតិ
 ឥធមស្ស វណ្ណស្មី វធាមំ ទ ទោ បទ លាភិ ហោតិ
 ចីវរិយ្យោចាតសេនាសនកិលានព្យាប្បយកេសន្នបរិក្ខារា-
 ទំ ឥធមស្ស ទ អាហេហបរិណាហស្មី វធាមំ ។

១ ខ. សំណេតិ ហេ វិស្សន្តិ ។

បញ្ញាសារ សុត្តនិបាត

កាលបើគេស្ម័គ្រស្មា ក្នុងអំធម្ម ឬក្នុងអភិវឌ្ឍនេ ដោះស្រាយ
 បិទបំប្លែង គឺជាគតិកាលា ទេវមិទ្ធិបទជាគុណរបស់ភិក្ខុនោះទេ
 ទាំងអ្នកផ្ទៃក្នុងក៏ដូចជា ចីវរ បំណុល មេធាសនៈ គិលា-
 ធម្មច្បុយកេសន្នបរិក្ខារ គឺជាគតិកាលា ទេវមិទ្ធិបទជាគុណរបស់
 គិទិទំបំប្លែង ។ ឬលក្ខណៈទាំងឡាយ បុរេសេន្យ្តិៈ អ្នក
 បិទបំប្លែងដោយសន្តិ វិទិទំបំប្លែងដោយគុណ បិទបំប្លែងដោយ
 កំលសិទិទំបំប្លែង ទេវមិទ្ធិ ។ ឬលក្ខណៈទាំងឡាយ បុរេសេ អ្នក
 បិទបំប្លែងដោយសន្តិ បិទបំប្លែងដោយគុណ វិទិទំបំប្លែងដោយ
 កំលសិទិទំបំប្លែង កើតដោយប្រការផ្ទុយផ្ទុយ ។ ឬលក្ខណៈទាំងឡាយ
 ភិក្ខុគ្រិសាននោះ មិនច្បាស់គាបកំលសិទិទំបំប្លែង ។ បេ ។
 មិនច្បាស់គាបកំលសិទិទំបំប្លែង ទេវមិទ្ធិបទ ជាមិទ្ធិបទ ទៅកាន់ធម៌វិបស្សនា
 គឺជាគតិកាលា ទេវមិទ្ធិបទរបស់ភិក្ខុនោះ កាលបើគេស្ម័
 គ្រស្មា ក្នុងអំធម្ម ឬក្នុងអភិវឌ្ឍនេ ដោះស្រាយ បិទបំប្លែង
 ទាំងអ្នកផ្ទៃក្នុងក៏ដូចជា ចីវរ បំណុល មេធាសនៈ គិលាធម្មច្បុយកេសន្នបរិក្ខារ
 គឺជាគតិកាលា ទេវមិទ្ធិបទជាគុណរបស់ភិក្ខុនោះ បំណុល មេធាសនៈ គិលា-
 ធម្មច្បុយកេសន្នបរិក្ខារ គឺជាគតិកាលា ទេវមិទ្ធិបទជាគុណរបស់ភិក្ខុនោះ ។

ឯវំ ទោ កំត្តាវេ បុរិសទឡុត្តោ ជវសម្បត្តោ ហោតំ វណ្ណ-
 សម្បត្តោ ច ឧ អាណេហបរិណាហសម្បត្តោ ។ កថេត្ត
 កំត្តាវេ បុរិសទឡុត្តោ ជវសម្បត្តោ ច ហោតំ វណ្ណ-
 សម្បត្តោ ច អាណេហបរិណាហសម្បត្តោ ច ។ ឥឧ
 កំត្តាវេ កំត្តា ឥធិ ធុត្តុត្តិ យថាភូតំ បដាធាតិ ។ យេ ។
 អយំ ធុត្តុចំរោធាតិធិ បដិមធាតិ យថាភូតំ បដា-
 ធាតិ ឥធមស្ស ជវស្មី វោមិ អភិធម្មេ ទោ បទ
 អភិវាយេ បញ្ញំ បុដ្ឋោ វិស្សដ្ឋេតំ ចោ សម្បទេតិ
 ឥធមស្ស វណ្ណស្មី វោមិ លាភិ ទោ បទ ហោតំ ចិវ-
 ចំណូចាតសេនាសនកំលាឧប្បទ្វយកេសដ្ឋបរិក្ការកំ
 ឥធមស្ស អាណេហបរិណាហស្មី វោមិ ។ ឯវំ ទោ
 កំត្តាវេ បុរិសទឡុត្តោ ជវសម្បត្តោ ច ហោតំ វណ្ណ-
 សម្បត្តោ ច អាណេហបរិណាហសម្បត្តោ ច ។ ឥមេ
 ទោ កំត្តាវេ ឥយោ បុរិសទឡុត្តោ ។ កាតបេ ច កំត្តាវេ
 កយោ អស្សសធម្មត្ថ(១) ។ ឥឧ កំត្តាវេ ឯកាច្ឆោ
 អស្សសធម្មត្ថ ។ យេ ។ ជវសម្បត្តោ ច ហោតិ

១ ឧ. អស្សតស្ស ។

ម្ចាស់កំត្តុចំរោធាតិ បុរិសទឡុត្តិៈ អ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តិដ្ឋ បរិបូណ៌
 ដោយគុណផល តែប៉ុន្មានបរិបូណ៌ដោយកំតសំនិទំបំយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់កំត្តុចំរោធាតិ បុរិសទឡុត្តិៈ អ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តិដ្ឋ បរិបូណ៌
 ដោយគុណផល បរិបូណ៌ដោយកំតសំនិទំបំយ៉ាងនេះ គឺដោយប្រការដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់កំត្តុចំរោធាតិ កិក្កុត្តិសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
 នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិមធាតិដំណើរទៅកាន់
 ធម៌វិបត្តិ គឺជាគតិកាលថា នេះជាសន្តិដ្ឋបរិសទឡុត្តិៈ កាលបើ
 គេស្រមៃស្រាវជ្រាវ ឬក្នុងអំឡុង ដោះស្រាយរួចបំបាត់សេវាសំ
 ឡើយ គឺជាគតិកាលថា នេះជាគុណរបស់កំត្តុចំរោធាតិ ដំណើរអ្នកស្នាក់
 លាគតិកាល ចិវ ចំណូចាត សេនាសនៈ គំលាឧប្បទ្វយកេសដ្ឋបរិក្ការ
 គឺជាគតិកាលថា នេះជាកំតសំនិទំបំយ៉ាងរបស់កំត្តុចំរោធាតិ ។ ម្ចាស់កំត្តុ
 ចំរោធាតិ បុរិសទឡុត្តិៈ អ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តិដ្ឋ បរិបូណ៌ដោយ
 គុណផល បរិបូណ៌ដោយកំតសំនិទំបំយ៉ាងនេះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កំត្តុ
 ចំរោធាតិ បុរិសទឡុត្តិៈ មាន ៣ ក្នុងនេះឯង ។ ម្ចាស់កំត្តុចំរោធាតិ បុរិសទឡុត្តិៈ
 បុរិសទឡុត្តិៈ ៣ ក្នុងនេះឯង ។ ម្ចាស់កំត្តុចំរោធាតិ បុរិសទឡុត្តិៈ ៣ ក្នុងនេះ
 សទស្សៈខ្លះក្នុងលោកនេះ ។ បេ ។ ជាសត្វបរិបូណ៌ដោយសន្តិដ្ឋ

វណ្ណសម្បជញ្ញា ច អាភេហាបរិណាហាសម្បជញ្ញា ច ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ អស្សសទស្សា ។ កតមេ
 ច ភិក្ខុវេ តយោ បុរិសសទស្សា ។ ឥច ភិក្ខុវេ
 ឯកតោ បុរិសសទស្សា ។ បេ ។ ជវសម្បជញ្ញា ច
 ហោតិ វណ្ណសម្បជញ្ញា ច អាភេហាបរិណាហាសម្បជញ្ញា
 ច ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ បុរិសសទស្សា ជវ-
 សម្បជញ្ញា ច ហោតិ វណ្ណសម្បជញ្ញា ច អាភេហាបរិ-
 ណាហាសម្បជញ្ញា ច ។ ឥច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចង្គិ
 ឡាត្តាតំយាធំ សំយោជនាធំ បរិក្ខយា ឱបចាតិកា
 ហោតិ តន្ត បរិជញ្ជយី អនាវត្តិទឃ្មោ តស្មា លោកា
 ឥធមស្ស ជវស្មី វនាមិ អភិទឃ្មេ ទោ បទ អភិវិធរយេ
 មញ្ញំ បុត្តោ វិស្សន្តេតិ នោ សម្បនេតិ ឥធមស្ស
 វណ្ណស្មី វនាមិ លាភី ទោ បទ ហោតិ ចិវ-
 បំណុចាតសេនាសទតំលាទឃ្មុយេ កេសធម្មបរិក្ខារាធំ
 ឥធមស្ស អាភេហាបរិណាហាស្មី វនាមិ ។ ឯវិ ទោ
 ភិក្ខុវេ បុរិសសទស្សា ជវសម្បជញ្ញា ច ហោតិ
 វណ្ណសម្បជញ្ញា ច អាភេហាបរិណាហាសម្បជញ្ញា ច ។

បរិបូណិវោយកាលិសម្បវេនី បរិបូណិវោយកំតសំនីនិទំបំវេនី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេសទស្សៈហាន ពុករនេឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុបុរេសទស្សៈ ពុករនេឯងចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុរេសទស្សៈខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ។ បេ ។ អ្នកបរិបូណិ
 វោយសន្តុះផង បរិបូណិវោយកុណផង បរិបូណិវោយកំតសំ
 នីនិទំបំវេនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុបុរេសទស្សៈ អ្នកបរិបូណិ
 វោយសន្តុះផង បរិបូណិវោយកុណផង បរិបូណិវោយកំតសំនីនិ
 ទំបំវេនី កើវោយប្រិកាវេជ្ជេម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ព្រោះអស់ទៅនិសំយោជនៈ ដាច់វិណកាវិគ្រាប ៥
 ជាធម្មបាតិកសក្ខ បរិទិត្យានុក្កិមីនោះ ហានសភាពមិនបានទ្រទ្រង់ចាក
 លោកនោះ កថាគតោលថា នេះជាសន្តុរបេសិកិកុនោះ កាលបើធម្ម
 ប្រិស្តក្នុងអភិធម្ម ឬក្នុងអភិវិធរយ ដោះស្រាយរួច មិនទើសចាស់
 កថាគតោលថា នេះជាតុណរបេសិកិកុនោះ ចាំងជាអ្នកស្តាប់លាភ
 ចំពោះ ចិវិ បំណុចាត សេនាសនៈ និលានប្បច្ចយកេសធម្មបរិក្ខារ
 កថាគតោលថា នេះជានិកតសំនីនិទំបំវេនីភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុរេសទស្សៈ អ្នកបរិបូណិវោយសន្តុះផង បរិបូណិ
 វោយកុណផង បរិបូណិវោយកំតសំនីនិទំបំវេនី យ៉ាងនេះឯង ។

ឥមេ ខោ កិក្ខុវេ តយោ បុរិសសដស្ស ។ ឥតមេ
 ច កិក្ខុវេ តយោ កន្តា អស្សដាជិយោ ។ ឥធន
 កិក្ខុវេ ឯកត្តោ កន្តា អស្សដាជិយោ ។ មេ ។
 ជវសម្បន្តោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្តោ ច អាហោ-
 ហបរិណាហសម្បន្តោ ច ។ ឥមេ ខោ កិក្ខុវេ
 តយោ កន្តា អស្សដាជិយោ ។ ឥតមេ ច កិក្ខុវេ
 តយោ កន្តា បុរិសាដាជិយោ ។ ឥធន កិក្ខុវេ ឯកត្តោ
 កន្តា បុរិសាដាជិយោ ។ មេ ។ ជវសម្បន្តោ ច
 ហោតិ វណ្ណសម្បន្តោ ច អាហោហបរិណាហសម្បន្តោ
 ច ។ ឥតញ កិក្ខុវេ កន្តា បុរិសាដាជិយោ ។ មេ ។
 ជវសម្បន្តោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្តោ ច អាហោហ-
 បរិណាហសម្បន្តោ ច ។ ឥធន កិក្ខុវេ កន្តា
 បុរិសាដាជិយោ អាសវនំ ខយោ អទាសវត្តោតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ ជិដ្ឋោ ជដ្ឋេ សយំ វេកិញ្ញា សច្ចិត្តា
 ទមសម្បជ្ជំ វិហារតិ ឥធមស្ស ជវស្សី វតាមិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសសទស្សៈមាន ៣ ភ្នកនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពុះសេកជាមេឃ្យដីប្រៃសីវ ៣ ភ្នក តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេកជាមេឃ្យដីប្រៃសីវខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ ។ មេ ។ ជាសត្វបរិបូណ៌ដោយសន្តរផង បរិបូណ៌ដោយណា
 សម្បរផង បរិបូណ៌ដោយកំតសំនឹងទំហំផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេកជាមេឃ្យដីប្រៃសីវមាន ៣ ភ្នកនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពុះបុរសកេរមេឃ្យដីប្រៃសីវ ៣ ភ្នកតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុរសកេរមេឃ្យដីប្រៃសីវខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ។ មេ ។
 ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តរផង បរិបូណ៌ដោយគុណផង បរិបូណ៌ដោយ
 កំតសំនឹងទំហំផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះបុរសកេរមេឃ្យ
 ដីប្រៃសីវ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ មេ ។ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 សន្តរផង បរិបូណ៌ដោយគុណផង បរិបូណ៌ដោយកំតសំនឹងទំហំ
 ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសកេរមេឃ្យដីប្រៃសីវ ក្នុងលោក
 នេះ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់សម្រេចទូរចេញវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 អាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
 ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន គលកតពោលថា នេះជាសន្តរបេសកិក្ខុនោះ

បណ្ណាសក សព្វវាសវិញ្ញា

អភិធម្ម ទោ បទ អភិវិទយេ បញ្ញំ ធម្មដ្ឋា
 វិស្សន្តេតំ នោ សម្មាទេតំ ឥន្ទមស្ស វណ្ណស្មី
 វធាមំ លាភី ទោ បទ ហោតិ ចិវិ-
 បិណ្ឌុចារសេនាសនតិណ ធម្មទ្វយេ កេសន្តិបិក្ខារាតំ
 ឥន្ទមស្ស អាភេមាបិណាហស្មី វធាមំ ។ ឃិវ ទោ
 ភិក្ខុវេ កន្តោ បុរិសាដាជិយោ ជវសម្មន្តោ ច ហោតិ
 វណ្ណសម្មន្តោ ច អាភេមាបិណាហសម្មន្តោ ច ។
 ឥរេ ទោ ភិក្ខុវេ កយោ កន្តោ បុរិសាដាជិយាតំ ។

[២៣] ឧវ ភិក្ខុវេ តណ្ហាម្ហលកោ ធម្ម
 ទេសេស្សាមំ តំ សុណាម ។ បេ ។ កកមេ ច ភិក្ខុវេ
 ឧវ តណ្ហាម្ហលកោ ធម្មា ។ តណ្ហំ បដិច្ច បរិយេសនា
 បរិយេសនំ បដិច្ច លាហោ លាភិ បដិច្ច វិនិច្ឆយោ
 វិនិច្ឆយំ បដិច្ច ធន្តរកោ ធន្តរាតំ បដិច្ច អដ្ឋោសានំ
 អដ្ឋោសានំ បដិច្ច បិក្ខុហោ បិក្ខុហំ បដិច្ច មជ្ជិវិយំ

បណ្ណាសក សព្វវាសវិញ្ញ

កាលបើគេស្ម័គ្រស្មាគន្ធអភិធម្ម ឬគ្រន្ធអភិវិទយេ អាចរង្វោះស្រាយចេញ មិន
 ទើបចាស់ឡើយ គឺជាគតពោលថា នេះជាគុណរបស់ភិក្ខុនោះ ទាំងជា
 អ្នកស្ងាត់លាភបិពោះ ឃិវ បិណ្ឌុចុក សេនាសនៈ ទិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបិក្ខុវេ គឺជាគតពោលថា នេះជាកំរស់នឹងទំហំរបស់ភិក្ខុនោះ ។
 ហ្មលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសេភាជានេយ្យដ៏ប្រសើរ ជាអ្នកបរិបូណ៌វិដោយ
 សន្តុវេនី បរិបូណ៌វិដោយគុណផល បរិបូណ៌វិដោយកំរស់នឹងទំហំផល
 យ៉ាងនេះឯង ។ ហ្មលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសេភាជានេយ្យដ៏ប្រសើរ
 មាន ពុទ្ធនេះឯង ។

[២៤] ហ្មលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតនឹងសំដែងខ្ញុំពួកធម៌
 ដែលមានតណ្ហាជាបុរសគល់ ៧ យ៉ាង អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ខ្ញុំធម៌
 នោះចុះ ។ បេ ។ ហ្មលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរពួកធម៌ដែលមានតណ្ហា
 ជាបុរសគល់ ៧ យ៉ាងកើបម្តេចខ្លះ ។ នីការកាស្រីយតណ្ហា ទើប
 មានការស្វែងរក ១ កាស្រីយការស្វែងរក ទើបកើតលាភ ១ កាស្រីយ
 លាភទើបកើតសេចក្តីត្រិះរិះ ១ កាស្រីយសេចក្តីត្រិះរិះ ទើបកើតសេចក្តី
 ប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ ១ កាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ
 ទើបកើតសេចក្តីជឿស្រឡាត ១ កាស្រីយសេចក្តីជឿស្រឡាត ទើបកើតការហ្វូង
 វៃហង់ទុក ១ កាស្រីយការហ្វូងវៃហង់ទុក ទើបកើតសេចក្តីកំណាញ់ ១

បច្ឆ័យំ បដិច្ច អារត្តោ អារត្តាជំការណំ ទណ្ណាទា-
ទសត្តាទានកលហវិក្កហវិក្កា តុវតុវ បេសុញ្ញមុសា-
វាទា អនេកោ ជាបកា អកុសលា ទណ្ឌ សម្ពុទ្ធំ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ វេ ឥណ្ឌាមូលកា ទណ្ឌតិ ។

[២៤] វេយ្យមេ ភិក្ខុវេ សត្តាវសោ ។ កកមេ
វេ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ សត្តា ទានត្តកាយា ទានត្តសញ្ញិទោ
សេយ្យថាមិ បទុស្សា ឯកទ្វេ ទ ទេវា ឯកទ្វេ ទ
វិចិទាតិកា អយំ បវមោ សត្តាវសោ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ
សត្តា ទានត្តកាយា ឯកត្តសញ្ញិទោ សេយ្យថាមិ
ទេវា ព្រហ្មកាយិកា បវមាគិចិច្ចត្តា អយំ ទុតិយោ
សត្តាវសោ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ សត្តា ឯកត្តកាយា
ទានត្តសញ្ញិទោ សេយ្យថាមិ ទេវា វាវស្សា
អយំ តតិយោ សត្តាវសោ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ
សត្តា ឯកត្តកាយា ឯកត្តសញ្ញិទោ សេយ្យថាមិ
ទេវា សុកកណ្ណា អយំ ទេវត្តា សត្តាវសោ ។

កស្រីយសេចក្តីកំណាញ់ ទើបកើតការក្សាទុក ១ កស្រីយការក្សា
ជាហេតុហើយ ទើបអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដំណើរដាច់ច្រើន គឺការ
កាន់ធម្មត្ថ កាន់គ្រឿងស្រ្តាវច ឈ្មោះទាស់ទែង ជវជកត្តាជាដើម ។
ទាំងនិយាយញុះញង់ និយាយកុហកកំភើតឡើង ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ពួកធម៌មានល្អាជាបួសគល់ ៣១ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្តាវសោ (ប្រទេសជាទី
នៅរបស់សត្វ) នេះ៣១ យ៉ាង ។ សត្តាវសោ ៧ យ៉ាងតើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយផ្សេងគ្នា មាន
សញ្ញាផ្សេងគ្នា ក៏មាន ដូចពួកមនុស្សនឹងទៅកាក្ខខ្លះ នឹងអសុ-
រកាយពួកខ្លះ នេះជាសត្តាវសោ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
សត្វមានកាយផ្សេងគ្នា មានសញ្ញាដូចគ្នា ក៏មាន ដូចពួកព្រហ្មកា-
យិកទៅកា ដែលកើតក្នុងដាន់បឋមជ្ឈានក្រម នេះជាសត្តាវសោ ២ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយដូចគ្នា មានសញ្ញាផ្សេងគ្នា
ក៏មាន ដូចពួកទៅកា ដាន់កាកស្សៈ នេះជាសត្តាវសោ ៣ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយដូចគ្នា មានសញ្ញាដូចគ្នា
ក៏មាន ដូចពួកទៅកាដាន់សុកកណ្ណៈ នេះជាសត្តាវសោ ៤ ។

បណ្ណសិក្សា សត្វាសាស្ត្រ

សន្តិ ភិក្ខុវេ សត្តា អសញ្ញោ អប្បដិសំវេនិណោ
 សេយ្យដាមិ នេវ អសញ្ញិសត្តា អយំ បញ្ចមោ
 សត្តាវសោ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ សត្តា សទ្ធសោ
 រុបសញ្ញាចំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញាចំ អន្តរ្តមា
 បាទត្តសញ្ញាចំ អមទសំការា អនន្តោ អាគាសោតិ
 អាគាសានញ្ញាយនុបតា អយំ ធម្មោ សត្តាវសោ ។
 សន្តិ ភិក្ខុវេ សត្តា សទ្ធសោ អាគាសានញ្ញា-
 យនចំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណនិ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យនុបតា អយំ សត្តមោ សត្តាវសោ ។ សន្តិ
 ភិក្ខុវេ សត្តា សទ្ធសោ វិញ្ញាណញ្ញាយនចំ
 សមតិក្កម្ម ធម្មំ កំភ្លិតិ អាគំញ្ញាយនុបតា
 អយំ អដ្ឋមោ សត្តាវសោ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ សត្តា
 សទ្ធសោ អាគំញ្ញាយនចំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញា-
 បាសញ្ញាយនុបតា អយំ ធម្មោ សត្តាវសោ ។
 អមេ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ សត្តាវសាតិ ។

បណ្ណសិក្សា សត្វាសាស្ត្រ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វក៏សញ្ញា អនមានខ្យល់ការជើង
 ក៏មាន ដូចគ្នាទៅនឹងអសញ្ញិសត្វ នេះជាសត្វាវសទី ៨ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វលុះទុកខ្លួនប្រសញ្ញា បានរៀប
 បដិយសញ្ញា មិនបានធ្វើទុកខ្លួនចំពោះនាទុកសញ្ញា ដោយប្រការ
 ទាំងពួង ហើយបានដល់អាគាសានញ្ញាយនុបតាន ដោយបរិកម្មថា
 អាគាស មិនមានទីបំផុតដូច្នោះ ក៏មាន នេះជាសត្វាវសទី ៦ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វក៏ទុកអាគាសានញ្ញាយនុបតាន ដោយប្រការ
 ទាំងពួង ហើយបានដល់វិញ្ញាណញ្ញាយនុបតាន ដោយបរិកម្មថា
 វិញ្ញាណ មិនមានទីបំផុតដូច្នោះ ក៏មាន នេះជាសត្វាវសទី ៧ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពួកសត្វក៏ទុកវិញ្ញាណញ្ញាយនុបតាន ដោយប្រការទាំងពួង
 ហើយបានដល់អាគំញ្ញាយនុបតាន ដោយបរិកម្មថា វត្ថុចំគ្រប់
 មិនមានដូច្នោះ នេះជាសត្វាវសទី ៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 សត្វក៏ទុកអាគំញ្ញាយនុបតាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយបាន
 ដល់នេវសញ្ញាបាសញ្ញាយនុបតាន នេះជាសត្វាវសទី ៩ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វាវសមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៩) យតោ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ បញ្ញាយ
 ចំត្តំ សុប្បិច័តំ ហោតិ ភស្សតំ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ
 កស្សំ វេនាយ ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ កាលិយំ ធាបរំ វត្តត្តាយាតំ បដាជាតីតិ ។
 កថេតុ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុប្បិច័តំ
 ហោតិ ។ វិភកតំ មេ ចំត្តន្តិ បញ្ញាយ ចំត្តំ
 សុប្បិច័តំ ហោតិ វិភទោសំ មេ ចំត្តន្តិ បញ្ញាយ
 ចំត្តំ សុប្បិច័តំ ហោតិ វិភទោហំ មេ ចំត្តន្តិ បញ្ញាយ
 ចំត្តំ សុប្បិច័តំ ហោតិ អសរាគទម្មំ មេ ចំត្តន្តិ
 បញ្ញាយ ចំត្តំ សុប្បិច័តំ ហោតិ អសនោសទម្មំ មេ
 ចំត្តន្តិ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុប្បិច័តំ ហោតិ អសមោ
 ហទម្មំ មេ ចំត្តន្តិ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុប្បិច័តំ ហោតិ

(២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើចិត្តដែលភិក្ខុបាន
 សន្សំល្អហើយដោយប្រាថ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលសន្សំរបស់ភិក្ខុ
 រោគរូបពាលថា ភិក្ខុនោះ រវៃផងដឹងច្បាស់ថា ជាភិក្ខុសំហើយ បន្ត-
 ត្រហូចរិះកាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសក្ខិកាត្មាអញបាន
 ធ្វើស្រេចហើយ មន្តការខាតចុងខែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសក្ខិកាត្មា
 ទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំ
 ហើយ ដោយប្រាថ្នា តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំ
 ល្អហើយ ដោយប្រាថ្នាថា ចិត្តរបស់កាត្មាអញ ប្រាសចាកព្រះហើយ
 ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នាថា ចិត្តរបស់កាត្មាអញ
 ប្រាសចាកព្រះហើយ ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា
 ថា ចិត្តរបស់កាត្មាអញ ប្រាសចាកមាហៈហើយ ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំ
 ល្អហើយ ដោយប្រាថ្នាថា ចិត្តរបស់កាត្មាអញ មានសភាពមិនប្រកប
 ដោយព្រះ ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នាថា ចិត្ត
 របស់កាត្មាអញ មានសភាពមិនប្រកបដោយព្រះ ចិត្តដែលភិក្ខុបាន
 សន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នាថា ចិត្តរបស់កាត្មាអញ មានសភាពមិន
 ប្រកបដោយព្រះ ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នាថា

អនាវត្តិធម្មំ មេ ចំត្តំ កាមរកាយោតិ បញ្ញាយ ចំត្តំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ អនាវត្តិធម្មំ មេ ចំត្តំ រូបរកា-
 យោតិ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ អនាវត្តិធម្មំ
 មេ ចំត្តំ អរូបរកាយោតិ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុបរិច័តំ
 ហោតិ ។ យោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បញ្ញាយ
 ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 កល្យ វេនាយ ទិណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ កាលិយំ ឆាយិ វត្តត្តាយោតិ បដាឆតិ៍^(១) ។

(២៦) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សារិ-
 បុត្តា អាយស្មា ច ចន្ទិកាបុត្តា ភជគហោ
 វិហារន្ទំ វេធូវេ កាលន្ទកនិវាមេ ។ តត្រ ទោ
 អាយស្មា ចន្ទិកាបុត្តា ភិក្ខុ អមន្តេសិ
 ទេវទេត្តា អាវុសោ ភិក្ខុនំ វិវិ ធម្មំ ទេសេតិ

១. ម. បរាគមី ។

ចិត្តបេសំភាគុអញ មានសភាពមិនត្រូវបំបែកដើម្បីកាមរក ចិត្តដែល
 ភិក្ខុបានសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នាថា ចិត្តបេសំភាគុអញ មាន
 សភាពមិនត្រូវបំបែកដើម្បីបុព្វគៈ ចិត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំល្អហើយ
 ដោយប្រាថ្នាថា ចិត្តបេសំភាគុអញ មានសភាពមិនត្រូវបំបែកដើម្បី
 អរូបគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើ ចិត្តដែលភិក្ខុ
 បានសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសន្សំ
 របស់ភិក្ខុនោះ ក្នុងពេលថា ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់
 ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈភាគុអញបានប្រព្រឹត្តិចេញហើយ សេចក្តីសក្តិ
 ភិក្ខុអញបានធ្វើស្រេចហើយ បុគ្គការនាគិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តិទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីសក្តិចេញទៀត មិនមានឡើយ ។

(២៦) សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ និងព្រះចន្ទិកាបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងវត្តវេធូវេ ជាពលន្ទកនិវាសន្តមជ្ជក្រុងកដ៏ត្រិះ ។
 ក្នុងទីនោះដង ព្រះចន្ទិកាបុត្តដ៏មានអាយុហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាល
 អារុសាទាំងឡាយ ទេវទេត្តសំដែងធម៌របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះថា

យតោ ទោ អារុសោ កិក្ខុនោ ចេតសា ចិត្តំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ(១) ឧស្សេតំ កិក្ខុនោ កល្យំ វេយ្យា-
 ការណាយ ទំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រិញ្ញចរិយំ កាតំ
 ការណិយំ ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បជាធាតិ(២) ។
 ឯវំ វុត្ត អាយស្មា សារិយុត្តោ អាយស្មន្តំ ចន្ទិ-
 កាបុត្តំ ឯតទេវេច ទ ទោ អារុសោ ចន្ទិកាបុត្ត
 ទេវទេត្តោ កិក្ខុនំ ឯវំ ទម្មំ ទេសេតំ យតោ ទោ
 អារុសោ កិក្ខុនោ ចេតសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ
 ហោតិ(៣) ឧស្សេតំ កិក្ខុនោ កល្យំ វេយ្យាការណាយ
 ទំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រិញ្ញចរិយំ កាតំ ការណិយំ
 ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បជាធាតិ ។ ឯវត្ថុ ទោ
 អារុសោ ចន្ទិកាបុត្ត ទេវទេត្តោ កិក្ខុនំ ទម្មំ ទេសេតំ

១ ឧ. ចេតសា ចិត្តំ ហោតិ ។ ២ ឧ. បជាធាតិ ។ ៣ ឧ. ចេតសា ចិត្តំ ហោតិ ។

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ វេលាណា ចិត្តដែលកំពុងចំរើនល្អហើយ ដោយ
 ចិត្ត ចិត្តនេះ របស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះ វេលាណា វេលាណា
 ជាតិរបស់អាក្ខារអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាក្ខារអញ បាន
 ប្រព្រឹត្តទេហើយ ។ សោឡសកំចូ អាក្ខារអញ បានធ្វើស្រឡាចហើយ
 បន្តការវាចាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចទេវទៀត មិនមាន
 ឡើយ ។ កាលបើព្រះចន្ទិកាបុត្តដ៏មានអាយុ ពេលយ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសារិយុត្តដ៏មានអាយុ គឺពេលទៅនឹងព្រះចន្ទិកាបុត្តដ៏មានអាយុ
 ដូច្នោះថា ម្នាល អារុសោ ចន្ទិកាបុត្ត ទេវទេត្តមិនសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះទេថា ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ វេលាណា
 ចិត្តដែលកំពុងចំរើនល្អហើយដោយចិត្ត ចិត្តនេះរបស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បី
 ព្យាករថា ភិក្ខុនោះ វេលាណា វេលាណា ជាតិរបស់អាក្ខារអញ អស់
 ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាក្ខារអញ បានប្រព្រឹត្តទេហើយ សោឡសកំចូ
 អាក្ខារអញ បានធ្វើស្រឡាចហើយ មគ្គការវាចាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចទេវទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាល អារុសោ
 បន្តិកាបុត្ត ទេវទេត្ត បានតែសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះទេ

យតោ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ ចេតសា ចិត្តំ
 សុបវចិតំ ហោតិ តស្សេតំ ភិក្ខុនោ កកល្យំ វេយ្យា-
 ករណាយ ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កាតំ
 ករណីយំ ធាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ បដាធាតីតិ ។
 ធុតិយម្យំ ទោ អាយស្មា ចទ្គិកាបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ទេវទត្តោ អាវុសោ ភិក្ខុនំ វរំ ធម្មំ
 ទេសេតិ យតោ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ ចេតសា
 ចិត្តំ សុបវចិតំ ហោតិ^(១) តស្សេតំ ភិក្ខុនោ
 កកល្យំ វេយ្យាករណាយ ទីណា ជាតិ វុសិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កាតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥន្ទត្តា-
 យាតិ បដាធាតីតិ ។ ធុតិយម្យំ ទោ អាយស្មា
 សាវុត្តោ អាយស្មន្តំ ចទ្គិកាបុត្តំ វតទរោច ទ
 ទោ អាវុសោ ចទ្គិកាបុត្ត ទេវទត្តោ ភិក្ខុនំ វរំ
 ធម្មំ ទេសេតិ យតោ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ
 ចេតសា ចិត្តំ សុបវចិតំ ហោតិ^(២) តស្សេតំ ភិក្ខុនោ

១-២ ឧ. ចេតសា ចិត្តំ ហោតិ ។

ម្ចាស់អាវុសោ ពាំងឡាយ វេលាលាចិត្តវែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយ ដោយ
 ចិត្ត ចិត្តនេះបស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាគរថា ភិក្ខុនោះវែមដឹងច្បាស់ថា
 ជាតិរបស់កាត្តាអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈកាត្តាអញបានប្រព្រឹត្ត
 រួចហើយ សោឡុសភិច្ច កាត្តាអញបានធ្វើស្រែចរហើយ មន្តភាវនាភិច្ច
 ដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡុសភិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 ព្រះចង្ហាបុត្តដ៏មានកាយ ហៅភិក្ខុពាំងឡាយមក ដាក់បេតិវេនិទៀតថា
 ម្ចាស់អាវុសោ ពាំងឡាយ ទេវទត្តសំវែនិទមិ ដល់ភិក្ខុពាំងឡាយយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ពាំងឡាយ វេលាលាចិត្តវែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយ
 ដោយចិត្ត ចិត្តនេះបស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាគរថា ភិក្ខុនោះវែមដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិរបស់កាត្តាអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈកាត្តាអញ
 បានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡុសភិច្ច កាត្តាអញបានធ្វើស្រែចរហើយ
 មន្តភាវនាភិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡុសភិច្ចនេះទៀត មិនមាន
 ឡើយ ។ ព្រះសាវបុត្តដ៏មានកាយ ពោលទៅនឹងព្រះចង្ហាបុត្តដ៏មាន
 កាយ ដាក់បេតិវេនិទៀតដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោចង្ហាបុត្ត ទេវទត្តមិន
 សំវែនិទមិ ដល់ភិក្ខុពាំងឡាយយ៉ាងនេះទេថា ម្ចាស់អាវុសោ ពាំងឡាយ
 វេលាលាចិត្តវែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយ ដោយចិត្ត ចិត្តនេះបស់ភិក្ខុនោះ

កល្យ វេយ្យាករណាយ ទីណា ជាតិ វុសិត្ត
 ព្រហ្មចរិយំ កកតំ កករណីយំ ឆាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ
 បដាឆាតីតិ ។ ឯវញ្ច ទោ អារុសោ ចង្កុកាបុត្ត
 ទេវទត្តោ ភិក្ខុនំ ចម្មំ ទេសេតំ យតោ ទោ
 អារុសោ ភិក្ខុនោ ទេតសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ
 តស្សេតំ ភិក្ខុនោ កល្យ វេយ្យាករណាយ
 ទីណា ជាតិ វុសិត្ត ព្រហ្មចរិយំ កកតំ កករណីយំ
 ឆាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ បដាឆាតីតិ ។ តតិយម្ប
 ទោ អាយស្មា ចង្កុកាបុត្តោ ភិក្ខុ អាមទ្តេសំ
 ទេវទត្តោ អារុសោ ភិក្ខុនំ ឯវំ ចម្មំ ទេសេតំ
 យតោ ទោ អារុសោ ភិក្ខុនោ ទេតសា ចិត្តំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ^(១) តស្សេតំ ភិក្ខុនោ កល្យ
 វេយ្យាករណាយ ទីណា ជាតិ វុសិត្ត ព្រហ្មចរិយំ
 កកតំ កករណីយំ ឆាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ បដាឆាតីតិ ។

១ ឃ. ទេតសា ចិត្តំ ហោតិ ។

គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះវេទន៍ដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់ភក្ខុអញ
 អស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ ភក្ខុអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡស-
 កិច្ច ភក្ខុអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោចង្កុកាបុត្ត
 ទេវទត្តបានស្រីវេទន៍ដឹងចម្រើនកុំតាំងឡាយយ៉ាងនេះទេថា ម្ចាស់អារុសោ
 តាំងឡាយ វេលាណា ចិត្តដែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយ ដោយចិត្ត ចិត្តខ្ពស់
 របស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះវេទន៍ដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់
 ភក្ខុអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ ភក្ខុអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ
 សោឡសកិច្ច ភក្ខុអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាកិច្ចដទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះចង្កុ-
 កាបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមក ជាតិរបស់វេទន៍ទៀតថា ម្ចាស់
 អារុសោតាំងឡាយ ទេវទត្តស្រីវេទន៍ដឹងចម្រើន ដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អារុសោតាំងឡាយ វេលាណា ចិត្តដែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយ ដោយ
 ចិត្ត ចិត្តខ្ពស់របស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះវេទន៍ដឹងច្បាស់ថា
 ជាតិរបស់ភក្ខុអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ ភក្ខុអញបានប្រព្រឹត្ត
 រួចហើយ សោឡសកិច្ច ភក្ខុអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនា-
 កិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

កតិយម្បិ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ
 ចន្ទិកាបុត្តំ ឯតទេវេច ឧ ទោ អារុសោ ចន្ទិ-
 កាបុត្ត ទេវទេវោ កិក្ខុនំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ
 យតោ ទោ អារុសោ កិក្ខុនោ ទេតសា ចិត្តំ
 សុបរិចិតំ ហោតិ^១ តស្សេតំ កិក្ខុនោ កល្យ
 វេយ្យាករណាយ ទិណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ ករណីយំ ធាបរិ សត្តត្តាយាតិ បជាធាតីតិ ។
 ឯវត្ថុ ទោ អារុសោ ចន្ទិកាបុត្ត ទេវទេវោ កិក្ខុនំ
 ធម្មំ ទេសេតិ យតោ ទោ អារុសោ កិក្ខុនោ
 ទេតសា ចិត្តំ សុបរិចិតំ ហោតិ តស្សេតំ កិក្ខុនោ
 កល្យ វេយ្យាករណាយ ទិណា ជាតិ វុសិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរិ សត្តត្តាយាតិ
 បជាធាតីតិ ។ កថេត្ថ អារុសោ កិក្ខុនោ ទេតសា
 ចិត្តំ សុបរិចិតំ ហោតិ ។ វីតរាតិ មេ ចិត្តន្តំ
 ទេតសា ចិត្តំ សុបរិចិតំ ហោតិ វីតទោសំ
 មេ ចិត្តន្តំ ទេតសា ចិត្តំ សុបរិចិតំ ហោតិ

១ ម. ទេតសា ចិតំ ហោតិ ។

ព្រះហរិបុត្តដ៏មានអាយុ ពោលទៅនឹងព្រះចន្ទិកាបុត្តដ៏មានអាយុ ថា
 អំប ៗ ដងដូច្នោះ ម្ចាស់អារុសោចន្ទិកាបុត្ត ទេវទេវចំសំវែដងដូ
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះទេ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ វេលាណា
 ចិត្តដែលភិក្ខុចំវែនល្អហើយដោយចិត្ត ចិត្តនុំរបស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករ
 ថា ភិក្ខុនោះវែមដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់ភក្ខាអញអស់ហើយ មន្ត-
 ព្រហ្មចរិយៈ ភក្ខាអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសកិច្ច ភក្ខាអញ
 បានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ច
 នេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោចន្ទិកាបុត្ត ទេវទេវចំសំវែ
 សំវែដងដូ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះទេ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 វេលាណាចិត្តដែលភិក្ខុចំវែនល្អហើយ ដោយចិត្ត ចិត្តនុំរបស់ភិក្ខុនោះ
 គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះវែមដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់ភក្ខាអញអស់
 ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ ភក្ខាអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសកិច្ច
 ភក្ខាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោ ចិត្តដែលភិក្ខុ
 ចំវែនល្អហើយដោយចិត្ត តើដូចម្តេច ។ ចិត្តដែលភិក្ខុចំវែនល្អហើយ
 ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់ភក្ខាអញប្រាសចាកកតៈហើយ ចិត្តដែលភិក្ខុ
 ចំវែនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់ភក្ខាអញ ប្រាសចាកទោសៈហើយ

វិភាគិយោ មេ ចិត្តន្តំ ចេតសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ
 អសរកាធម្មំ មេ ចិត្តន្តំ ចេតសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ
 ហោតិ អសនោសធម្មំ មេ ចិត្តន្តំ ចេតសា ចិត្តំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ អសមោហធម្មំ មេ ចិត្តន្តំ ចេតសា
 ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ អនាវត្តធម្មំ មេ ចិត្តំ កាម-
 ភវយាតិ ចេតសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ អនាវត្ត-
 ធម្មំ មេ ចិត្តំ រូបភវយាតិ ចេតសា ចិត្តំ សុបរិ-
 ច័តំ ហោតិ អនាវត្តធម្មំ មេ ចិត្តំ អរូបភវយាតិ
 ចេតសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ ។ ឯវំ សម្មាវុទ្ធិ-
 ចិត្តស្ស^(១) ទោ អាវុសោ ភិក្ខុទោ កុសា ចេចិ
 ចក្កវិញ្ញយ្យា រូចា ចក្កស្ស អាទាមំ អាគច្ឆន្តិ
 នេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តំ អមិស្សិកាមេវស្ស ចិត្តំ
 ហោតិ បំតំ អាទេញ្ញប្បត្តំ វយេញ្ញស្សាទុបស្សតិ កុសា
 ចេចិ សោតវិញ្ញយ្យា សម្មា ។ មេ ។ យាទេវិញ្ញយ្យា គន្ធា

១ ខ. ម. សម្មាវុទ្ធិចិត្តស្ស ។

ចិត្តវិជេសក្កុចំវេនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ព្រាស
 ចាកខាងដទៃហើយ ចិត្តវិជេសក្កុចំវេនល្អហើយដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់
 ពាក្យអញ មានសភាពមិនប្រកបដោយវេទនៈ ចិត្តវិជេសក្កុចំវេនល្អហើយ
 ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់ពាក្យអញ មានសភាពមិនប្រកបដោយទោសៈ
 ចិត្តវិជេសក្កុចំវេនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់ពាក្យអញ មាន
 សភាពមិនប្រកបដោយហេតុៈ ចិត្តវិជេសក្កុចំវេនល្អហើយដោយចិត្តថា
 ចិត្តរបស់ពាក្យអញ មានសភាពមិនបានត្រឡប់មក ដើម្បីតាមភព
 ចិត្តវិជេសក្កុចំវេនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់ពាក្យអញ មាន
 សភាពមិនបានត្រឡប់មក ដើម្បីរូបភព ចិត្តវិជេសក្កុចំវេនល្អហើយ
 ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់ពាក្យអញ មានសភាពមិនបានត្រឡប់មក ដើម្បី
 អរូបភព ។ ប្រាសពុទ្ធិសា កិត្តវិជេសមានចិត្តរួចស្រឡាដោយប្រិវាយាតិ
 នេះហើយ ទោះបីដំណែលនៃវិជេសនេះដោយទុក្ខ មកតាមអន្ទវ
 វៃទុក្ខ ក៏ត្រឡប់មកចិត្តរបស់វិជេសនោះមិនបានឡើយ ចិត្តវិជេសនោះមិន
 ជាមន្តិក ជាចិត្តតាំងទៅ ដល់ខ្លឹមការបិទបញ្ចប់ញា កិត្តនោះវិជេស
 ពិចារណាឃើញច្បាស់ខ្លឹមសារនៃវិជេសនោះ ទោះបីសំឡេង
 ដំណែលនៃ ធម្មវិជេសដោយត្រឡើង ។ មេ ។ ក្នុងធម្មវិជេសដោយត្រឡើង

ជំនុំវិញ្ញយ្យ រសា កាយវិញ្ញយ្យ ដោដ្ឋនា មណេវិញ្ញ-
 យ្យា ធម្មា មនស្ស អាចាចំ អាគច្ឆន្តិ ទេវស្ស ចិត្តំ
 បរិយាទិយន្តិ អមិស្សិកតមេវស្ស ចិត្តំ ហោតិ បិតំ
 អាទេញប្បត្តំ រយត្សស្សនុបស្សតំ សេយ្យថាបិ អាវុសោ
 សិលាយូចោ សោឡសកុក្កុ(១) កស្ស(២) អដ្ឋ កុក្កុ
 ហេត្នាទេមន្តមា(៣) អដ្ឋ កុក្កុ ឧបរិ ទេមស្ស អថ
 បុត្តិមាយ ទេបិ ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ កុសា វាគុវដ្ឋិ
 ទេវ សំគម្យេយ្យ ឧ សម្បកម្យេយ្យ ឧ សម្បវេទេយ្យ
 អថ បដ្ឋិមាយ អថ ឧត្តរាយ អថ ទត្តុណាយ ទេបិ
 ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ កុសា វាគុវដ្ឋិ ទេវ សំគម្យេយ្យ
 ឧ សម្បកម្យេយ្យ ឧ សម្បវេទេយ្យ ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ កម្ពីរត្តា អាវុសោ ទេមស្ស សុចិទាតត្តា
 សិលាយូចស្ស ឯវមេវ ទោ អាវុសោ ឯវំ សម្មាវមុត្តិ-
 ចិត្តស្ស កំត្តុទោ កុសា ទេបិ ចក្កុវិញ្ញយ្យ រូថា
 ចក្កុស្ស អាចាចំ អាគច្ឆន្តិ ទេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ
 អមិស្សិកតមេវស្ស ចិត្តំ ហោតិ បិតំ អាទេញប្បត្តំ

១ ១. ម. សោឡសកុក្កុ ។ អដ្ឋថាយំ សោឡសកុក្កុកេតិបិ ទិស្សនិ ។ ២ ២. កស្ស
 អស្ស ។ ម. កស្សស្ស ។ ៣ ៣. ហេត្នា ទេមស្ស ។

សេគប្បិដិវដោយវណ្ណាភ ដោដ្ឋន្តៈគប្បិដិវដោយកាយ ធម្មារម្មណំ
 គប្បិដិវដោយចិត្ត មកកាន់គន្ធនិវេទចក្ក កិស្រិបសន្តិកំចិត្តរបស់កិកុខោះ
 មិនបានឡើយ ចិត្តកិកុខោះមិនជាប់ស្អិត ជាចិត្តតាំងនៅ ដល់ទូកា
 មិនញាប់ញ័រ កិកុខោះ វែមនិពិចារណាយើញច្បាស់ខ្លះសចក្កវិទាស
 ទៅវិទិត្តនោះ ម្នាលអាវុសោ ដូចសសរថ្ម មានប្រវែង១៦ហត្ថ
 សសរថ្មនោះដាំចុះទៅ ខាងក្រោមលើ ៨ហត្ថ សល់នៅខាងលើ
 លើ ៨ហត្ថ ខាងក្រោយមក ទោះបីរក្សៀនប្រកបដោយខ្យល់យ៉ាងគ្រប់
 មកពីទិសខាងកើត ក៏មិនកម្រិត មិនញាប់ញ័រ មិនរំភើប ទោះបីរក្សៀន
 ប្រកបដោយខ្យល់យ៉ាងគ្រប់ មកពីទិសខាងលិច មកពីទិសខាងជើង
 ឬមកពីទិសខាងត្បូង ក៏មិនកម្រិត មិនញាប់ញ័រ មិនរំភើបដែរ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះថា សសរថ្មដែលគេ
 ដឹកដាំដើរល្អយ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោ កិកុខោះដែលមានចិត្តច្របូច
 ដោយប្រវែងយ៉ាងនេះហើយ ទោះបីប្រដិវត្រលែង ដែលគប្បិដិវដោយ
 ចក្ក មកកាន់គន្ធនិវេទចក្ក កិស្រិបសន្តិកំចិត្តរបស់កិកុខោះ មិនបានឡើយ
 ចិត្តកិកុខោះ មិនជាប់ស្អិត ជាចិត្តតាំងនៅ ដល់ទូកាមិនញាប់ញ័រ

វយេកុស្យាទុបស្សតំ កុសា ធម៌ សោតវិញ្ញយ្យា
 សម្មា ។ បេ ។ យានវិញ្ញយ្យា កត្វា ជិហ្គវិញ្ញយ្យា
 សោ កាយវិញ្ញយ្យា ដោឌុត្វា មោហវិញ្ញយ្យា
 ធម្មា មនស្ស អាចាដំ អាគច្ឆន្តិ ទេវស្ស ចិត្តំ
 វេរិយានិយន្តិ អមិស្សិកកមេវស្ស ចិត្តំ ហោតិ បំតំ
 អានេញ្ចប្បត្តំ វយេកុស្យាទុបស្សតំ ។

[២៧] អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ
 យេន កកវា តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្តំ
 ទោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ កកវា ឯកវេរិយ
 យោ ទោ កហមតិ អវិយស្សវកស្ស បញ្ច
 កយានិ វេរាជំ វុបសង្កានិ ហោនិ ចត្វហិ
 ច សោតាមត្តិយដ្ឋេហិ សមញ្ញតតោ ហោតិ សោ
 អាគដ្ឋមាដោ អត្តនាវ អត្តានំ ទ្យាកមយ្យ
 ទីណាទិវយោផ្គំ ទីណាតិវុទ្ធានយោទិវយោ ទីណាបិក្ខិវស
 យោ ទីណាចាយទុក្ខតិវិជិតោ សោតាមញ្ញហមស្មិ

ភិក្ខុនារវេរិយិតិទារ ហោយេញ្ចប្បសំនុវសេចក្តីវិហាសទៅខែចិត្តនារ
 ទោរបិសំប្បវិក្រិសេន គប្បីជីវិដោយត្រចៀក ។ បេ ។ ក្នុងគប្បីជីវិ
 ដោយច្រមុះ សេគប្បីជីវិដោយអណ្តាត ដោយដុត្វៈគប្បីជីវិដោយកាយ
 ធម្មាម្មេណំ គប្បីជីវិដោយចិត្ត មកកាន់គន្ធវិខែចិត្ត ក៏ត្របសន្តិកំចិត្ត
 របស់ភិក្ខុនារ មិនបានឡើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនារ មិនដប់ស្កិត
 ដាច់កំណើនទេ ដល់នូវការមិនញាប់ញ័រ ភិក្ខុនារ វេរិយិតិទារណា
 ឃើញច្បាស់នូវសេចក្តីវិហាសទៅខែចិត្តនារ ក៏យាងទោវេរិ ។

[២៨] ត្រានារ អនាថបិណ្ឌិកកហមតិ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 ជំរានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះជំរានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកកហមតិ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះជំរានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ប្តឹងថា ហួស
 កហមតិ វេរាណាអរិយសាវក បានប្តេរបំប្រើក៏យនិទ័រៀវាវនិ ៥ និទ័រ
 ប្រែកបដោយអង្គុយនៃសោតាមត្តិ ៤ យ៉ាងហើយ អរិយសាវកនារ កាល
 ប្រាថ្នាគប្បីព្យាកទ្រូរខ្លួនដោយខ្លួនឯងបានថា ពេញអញ មានទារកសំ
 ហើយ មានតំរោងតំណីតមសំហើយ មានបិក្ខិវិស័យអសំហើយ
 មានរបាយទុក្ខតិវិមទុក្ខអសំហើយ ពេញអញ ជាអ្នកដល់នូវសាតៈ

អវិជ្ជាចាតធម្មា និយតោ សម្មោទិមកយោ ។
 កកមាទិ ចញ្ច កយានិ វេកនិ វុបសន្តានិ ហោន្តិ ។
 យំ កហមតិ ចាណាតិចាតិ ចាណាតិចាតប្បក្កយា
 និដ្ឋនម្មិកម្បិ កយំ វេរំ បសវតិ សម្បកយិកម្បិ
 កយំ វេរំ បសវតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ធាមនស្សំ
 បដិសំវេនេតំ ចាណាតិចាតា បដិវិគោ វេរ និដ្ឋនម្មិ-
 កម្បិ កយំ វេរំ បសវតិ ន សម្បកយិកម្បិ កយំ វេរំ
 បសវតិ ន ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ធាមនស្សំ បដិសំវេនេតំ
 ចាណាតិចាតា បដិវិគស្ស វរំ តំ កយំ វេរំ
 វុបសន្តំ ហោតិ ។ យំ កហមតិ អនិដ្ឋានាយំ ។ បេ ។
 កាមេសុ មិដ្ឋាចារី មុសាវាទិ សុរាមេយមជ្ឈប្បមា-
 នន្តាយំ សុរាមេយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋានប្បក្កយា និដ្ឋនម្មិ-
 កម្បិ កយំ វេរំ បសវតិ សម្បកយិកម្បិ កយំ វេរំ
 បសវតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ធាមនស្សំ បដិសំវេនេតំ

មានសភាពមិនបានទាក់ទង ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្ត
 ទៅទាំងមុខ ។ ភ័យនឹងទៀវ៥ ដែលអវិយសារិក បានច្របំបោក
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់គហបតី បុគ្គលជាអ្នកសម្រាប់សក្ខី វេរនិបានទូរ
 ភ័យនឹងទៀវ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានទូរភ័យនឹងទៀវ
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោកទាំងមុខផង ទទួលទូរក្នុងនិទោមនស្ស ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះការសម្រាប់សក្ខីជាបច្ច័យ បុគ្គលជាអ្នករៀន
 ចាកបុណ្យភិបាក វេរនិមិនបានទូរភ័យនឹងទៀវដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង មិនបានទូរភ័យនឹងទៀវដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោកទាំង
 មុខផង មិនបានទទួលទូរក្នុងនិទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង
 កាលបើបុគ្គលរៀនចាកបុណ្យភិបាកហើយ ទើបភ័យនឹងទៀវនោះ ស្រប
 ម្រាប់ទៅបានយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី បុគ្គលជាអ្នកកាន់យកទូររបស់
 ដែលមិនបានទូរ ។ បេ ។ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមចាំងឡាយ ជា
 អ្នកពាលពាក្យកុហក ជាអ្នកជំកម្មវិចិត្រស្រវឹងអិស្ករនឹងមេរ័យ ដែលជា
 ទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ តែនិបានទូរភ័យនឹងទៀវដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង បានទូរភ័យនឹងទៀវដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោកទាំងមុខផង
 ទទួលទូរក្នុងនិទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះការជំក
 ម្មវិចិត្រស្រវឹងអិស្ករនឹងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទជាបច្ច័យ

សុភមេយមជ្ជប្បមាណសា បដិវរតោ ទេវ ទិដ្ឋនម្ម-
 កម្សំ កយំ វេរំ បសវតិ ន សម្បាយកម្សំ
 កយំ វេរំ បសវតិ ន ចេតសិកម្សំ ទុក្ខំ
 គោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ សុភមេយមជ្ជប្បមាណសា
 បដិវរតស្ស ឃិវំ តំ កយំ វេរំ វុបសន្តំ ហោតិ ។
 ឥមាទិ បព្វ កយាទិ វេរាទិ វុបសន្តាទិ ហោតិ ។
 កតមេហំ ចន្ទហំ សោតាបត្តិយន្តីហំ សមញ្ញា-
 តតោ ហោតិ ។ ឥន តហបតិ អរិយស្សាវតោ
 ពុទ្ធ អវេច្ចប្បសាទេន សមញ្ញតតោ ហោតិ ឥតិបិ
 សោ កតវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចារណា-
 សម្បជ្ជោ សុតតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិស-
 ធម្មសារថិ សន្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា កតវាតិ

បុគ្គលជាអ្នករៀនចោកការណ៍កម្មវិធីស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែលជា
 កំរិតនៃសេចក្តីប្រមាទហើយ វេទន៍មិនបាននូវភ័យនឹងទៀវ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងបច្ចុប្បន្នផង មិនបាននូវភ័យនឹងទៀវ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោក
 ភាវីមុនផង មិនទទួលនូវទុក្ខនិងវេទនាស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ចិត្តផង កាលបើបុគ្គលរៀនចោកការណ៍កម្មវិធីស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ
 ដែលជាទំរង់នៃសេចក្តីប្រមាទហើយ ទើបភ័យនឹងទៀវនោះស្របច្បាប់
 ទៅបានយ៉ាងនេះឯង ។ ភ័យនឹងទៀវ ដែលអរិយសាវក បានម្ខាង
 ហើយបានទៀវយ៉ាងនេះឯង ។ អរិយសាវក ប្រកបដោយអង្គវិនិច្ឆ័យកម្ម
 ៤ យ៉ាង គឺវេទម្ត ។ មាលកហបតិ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រលឹងថា ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះដ៏ឆ្ងាយពាក្យសេចក្តីស្រព្វនិគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងនូវក្លាយ្យធម៌ទាំងពួងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គ
 បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យពោល ព្រះអង្គមានជំនឿទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 ព្រះអង្គត្រូវបច្ចុស្តន្តនូវគ្រលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិកុណា
 កេបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរ
 ទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទៅតានិមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់
 ដឹងនូវបុគ្គលិយសច្ច ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់តប្បិទៀត ។

ធម្មេ អវេទ្ធប្បសារទេន សមន្ទាគតោ ហោតិ ស្វាក្កា-
 តោ កកវតា ធម្មោ សន្តិដ្ឋិតោ អណាសិកោ
 ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បទ្ធកំ វេទិតោ
 វិញ្ញាហិតិ ។ សង្ឃេ អវេទ្ធប្បសារទេន សមន្ទាគតោ
 ហោតិ សុប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ ឧប-
 ប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ
 កកវតោ សាវកសង្ឃោ សាមិច្ឆិប្បដិបន្នោ កកវតោ
 សាវកសង្ឃោ យទំទំ ចន្ទារិ បុរិសយុតាចិ
 អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា វស កកវតោ សាវកសង្ឃោ
 អាហុនយេ ចាហុនយេ ធម្មុណោយេ អញ្ញសិ-
 ករណីយោ អនុត្តរិ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សតិ ។
 អរិយកន្លេហិ សីលេហិ សមន្ទាគតោ ហោតិ
 អត្តល្លោហិ អត្ថំទ្កេហិ អសតលេហិ អកម្មាសេហិ

អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីផ្ទៃថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះធម៌ថា
 ព្រះបរិយត្តិធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រង់សំដែងហើយដោយល្អ
 ជាធម៌ដែលបុគ្គល គប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យខ្លួនផល
 មិនរត់ចាកល ជាធម៌គួររស់រាន់ហិបស្សវិធី ជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បី
 បង្ហាត់ចូលមកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញតាំងឲ្យយ គប្បីឃើញ
 ច្បាស់ក្នុងចិត្តខ្លួន ។ អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តី
 ផ្ទៃថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ប្រតិបត្តិដោយប្រៃស ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 ត្រង់ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដើម្បីត្រាស់
 ដឹងខ្លួនព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 សមគួរ គឺប្រតិបត្តិគួរដល់សីល សមាធិ បញ្ញា បុរសបុគ្គលណា
 បើកប់ដាច់ខាត ៤ គួរ បើកប់រៀនជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវក
 របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនុ៎ះ លោកគួរចូលខ្លួនចុះប្រព្រឹត្ត ដែល
 បុគ្គលតំបកប្រជា គួរចូលខ្លួនរកគន្លងខាង គួរចូលខ្លួនទ្រង់ណាខាង
 គួរដល់អញ្ញសិក្ខុ ជាបញ្ញាក្នុងនៃសុគរុណាគ រកខ្លួនដទៃក្រៃ
 លែងជានិគ្នាន ។ អរិយសាវកនោះ ប្រកបដោយសីល ជាទីត្រកអរ
 របស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនងាប់ មិនចុះ មិនព្រិស មិនពពាល

កុដិស្សហិ វិញ្ញាប្បសត្តេហិ អបរាមដ្ឋេហិ សមាជិ-
 សំវត្តជំកេហិ ។ វេមេហិ ចត្វហិ សោតាមត្តិយដ្ឋេហិ
 សមញ្ញតតោ ហោតិ ។ យតោ ខោ កហាបតិ
 អរិយស្សវកស្ស វមាជិ បញ្ច កយាជិ វេរាជិ
 វុបសញ្ញាជិ ហោតិ វេមេហិ ច ចត្វហិ សោតាមត្តិ-
 យដ្ឋេហិ សមញ្ញតតោ ហោតិ សោ អាត្មត្ថមាដោ
 អត្តនា ។ អត្តាជំ ព្យាករេយ្យ ទិណានិយោត្តិ
 ទិណាតិវត្តាជយោជិយោ ទិណាបិក្កិវិសយោ ទិណា-
 ចាយទុក្កតិវិជំចារោ សោតាមប្រោចាមស្មិ អវិជំចាត-
 ចន្ទោ ជិយតោ សម្ពោជិវរាយោតិ ។

[២៨] យតោ ខោ កិក្ខវេ អរិយស្សវកស្ស
 បញ្ច កយាជិ វេរាជិ វុបសញ្ញាជិ ហោតិ ចត្វហិ ច
 សោតាមត្តិយដ្ឋេហិ សមញ្ញតតោ ហោតិ សោ
 អាត្មត្ថមាដោ អត្តនា ។ អត្តាជំ ព្យាករេយ្យ
 ទិណានិយោត្តិ ទិណាតិវត្តាជយោជិយោ ទិណាបិក្កិវិស-
 យោ ទិណា ចាយទុក្កតិវិជំចារោ សោតាមប្រោចាមស្មិ

ជាសីលជានា ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយ ជាសីលមិនបរោស
 អវិជ្ជុលដោយឥណ្ឌា ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាជិ ។ អរិយសាវក
 ជាអ្នកប្រកបដោយអង្គវិន័យសោតាមត្តិ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ មូលធម៌បរិ
 វេណណា អរិយសាវក បានរៀនសូត្រច្រើនច្រើនទៀតទាំង៥នេះ ទាំង
 ប្រកបដោយអង្គវិន័យសោតាមត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះហើយ អរិយសាវកនោះ
 កាលបើប្រាថ្នាឃើញពួកខ្លួនដោយខ្លួនឯងបានថា ពាក្យអញ មាននរក
 អស់ហើយ បានកិច្ចខំលើកអស់ហើយ មានបិក្ខិវិស័យអស់ហើយ
 មានអបាយទុក្កតិវិជំបានអស់ហើយ ពាក្យអញជាអ្នកដល់ស្តុវសោតា
 ហើយ ជាអ្នកមានសភាព មិនបានធ្លាក់ចុះ ជាអ្នកទៀង មានសេចក្តី
 ត្រាស់ជំនឿប្រព្រឹត្តទៅបានប្រាកដ ។

[២៨] មូលធម៌បរិវេណណា អរិយសាវក បាន
 រៀនសូត្រច្រើនច្រើនទៀតទាំង៥ ទាំងប្រកបដោយអង្គវិន័យសោតាមត្តិ
 ទាំង ៤ យ៉ាងហើយ អរិយសាវកនោះ កាលបើប្រាថ្នា ឃើញ
 ពួកខ្លួនដោយខ្លួនឯងបានថា ពាក្យអញ មាននរកអស់ហើយ
 មានកិច្ចខំលើកអស់ហើយ មានបិក្ខិវិស័យអស់ហើយ មាន
 អបាយ ទុក្កតិវិជំបានអស់ហើយ ពាក្យអញជាអ្នកដល់ស្តុវសោតា

អវិជំចាតនម្មោ ជំយតោ សម្ពោជំបកាយនោ ។
 កកមាជំ បក្ស កយោជំ វេកជំ វុបសត្តាជំ
 ហោត្តំ ។ យំ កិក្ខុវេ ចាលាតិចាតិ ចាលាតិ-
 ចាតប្បត្តយា ជិដ្ឋជង្គិកម្សិ កយំ វេរំ បសវតិ
 សម្បកយំកម្សិ កយំ វេរំ បសវតិ ចេតសិកម្សិ
 ធុក្ខំ តោមនស្សំ មជិសំវេនេតិ ចាលាតិចាតា
 មជិវិភោ ។ មេ ។ ឯវំ តំ កយំ វេរំ វុបសត្តំ ហោតិ ។
 យំ កិក្ខុវេ អជិញ្ញាធាយំ ។ មេ ។ តោមេសុ
 មិញ្ញាការី ធុសាវាជិ សុកមោយមជ្ឈប្បមាណដ្ឋាយិ
 សុកមោយមជ្ឈប្បមាណដ្ឋានប្បត្តយា ជិដ្ឋជង្គិកម្សិ
 កយំ វេរំ បសវតិ សម្បកយំកម្សិ កយំ
 វេរំ បសវតិ ចេតសិកម្សិ ធុក្ខំ តោមនស្សំ
 មជិសំវេនេតិ សុកមោយមជ្ឈប្បមាណដ្ឋាយា មជិវិភោ

ជាអ្នកមានសភាពមិនបាច់បោះ ជាអ្នកទៀង មានសេចក្តីត្រាស់ជំងឺ
 ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។ ភ័យនឹងពៀរពាំង៥ ដែលអរិយសាវក
 បានប្តេជ្ញាហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំងឡាយ បុគ្គលដែល
 ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ តែងបានខ្ញុំភ័យនឹងពៀរ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នជន បានខ្ញុំភ័យនឹងពៀរ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោក
 ខាងមុខជន ទទួលខ្ញុំខ្ញុំក្នុងនិរោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ចិត្តជន ព្រោះការសម្លាប់សត្វ ជាបច្ច័យ បុគ្គលជាអ្នករៀនចាកការ
 សម្លាប់សត្វ ។ មេ ។ ទើបភ័យនឹងពៀរនោះ ប្តេជ្ញាទៅបាបយោង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំងឡាយ បុគ្គលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិន
 បានឱ្យ ។ មេ ។ បុគ្គលជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមចាំងឡាយ ជាអ្នក
 ពោលពាក្យកុហក ជាអ្នកផឹកទ្រុឌទ្រោមស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែល
 ជាទីគំរាមនៃសេចក្តីប្រហារ តែងបានខ្ញុំភ័យនឹងពៀរ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នជន បានខ្ញុំភ័យនឹងពៀរ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោក
 ខាងមុខជន ទទួលខ្ញុំខ្ញុំក្នុងនិរោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ចិត្តជន ព្រោះការផឹកទ្រុឌទ្រោមស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែល
 ជាទីគំរាមនៃសេចក្តីប្រហារ ជាបច្ច័យ បុគ្គលអ្នករៀនចាកការផឹកទ្រុឌ
 ស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែលជាទីគំរាមនៃសេចក្តីប្រហារហើយ

នេវ និដ្ឋង្គិកម្យំ ភយំ វេរំ ចសវតិ ធន
 សម្បរាយិកម្យំ ភយំ វេរំ ចសវតិ ធន ចេត-
 សិកម្យំ ទុក្ខំ យោមទស្សំ បដិសំវេនេតំ សុរាមេ-
 រយមជ្ឈម្យមាធខ្លាតា បដិវិភស្ស ឃិវំ តំ ភយំ
 វេរំ វុបសន្តំ ហោតិ ។ ឥមាធិ មញ្ច កយាធិ
 វេរធិ វុបសន្តាធិ ហោតិ ។ កកមេហំ ចត្វហំ
 សោតាបត្តិយន្តិហំ សមម្ពាគតោ ហោតិ ។ ឥធន
 កំត្តវេ អរិយស្សវកោ ពុទ្ធេ អវេទ្ធម្យសាធន
 សមម្ពាគតោ ហោតិ ឥតិចិ សោ កកវា ។ បេ ។
 សន្តា នេវមទុស្សនំ ពុទ្ធា កកវាតំ ។ ធម្មេ ។ បេ ។
 សង្ឃេ ។ អរិយកន្តេហំ សិលេហំ សមម្ពា-
 គតោ ហោតិ អក្កន្តេហំ អន្ធិន្តេហំ អសត-
 លេហំ អកម្មាសេហំ កុដិស្សេហំ វិញ្ញាប្បសន្តេហំ
 អបរាមដ្ឋេហំ សមាធិសំវត្តនិកេហំ ។ ឥមេហំ
 ចត្វហំ សោតាបត្តិយន្តិហំ សមម្ពាគតោ ហោតិ ។

វេរិនិទានុវត្តិយនិទៀវ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង មិន
 បាននូវក្រយនិទៀវ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោកខាងមុខផង មិន
 ទទួលនូវទុក្ខនិទៀតមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង កាលបើ
 បុគ្គលវៀរចាកការពិភវុទ្ធិកស្រវិនី គឺសុករិនិហេរិយ ដែលជា
 តាំងខែសេចក្តីប្រមាទហើយ ទើបក្រយនិទៀវនោះ ហ្វេបំទៅ
 បានយ៉ាងនេះ ។ ក្រយនិទៀវដែលអរិយសាវក បានហ្វេបំហើយ
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ចុះអរិយសាវក ដែលប្រកបដោយអង្គខែ
 សោតាបត្តិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក
 ក្នុងសាសនានេះ ជាក្របបដោយសេចក្តីជំនឿមិនកម្រើក ក្នុង
 ព្រះពុទ្ធជា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាត្រៃខែ
 ទៅតាំងនឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចក្ខុវិស័យសច្ច
 ព្រះអង្គលែងវិលមកតាន់កតម្មិទៀត ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ បេ ។ ក្នុង
 ព្រះសង្ឃ ។ អរិយសាវក ប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ដែលជា
 គ្រឹកអបេសំព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនងាប់ មិនចុះ មិនចក្រិស
 មិនតពាល ជាសីលជាតា ដែលត្រូវអ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយ ជាសីល
 មិនបរោសអវិទ្ធិលដោយភណ្ណ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។
 អរិយសាវក ប្រកបដោយអង្គខែសោតាបត្តិ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

បណ្ណាល័យ សង្កាសិក្ខា

យោគ ១៦ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកស្ស ឥនាធំ
 មញ្ញ ភយោធំ វេរាធំ វុបសត្តាធំ ហោឡំ ឥមេហំ ច
 ចត្វហំ សោតាមត្ថុយដ្ឋេហំ សមន្ទាតាតា ហោតិ
 សោ អាត្មដ្ឋមាណា អត្តនា វ អត្តាធំ ព្យាករេយ្យ
 ទីណាធំយោឡំ ទីណាតិវាចាយោធំយោ ទីណាមិត្តិវស-
 យោ ទីណាចាយទុត្តតិវិធំចាតោ សោតាមត្តោហមស្មំ
 អវិធិចាតធម្មោ ធំយោតោ សម្មោធំបរាយោតិ ។

(២៧) ឧវយំមាធំ ភិក្ខុវេ អាណាតវត្ថុធំ ។

កតមាធំ ១៧ ។ អនត្ថំ មេ អចរិតិ អាណាតិ
 ពទ្ធតិ អនត្ថំ មេ ចរិតិ អាណាតំ ពទ្ធតិ

បណ្ណាល័យ សង្កាសិក្ខា

ម្នាលភិក្ខុចំរើនឡាយ វេរាណា អរិយសាវក បានប្រាប់ខ្ញុំយ៉ាងនឹង
 ត្រូវ៧ យ៉ាងនេះ ចំនីច្រកប្រយោជន៍ដោយអង្គវិទ្យាសោតាមត្ថុចំរើន ៤ យ៉ាង
 នេះហើយ អរិយសាវកនោះ កាលបើប្រាថ្នាប្រើព្រឹក្សាខ្លួនដោយ
 ទ្រង់ធំបានថា កត្តាអញ មានអរិយសាវក មានចិញ្ចោនកំរើក
 អរិយសាវក មានបិត្តិវិសយអរិយសាវក មានអបាយ ទ្រង់ធំនឹងប្រាក
 អរិយសាវក កត្តាអញ ជាអ្នកដល់ខ្ញុំសោតៈ ជាអ្នកមានសភាព មិន
 បានពាក់ព័ន្ធ ជាអ្នកទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅទាំងមូល ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុចំរើនឡាយ កាយាតវត្ថុ (ហេតុជា
 ទីតាំងវិទ្យាសច្ចុក្កុន) នេះមាន ៧ យ៉ាង ។ កាយាតវត្ថុចំរើន ៧ យ៉ាង
 ដើម្បីឲ្យប្តូរ ។ គឺបុគ្គលចំរើនខ្ញុំ ដោយគិតថា ផ្សេងណោះ
 បានប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពីមិនជាប្រយោជន៍ដល់កត្តាអញ ១ ចំរើនខ្ញុំ ដោយគិត
 ថា ផ្សេងណោះគំរើនប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពីមិនជាប្រយោជន៍ដល់កត្តាអញ ១

អនតំ មេ ចរិស្សត្តិភំ អាយាតំ ពទ្ធតិ បិយស្ស
 មេ មធាបស្ស អនត្ថំ អចរិភំ អាយាតំ ពទ្ធតិ
 បិយស្ស មេ មធាបស្ស អនត្ថំ ចរិភំ អាយាតំ
 ពទ្ធតិ បិយស្ស មេ មធាបស្ស អនត្ថំ ចរិស្សត្តិភំ
 អាយាតំ ពទ្ធតិ អប្បិយស្ស មេ អមធាបស្ស អត្ថំ
 អចរិភំ អាយាតំ ពទ្ធតិ អប្បិយស្ស មេ អមធាបស្ស
 អត្ថំ ចរិភំ អាយាតំ ពទ្ធតិ អប្បិយស្ស មេ
 អមធាបស្ស អត្ថំ ចរិស្សត្តិភំ អាយាតំ ពទ្ធតិ ។
 វេរាសិ ទោ ភិក្ខុវេ ទវ អាយាតវក្ខុចិភំ ។

ចន្តិកំ ដោយគិតថា ជនឯណោះនឹងប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍
 ដល់អាក្ខរកម្ម ។ ចន្តិកំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្ត
 ហើយទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់សក្ខន្ធនិសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
 គាប់ចិត្តរបស់អាក្ខរកម្ម ។ ចន្តិកំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខន្ធនិសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាក្ខរកម្ម ។ ចន្តិកំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 នឹងប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់សក្ខន្ធនិសង្ខារជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាក្ខរកម្ម ។ ចន្តិកំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 បានប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខន្ធនិសង្ខារ មិនជាទីស្រឡាញ់
 មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាក្ខរកម្ម ។ ចន្តិកំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 កំពុងប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ ជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខន្ធនិសង្ខារ មិនជាទី
 ស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាក្ខរកម្ម ។ ចន្តិកំ ដោយគិតថា
 ជនឯណោះនឹងប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ ជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខន្ធនិសង្ខារ មិន
 ជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាក្ខរកម្ម ។ ។ ម្នាលភិក្ខុចានី
 ឡាយ អាយាតវក្ខុមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០) ឆយមេ កំភូមេ អាណាតប្បដិវិ-

ឈា ។ កកមេ ឆ ។ អនត្ថំ មេ អធិតិ តំ

កុតេត្ថ លត្តាតិ អាណាតំ បដិវិធាតិ អនត្ថំ មេ

ចរតិ តំ កុតេត្ថ លត្តាតិ អាណាតំ បដិវិធាតិ

អនត្ថំ មេ ចរិស្សតិ តំ កុតេត្ថ លត្តាតិ

អាណាតំ បដិវិធាតិ ចិយស្ស មេ មចាមស្ស អនត្ថំ

អធិតិ តំ កុតេត្ថ លត្តាតិ អាណាតំ បដិវិធាតិ

[៣០] ម្នាលភិក្ខុចំនួន អាណាតប្បដិវិធាយ (ការកំចាត់បដិ
 ឡវសចក្កិក្កន) នេះមាន៧យ៉ាង ។ អាណាតប្បដិវិធាយចំនួន៧យ៉ាង
 នេះដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលកំចាត់បដិវិធាយដំបូង ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 បានប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ពាក្យអញ ព្រោះហេតុនោះ
 ពាក្យអញ ធម្ម៍បានទុក្ខអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពី
 ណា ១ កំចាត់បដិវិធាយដំបូង ដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ពាក្យអញ ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យអញ
 ធម្ម៍បានទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពីណា ១ កំចាត់
 បដិវិធាយដំបូង ដោយគិតថា ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ មិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់ពាក្យអញ ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យអញធម្ម៍បានទុក្ខអំពើ
 មិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពីណា ១ កំចាត់បដិវិធាយដំបូង
 ដោយគិតថា ជនឯណោះបានប្រព្រឹត្តទុក្ខអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ដល់សក្ក
 នឹងសង្ហារាជវិស្សឡញ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ព្រោះហេតុនោះ
 ពាក្យអញធម្ម៍បានទុក្ខអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពីណា ១

បិយស្ស មេ មមាបស្ស អនត្ថំ ចរត្ថំ តំ

កុកេត្ត លញ្ញតិ អាណាតំ បដិវេនតិ បិយស្ស

មេ មមាបស្ស អនត្ថំ ចរស្សតីតិ តំ កុកេត្ត

លញ្ញតិ អាណាតំ បដិវេនតិ អប្បិយស្ស មេ

អមមាបស្ស អត្ថំ អចរត្ថំ តំ កុកេត្ត លញ្ញតិ

អាណាតំ បដិវេនតិ អប្បិយស្ស មេ អមមាបស្ស

អត្ថំ ចរត្ថំ តំ កុកេត្ត លញ្ញតិ អាណាតំ បដិវេនតិ

កំចាតំបដិវេនតិ ដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្តទូរំពើ
 មិនជាប្រយោជន៍ដល់សត្វនីសត្វៈ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់
 អាត្មាអញ ព្រោះហេតុនោះអាត្មាអញ ឥឡូវបានទូរំពើមិនជាប្រយោជន៍
 នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពីណា ខ កំចាតំបដិវេនតិ ដោយគិតថា
 ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តទូរំពើមិនជាប្រយោជន៍ដល់សត្វនីសត្វៈ ជាទី
 ស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ព្រោះហេតុនោះ អាត្មាអញ
 ឥឡូវបានទូរំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំអំពីណា ខ កំចាតំ
 បដិវេនតិ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តទូរំពើជា
 ប្រយោជន៍ដល់សត្វនីសត្វៈ មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត
 របស់អាត្មាអញ ព្រោះហេតុនោះ អាត្មាអញ ឥឡូវបានទូរំពើជា
 ប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំអំពីណា ខ កំចាតំបដិវេនតិ ដោយ
 គិតថា ជនឯណោះកំពុងប្រព្រឹត្តទូរំពើជាប្រយោជន៍ដល់សត្វនីសត្វៈ
 មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ព្រោះហេតុនោះ
 អាត្មាអញឥឡូវបានទូរំពើជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពីណា ខ

អប្បិយស្ស មេ អមទាបស្ស អត្ថំ ជិវស្សតីតិ
តំ កុកេត្ត លត្តាតិ អាយាតំ បដិវិទេតិ ។ ឥមេ
ទោ ភិក្ខុវេ ឈ អាយាតប្បដិវិទយាតំ ។

[៣១] ឈយំមេ ភិក្ខុវេ អនុប្បនិរោទា ។
កតមេ ឈ ។ បឋមជ្ឈានំ សមាបទ្ធស្ស
ភាមិសសញ្ញា^(១) ឱវុត្តា ហោតិ ធុតិយជ្ឈានំ
សមាបទ្ធស្ស វិញ្ញាណញ្ចាយនំ ឱវុត្តា ហោតិ ធុតិយជ្ឈានំ
សមាបទ្ធស្ស បីតិ ឱវុត្តា ហោតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ
សមាបទ្ធស្ស អស្សាសប្បស្សនសា ឱវុត្តា ហោតិ
អាណាសាទញ្ចាយនំ សមាបទ្ធស្ស រូបសញ្ញា
ឱវុត្តា ហោតិ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ សមាបទ្ធស្ស
អាណាសាទញ្ចាយននសញ្ញា ឱវុត្តា ហោតិ អា-
កិញ្ញញ្ចាយនំ សមាបទ្ធស្ស វិញ្ញាណញ្ចាយនន
សញ្ញា ឱវុត្តា ហោតិ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនំ
សមាបទ្ធស្ស អាគិញ្ញញ្ចាយននសញ្ញា ឱវុត្តា ហោតិ

។ ១. ម. ឈសញ្ញា ។

តំទាតំបង្ខំតំខំ ដោយភិកថា ជនឯណោះ ខឹងប្រព្រឹត្តន្ទុំអំពើ
ជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិងសង្ខារ មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់
ចិត្តរបស់ភាព្វអញ ព្រោះហេតុនោះ ភាព្វអញ ឥឡូវបានខ្ញុំអំពើ
ជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនុ៎ះអំពើណា ១ ។ ហ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ
កាយាធម្មជំរិមយ មាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១] ហ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ អនុប្បនិរោទ (ធម៌ជាត្រៀង
លេខ៧ដោយលំដាប់យោង) នេះ មាន ៧ យ៉ាង ។ អនុប្បនិរោទ
ចាំនិ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ភិកាលបុគ្គលចូលបឋមជ្ឈានឃើយ
ភាមិសសញ្ញា លេខ៧១ កាលចូលធុតិយជ្ឈាន វិភក្តិវិចារៈ
លេខ៧១ កាលចូលធុតិយជ្ឈាន បីតិលេខ៧១ កាលចូល
ចតុត្ថជ្ឈាន អស្សាសនីវិបស្សនៈ លេខ៧១ កាលចូលអាណា-
សាទញ្ចាយនជ្ឈាន រូបសញ្ញាលេខ៧១ កាលចូលវិញ្ញាណញ្ញា-
យនជ្ឈាន អាណាសាទញ្ចាយននសញ្ញាលេខ៧១ កាលចូលអា-
កិញ្ញញ្ចាយនជ្ឈាន វិញ្ញាណញ្ចាយននសញ្ញាលេខ៧១ កាលចូល
ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនជ្ឈាន អាគិញ្ញញ្ចាយននសញ្ញា លេខ៧១ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងកាយស្ស វេក្ខន្តិយកោ

សញ្ញាវេទយំភិក្ខុវេក្ខន្តិយសមាបទ្ធស្ស សញ្ញា ច វេទនា
ច ចំរុទ្ធា ហោត្តំ ។ ឥមេ មោ ភិក្ខុនេ ធរ
អនុប្បទ្ធនិកោជាតិ ។

សន្តវាសវន្តោ ធនិយោ ។

តត្រុទ្ធានំ ភវិតិ

ហានទទ្ធស្តោ កណ្ណា វវត្តសញ្ញា សំលាយុចា
ទ្វេ វេរា ទ្វេ អាឃាតានិ អនុប្បទ្ធនិកោនេន ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងកាយ វេក្ខន្តិយកោ

កាលចូលសញ្ញាវេទយំភិក្ខុវេក្ខន្តិយសញ្ញានីវរទនារលកំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងទ្រុយ អនុប្បទ្ធនិកោ មាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សន្តវាសវន្តទី ៣ ។

ទូទ្វានក្នុងសន្តវាសវន្តនោះគឺ

និយាយអំពីហេតុដ៏ប្រសើរ ១ អំពីភាគ ១ អំពីកណ្ណ-
បូជន៍ ១ អំពីវត្តសញ្ញា ១ អំពីការប្រៀបធៀបដោយ
សសរដ្ឋ ១ អំពីពៀរមានពីរលើក អំពីអាយុកាលមាន
ពីរលើក អំពីអនុប្បទ្ធនិកោ ១ ។

បញ្ជីត្រូវ មហាវិគ្គ

[៣២] ទេវយំមេ កិក្ខុវេ អនុបុត្រវិហារ ។ កតមេ
ទេ ។ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចកុត្តជ្ឈានំ
អាណាសាធស្វាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ អាតិញ្ញា-
ញ្ញាយតនំ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ សញ្ញាវេទយិ-
តនំហេតោ ។ ឧមេ ទោ កិក្ខុវេ ទេ អនុបុត្រវិហារតិ ។

[៣៣] ទេវយំមា កិក្ខុវេ អនុបុត្រវិហារសមាបត្តិ-
យោ ទេសេស្សមិ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមា
៤ កិក្ខុវេ ទេ អនុបុត្រវិហារសមាបត្តិយោ ។ យន្ត
កាមា ជំរុជ្ឈន្តំ យេ ច កាមេ ជំរោទេត្វា ជំរោ-
ទេត្វា វិហរន្តំ អន្តា តេ អាធស្មត្តោ ជំន្វាតា
ជំពូតា តំណ្ហា ហិកតា តទេត្តំជាតិ រតាបំ ។

មហាវិគ្គទី ៤

[៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុបុត្រវិហារ (ធម៌ជាគ្រឿង
នៅតាមលំដាប់) នេះ មាន៧យ៉ាង ។ អនុបុត្រវិហារ៧យ៉ាងគឺដូច
ម្តេច ។ តិបឋមជ្ឈាន១ ទុតិយជ្ឈាន១ តតិយជ្ឈាន១ ចកុត្តជ្ឈាន១
តាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន១ វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន១ ហេតិញ្ញាញ្ញា-
យតនជ្ឈាន១ នៅសញ្ញាសញ្ញាយតនជ្ឈាន១ សញ្ញាវេទបេតិ-
រោធន១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុបុត្រវិហារមាន៧យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថភកនិទិសំវេនិទ្ធុវេអនុបុត្រ-
វិហារសមាបត្តិ៧យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រសិស្តបន្តិវេអនុបុត្រ-
វិហារសមាបត្តិនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុបុត្រវិហារ-
សមាបត្តិ៧យ៉ាងគឺដូចម្តេចនេះ ។ ភថភកតោលថា កាមទាំងឡាយ
រលត់ទៅ ក្នុងទីណា មួយទៀត ជនទាំងឡាយណា បានរំលត់
អស់ហើយ នូវកាមទាំងឡាយ អ្នកនឹងមានអាយុទាំងនោះ រលាយ
ថា អ្នកនឹងមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន អ្នករំលត់ទុក្ខ បានឆ្លងនូវកាម
ទាំងឡាយ បានរស់នៅត្រឹម ដោយអង្គវិទេយាននោះដោយពិត ។

កត្តុ កាមា ធិរុជ្ឈន្តិ តេ ច កាមេ ធិរោ-
 ធនោ ធិរោធនោ វិហារន្តិ អហមេតំ ធម ជាធម៌
 អហមេតំ ធម បស្សនីតិ វេតិ យោ ឯវ វេធម្យ
 សោ ឯវមស្ស វេធិយោ វេទានុសោ កិក្កុ វិវេទ
 កាមេថា វិវេទ អកុសលេថា ធម្មេថា សវិតក្កំ
 សវិតាវ វិវេកាធិ បិតិសុទំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈិ
 វិហារិត ឯត្ត កាមា ធិរុជ្ឈន្តិ តេ ច កាមេ ធិរោធនោ
 ធិរោធនោ វិហារន្តិ ។ អន្តា កិក្កុវេ អសហេ
 អមាយាវី សាទ្ធាតិ កាសិតំ អភិធម្មេយ្យ អនុមោ-
 ធម្យ សាទ្ធាតិ កាសិតំ អភិធម្មេយ្យ អនុមោធិត្វា
 ធមស្សនាទោ បញ្ចលំកោ បយេវុតាសេយ្យ ។ យត្ត
 វិតក្កុវិចារ ធិរុជ្ឈន្តិ យេ ច វិតក្កុវិចារ ធិរោធនោ
 ធិរោធនោ វិហារន្តិ អន្តា តេ អាយស្សន្តោ ធិច្ឆាតា
 ធិទ្ធាតា តិណ្ណា ចារុតា គន្ធន្តេចាតិ វេទាមិ ។

(បើ) បុគ្គលណាមួយ គប្បីកាលយ៉ាងនេះដូច្នោះថា កាលទាំងឡាយ
 លេត់ទៅ ក្នុងដីដូចម្តេច ឬយូរៀត ក្នុងដីដូចម្តេចដែលលេត់រស់
 ហើយនូវកាលទាំងឡាយ ដំបូងស្គាល់ខ្ញុំហេតុនេះ ដំបូងឃើញខ្ញុំហេតុ
 គុំនាម បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរធ្វើប្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់
 ក្រុមសា កិក្កុសាសនានោះ បានស្ងប់ចាកកាលទាំងឡាយ ស្ងប់
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានផលបឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយ
 វិនិច្ឆ័យវិចារៈ បានបិតិវិចារៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងួត
 កាលទាំងឡាយ តែងលេត់ទៅក្នុងបឋមជ្ឈានគុំនោះ បុគ្គលទាំងនោះឈ្មោះ
 ថា បានរលត់រស់ហើយនូវកាលទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកកេង មិនខានមាយា គប្បីត្រេកអរ គប្បីអនុមោទនា
 នូវកាសិតថា សាទ្ធាតុដូច្នោះ ដោយពិត លុះត្រេកអរនឹងអនុមោទនា
 នូវកាសិតថា សាទ្ធាតុដូច្នោះហើយ គប្បីមស្សាវ្រីណាម្យអញ្ចលំហើយ
 ចូលទៅអង្គុយជិត ។ ឯព័ន្ធកាលថា វិនិច្ឆ័យវិចារៈទាំងឡាយ
 លេត់ទៅ ក្នុងវិចារ ឬយូរៀត ក្នុងដីណា បានលេត់រស់ហើយ
 នូវវិនិច្ឆ័យវិចារៈទាំងឡាយ អ្នកដំបូងរាយប៉ាន់នោះ ឈ្មោះ
 ថា អ្នកមិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ អ្នករលត់ទុក្ខ បានធួនខ្ញុំកាលទាំង
 ឡាយ បានរលត់ខ្ញុំក្រិយ ដោយធួនវិនិច្ឆ័យនោះដោយពិត ។

កត្ត វិគត្តវិចារា ជំរុជ្ឈន្តិ កេ ច វិគត្តវិចារេ
 ជំរោធទ្វា ជំរោធទ្វា វិហរន្តិ អហមេតំ ធម៌ ជាធាមិ
 អហមេតំ ធម៌ បស្សមីតិ ឥតិ យោ ឯវិ វេយ្យេ សោ
 ឯវិមស្ស វេទនិយោ ឥធាវុសោ ភិក្ខុ វិគត្តវិចារាជំ
 វុបសមា ។ ថេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ
 ឯត្ត វិគត្តវិចារា ជំរុជ្ឈន្តិ កេ ច វិគត្តវិចារេ
 ជំរោធទ្វា ជំរោធទ្វា វិហរន្តិ ។ អន្ធា ភិក្ខុវេ
 អសហេ អមាយវី សាទ្ទតិ ភាសិតំ អតិទទ្ទេយ្យ
 អទុមោទេយ្យ សាទ្ទតិ ភាសិតំ អតិទទ្ទត្វា អទុមោ-
 ជំត្វា ធម៌ស្សមាចា មញ្ញលំភោ បយិវុទាសេយ្យ ។
 យត្ត មីតិ ជំរុជ្ឈន្តិ យេ ច ជីតិ ជំរោធទ្វា
 ជំរោធទ្វា វិហរន្តិ អន្ធា តេ អាយស្មន្តោ ជំប្រាតា
 ជំឲ្យតា ភិណ្ណា ចារតតា តទន្តិយោតិ វេទានិ ។

(បើ) បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា វិគត្តៈនីវិចារៈ លេតំទៅក្នុង
 ទីដូចម្តេច មួយទៀត ពួកជនដូចម្តេច ដែលរំលត់នូវវិគត្តៈនីវិចារៈ
 រ៉ូម៉ែនស្គាល់នូវវិហារន្តិ រ៉ូម៉ែនឃើញនូវវិហារន្តិទេ បុគ្គលនោះ អ្នកទាំង
 ឡាយ នូវប្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់ពារុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ព្រោះម្យ៉ាងនូវវិគត្តៈនីវិចារៈ ។ បេ ។ បានដល់នូវគុណ្ណិយជ្ឈាន
 វិគត្តៈនីវិចារៈ តែងរលត់ទៅ ក្នុងទុកិយជ្ឈានន្តិ បុគ្គលទាំងនោះ
 ឈ្មោះថា លេតំអសំហើយនូវវិគត្តៈនីវិចារៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកអាណិ មិនមានមាយា ឥប្បិក្រិកអា ឥប្បិអនុមោទនា
 នូវភាសិតំ សាទ្ទដូច្នោះ ដោយពិត លុះត្រឹមតែអនុមោទនានូវភាសិត
 ថា សាទ្ទដូច្នោះហើយ ឥប្បិមស្តាប្រណម្យតត្ថលីហើយចូលទៅ
 អង្គុយជិត ។ គថាគរពាលថា ចិត្តលេតំទៅក្នុងទីណា មួយទៀត
 ពួកជនណា បានរំលត់អសំហើយ នូវមីតិ អ្នកដ៏មានកាយទាំង
 នោះឈ្មោះថា អ្នកមិនមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន អ្នករំលត់ទុក្ខ បានទ្រង់នូវ
 កាយទាំងឡាយ បានដល់នូវត្រិយដោយអង្គវិនិយោននោះដោយពិត ។

កក្កុ បិភិ ធិរុជ្ឈតិ កេ ច បិភិ ធិរោទេត្វា ធិរោទេត្វា
 វិហារិណិ អហមេតិ ន ជាតាមិ អហមេតិ ន
 បស្សមីតិ ឥតិ យោ ឯវិ វិធម្យ ធមោ ឯវិធម្យ
 វេទធិយោ ឥតាវុសោ កិក្កុ បិភិយោ ច វិភកា ។ បេ ។
 តតិយជ្ឈាណំ ឧបសម្មន្តិ វិហារិ ឯវិ បិភិ ធិរុជ្ឈតិ
 កេ ច បិភិ ធិរោទេត្វា ធិរោទេត្វា វិហារិណិ ។
 អន្តា កិក្កុវ អសហេ អមាយាវិ សាទ្ធិតិ ភាសិតំ
 អភំនទ្ទេយ្យ អនុមោទេយ្យ សាទ្ធិតិ ភាសិតំ
 អភំនទ្ធិត្វា អនុមោទិត្វា នមស្សនាទោ បញ្ចលំកោ
 បយំវុហសេយ្យ ។ យន្ត ឧបេត្វាសុទំ ធិរុជ្ឈតិ យេ
 ច ឧបេត្វាសុទំ ធិរោទេត្វា ធិរោទេត្វា វិហារិណិ
 អន្តា កេ អាយស្មុណ្ណា ធិប្បាតា ធិព្ភតា តិណ្ណា
 ទារកតា តន្ត្រីនាតិ វិទាមិ ។ កក្កុ ឧបេត្វា-
 សុទំ ធិរុជ្ឈតិ កេ ច ឧបេត្វាសុទំ ធិរោទេត្វា
 ធិរោទេត្វា វិហារិណិ អហមេតិ ន ជាតាមិ
 អហមេតិ ន បស្សមីតិ ឥតិ យោ ឯវិ វិធម្យ

(បើ) បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា បិភិលតំវេ ក្នុងចំដូចម្តេច
 មួយវិញទៀត ពួកជនដូចម្តេច ដែលរំលត់អស់ហើយនូវបិភិ ថ្មីមិន
 ស្គាល់នូវហេតុខ្លះ ថ្មីមិនឃើញនូវហេតុខ្លះទេ បុគ្គលនោះ អ្នកតាំង
 ឡាយ គួរច្របំយ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់ភក្តីសាតាំងឡាយ គិតក្នុង
 សាសនានេះ ព្រោះប្រោសចាកបិភិផង ។ បេ ។ បានដល់ភតិយជ្ឈាន
 បិភិ វេនិលតំវេត្រង់ភតិយជ្ឈានខ្លះ បុគ្គលទាំងនោះឈ្មោះថា រំលត់អស់
 ហើយនូវបិភិ ។ ម្ចាស់ភក្តីតាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកភាវី មិនមាន
 មាយា ឧប្បិក្រិកអរ ឧប្បិក្រិកទោ ឧប្បិក្រិកសិកថា សាច្ចុវ្ម្មន្ទ ដោយ
 ពិត លុះត្រឹមអនុមោទនានូវភាសិតថា សាច្ចុវ្ម្មន្ទហើយ ឧប្បិក្រិកស្តារ
 ប្រណម្យអញ្ញលី ហើយចូលទៅអន្តិយជិត ។ កថាគក្កុពាលថា
 សេចក្តីសុខក្នុងឧបេត្វាលតំវេក្នុងវិណា ឬយទៀត ពួកជនណាបាន
 រំលត់អស់ហើយនូវសេចក្តីសុខ ក្នុងឧបេត្វា អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ
 ឈ្មោះថា អ្នកមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន អ្នករំលត់ទុក្ខ បានឆ្លងនូវកាម
 ទាំងឡាយ បានដល់ម្យ៉ាងត្រឹម ដោយអន្តិវិនិយោននោះដោយពិត ។
 (បើ) បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា សេចក្តីសុខក្នុងឧបេត្វាលតំវេក្នុង
 ដូចម្តេច មួយទៀត ពួកជនដូចម្តេចដែលរំលត់អស់ហើយនូវសេចក្តី
 សុខក្នុងឧបេត្វា ថ្មីមិនស្គាល់នូវហេតុខ្លះ ថ្មីមិនឃើញនូវហេតុខ្លះទេ

សោ ឯវិស្ស វចនីយោ វេទានុសោ ភិក្ខុ សុខស្ស
 ៥ មហាតា ។ មេ ។ ចតុត្ថជ្ឈនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហាតិ
 ឯត្ថ ឧបេក្ខាសុទំ ជិវុជ្ឈតិ ភេ ៥ ឧបេក្ខាសុទំ
 ជំរេទេត្វា ជំរេទេត្វា វិហារន្តំ ។ អន្ទា ភិក្ខុវេ
 អសហេ អមាយាវី សាទ្ធតំ កាសិវំ អភំនទ្ទេយ្យ
 អនុមោទេយ្យ សាទ្ធតំ កាសិវំ អភំនទ្ធា អនុមោ-
 ទិត្វា ធមស្សនាទោ មញ្ញលំកោ មយំវុទាសេយ្យ ។
 យត្ថ រូបសញ្ញា ជិវុជ្ឈន្តិ យេ ៥ រូបសញ្ញា
 ជំរេទេត្វា ជំរេទេត្វា វិហារន្តំ អន្ទា ភេ អាយស្សន្តោ
 ជំព្វាតា ជំព្វាតា ភិក្ខុវា ចារុតតា វេទានុសោ វេទានុ ។
 កត្ថ រូបសញ្ញា ជិវុជ្ឈន្តិ ភេ ៥ រូបសញ្ញា
 ជំរេទេត្វា ជំរេទេត្វា វិហារន្តំ អបាមេតំ ៥ ជាទានិ
 អបាមេតំ ៥ បស្សមីតិ វេតិ យោ ឯវី វិទេយ្យ

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយគួរត្រូវបំរើនេះទៅវិញថា ប្រាសកុរសា
 ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ព្រោះលះបង់នូវសុខផង ។ មេ ។ បានដល់
 ចក្ខុវិស្សនា សេចក្តីសុខក៏ទៅបញ្ចូល តែដល់តំរូវក្នុងចក្ខុវិស្សនាខ្លះ
 ផងទាំងនោះឈ្មោះថា បានរំលត់អស់ហើយនូវសេចក្តីសុខក្នុងទម្រង់
 ប្រាសកុរសា បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកកាត់ មិនមានមាយា
 គប្បីត្រេកអរ គប្បីអនុមោទនាផ្លូវកាសិវំ សាទ្ធាច្ចៈ ដោយពិត
 លុះត្រេកអរនោះមាននូវកាសិវំ សាទ្ធាច្ចៈហើយ គប្បីបស្សាវ
 ប្រណម្យរដ្ឋាលី ហើយចូលទៅអង្គុយជិត ។ គង់គរពាលថា
 រូបសញ្ញា លេតំវេកិវិណា មួយទៀត ពួកជនណា បានរំលត់
 អស់ហើយ នូវរូបសញ្ញា អ្នកដ៏មានកាយទាំងនោះ ឈ្មោះថា អ្នក
 មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន អ្នករំលត់ចុក បានធុននូវកាមទាំង
 ឡាយ បានដល់នូវត្រិយ ដោយអង្គនៃឈាននោះដោយពិត ។
 (បើ) បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា រូបសញ្ញាលេតំវេ ក្នុង
 ទីដូចម្តេច មួយទៀត ពួកជនដូចម្តេច ដែលរំលត់អស់ហើយ
 នូវរូបសញ្ញា ខ្ញុំបិទស្តាប់នូវហេតុខ្លះ ខ្ញុំមិនឃើញអ្វីហេតុម៉េចទេ

សោ ឯវមស្ស វចនំយោ វេទានុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ
 រូបសញ្ញាណំ សមតិក្កមា ចជ័យសញ្ញាណំ អនុជ្ជមា
 ធានត្ថសញ្ញាណំ អមទសំគារា អនុនោ អាគារសាតិ
 អាគារសាទញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ឯត្ថ
 រូបសញ្ញា ឯវុជ្ជន្តិ តេ ច រូបសញ្ញា ឯរោធន្ទា
 ឯរោធន្ទា វិហារជ្ជិតិ ។ អន្ទា ភិក្ខុវេ អសហេ អហយេវិ
 សាទ្ធិតិ ភាសិតំ អភិនទ្ទេយ្យ អនុមោទេយ្យ សាទ្ធិតិ
 ភាសិតំ អភិនទ្ធិត្វា អនុមោទិត្វា ធមស្សហនោ
 មញ្ញលំកោ បយំវុចាសេយ្យ ។ យត្ថ អាគារសា-
 ទញ្ញាយននសញ្ញា ឯវុជ្ជន្តិ យេ ច អាគារសាទញ្ញា-
 យននសញ្ញា ឯរោធន្ទា ឯរោធន្ទា វិហារជ្ជិតិ អន្ទា តេ
 អាយស្មន្តោ ឯច្ឆាតា ឯត្វតា តិល្លា ចារកតា
 តអន្តោនាតិ វនាមិ ។ តត្ថ អាគារសាទញ្ញាយនន-
 សញ្ញា ឯវុជ្ជន្តិ តេ ច អាគារសាទញ្ញាយនន-
 សញ្ញា ឯរោធន្ទា ឯរោធន្ទា វិហារជ្ជិតិ អហមេតំ ធម
 ជាតាមំ អហមេតំ ធម សន្ធិមិតិ វតិ យោ ឯវិ វេទេយ្យ

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវប្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់អាគារសា
 ភិក្ខុភវិសាសនានេះ ព្រោះកន្លងទូរូបសញ្ញាហើយប្រការទាំងឡាយ ព្រោះ
 អស់ទៅវិធីបដិសញ្ញាហើយលែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនានុសញ្ញា ហើយ
 បានដល់នូវអាគារសាទញ្ញាយននដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាគារស
 មិនមានទប់ផុតដូច្នោះ រូបសញ្ញាតែងលែងទៅក្នុងអាគារសាទញ្ញាយនន-
 ដ្ឋាននោះ ដទៃទាំងនោះ ឈ្មោះថា បានរំលែកអស់ហើយនូវរូបសញ្ញា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកអាន មិនមានមាយា គប្បី
 ត្រេកអរ គប្បីអនុមោទនានូវភាសិតថា សាមុដ្ឋេយ្យដោយពិត លុះត្រេកអរ
 អនុមោទនានូវភាសិតថា សាមុដ្ឋេយ្យហើយ គប្បីមស្ការប្រណម្យ
 អញ្ញាលីហើយចូលទៅអង្គុយជិត ។ គថាគតពោលថា អាគារសាទញ្ញាយ-
 ននសញ្ញា លេងទៅក្នុងចំណា មួយទៀត ពួកដទៃណាបានរំលែកអស់
 ហើយនូវអាគារសាទញ្ញាយននសញ្ញា អ្នកមិនមានអាយុទាំងនោះ ឈ្មោះថា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីស្រែកយូន អ្នករំលែកទុក្ខ បានទូរនូវកាយទាំងឡាយ
 ហើយបានដល់នូវត្រិយ ដោយអង្គវិនយាននោះ ដោយជិត ។ (បី)
 បុគ្គលណាពោលយ៉ាងនេះថា អាគារសាទញ្ញាយននសញ្ញាលេងទៅ ក្នុងទី
 ដូចម្តេច មួយទៀត ពួកដទៃដូចម្តេច ដែលរំលែកអស់ហើយនូវ អាគារ-
 សាទញ្ញាយននសញ្ញា ចំប៉ិនស្កាល់នូវហេតុនេះ ចំប៉ិនឃើញនូវហេតុនេះទេ

បណ្ណសាស្ត្រ បរាវិញ្ញា

សោ វិវេស្ស វចនីយោ វជានុសោ កំភូ សុទ្ធសោ
 អាគាសាទញ្ចយតទំ សមតិក្កុម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណនិ
 វិញ្ញាណញ្ចយតទំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារនំ វិជ្ជ
 អាគាសាទញ្ចយតទសញ្ញា ចំវុជ្ឈតិ តេ ច អាគា-
 សាទញ្ចយតទសញ្ញំ ចំរោទេត្វា ចំរោទេត្វា វិហារន្តិកំ ។
 អន្តា កំភូវេ អសហេ អមាយរិ សាទ្ធតំ
 ភាសំតំ អភិទន្ទេយ្យ អនុមោទេយ្យ សាទ្ធតំ ភាសំតំ
 អភិទន្តំត្វា អនុមោទិត្វា ធមស្សមាថោ បញ្ចលំគោ
 បយិវុទាសយ្យ ។ យត្ថ វិញ្ញាណញ្ចយតទសញ្ញា
 ចំវុជ្ឈតិ យេ ច វិញ្ញាណញ្ចយតទសញ្ញំ ចំរោទេត្វា
 ចំរោទេត្វា វិហារន្តិ អន្តា តេ អាយស្មន្តោ
 ចំប្បាតា ចំព្វតា តំណ្ហា ទារកតា តទន្ត-
 ទាតំ វទាមំ ។ ឥត្ថ វិញ្ញាណញ្ចយតទសញ្ញា
 ចំវុជ្ឈតិ តេ ច វិញ្ញាណញ្ចយតទសញ្ញំ ចំរោទេត្វា
 ចំរោទេត្វា វិហារន្តិ អមាមេតំ ធម ជាទាមំ
 អមាមេតំ ច បស្សមីតិ វតំ យោ វិវំ វទេយ្យ

បណ្ណសាស្ត្រ បរាវិញ្ញា

បុគ្គលនោះ អ្នកចាំឱ្យយ អ្នកប្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់ពុទ្ធសា
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះត្រូវស្តីអាកាសាទញ្ចយតទជ្ជាន ដោយ
 ប្រការចាំឱ្យ ហើយបានដល់នូវវិញ្ញាណញ្ចយតទជ្ជាន ដោយធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នោះ អាគាសាទញ្ចយតទសញ្ញា
 តែងរលត់ទៅក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយតទជ្ជាន ដទៃទាំងនោះ ឈ្មោះថា បាន
 រលត់អស់ហើយនូវអាគាសាទញ្ចយតទសញ្ញា ។ ម្ចាស់ក៏ចាំឱ្យយ
 បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នករាង មិនមានមាយា គប្បីត្រកអរ គប្បីអនុមោ-
 ទនានូវភាសិតថា សាទ្ធដូច្នោះដោយពិត លុះត្រកអរអនុមោទនានូវ
 ភាសិតថា សាទ្ធដូច្នោះហើយ គប្បីនិមន្តប្រណិម្បអញ្ញសិ ហើយ
 ចូលទៅអង្គុយជិត ។ គឺជាគតតោលថា វិញ្ញាណញ្ចយតទសញ្ញា
 រលត់ទៅក្នុងវិញ្ញាណ ឬយទៀត ត្រូវដឹងណា បានរលត់អស់ហើយនូវ
 វិញ្ញាណញ្ចយតទសញ្ញា អ្នកដ៏មានអាយុចាំឱ្យនោះ ឈ្មោះថា អ្នកមិន
 មានសេចក្តីស្រេកយូន អ្នករលត់ទុក្ខ បានត្រូវនូវកាយចាំឱ្យយ
 ហើយបានដល់នូវត្រិយ ដោយអង្គវិនិច្ឆ័យនោះដោយពិត ។ (បើ)
 បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា វិញ្ញាណញ្ចយតទសញ្ញាតែងរលត់ទៅ
 ក្នុងទីដូចម្តេច ឬយទៀត ត្រូវដឹងម្តេចដែលរលត់អស់ហើយនូវវិញ្ញា-
 ណញ្ចយតទសញ្ញា ខ្ញុំមិនស្គាល់នូវហេតុនេះ ខ្ញុំមិនឃើញនូវហេតុនេះទេ

សោ ឋវមស្ស វេទនិយោ វេទានុសោ កិក្កុ សុត្តសោ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតចំ សមតំក្កុ ធម្មំ កិក្កុតំ អាតិក្កុ-
 ញ្ញាយតចំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតំ ឯត្ត វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 តចសញ្ញា ធម្មជ្ជតំ តេ ច វិញ្ញាណញ្ញាយតចសញ្ញា
 ធម្មជ្ជតំ ធម្មជ្ជតំ វិហរតំ ។ អន្តា កិក្កុវ
 អសមេ អមាយី សាត្វតំ កាសិកំ អកំធម្មិយ្យ
 អនុមោធម្ម កាត្វតំ កាសិកំ អកំធម្មិយ្យ អនុមោធម្ម
 ធមស្សមាតោ មញ្ញសំគោ មយិវុចាសេយ្យ ។ យត្ត
 អាតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា ធម្មជ្ជតំ យេ ច អាតិ-
 ក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា ធម្មជ្ជតំ ធម្មជ្ជតំ វិហរតំ អន្តា
 តេ អាយស្មន្តោ ធម្មតា ធម្មតា តំណា ចារតតា
 តធន្តិយតំ វេទនំ ។ កត្ត អាតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា
 ធម្មជ្ជតំ តេ ច អាតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា ធម្មជ្ជតំ
 ធម្មជ្ជតំ វិហរតំ អមមេតំ ឯ យាយិ អមមេតំ
 ឯ មស្សមីតំ ឥតំ យោ ឋវ អធម្ម យោ

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរគ្រប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់កុរុសោ
 កិក្កុសោសនាទេ ព្រោះកត្តនិក្កុវិញ្ញាណញ្ញាយតចសញ្ញា ហើយ
 ប្រការទាំងឡាយ ហើយបានដល់ទៅកតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា ហើយធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តថា របស់រ៉ូបនិក្កុបុគ្គលនោះមានដូច្នោះ វិញ្ញាណញ្ញាយតចសញ្ញា
 តែងរលត់ទៅក្នុងកតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា ដទៃទាំងនោះ ឈ្មោះថា បាន
 រលត់រលំហើយនូវវិញ្ញាណញ្ញាយតចសញ្ញា ។ ម្ចាស់កុរុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាអ្នកបំបែកអារម្មណ៍ បំបែកមាយា គប្បីត្រេកអរ គប្បីកុហេ-
 តនាទូកាសិកំ សាត្វដូច្នោះ លុះត្រេកអរកុហេតនាទូកាសិកំថា
 សាត្វដូច្នោះហើយ គប្បីមស្សប្រណម្យអញ្ជូលីហើយ ចូលទៅ
 អន្តិយជិត ។ គឺជាគតពោលថា កតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា តែង
 រលត់ទៅក្នុងចិត្ត ឬយទៀត ក្នុងដួងចិត្ត ទាច់រលត់រលំ
 ហើយ នូវកតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា អ្នកដឹងអាយុទាំងនោះឈ្មោះ
 ថា អ្នកបំបែកសេចក្តីស្រេកឃ្លាន អ្នករលត់ទុក បានធូននូវកមទាំង
 ឡាយ បានដល់ទៅត្រឹម ហើយអន្តិយឈាននោះ ។ (បើ) បុគ្គលណា
 ពោលយ៉ាងនេះថា កតិក្កុញ្ញាយតចសញ្ញា តែងរលត់ទៅក្នុងចិត្ត
 ម្តេច ឬយទៀត ក្នុងដួងចិត្ត ដែលរលត់រលំហើយនូវកតិក្កុ-
 ញ្ញាយតចសញ្ញា បំបែករលំទូកហេតុខ្លះ បំបែកឃើញទូកហេតុនោះទ

វិវេស្ស វេទិយោ វេទិយោ វេទិយោ កំភូ សុត្តសោ
 អាគកំព្វញ្ញាយតំ សមតំភ្នំ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយ-
 តំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ វិភុ អាគកំព្វញ្ញាយតំសញ្ញា
 ធិរុជ្ជតំ តេ ច អាគកំព្វញ្ញាយតំសញ្ញា ធិរុជ្ជតំ
 ធិរុជ្ជតំ វិហារតំ ។ អន្តា កិក្ខុវេ អសរោ
 អសយវី សាដ្ឋតំ ភាសិតំ អភិទទ្ទេយ្យ អនុមោទេយ្យ
 សាដ្ឋតំ ភាសិតំ អភិទទ្ទេយ្យ អនុមោទេយ្យ ឧបស្ស-
 មាទោ មញ្ញសំភោ មយិវុទាសេយ្យ ។ យត្ត
 ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតំសញ្ញា ធិរុជ្ជតំ យេ ច
 ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតំសញ្ញា ធិរុជ្ជតំ ធិរុជ្ជតំ
 វិហារតំ អន្តា តេ អាយស្សុត្តា ធិរុជ្ជតំ ធិរុជ្ជតំ
 តំណា ទាតតា តទ្ទេយ្យតំ វេទិយោ ។ កត្ត
 ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតំសញ្ញា ធិរុជ្ជតំ ក ច
 ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតំសញ្ញា ធិរុជ្ជតំ ធិរុជ្ជតំ
 ទេពា វិហារតំ អសមេតំ ធិ ជាមេតំ អមា-
 មេតំ ធិ មស្សមិតំ ធិតំ យោ វិវេ វេទេយ្យ

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរត្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ហួសក្រៅសា
 កិក្ខុស្ថាននោះ ព្រោះកន្លងម្ល៉េះពេកក្នុងញ្ញាយតនេះ ដោយប្រសារ
 ទាំងក្នុង ហើយបានដល់ខ្លួនទៅសញ្ញាធាសញ្ញាយតនៃជ្ជាន ពេកក្នុងញ្ញា-
 យតនៃសញ្ញា តែនិរលត់ទៅ ក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនេះផ្ទះ ដទៃទាំង
 នោះ ឈ្មោះថា បានរំលត់អស់ហើយនូវពេកក្នុងញ្ញាយតនៃសញ្ញា ។
 គាលកិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកអាន មិនមានមាយា ធិរុជ្ជ
 ត្រេកអរ ធិរុជ្ជអនុមោទេយ្យភាសិតំ សាដ្ឋតំច្នោះដោយពិត លុះ
 ត្រេកអរអនុមោទេយ្យភាសិតំ សាដ្ឋតំច្នោះហើយ ធិរុជ្ជមស្សរ
 ប្រណម្យអញ្ញសំ ហើយចូលទៅក្នុងយជិត ។ គថាគណេយ្យ
 ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនៃសញ្ញា តែនិរលត់ទៅក្នុងជ្ជាន មួយទៀត
 ពួកជនណា បានរំលត់អស់ហើយនូវទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនៃសញ្ញា
 អ្នកមិនមានកាយទាំងនោះ ឈ្មោះថា អ្នកមិនមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន
 អ្នករំលត់ក្នុង បានឆ្លងខ្លួនទៅទាំងឡាយហើយ បានដល់ខ្លួនត្រឹម
 ដោយអង្គនៃធានាទារវដោយពិត ។ (១៧) បុគ្គលណា ពោលឃើង
 នេះថា ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនៃសញ្ញា តែនិរលត់ទៅក្នុងជ្ជានមួយ
 មួយទៀត ពួកជនដូចម្តេច ដែលរំលត់អស់ហើយនូវទេវសញ្ញាធាសញ្ញា-
 យតនៃសញ្ញា ធិរុជ្ជតំស្តាប់ខ្លួនហេតុផ្ទះ ធិរុជ្ជតំមើញនូវហេតុផ្ទះ។

សោ ឯវមស្ស វចនំយោ ភីណុសោ កិល្កុ សត្វសោ
 ខេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ សមតំក្កុស្កុ សញ្ញាវេយ្យ-
 តនំភេទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតំ ឯត្វ ខេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនសញ្ញា ចំវុជ្ជតំ តេ ច ខេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនសញ្ញា ធិរោធានា ធិរោធានា វិហារិយោ ។
 អត្វា កិក្កុវេ អសហោ អមាយាវី សាទ្ធាតំ ភាសិតំ
 អភិទទេយ្យ អនុមាទេយ្យ សាទ្ធាតំ ភាសិតំ
 អភិទទ្ធា អនុមាទិក្ខា ឧបស្សមាទោ បញ្ចលំតោ
 បយេវចាសេយ្យ ។ ភីណោ ខោ កិក្កុវេ ឯវ អនុបុព្វ-
 វិហារសមាមត្តិយោតិ ។

(៣២) ឯតំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 ភជគហោ វិហារតំ វេទ្យវេទ តតលទ្ធានិវារិយេ ។ គត្រ
 ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កិក្កុ អាមទ្កេសិ សុទមិទំ
 អាវុសោ ធិន្ទានំ សុទមិទំ អាវុសោ ធិន្ទានំ ។ ឯវ វុត្តោ
 អាយស្មា ឧទាយំ អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ឯតនរោច

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរច្របំយ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ
 កិក្កុភីណុសោនេះ ព្រោះកន្លងនូវខេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនជ្ជាន
 ដោយប្រការទាំងពួង បានដល់នូវសញ្ញាវេយ្យតនិរោច ខេវសញ្ញា-
 ណសញ្ញាយតនសញ្ញា វៃតនិលេគរេវកនិសញ្ញាវេយ្យតនិរោចនុ៎ះ ជន
 ទាំងបោះ ឈ្មោះថា បានលែងរលំហើយនូវខេវសញ្ញាណសញ្ញាយតន-
 សញ្ញា ។ ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកគាត់ មិនមានមាយា
 គប្បីត្រេកអរ គប្បីអនុមោទនានូវភាសិតថា សាចុដ្ឋុច្ឆរេយិយោ ពុ៎ះ
 ត្រេកអរ អនុមោទនានូវភាសិតថា សាចុដ្ឋុច្ឆរេយិយោ គប្បីនមស្ការ
 ប្រណម្យអញ្ចលំ ហើយចូលទៅអង្គុយជិត ។ ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ
 អនុបុព្វវិហារសមាមត្តិ មានវិហារិយោនេះឯង ។

(៣២) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តនីមានអាយុ គង់ក្នុងវត្ត
 វេទ្យវេទ ជាពលទ្ធានិវារិយោ នៃគ្រូក្រសែកដ៏គ្រិះ ។ ក្នុងវិ
 នោះឯង ព្រះសារីបុត្តនីមានអាយុ ហៅកិក្កុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ចំពោះនេះជាសុខ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ចំពោះនេះជាសុខ ។ កាលបើព្រះសារីបុត្តពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 គោតមីនីមានអាយុក៏បានពោលទៅនឹងព្រះសារីបុត្តនីមានអាយុដ្ឋុច្ឆរេយៈថា

ក៏ ចរន្ត អាវុសា សារីបុត្រ សុខំ យនេត្ត
 ធនំ វេទយំតន្តំ ។ ឯកទេវ ខ្សេត្ត អាវុសា
 សុខំ យនេត្ត ធនំ វេទយំតំ ។ បញ្ចមេ អាវុសា
 កាមគុណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចក្កវិញ្ញយ្យា រុទា
 ឥដ្ឋា កត្តា មនាថា ចំយរុទា កាម្មបសញ្ញិតា
 វេទិយា សោតវិញ្ញយ្យា សដ្ឋា ។ បេ ។ យានវិញ្ញយ្យា
 កត្តា ដិក្ខវិញ្ញយ្យា វសា កាយវិញ្ញយ្យា ដោដ្ឋត្តា
 ឥដ្ឋា កត្តា មនាថា ចំយរុទា កាម្មបសញ្ញិតា
 វេទិយា ។ ឥមេ ទោ អាវុសា បញ្ច កាមគុណា ។
 យំ ទោ អាវុសា ឥមេ បញ្ច កាមគុណា បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 សុខំ សោមនស្សំ ឥនំ វុទ្ធភារុសោ កាមសុខំ ។
 ឥនាវុសោ ភិក្ខុ វិវិទូរ កាមេហំ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ ភស្ស ចេ អាវុសា ភិក្ខុនា
 ឥនំថា វិហារេន វិហរតោ កាមសហគតា សញ្ញាម-
 នសិកាវា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាថោ ។

ម្ចាស់អាវុសាសារីបុត្រ ការដឹងណា ក្នុងព្រះនិព្វាននុ៎ះ មិនមានទេ
 ចុះសុខ ក្នុងព្រះនិព្វាននុ៎ះតើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសា ការដឹងណា
 ក្នុងព្រះនិព្វាននុ៎ះ មិនមានទេ ប្តឹងហើយជាសុខ ក្នុងព្រះនិព្វាននុ៎ះ
 ឯង ។ ម្ចាស់អាវុសា កាមគុណាទាំងឡាយនេះ មាន៩យ៉ាង ។
 កាមគុណា ៩យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបវិសេសប្បីដឹងដោយភ្នែក
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត មានសភាពជាទីស្រឡាញ់
 ប្រកបដោយកាម ជាទីរីករាយ សំឡេងវិសេសប្បីដឹងដោយត្រ-
 ចៀក ។ បេ ។ កូនវិសេសប្បីដឹងដោយច្រមុះ សេវិសេសប្បីដឹងដោយ
 អណ្តាត រោងដូច្នោះវិសេសប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត មានសភាព ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម ឯទី
 រីករាយ ។ ម្ចាស់អាវុសា កាមគុណាមាន៩យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 អាវុសា សុខនិសាមនស្សណា កើតឡើង ព្រោះអស្រីយន្ត
 កាមគុណា ៩យ៉ាងនេះ ម្ចាស់អាវុសា នេះហៅថា កាមសុខ ។ ម្ចាស់
 អាវុសា ភិក្ខុកុសិលាសន្តានេះ ស្ងប់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បាទ
 ផលបឋមជ្ឈាន ម្ចាស់អាវុសា កាលបើភិក្ខុនោះ កំពុងនៅដោយ
 វិហារចម្រើនហើយ សញ្ញាមនសិកាវា (ការធ្វើខុសក្នុងចិត្តឧបសញ្ញា)
 ប្រកបដោយកាម ក៏ច្រលំច្រលំឡើង នោះជាអាពាហ៍របស់ភិក្ខុនោះ ។

សេយ្យជាមិ អាវុសោ សុខំនោ ធុត្តំ ឧប្បន្នេយ្យ
 យារាវេ អាតាធាយ ឯវេរាស្ស តេ តាមសហគតា
 សញ្ញាមនសិការាវ សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ
 អាតាជា ។ យោ ទោ មនាវុសោ អាតាជា
 ធុត្តមេតំ វុត្តំ ភកវតា ។ ឥមំនាមិ ទោ ឯតំ អាវុសោ
 វរិយាយេន វេនិត្តំ យថាសុខំ ធិត្វានំ ។ មុន
 ចមរំ អាវុសោ ភិក្ខុ វិតក្កវិទារាធិ វុមសមា ។ យេ ។
 ធុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្បន្នំ វិហារិនិ តស្ស ទេ
 អាវុសោ ភិក្ខុនោ ឥមំនា វិហារេន វិហារេតា
 វិតក្កសហគតា សញ្ញាមនសិការាវ សមុទាចរន្តិ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតាជា ។ សេយ្យជាមិ អាវុសោ
 សុខំនោ ធុត្តំ ឧប្បន្នេយ្យ យារាវេ អាតាធាយ
 ឯវេរាស្ស តេ វិតក្កសហគតា សញ្ញាមនសិការាវ
 សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាជា ។
 យោ ទោ មនាវុសោ អាតាជា ធុត្តមេតំ
 វុត្តំ ភកវតា ។ ឥមំនាមិ ទោ ឯតំ អាវុសោ
 វរិយាយេន វេនិត្តំ យថាសុខំ ធិត្វានំ ។

ម្នាលកវុសោ ដូចសេចក្តីទុក្ខគប្បីកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តី
 សុខជាហេតុឱ្យកើតអាតាធ ជាតំណត់យ៉ាងណាម៉េញ សញ្ញាមនសិការៈ
 ប្រកបដោយកាមទាំងនោះ របស់ភិក្ខុនោះ ច្រូលច្រាល់ឡើង ទោះ
 ជាអាតាធរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកវុសោ អាតាធ
 ណាដែលកើតឡើងហើយ អាតាធផ្ទុះព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ពោលថា
 ជាទុក្ខ ។ ម្នាលកវុសោ ព្រះខិត្តានដែលមានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាផ្ទុះ
 គប្បីដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្នាលកវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ
 ព្រោះម្សប់ម្សប់វិក្កុះធិនិវិចារៈទាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់ទុក្ខដ្យាម
 ម្នាលកវុសោ កាលបើភិក្ខុនោះ តំពុនមេរដោយវិហារធម៌នេះហើយ
 សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកបដោយវិតក្កុះ ក៏ច្រូលច្រាល់ឡើង ទោះជា
 អាតាធរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលកវុសោ ដូចសេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើង
 ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីសុខជាហេតុឱ្យកើតអាតាធ ជាតំណត់យ៉ាង
 ណាម៉េញ សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកបដោយវិតក្កុះទាំងនោះ របស់ភិក្ខុ
 នោះច្រូលច្រាល់ឡើង ទោះជាអាតាធរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្នាលកវុសោ អាតាធណាដែលកើតឡើងហើយ អាតាធផ្ទុះព្រះ
 ដំមានព្រះភាគទ្រង់ពោលថាជាទុក្ខ ។ ម្នាលកវុសោ ព្រះខិត្តាន
 ដែលមានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាផ្ទុះ គប្បីដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។

បុណ្យ ចម្រើន អកុសល កិច្ច មីតិយោ ៨ វិហារា ។ បេ ។
 ចតុស្ស័យដ្ឋានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ តស្ស ៤
 អកុសល កិច្ចោ ឥមិយា វិហារេន វិហារោ
 មីតិសហគតា សញ្ញាមនសិកាក សមុទាចរន្តិ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតោ ។ សេយ្យោមិ អកុសល
 សុខំ ធុត្តំ ឧប្បជ្ជេយ្យ យាវនេវ អាតោយ
 វិវេស្ស តេ មីតិសហគតា សញ្ញាមនសិកាក
 សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ អាតោ ។ យោ ទ្រា
 បទានុសោ អាតោ ធុត្តមេតិ វុត្តំ កតវតា ។
 ឥមិយាមិ ទោ វតំ អកុសល បរិយាយេន
 វេនិកតំ យថាសុខំ ជំគ្វានំ ។ បុណ្យ ចម្រើន
 អកុសល កិច្ច សុខស្ស ៨ បរាវា ។ បេ ។
 ចតុស្ស័យដ្ឋានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ តស្ស ៤
 អកុសល កិច្ចោ ឥមិយា វិហារេន វិហារោ
 ឧបស្តាសហគតា សញ្ញាមនសិកាក សមុទាចរន្តិ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតោ ។ សេយ្យោមិ អកុសល
 សុខំ ធុត្តំ ឧប្បជ្ជេយ្យ យាវនេវ អាតោយ

ម្ចាស់កុសល មួយទៀត ក៏គ្រោះឡើយណាយពាក្យបីដង ។ បេ ។
 បានដល់គំនយជ្រួន ម្ចាស់កុសល កាលបើក្នុងនោះ កំពុងនៅ
 ដោយវិហារចម្រើនហើយ សញ្ញាមនសិការ ដែលប្រកបដោយមីតិ
 ក៏ច្រូលច្រាស់ឡើង នោះជាអាពាធរបស់ក្នុងនោះ ។ ម្ចាស់កុសល
 ដូចសេចក្តីទុក្ខ ធម្មតិកឡើងដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីសុខជាហេតុ
 ឱ្យកើតអាពាធជាតំណត់ យ៉ាងណាមិញ សញ្ញាមនសិការ ដែល
 ប្រកបដោយមីតិទាំងនោះ រេបស់ក្នុងនោះ ច្រូលច្រាស់ឡើង នោះជា
 អាពាធ រេបស់ក្នុងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កុសល អាពាធ
 ណាដែលកើតឡើងហើយ អាពាធខ្លីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រើនពោល
 ជាងទុក្ខ ។ ម្ចាស់កុសល ព្រះវិញ្ញាណដែលមានសេចក្តីសុខយ៉ាង
 ណាខ្លះ ធម្មតិកដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់កុសល មួយទៀត
 ក៏គ្រោះលះបង់នូវសុខដង ។ បេ ។ បានដល់ចក្ខុជ្រួន ម្ចាស់កុសល
 កាលបើក្នុងនោះ កំពុងនៅដោយវិហារចម្រើនហើយ សញ្ញាមនសិការ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តី ក៏ច្រូលច្រាស់ឡើង នោះជាអាពាធរបស់ក្នុង
 នោះ ។ ម្ចាស់កុសល ដូចសេចក្តីទុក្ខ ធម្មតិកឡើងដល់បុគ្គល
 ដែលមានសេចក្តីសុខ ជាហេតុឱ្យកើតអាពាធជាតំណត់ យ៉ាងណាមិញ

ឯវិមោស្ស តេ ឧបេក្ខាសហគតា សញ្ញាមនសិការា
 សមុបាចរន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាណោ ។ យោ
 ចោ បធាវុសោ អាតាណោ ធុក្កមេតំ វុត្តំ ភក្កវតា ។
 ឥមំនាមំ ចោ ឯតំ អាវុសោ បរិយាយេន វេទិតត្បំ
 យថាសុទ្ធំ ឯព្វានំ ។ មុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្កុ
 សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ
 អក្កដ្ឋមា ធានក្កសញ្ញានំ អមនសិការា អនន្តោ
 អាតាសោតិ អាតាសានញ្ចយនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាតំ តស្ស ចេ អាវុសោ ភិក្កុយោ ឥមំនា
 វិហារេន វិហារេតោ រូបសហគតា សញ្ញាមនសិការា
 សមុបាចរន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាណោ ។ សេយ្យជាមិ
 អាវុសោ សុទ្ធិយោ ធុក្កំ ឧប្បរដ្ឋយ្យ យាវនេវ
 អាតាណយ ឯវិមោស្ស តេ រូបសហគតា សញ្ញាមន
 សិការា សមុបាចរន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាណោ ។
 យោ ចោ បធាវុសោ អាតាណោ ធុក្កមេតំ វុត្តំ ភក្កវតា ។

សញ្ញាមនសិការា ដែលប្រកបដោយរបេក្ខាចាំនិទាន របស់ភិក្កុនោះ
 ច្រូលច្រាល់ឡើង នោះជាអាតានរបស់ភិក្កុនោះ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្ចាស់អាវុសោ អាតានណាដែលកើតឡើងហើយ អាតានខ្លះព្រះមិមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ពោលថាជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះនិព្វាន ដែល
 មានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាខ្លះ គប្បីដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ មួយទៀត ភិក្កុព្រោះកន្លងបដិវិបសញ្ញា ដោយប្រការ
 ទាំងឡាយ ព្រោះវិចារសេវោបដិវិបសញ្ញា ព្រោះមិនបានធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 នានក្កសញ្ញា ហើយបានដល់វិបាកសាសនញ្ចយនគនដ្ឋាន ដោយធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តថា ពេកសមិទមានទិបដុតដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើភិក្កុ
 នោះភិក្កុនោះដោយវិហារនេះហើយ សញ្ញាមនសិការា ដែលប្រកប
 ដោយរូប ក៏ច្រូលច្រាល់ឡើង នោះជាអាតានរបស់ភិក្កុនោះ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ ដូចសេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីសុខ
 ជាហេតុឲ្យកើតអាតាន យ៉ាងណាមិញ សញ្ញាមនសិការា ដែលប្រកប
 ដោយរូបទាំងនោះ របស់ភិក្កុនោះ ច្រូលច្រាល់ឡើង នោះជាអាតាន
 របស់ភិក្កុនោះ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ អាតានណាដែល
 កើតឡើងហើយ អាតានខ្លះ ព្រះមិមានព្រះភាគទ្រង់ពោលថាជាទុក្ខ ។

ឥមំចាមិ ទោ ភេ ឯតំ អកុសោ បរិយាយេន
 វេទិតតំ យថាសុខំ ទិព្វានំ ។ មុន ចមរំ អកុសោ
 កិក្ខុ សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយនំ សមតិក្កម្ម
 អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហរតិ ភស្ស ច អកុសោ កិក្ខុនោ ឥមំចា វិហារេន
 វិហរតោ អាកាសានញ្ចាយននសហគតា សញ្ញាមន-
 សំគារា សមុទាវេន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ អាពាជា ។
 សេយ្យថាមិ អកុសោ សុខំចោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ
 យារិវេ អាពាជាយ វិវេស្ស ភេ អាកាសា-
 នញ្ចាយននសហគតា សញ្ញាមនសំគារា សមុទាវេន្តិ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាពាជា ។ យោ ទោ បធាកុសោ
 អាពាជោ ទុក្ខមេតំ វុត្តំ កកវតា ។ ឥមំចាមិ
 ទោ ឯតំ អកុសោ បរិយាយេន វេទិតតំ
 យថាសុខំ ទិព្វានំ ។ មុន ចមរំ អកុសោ កិក្ខុ
 សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ សមតិក្កម្ម ទត្ថ
 កំភ្លឹតិ អកេត្តញ្ចាយនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ

ម្ចាស់អកុសោ ព្រះនិព្វានដែលមានសេចក្តីសុខយោធិណាខ្លះ គប្បីដឹង
 ដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់អកុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះ
 កន្លងបដិវត្តន៍កាយនករជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួងហើយ បាន
 ដល់នូវវិញ្ញាណញ្ចាយនជ្ជាន ដោយធ្វើទុក្ខកងចំកុថា វិញ្ញាណមិន
 បានទើបដកដូច្នោះ ម្ចាស់អកុសោ កាលបើភិក្ខុនោះ កំពុងនៅដោយ
 វិហារធម៌នេះហើយ សញ្ញាមនសិការៈ ដែលប្រកបដោយអាកាសា-
 នញ្ចាយនករជ្ជានក៏ផ្អែមត្រល់ឡើង នោះជាអាពាជរបស់ភិក្ខុនោះ ។
 ម្ចាស់អកុសោ ដូចសេចក្តីទុក្ខ គប្បីតើឡើងដល់បុគ្គលដែលមាន
 សេចក្តីសុខជាហេតុរួចតើអាពាជដាក់លាត់ យោធិណាមិញ សញ្ញា-
 មនសិការៈ ដែលប្រកបដោយអាកាសានញ្ចាយនករជ្ជានទាំងនោះ
 របស់ភិក្ខុនោះ ផ្អែមត្រល់ឡើង នោះជាអាពាជរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់អកុសោ អាពាជណា ដែលតើឡើងហើយ
 អាពាជខ្លះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពោលថាជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់អកុសោ
 ព្រះនិព្វានដែលមានសេចក្តីសុខយោធិណាខ្លះ គប្បីដឹងដោយបរិយាយ
 នេះចុះ ។ ម្ចាស់អកុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិវត្តន៍វិញ្ញា-
 ណញ្ចាយនករជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយបានដល់នូវអាកុសា-
 ញ្ចាយនករជ្ជាន ដោយធ្វើទុក្ខកងចំកុថា របស់បុគ្គលមិនមានដូច្នោះ

ឧស្ស ១០ អកុសោ កិក្ខុនោ ឥមំនា វិហារេន វិហារោ
 វិញ្ញាណញ្ញាណយននស ហតតា សញ្ញាមនសិការា
 សមុទាចរុន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ អាតោ ។ សេយ្យដាមិ
 អកុសោ សុចំនោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ យាវោ អាណា-
 ធាយ វិវេស្ស ភេ វិញ្ញាណញ្ញាណយននស ហតតា
 សញ្ញាមនសិការា សមុទាចរុន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ
 អាតោ ។ យោ ទោ បទាសោ អាតោ
 ទុក្ខមេតំ វុត្តំ ភក្កតា ។ ឥមំនាមិ ទោ វិសំ អកុសោ
 បរិយាយេន វេទិតុំ យថាសុចំ ជំព្វានំ ។ មុន
 ចបរំ អកុសោ កិក្ខុ សទ្ធសោ អាតិញ្ញាណយននំ
 សមតិក្កុ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាណយននំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារិ ឧស្ស ១០ អកុសោ កិក្ខុនោ ឥមំនា វិហារេន
 វិហារោ អាតិញ្ញាណយននស ហតតា សញ្ញាម-
 នសិការា សមុទាចរុន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ អាតោ ។
 សេយ្យដាមិ អកុសោ សុចំនោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ

ម្ចាស់អកុសោ កាលបើកិក្ខុនោះ កំពុងនៅដោយវិហារធម៌នេះហើយ
 សញ្ញាមនសិការៈ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណញ្ញាណយននស្ស ក៏ផ្អែល
 ច្រាល់ឡើង ទោះជាអាតោរបស់កិក្ខុនោះ ។ ម្ចាស់អកុសោ ដូច
 សេចក្តីខ្ពុត ឧប្បកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីសុខជាហេតុឱ្យ
 កើតអាតោជាកំណត់យ៉ាងណាមិញ សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកបដោយ
 វិញ្ញាណញ្ញាណយននស្សទាំងនោះ របស់កិក្ខុនោះ ផ្អែលច្រាល់ឡើង
 ទោះជាអាតោរបស់កិក្ខុនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អកុសោ អាតោ
 ណាដែលកើតឡើងហើយ អាតោនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពោល
 ថាដ៏ខ្ពុត ។ ម្ចាស់អកុសោ ព្រះនិព្វានដែលមានសេចក្តីសុខយ៉ាង
 ណានេះ ឧប្បកើតដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់អកុសោ មួយទៀត កិក្ខុ
 ព្រះគន្ធនិបទ្ធិភកិញ្ញាណយននស្ស ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
 បានដល់វេសញ្ញាណសញ្ញាណយននស្ស ម្ចាស់អកុសោ កាលបើកិក្ខុ
 នោះ កំពុងនៅដោយវិហារធម៌នេះហើយ សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកប
 ដោយអាតិញ្ញាណយននស្សផ្អែលច្រាល់ឡើង ទោះជាអាតោរបស់កិក្ខុ
 នោះ ។ ម្ចាស់អកុសោ ដូចសេចក្តីខ្ពុត ឧប្បកើតឡើងដល់បុគ្គល
 ដែលមានសេចក្តីសុខជាហេតុឱ្យកើតអាតោជាកំណត់ យ៉ាងណាមិញ

យកទៅ អាតានាយ ឯវិទ្យាស្ន តេ អាតិញ្ញញ្ញា-
 យកទៅសហគតា សញ្ញាមនសិកាណ សប្បនាចរន្តិ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតានោ ។ យោ ទោ បដានុសោ
 អាតានោ ទុក្ខមេតំ វុត្តំ កកវតា ។ ឥមំចាមិ ទោ
 ឯតំ អាវុសោ បរិយាយេន វេទិតតំ យថាសុទ្ធំ
 ទំព្វានំ ។ បុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយនំ សមត្តិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិ-
 តទំកេនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ បញ្ញាយបស្ស ទិស្វា
 អាសវំ បរិក្ខិណា ហោន្តិ ។ ឥមំចាមិ ទោ
 ឯតំ អាវុសោ បរិយាយេន វេទិតតំ យថាសុទ្ធំ
 ទំព្វានំ ។

(៣៥) សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ភារី បព្វតេយ្យា
 ពាលា អព្យត្តា អក្ខេត្តញ្ញ អកុសលា វិសមេ
 បព្វតេ ចរិតំ តស្សា ឯវិទ្យាស្ស យទ្ធាយំ អតត-
 បុព្វាទំ ទិសំ តត្ថេយ្យំ អទានិតបុព្វានំ ច តិណានិ
 ទានេយ្យំ អមិតបុព្វានិ ច ចានិយានិ បិវេយ្យន្តិ ។

សញ្ញាមនសិកាៈ ដែលប្រកបដោយកតិញ្ញញ្ញាយកនដ្ឋានទាំងនោះ
 របស់ភិក្ខុនោះ ជ្រួលប្រាស្រ្តឡើង ទោះជាអាតានរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏យឺង
 ទោះវែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ អាតានណា ដែលកើតឡើងហើយ
 អាតានខ្លះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពោលថាជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ព្រះទិព្វានដែលមានសេចក្តីស្មោះយ៉ាងណាខ្លះ ឥឡូវដឹងដោយបរិយាយ
 នេះចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងមកដូច្នោះសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយកនដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយបានដល់សញ្ញាវេទ-
 យំតនិកេធិ ភាសវៈទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះក៏អស់លើសទៅ ព្រោះបាន
 ឃើញដោយបញ្ញា ។ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះទិព្វានដែលមានសេចក្តីស្មោះ
 យ៉ាងណាខ្លះ ឥឡូវដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។

(៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេតា ដើរទៅកាន់ភ្នំ ជាសត្វ
 ល្ងង់ មិនល្អសរវៃ មិនស្គាល់ខ្លួន មិនប្រសប់ គ្រាចៅទៅលើភ្នំ
 ដែលមិនស្មើ លេតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ
 គួរតែកាត់អញ ទៅកាន់ទិសវិសាលអញមិនចាប់ទៅផង ទំពាស៊ីន្តិស្មៅ
 ដែលអញប៉ះប្រាប់ពាស៊ីផង ផឹកទឹកដែលអញមិនចាប់ផឹកផង ។

សា បុរិមំ ចានំ ន សុឃ្យតិដ្ឋិតំ បតិដ្ឋាបេត្តា មជ្ឈិមំ
 ចានំ ឧទ្ធកាយេ សា ន ទេវ អគតបុត្តំ ទិសំ គធម្មយ្យ
 ន ច អទានិបុត្តានិ ច តិណានិ ទានេយ្យ
 ន ច អបិគបុត្តានិ ច ចានិយានិ បិវេយ្យ
 យស្មិបស្សា^(១) នេសេ^(២) បិកាយ ឯមេវស្ស
 យទ្ធិចាហំ អគតបុត្តក្កោវ ទិសំ គធម្មយ្យ
 អទានិបុត្តានិ ច តិណានិ ទានេយ្យ អបិគបុត្តានិ ច
 ចានិយានិ បិវេយ្យន្តិ ។ ឥត្យ មនេសំ ម សោគ្គិយា
 បទ្ហាគធម្មយ្យ ។ តំ គិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ សា
 ភិក្ខុវេ ភាវិ បទ្ហាគធម្មយ្យ ពាលា អត្យត្តា អត្តត្តញ្ញ
 អកុសលា វិសមេ បទ្ហាគេ ចរិតុំ ។ ឯមេវ ទោ
 ភិក្ខុវេ វេទកេត្តា ភិក្ខុ ពាលា អត្យត្តា អត្តត្តញ្ញ
 អកុសលា វិវិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆ អកុស-
 លេហិ ធម្មេហិ សវត្តនំ សវិចារំ វិវេកេដំ
 បិតិសុទំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារិតុំ ។

១ ទ. ឧ. ឃស្មី ចស្ស ។ ២ ឧ. ចរ ។ ៣. បទេសេ ។

មេគោនា មិនទាន់ឈរជើងមុខឲ្យសិប្បស្រួល ហើយលើកម្លូរជើង
 ខាងក្រោយឡើង មេគោនា មិនតប្បទៅកាន់ទំសដែលខ្លួនមិនធ្លាប់
 ទៅបានផង មិនតប្បទំតាស៊ីន្តុរស្មៅដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ទំតាស៊ីបានផង
 មិនតប្បជីកទំកែដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ជីកបានផង មេគោនាឈរក្នុងប្រទេស
 ណា ភែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយោងនេះថា បើដូច្នោះ ត្រូវតែកាត់អញ្ចាញ
 កាន់ទំសដែលអញមិនធ្លាប់ទៅផង ទំតាស៊ីន្តុរស្មៅដែលអញមិនធ្លាប់
 ទំតាស៊ីផង ជីកទំកែដែលអញមិនធ្លាប់ជីកផង ។ មេគោនា មិន
 តប្បត្រឡប់មកកាន់ប្រទេសនោះ ដោយស្ម័គ្រចិត្តទេ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតែមេគោនា គ្រាប់
 ទៅកាន់ភ្នំ ជាសត្វល្ងង់ មិនឈ្លាសវៃ មិនស្គាល់ខ្លួន មិនប្រសប់
 គ្រាប់ទៅលើភ្នំ ដែលមិនស្មើ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកល្ងង់ មិនឈ្លាសវៃ មិនស្គាល់ខ្លួន
 មិនប្រសប់ ក្នុងការស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌
 ទាំងឡាយហើយ ដល់ទៅបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិត្តៈ ទំនិរិចារៈ
 មានបិតិចិនិសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ក៏យ៉ាងនោះផង ។

បណ្ណសារ ហោរិញ្ច

សោ កំ ធិម៌ត្តំ ន អាសេវតិ ន កាវេតិ ន
 តហុលីករោតិ ន ស្វាជដ្ឋិតំ អជំជ្ជាតិ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ យទ្ធជាហំ វិតក្កវិចារំ វុបសមា
 អជ្ឈត្តំ សម្បសាទំ ទេតសោ ឯកោទិការំ អវិតក្កំ
 អវិចារំ សមាទំ មិតិសុទំ ទុតិយដ្ឋានំ ឧបសម្បដ្ឋ
 វិហារយ្យន្តិ ។ សោ ន សក្កោតិ វិតក្កវិចារំ
 វុបសមា ។ បេ ។ ទុតិយដ្ឋានំ ឧបសម្បដ្ឋ វិហារិកុំ ។
 តស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធជាហំ វិវិច្ឆេវ កាមេហំ វិវិច្ឆ
 អកុសលេហំ ធម្មេហំ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេតធំ
 មិតិសុទំ បឋមដ្ឋានំ ឧបសម្បដ្ឋ វិហារយ្យន្តិ ។
 សោ ន សក្កោតិ វិវិច្ឆេវ កាមេហំ ។ បេ ។
 បឋមដ្ឋានំ ឧបសម្បដ្ឋ វិហារិកុំ ។ អយំ វុច្ឆតិ
 កំតុមេ កំតុ ញាតោ(១) កដ្ឋោ ឧកតោ បរិហិទោ
 សេយ្យជាមិ សា តាវិ បទ្ធកេយ្យា ពាលា អទ្យត្តា
 អក្ខេត្តត្តា អកុសលា វិសមេ បទ្ធកេ ចរិតំ ។

១ ខ. ម. ហោរ ។

បណ្ណសារ ហោរិញ្ច

ភិក្ខុនារៈ មិនសេព មិនបរិភោគ មិនធ្វើឱ្យរឿយ ។ ខ្លួនមិននោះ មិនគាំង
 ទុកខ្លួនមិនដែលខ្លួនគាំងទុកល្អហើយ ភិក្ខុនារៈ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែពាក្យអញ ម្យ៉ាងវិក្កុននិវិចារៈរួចហើយ
 ចូលកាន់ទុក្ខដ្ឋាន ជាធម្មជាតិកើតមាន ក្នុងសន្តានខ្លួន ប្រកប
 ដោយសេចក្តីជ្រិះថ្លា គឺ សព្វ មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមាន
 វិក្កុនៈមិនមានវិចារៈឡើយ មានតែបីគំនិតសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិ
 គឺ បឋមដ្ឋាន ។ ភិក្ខុនារៈមិនកាចរដើម្បីម្យ៉ាងវិក្កុនវិចារៈ ។ បេ ។ បាន
 ដល់ទុក្ខដ្ឋាន ។ ភិក្ខុនារៈ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ
 គួរតែពាក្យអញ ស្ងាត់ចាកកាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ហើយ ដល់គួរ
 បឋមដ្ឋាន ប្រកបដោយវិក្កុននិវិចារៈ មានតែបីគំនិតសុខ ដែលកើត
 អំពីសេចក្តីស្ងាត់ ។ ភិក្ខុនារៈ មិនកាចស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ។ បេ ។
 បានដល់បឋមដ្ឋានហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថាជា
 អ្នកដឹងផង ជាអ្នកដឹងរាជផង ជាអ្នកសាបសូន្យចាកកាយនឹងអកុសល
 ធម៌ទាំងពីរផង ដូចជាបេតានោះ ត្រាច់ទៅកាន់ភ្នំ ជាសត្វល្អិត មិន
 ល្មោសវៃ មិនស្តាប់ទេ មិនប្រសប់ ត្រាច់ទៅលើភ្នំ ដែលមិនស្នើ ។

សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ ភារី បព្វតេយ្យា បណ្ឌិតា
 ឲ្យតា ទេត្តញ្ញ កុសលា វិសមេ បព្វតេ ចរិតុ
 តស្ស ឯវមស្ស យទ្ធជាហំ អគតបុព្វញ្ញេ ធិសំ
 កច្ឆេយ្យំ អទានិកបុព្វានំ ច តិណានិ ទានេយ្យំ
 អបិកបុព្វានំ ច ចានិយានិ បិវេយ្យន្តំ ។ សា បុរិមំ
 ចានំ សុប្បតិដ្ឋិតំ បតិដ្ឋាបេត្វា បដិមំ ចានំ ឧទ្ធរេយ្យ
 សា អគតបុព្វញ្ញេ ធិសំ កច្ឆេយ្យ អទានិកបុព្វានំ ច
 តិណានិ ទានេយ្យ អបិកបុព្វានំ ច ចានិយានិ
 បិវេយ្យ យស្មីមស្ស ទេសេ បិកាយ ឯវមស្ស
 យទ្ធជាហំ អគតបុព្វញ្ញេ ធិសំ កច្ឆេយ្យំ អទានិក-
 បុព្វានំ ច តិណានិ ទានេយ្យំ អបិកបុព្វានំ ច
 ចានិយានិ បិវេយ្យន្តំ ។ ភក្ខុ បទេសំ សោតិថា
 បច្ចាគច្ឆេយ្យ ។ តំ កុស្ស ហេតុ ។ ភថា ហិ
 សា ភិក្ខុវេ ភារី បព្វតេយ្យា បណ្ឌិតា ឲ្យតា
 ទេត្តញ្ញ កុសលា វិសមេ បព្វតេ ចរិតុ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេតា ក្រាច់ទៅលើភ្នំ ជាសត្វមានបញ្ញា
 ល្អាសវៃ ស្គាល់នូវខ្លួន ប្រសប់ ក្រាច់ទៅលើភ្នំ ដែលមិនស្មើ
 មេតាទោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយោងទេថា បើដូច្នោះ គួរកែកាតា
 អញទៅកាន់ទំសដែលអញមិនធ្លាប់ទៅផង ទំតាស៊ីនូវស្មៅដែលអញមិន
 ធ្លាប់ទំតាស៊ីផង ដឹកទឹកដែលអញមិនធ្លាប់ដឹកផង ។ មេតាទោះ
 ឈរជើងមុខទ្រូសចំលូហើយ លើកជើងទាំងក្រាយទៀង មេតាទោះ
 ទើបគប្បីទៅកាន់ទំសដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ទៅបានផង ទំតាស៊ីនូវស្មៅដែល
 ខ្លួនមិនធ្លាប់ទំតាស៊ីបានផង ដឹកទឹកដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ដឹកបានផង
 កាលបើមេតាទោះ ឈរក្នុងប្រទេសណា មេតាទោះ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយោងទេថា បើដូច្នោះ គួរកែកាតាអញ ទៅកាន់ទំសដែលអញ
 មិនធ្លាប់ទៅផង ទំតាស៊ីស្មៅដែលអញមិនធ្លាប់ទំតាស៊ីផង ដឹកទឹក
 ដែលអញមិនធ្លាប់ដឹកផង ។ មេតាទោះ គប្បីត្រឡប់មកកាន់ប្រទេស
 នោះវិញហើយស្មើ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះថា មេតាទោះ ក្រាច់ទៅកាន់ភ្នំ ជាសត្វមានបញ្ញា ល្អាសវៃ
 ស្គាល់នូវខ្លួន ប្រសប់ក្រាច់ទៅលើភ្នំដែលមិនស្មើ យ៉ាងណាម៉េញ ។

ឯវិមវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥនេតោ ភិក្ខុ បណ្ណំតោ
 ព្យតោ ទេត្តញ្ញ កុសលោ វិវិទូវ កោមេហំ វិវិទូ
 អកុសលេហំ ធម្មេហំ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកេដំ
 មិត្តសុទំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ សោ
 តំ ធិបិត្តំ អាសេវតិ ការវតិ ពហុលីតោតិ
 ស្វាធិដ្ឋិតំ អធិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធាហំ
 វិតក្កវិចារណំ វ្របសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសានំ
 ចេតសោ ឯកោនិកាមំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិដំ
 មិត្តសុទំ ទុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារយ្យន្តំ ។
 សោ ទុតិយជ្ឈានំ អធិកិហិសមាទោ(១) វិតក្កវិចារណំ
 វ្របសមា ។ បេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ
 វិហារតិ ។ សោ តំ ធិបិត្តំ អាសេវតិ ការវតិ
 ពហុលីតោតិ ស្វាធិដ្ឋិតំ អធិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ
 ហោតិ យទ្ធាហំ មិត្តិយា ច វិវាតា ឧបេក្កុកោ
 ច វិហារយ្យំ សតោ ច សម្បជានោ សុទត្ត
 កាយេន បដិសំវេទេយ្យំ យន្តំ អវិយា អាចិក្ខុន្តិ

១ ឧ. ម. អនំហិវុមាទោ ។

ហលកំតុចំនំឡាយ ភិក្ខុខ្លះ គួរិសាសនានេះ ជាអ្នកមានបញ្ញាឈ្លាសវៃ
 ស្គាល់ខ្លះខ្លះ ជាអ្នកប្រសប់ គួរិការស្ងាត់ចាកកាមចំនំឡាយ ស្ងាត់
 ចាកអកុសលធម៌ចំនំឡាយ ហើយបានផលបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានវិតបិក្ខុនិស្សៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះទំសេព ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យរឿយៗខ្លះនិមិត្ត
 នោះ បានកាំងទុកខ្លួននិមិត្តដែលខ្លួនកាំងទុកឈ្លើយ ភិក្ខុនោះ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ អ្នកតែភាគាអញ ម្យ៉ាងវិតក្កៈនឹង
 វិចារៈហើយផលខ្លះខ្លះផ្សេង ជាធម្មជាតិកើតមាន គួរិស្តាន់ខ្លួន
 ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសុខ្ខា មានសភាពជាចិត្តស្ងប់និមិត្ត មិនមាន
 វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានវិតបិក្ខុនិស្សៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ
 ធិបឋមជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះមិនបានសម្រេចទុតិយជ្ឈាន ក៏ម្យ៉ាងខ្លះ
 វិតក្កៈនឹងវិចារៈ ។ បេ ។ បានផលទុតិយជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ ទំសេព
 ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យរឿយៗខ្លះនិមិត្តនោះ បានកាំងទុកខ្លួននិមិត្តដែលខ្លួន
 កាំងទុកឈ្លើយ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ
 អ្នកតែភាគាអញ ឡើយណាយចាកបិក្ខុ ជាអ្នកប្រកបដោយ មេត្តាផល
 មានសក្តិសម្បជ្ឈានៈផល សោយនូវសុខ ដោយនាមកាយផល ព្រះ
 អរិយៈចំនំឡាយ តែនិសរសើរបុគ្គលដែលបានខ្លះខ្លះខ្លះ គេថា

ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយជ្ឈានំ ឧប-
 សម្មជ្ឈ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ តតិយជ្ឈានំ អនកំហំ
 សមាថោ បីតិយោ ច វិរាគា ។ បេ ។ តតិយជ្ឈានំ
 ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។ សោ តំ ចំបិវត្តំ អាសេវតិ
 ការវតិ ពហុលីករោតិ ស្វាដិដ្ឋិតំ អដិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ
 ហោតិ យទ្ធិនាហំ សុខស្ស ច បហាថា ធុត្តស្ស ច
 បហាថា ឬត្ថេវ សោមនស្សនោមនស្សានំ អនុត្តមា
 អនុត្តមសុខំ ឧបេក្ខាសតិចារិសុត្តិ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 ឧបសម្មជ្ឈ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 អនកំហំសមាថោ សុខស្ស ច បហាថា ។ បេ ។
 ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។ សោ តំ ចំបិវត្តំ
 អាសេវតិ ការវតិ ពហុលីករោតិ ស្វាដិដ្ឋិតំ
 អដិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធិនាហំ សទ្ធិសោ
 រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ អនុត្តមា
 ចានត្ថសញ្ញានំ អមនសិកាវា អនត្តោ អាគារសោតិ
 អាគារសាទក្កាយតំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារយ្យន្តំ ។

បុគ្គលប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅ
 ជាសុខដូច្នោះ ព្រោះតតិយជ្ឈានណា គិតដល់ខ្លួនតតិយជ្ឈាននោះ ។
 គិតនោះ មិនបានសម្រេចខ្លួនតតិយជ្ឈាន ព្រោះឡើយណាយ
 ចាកបីតិ ។ បេ ។ បានដល់ខ្លួនតតិយជ្ឈាន ។ គិតនោះ ទំសេព
 ទំចំរើន ទំធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនមិត្តនោះ បានកាំងទុកខ្លួនមិត្តដែលខ្លួន
 កាំងទុកល្អហើយ គិតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ
 អ្នកវិភក្តាអញ លរបងខ្ញុំសុខផង លរបងខ្ញុំទុកផង មានសោបនស្ស
 នឹងចោមនស្ស អស់ហើយក្នុងការមុនផង ហើយគូដល់ខ្លួនចក្កជ្ឈាន
 ជាធម៌ជាតមានការម្តង មិនជាទុកមិនជាសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធតែត
 អំពីឧបេក្ខា ។ គិតនោះ មិនបានសម្រេចចក្កជ្ឈាន ព្រោះលរបងខ្លួន
 សុខផង ។ បេ ។ បានដល់ខ្លួនចក្កជ្ឈាន ។ គិតនោះ ទំសេព ទំចំរើន
 ទំធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនមិត្តនោះ បានកាំងទុកខ្លួនមិត្តដែលខ្លួនកាំងទុក
 ហើយ គិតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ អ្នកវិភ
 ក្តាអញក្នុងខ្លួនបុគ្គល ដោយប្រការទាំងពួង អស់ទៅរូបវិបដិយ-
 សញ្ញាលែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លួននានក្នុងសញ្ញា ហើយគូដល់ភាគសា-
 នញ្ញាយភនជ្ឈាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា ភាគសមិនមានទំបំផុតដូច្នោះ ។

សោ អាកាសាណញាយតនំ អនតិហិសមាទោ
 សត្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា ។ ថេ ។ អាកា-
 សាណញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហាតំ ។ សោ តំ
 ធិមិត្តំ អាសេវតិ កាវេតិ ពហុលីកកេតិ ស្វាធិដ្ឋិតំ
 អធិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ យន្ត្រនាហំ សត្វសោ
 អាកាសាណញាយតនំ សមតិក្កម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ
 វិញ្ញាណញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហាយ្យន្តំ ។
 សោ វិញ្ញាណញាយតនំ អនតិហិសមាទោ សត្វសោ
 អាកាសាណញាយតនំ សមតិក្កម អនន្តំ វិញ្ញា-
 ណន្តំ វិញ្ញាណញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហាតំ ។
 សោ តំ ធិមិត្តំ អាសេវតិ កាវេតិ ពហុលី-
 កកេតិ ស្វាធិដ្ឋិតំ អធិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 យន្ត្រនាហំ សត្វសោ វិញ្ញាណញាយតនំ សមតិក្កម
 នន្តំ កំក្កិតិ អាកំក្កញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ
 វិហាយ្យន្តំ ។ សោ អាកំក្កញាយតនំ អនតិហិ-
 សមាទោ សត្វសោ វិញ្ញាណញាយតនំ សមតិក្កម

ភិក្ខុនោ មិនបាទសម្រេចអាកាសាណញាយតនដ្ឋាន ព្រោះកន្លង
 នូវរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ។ បេ ។ បានដល់អាកាសា-
 នញាយតនដ្ឋាន ។ ភិក្ខុនោ ទំសេព ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យរឿយ
 នូវធិមិត្តនោះ បានកាំងទុកនូវធិមិត្តដែលខ្លួនកាំងទុកល្អហើយ ភិក្ខុនោ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែកាតាមញ កន្លង
 នូវអាកាសាណញាយតនដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់
 នូវវិញ្ញាណញាយតនដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុកកន្លងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមាន
 ទំបំផុតដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោ មិនបាទសម្រេចវិញ្ញាណញាយតនដ្ឋាន
 ព្រោះកន្លងនូវអាកាសាណញាយតនដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
 បានដល់នូវវិញ្ញាណញាយតនដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុកកន្លងចិត្តថា វិញ្ញាណ
 មិនមានទំបំផុតដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោ ទំសេព ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យ
 រឿយ ។ នូវធិមិត្តនោះ បានកាំងទុកនូវធិមិត្តដែលខ្លួនកាំងទុកល្អហើយ
 ភិក្ខុនោ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែកាតាមញ
 កន្លងនូវវិញ្ញាណញាយតនដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
 ដល់នូវអាកំក្កញាយតនដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុកកន្លងចិត្តថា វិត្តចិត្ត
 មិនមានដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោ មិនបាទសម្រេចអាកំក្កញាយតន-
 ដ្ឋាន ហើយកន្លងនូវវិញ្ញាណញាយតនដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង

ទុក្ខំ កំភ័យំ ភាកំ ក្សត្រាយតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិ ។
 សោ តំ ធិមិត្តំ អាសវតិ ការតិ ពហុលីករោតិ
 ស្វាធំដ្ឋិតំ អធំដ្ឋិតំ តស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធាហំ
 សត្វសោ ភាកំ ក្សត្រាយតំ សមតិក្កម្ម ទេវសញ្ញា-
 ទាសញ្ញាយតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ
 ទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតំ អនភិហំសមាទោ សត្វសោ
 ភាកំ ក្សត្រាយតំ សមតិក្កម្ម ទេវសញ្ញាទាសញ្ញា-
 យតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិ ។ សោ តំ ធិមិត្តំ
 អាសវតិ ការតិ ពហុលីករោតិ ស្វាធំដ្ឋិតំ អធំដ្ឋិតំ
 តស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធាហំ សត្វសោ ទេវសញ្ញា-
 ទាសញ្ញាយតំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេយ្យតំ រោធំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ សញ្ញាវេយ្យតំ រោធំ
 អនភិហំសមាទោ សត្វសោ ទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតំ
 សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេយ្យតំ រោធំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិ ។
 យោ ទោ កិក្កវេ កិក្កុ តំ តទេវ សមាបត្តិ
 សមាបត្តិបិ វុដ្ឋាតិបិ តស្ស មុទ្ធ ធិត្តំ ហោតិ

ហើយបានដល់ខ្ញុំ ភក់ក្សត្រាយតំ ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងខ្ញុំ ថា
 វិគតិបត្តិបិដក ។ ភិក្ខុនោះ ទំសេព ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យ
 រឿយ ។ ខ្ញុំនិមិត្តនោះ បានកាំងទុក្ខនិមិត្ត ដែលខ្លួនកាំងទុក្ខហើយ
 ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ ត្រូវតែអត្តាអញ
 កន្លងខ្ញុំភក់ក្សត្រាយតំ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំ
 ទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតំ ។ ភិក្ខុនោះ មិនបានសម្រេចខ្ញុំ
 ទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតំ ហើយកន្លងខ្ញុំភក់ក្សត្រាយតំ
 ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតំ ។
 ភិក្ខុនោះ ទំសេព ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យរឿយ ។ ខ្ញុំនិមិត្តនោះ បានកាំងទុក្ខ
 និមិត្តដែលខ្លួនកាំងទុក្ខហើយ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា បើដូច្នោះ ត្រូវតែអត្តាអញ កន្លងខ្ញុំទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតំ
 ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេយ្យតំ ។ ភិក្ខុនោះ
 មិនបានសម្រេចសញ្ញាវេយ្យតំ ក៏កន្លងខ្ញុំទេវសញ្ញាទាសញ្ញា-
 យតំ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេយ្យតំ
 ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា បើភិក្ខុ ចូលតាន់សមាបត្តិ
 នោះ ។ ភិក្ខុ ចេញចាកសមាបត្តិ នោះ ។ ភិក្ខុ បដិសេធិ ភិក្ខុ

កម្មញ្ញំ មុនុនា ចំត្តេន កម្មញ្ញោន អប្បមាលោ
 សមាជំ ហោតំ សុការិកោ សោ អប្បមាលោន
 សមាជំថា សុការិកេន យំយស្សេ(១) អភិញ្ញា
 សច្ចិការណីយស្ស ធម្មស្ស ចំត្តំ អកំចំញាមេតិ
 អភិញ្ញា សច្ចិការិយាយ តត្រិ តត្រេវ សត្តុកក្ខតំ
 ចាបុណាតិ សតិ សតិអាយតនេ ។ សោ សាច
 អាគង្គតំ អនេកវិហិតំ វេទិវិចំ បច្ចុទុកវេយ្យំ
 ឯកោមិ ហុត្វា តហុតា អស្សំ តហុតាមិ ហុត្វា
 ឯកោ អស្សំ ។ មេ ។ យាវ ព្រហ្មណោកាមិ
 តាយេន វសំ វត្តេយ្យន្តិ តត្រិ តត្រេវ សត្តុកក្ខតំ
 ចាបុណាតិ សតិ សតិអាយតនេ ។ សោ សាច
 អាគង្គតំ ជិញ្ញាយ សោតនាគុយា ។ មេ ។ សតិ
 សតិអាយតនេ ។ សោ សាច អាគង្គតិ បរសត្តានំ
 បរមុត្តណានំ ទេតសា ទេតោ បរិច្ច បដានេយ្យំ
 សរតំ វ ចំត្តំ សរតំ ចំត្តន្តិ បដានេយ្យំ វីតរតំ វ
 ចំត្តំ វីតរតំ ចំត្តន្តិ បដានេយ្យំ សនោសំ វ ចំត្តំ

១ ១. ប. យស្ស យស្ស ។

ក្នុងដល់ការវាចា ក្នុងសមាជិកដែលបានប្រមាណមិនបាន ដោយចិត្ត
 ក៏ទន់ភ្លន់ដល់ការវាចា ឈ្មោះថា ភិក្ខុនោះ បានចំរើនហើយ ដោយ
 ប្រពៃ ភិក្ខុនោះ ក៏បង្កើនចិត្តទៅចំពោះធម៌ណា ដែលធម្មិធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ទូលម ដោយសមាជិកដែលបានប្រមាណមិនបាន
 ដែលខ្លួនបានចំរើន ដោយប្រពៃ ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា
 ដ៏ទូលម កាលបើហេតុមានហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏ដល់នូវការដែលគួរដាក់
 ច្បាប់ក្នុងធម៌នោះ ។ បាន ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញ
 គប្បីសំដែងនូវការតាក់តែងឱ្យបានច្រើនប្រការ អាត្មាអញបែបនោះ ធ្វើ
 ឱ្យទៅជាច្រើននាក់ក៏បាន ឬអាត្មាអញច្រើននាក់ ធ្វើឱ្យទៅជា
 ម្នាក់ក៏បាន ។ មេ ។ អាត្មាអញធ្វើអំណាចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយ
 កាយវិការដែលព្រហ្មណេកក៏បាន កាលបើហេតុមានហើយ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ដល់នូវការដែលគួរដាក់ច្បាប់ក្នុងធម៌នោះ ។ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នា
 ដោយសោតនាគុណវិញ ។ មេ ។ កាលបើហេតុមានហើយ ។
 បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីកំណត់ដីចំចិត្ត របស់សត្វដទៃ
 របស់បុគ្គលដទៃ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន គឺចិត្តដែលប្រកបដោយពក្ខី
 អាត្មាអញ ក៏ស្គាល់ថា ចំត្តប្រកបដោយពក្ខៈ ចំត្តដែលប្រាសចាកពក្ខៈ
 ក្តី ក៏ស្គាល់ថា ចំត្តប្រាសចាកពក្ខៈ ចំត្តដែលប្រកបដោយទោសៈ ក្តី

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រព្យកាយស្ស វេរិយនិទាន

សនោសំ ចំត្តន្តិ បដានេយ្យំ វិភនោសំ វា ចំត្តំ
 វិភនោសំ ចំត្តន្តិ បដានេយ្យំ សមោហំ វា ចំត្តំ
 សមោហំ ចំត្តន្តិ បដានេយ្យំ វិភមោហំ វា ចំត្តំ
 វិភមោហំ ចំត្តន្តិ បដានេយ្យំ សំខំត្តំ វា ចំត្តំ
 វិភុត្តំ វា ចំត្តំ មហត្តតំ វា ចំត្តំ អមហត្តតំ
 វា ចំត្តំ សធុត្តំ វា ចំត្តំ អនុត្តំ វា ចំត្តំ អស-
 មាហិតំ វា ចំត្តំ សមាហិតំ វា ចំត្តំ វិមុត្តំ វា ចំត្តំ
 អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ អវិមុត្តំ ចំត្តន្តិ បដានេយ្យន្តិ តត្រ
 តត្រេវ សក្កុកត្វតំ ចាបុណាតិ សតំ សតិអា-
 យតទេ ។ សោ សចេ អាគម្ពុតិ អនេកាវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវេយ្យំ សេយ្យចំដំ ឯតម្យំ ជាតិ
 ទ្វេមំ ជាតិយោ ។ បេ ។ វិភិ សាការំ សធុទ្ទេសំ
 អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវេយ្យន្តិ តត្រ
 តត្រេវ សក្កុកត្វតំ ចាបុណាតិ សតំ សតិអា-
 យតទេ ។ សោ សចេ អាគម្ពុតិ ចំត្រេ
 ចត្តុយា វិសុទ្ធនំ អតិក្កន្តិមាណុសកេន ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រព្យកាយ សីរិយនិទាន

កំស្គាលំថា ចំត្តប្រកបដោយទោសៈ ចំត្តដែលប្រាសចាកទោសៈក្តី
 កំស្គាលំថា ចំត្តប្រាសចាកទោសៈ ចំត្តដែលប្រកបដោយមោហៈក្តី
 កំស្គាលំថា ចំត្តប្រកបដោយមោហៈ ចំត្តដែលប្រាសចាកមោហៈក្តី
 កំស្គាលំថា ចំត្តប្រាសចាកមោហៈ ចំត្តដែលប្រាសចាកមោហៈក្តី ចំត្តដែលវាយ
 មាយក្តី ចំត្តដែលជាមហត្តតៈ គឺបុព្វបរិវេណិយបុព្វបរិវេណិយ ចំត្តដែលមិនមែន
 ជាមហត្តតៈក្តី ចំត្តដែលជាសធុត្ត គឺចំត្តដែលមានចំត្តដទៃក្រែលឯងជាតិក្តី
 ចំត្តដែលជាអនុត្ត គឺចំត្តដែលមិនមានចំត្តដទៃក្រែលឯងជាតិក្តី ចំត្តដែល
 មិនតាំងមាំក្តី ចំត្តដែលតាំងមាំក្តី ចំត្តដែលផុតស្រឡះក្តី ចំត្តដែលមិន
 ផុតស្រឡះក្តី កំស្គាលំថា ចំត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ កាលបើហេតុមាន
 ហើយ ភិក្ខុនោះ កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា
 បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញធម្មវិលីតិយេញឡបុព្វេនិវាស បាម
 ប្រការដំប្រើន តិរលីកយើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ អាត្មាអញ
 ធម្មវិលីកយើញឡបុព្វេនិវាស មានប្រការដំប្រើន ច្របត់និព្វាន ច្រប
 តាំងទុស្តដោយប្រការដូច្នោះ កាលបើហេតុមានហើយ ភិក្ខុនោះ កំស្គាលំ
 ថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា កំស្គាលំថា
 អញមានចក្ខុជាវិញដំបូរសុខ កន្លងបង្អួចកុបេសំអនុស្សវេយ្យន ។ បេ ។

យថាភម្មវេស សេត្ត បដាយ្យន្តិ តត្រ តត្រៃវ
សក្កិកត្វតំ ចាបុណាតិ សតិ សតិអាយតនេ ។
សោ សទេ អាភវ្នតិ អាសវំ ខយា ។ បេ ។
សន្តិកត្វា ធម្មសម្មជ្ជំ វិហារយ្យន្តិ តត្រ តត្រៃវ
សក្កិកត្វតំ ចាបុណាតិ សតិ សតិអាយតនេតិ ។

(៣៦) បឋមម្យាហំ^(១) ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ
អាសវំ ខយំ វនាមិ ធុតិយម្យាហំ^(២) ភិក្ខុវេ
ឈានំ ជិស្សាយ អាសវំ ខយំ វនាមិ តតិយម្យាហំ
ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ អាសវំ ខយំ វនាមិ
ចតុត្ថម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ អាសវំ
ខយំ វនាមិ អាតាសានញាយតទម្យាហំ ភិក្ខុវេ
ជិស្សាយ អាសវំ ខយំ វនាមិ ។ បេ ។ ខេវសញ្ញាណ-
សញ្ញាយតទម្យាហំ ភិក្ខុវេ ជិស្សាយ អាសវំ
ខយំ វនាមិ ។

វេឋមម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ អាសវំ ខយំ
វនាមិ តំ វេ បទេតំ វុត្តំ តតិញ្ចតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

១. បឋមម្យាហំ ធុតិយម្យាហំ ។ បេ ។

អាត្មាអញ្ញតិដីនិច្ចាសំឡូត្តកសត្វ ដែលអន្ទាលទៅតាមកម្ម (របស់ខ្លួន)
កាលបើហេតុមានហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏ដល់ទូកាវៈដែលគួរដាក់ច្បាប់ក្នុង
ធម៌នោះ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញ្ញត្តិប្រើធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់
បានដល់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ កាលបើហេតុ
មានហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏ដល់ទូកាវៈដែលគួរដាក់ច្បាប់ក្នុងធម៌នោះ ។

[៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត ពោលនូវការអស់ទៅ
នៃអាសវៈ ព្រោះកាស្រីយបឋមជ្ឈន្ទៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត
ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះកាស្រីយទុតិយជ្ឈន្ទៈ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះ
កាស្រីយតតិយជ្ឈន្ទៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត ពោលនូវការ
អស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះកាស្រីយចតុត្ថជ្ឈន្ទៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភថាគត ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះកាស្រីយអាតាសា-
នញាយតទជ្ឈន្ទៈ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត ពោលនូវការ
អស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះកាស្រីយវេសញ្ញាណសញ្ញាយតទជ្ឈន្ទៈ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ
ព្រោះកាស្រីយបឋមជ្ឈន្ទៈ ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យដែលភថាគតពោល
ហើយខ្លះ ពាក្យខ្លះភថាគត ពោលព្រោះកាស្រីយសច្ចុដ្ឋិច្ចិយ្ហេ ។

សេ កំត្តាវេ កំត្តុ វិវិក្ខេវ កាមេហិ ។ បេ ។
 បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ សោ យនេវ តត្ថ
 ហោតិ រូបតតំ វេទនាតតំ សញ្ញាតតំ សង្ខារតតំ
 វិញ្ញាណតតំ តេ ធម្មេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ
 កណ្តាតោ សល្លតោ អមតោ អាតទតោ បរតោ
 បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ សមុទុបស្សតិ ។
 សោ តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតិ(១) សោ
 តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេត្វា(២) អមតាយ
 នាគុយា ចិត្តំ ឧបសំហារតិ វេតំ សង្កំ វេតំ បណ្ឌិតំ
 យនិទំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វបដិប្បដិដិស្សត្តោ
 តណ្ហាត្វាយោ វិវាតោ ធិរោជោ ធិត្វានិច្ចំ ។ សោ
 តត្ថ វិវាតោ អាសវំ ខយំ ចាបុណាតិ នោ បេ
 អាសវំ ខយំ ចាបុណាតិ តេនេវ ធម្មារកេន
 តាយ ធម្មនិច្ចយោ មក្ខន្ធ�ំ ឱវត្តាភិយាមំ សំយោជនាមំ
 បរិក្ខាយោ ឱបចាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិវិច្ឆាយិ

១ ឧ. ចរិកយេតិ ។ ២. បដិច្ចាវេតិ ។ ២ ឧ. បដិវិច្ឆោ ។ ២. បរិវិច្ឆោ ។

ហាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងប់ចាកតាមតាំងឡាយ ។ បេ ។
 បានផលបឋមជ្ឈាន ។ រូប វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណណាដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងបឋមជ្ឈាននោះ កិក្ខុនោះ ក៏វែងពីពារណា ឃើញ
 ច្បាស់នូវធម៌ធិបញ្ចក្ខន្ធថាវិចារេនាមិច្ចេនិ ជាទុក្ខ ជាពេក ជាពេក
 ជាសវ ជាត្រៀងប្រៀកប្រៀន ជាតាពាធិ ជាបេសវិវេ ជាបេសវិទ្ធិ ។
 ព្រៃម ជាបេសវិសុទ្ធ ជាបេសវិអនត្តា ។ កិក្ខុនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដក់លំនៅ
 សិបំដោយធម៌តាំងនោះ លុះកិក្ខុនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដក់លំនៅសិបំដោយ
 ធម៌តាំងនោះហើយ ក៏ប្រមូលមកនូវចិត្តទុក្ខក្នុងអមតនាគុថា ការច្បាប់នូវ
 សង្ខារតាំងក្នុង ការលះបង់នូវកិលេសតាំងក្នុង ការអស់ទៅនៃតណ្ហា
 សេចក្តីឡើយណាយ សេចក្តីលក់តណ្ហា ក៏ព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាន
 មុនៗជាស្រប ព្រះនិព្វានមុនៗជាបេសវិប្រសើរ ។ កិក្ខុនោះ បានបិដបេវក្ក
 វិបស្សនា ដែលមានត្រៃលក្ខណ៍ជាអារម្មណ៍នោះ ហើយវែងផលនូវ
 ការអស់ទៅនៃអាសវៈ តាំងឡាយ បើមិនបានផលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ទេ ក៏គង់បានទៅកើតជាឧបបាតិកៈកំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រេកអរចំពោះ
 សមថធម៌នីវិបស្សនាធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីរីករាយ ចំពោះធម៌នោះ
 ព្រោះអស់ទៅនៃក្រហាយសំយោជនៈ ។ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្នុងវិវាទនោះ

អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា រសយ្យជាថិ កិក្កុវេ
 វស្សសោ វា វស្សសន្តោភសិ វា វិណាបុវស្សយកេ(១)
 វា មត្តិកាបុរោ វា យោតំ កាវិក្ខា សោ អបរោ
 សមយេន ធូរោតំ ច ហោតិ អក្កុលាវេធិ ច
 មហានា ច កាយស្ស មណសិកា វាវេវ ទោ
 កិក្កុវេ កិក្កុ វិវិទ្ធោវ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈនំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហាតំ ។ សោ យេវេ តត្ថ ហោតិ
 រូបគតំ វេទនាគតំ សញ្ញាគតំ សង្ខារគតំ វិញ្ញាណគតំ
 តេ ធម្ម អនិច្ចតោ ដុក្ខតោ រោគតោ គណ្ណតោ
 សល្លតោ អយតោ អាណាដតោ ចារោ បលោកតោ
 សុញ្ញតោ អនត្តតោ សមនុបស្សតិ ។ សោ
 តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ មតិដ្ឋាបតិ សោ តេហិ
 ធម្មេហិ ចិត្តំ មតិដ្ឋាបេត្តា អមតាយ ឆានុយា
 ចិត្តំ ឧបសំហាតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណីតំ យធិមំ
 សព្វសង្ខារសមជា សព្វបដិច្ចដិច្ចិចិស្សតោ តណ្ហា ក្លាយា
 វិហតោ ជិរោដោ ជិញ្ញានន្តិ ។ សោ តត្ថ បំភោ

១ ១. វិណាបុវស្សេ វា ។

បិទត្រឡប់អំពីលោកនោះមកវិញឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចខ្លួនដ្ឋក្តី
 ក្នុងសិស្សរបស់ខ្លួនដ្ឋក្តី ធ្វើឲ្យការប្រសប់ក្នុងរូបភាព បុរសជាវិការវេន
 ស្មៅក្តី ក្នុងដុំដីស្មៅក្តី សម័យទាង់ក្រោយមក ខ្លួនជានោះ បាញ់បាន
 ឆ្ងាយផង បាញ់ក្រង់ផង អាចទំលាយខ្លាចយកផង យ៉ាងណាប៉ុន្តែ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្ងាត់ចំណាច់ទាំងឡាយ ។ បេ ។ បាទដល់
 បឋមជ្ឈនំ តំយ៉ាងនោះដែរ ។ រូប វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ
 ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងបឋមជ្ឈននោះ ភិក្ខុនោះ វេមនិវិចារណា
 ឃើញច្បាស់ឡើយ ភិក្ខុក្នុងទាំងនោះថា ជាបឋមមិច្ឆាទិវិ ជាទុក្ខ
 ជាអត ជាពត ជាសរ ជាត្រឡឹងច្រឡំ ជាអាណាម ជាបឋមវិវេ
 ជាបឋមច្រុះច្រាម ជាបឋមសូន្យ ជាបឋមអនត្ត ។ ភិក្ខុនោះ ញ៉ាំងចិត្ត
 ឲ្យដកលំនៅសិបំដោយធម៌ទាំងនោះ លុះភិក្ខុនោះ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យដកលំនៅ
 សិបំដោយធម៌ទាំងនោះហើយ ក៏ប្រមូលមកឲ្យចិត្ត ទុកក្នុងអមតតាកុថា
 ការព្យាប័យនៃសង្ខារទាំងពួង លះបន់ឲ្យកំលេសទាំងពួង ការអស់ទៅ
 នៃតណ្ហា សេចក្តីឡើយណាយ សេចក្តីលក់តណ្ហាគឺព្រះនិព្វានណា
 ព្រះនិព្វានមុនៗជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វានមុនៗជាបឋមប្រសើរ ។ ភិក្ខុនោះ បាទ
 បិទទៅក្នុងវិបស្សនា ដែលហាមត្រឡប់មកវិញនោះ ហើយ

អាសវាធំ ទយំ ខាបុណាតិ ខោ ច អាសវាធំ
 ទយំ ខាបុណាតិ ភេទេវ ធម្មវាភេទ តាយ ធម្ម-
 ទន្ទិយា បញ្ចន្ទំ ឱវម្ហាភិយោធំ សំយោជនាធំ បវត្តយា
 ឱបហាតិកោ ហោតិ ភក្កុ បវិន្ទាយំ អចារត្តិធម្មោ
 ភស្មា លោកា ។ បឋមម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ
 និស្សាយ អាសវាធំ ទយំ វធាមីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
 ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

ធុតិយម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ និស្សាយ ។ បេ ។
 ភតិយម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ និស្សាយ ។ បេ ។
 ចតុត្ថម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ និស្សាយ អាសវាធំ
 ទយំ វធាមីតិ ឥតិ ខោ បទេតំ វុត្តំ តិក្ខេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទស្ស ច
 បហាធា ធុតុស្ស ច បហាធា បុត្រោ សោមនស្ស-
 ដោមនស្សានំ អន្តរ្នមា អធុត្តមសុទំ ឧបេត្តា-
 សតិចារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។

វេសិវសំខ្ញុំការអស់ទៅនៃកេសវៈទាំងឡាយ បើមិនបានដល់ខ្ញុំការ
 អស់ទៅនៃកេសវៈទេ ក៏គង់បានទៅកើតជាឧបបាតិកៈកំលើក ព្រោះ
 សេចក្តីត្រេកអរ ចំពោះធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីរីករាយ ចំពោះធម៌នោះ
 ព្រោះអស់ទៅនៃឧម្ពាតិយសំយោជនៈ ។ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្នុងទីនោះ
 មិនត្រឡប់អំពីលោកនោះមកវិញឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពាក្យណាដែលគេថាគេពាលថា គេថាគត ពោលខ្ញុំការអស់ទៅនៃ
 កេសវៈ ព្រោះពេស្រីយបឋមជ្ឈាន ពាក្យខ្លះគេថាគត ពោលហើយ
 ព្រោះអស្រីយខ្ញុំហេតុនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគត
 ព្រោះអស្រីយខ្ញុំទុតិយជ្ឈាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គេថាគត ព្រោះអស្រីយខ្ញុំតតិយជ្ឈាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គេថាគត ពោលខ្ញុំការអស់ទៅនៃកេសវៈ ព្រោះពេស្រីយខ្ញុំចតុត្ថជ្ឈាន
 ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យដែលគេថាគត ពោលហើយខ្លះ ពាក្យខ្លះ
 គេថាគតពាល ព្រោះអស្រីយខ្ញុំហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក៏គេក្នុងសាសនានេះ ព្រោះលះបង់ខ្ញុំសុខផល លះបង់
 ខ្ញុំខ្ញុំក្នុងផល មានសោមនស្សនិទិចាមនស្សអស់ទៅ ក្នុងកាលបុរេ ហើយ
 ដល់ខ្ញុំចតុត្ថជ្ឈាន ដែលជាធម្មជាតិ មានការប្តូរ មិនមែនជាទុក្ខ
 មិនមែនជាសុខគឺជាឧបេក្ខា មានសតិវិបស្សន្ត ដោយឧបេក្ខា ។

សោ យនេវ តត្ថ ហោតិ រូបតតំ វេទនាតតំ សញ្ញា-
 តតំ សង្ខារតតំ វិញ្ញាណតតំ តេ ធម្មេ អនំចូតោ
 ដុក្ខតោ រោគតោ កល្យាណតោ សល្យតោ អយតោ
 អាតាធាតោ មរតោ ចលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ
 សមុបស្សតិ ។ សោ តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ មតិដ្ឋា-
 យេតិ សោ តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ មតិដ្ឋាបេត្វា
 អមតាយ ធាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហាតិ ឯតំ សន្តំ
 ឯតំ មណីតំ យនិទំ សព្វសង្ខារសមដោ សព្វម-
 ចំឡដំនិស្សត្តោ កល្យាណុយោ វិរាតោ ចំរោធា
 ចំព្វានន្តំ ។ សោ តត្ថ វិរាតោ អាសវំនំ ខយំ
 ចាបុណាតិ នោ ចេ អាសវំនំ ខយំ តាបុណាតិ
 តេនេវ ធម្មរាគេន តាយ ធម្មនន្តិយា បញ្ចន្តំ
 ឱវម្ពាតិយាធំ សំយោជនាធំ មរិត្តយា ឱបចាតិកោ
 ហោតិ តត្ថ មរិទំព្វាយំ អនាវត្តិធម្មោ តស្មា
 លោកា ។ សេយ្យថាថិ កិក្ខុវេ ឥស្សាសោ ក

បេ វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណោ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចក្ខុ-
 ជ្ឈាននោះ ក៏ក្នុងនោះ វេទនាចរណាយំញាច្ចសំនូវធម៌តិបក្ខក្នុងទាំង
 នោះថា ជាបេសំមិនទៀង ជាទុក្ខ ជារោគ ជាពត ជាសា ជាគ្រឿង
 ប្រៀសប្រៀន ជាពពាធ ជាបេសំវិទ ជាបេសំទ្រុះទ្រាប ជាបេសំ
 សូន្យ ជាបេសំអនត្ត ។ ក៏ក្នុងនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកលំនៅសិបំដោយ
 ធម៌ទាំងនោះ លុះក៏ក្នុងនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកលំនៅសិបំ ដោយធម៌ទាំង
 នោះហើយ គឺប្រែប្រួលមកក្នុងចិត្តក្នុងរមតនាតុថា ការរង្វប់បំនុំសង្ខារ
 ទាំងពួង ការលេបនូវកិលេសទាំងពួង ការអស់ទៅនៃកល្យា សេចក្តី
 ទៀងយណាយ សេចក្តីលេតកល្យាគឺព្រះវិញ្ញាណា ព្រះវិញ្ញាណនេះ
 ជាទីស្ងប់ ព្រះវិញ្ញាណនេះ ជាបេសំប្រសើរ ។ ក៏ក្នុងនោះ បានបំភាន់ក្នុង
 បែស្សនា ដែលមានវិស្វកុណំ ជាពាក្យណ៍នោះហើយ វេទនាដែល
 ខ្ញុំការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បើមិនបានដល់នូវការអស់ទៅនៃ
 អាសវៈទេ ក៏គង់បានទៅតែគឺជាឧបបាតិកៈកំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រេក
 អចំពោះធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីរីករាយចំពោះធម៌នោះ ព្រោះអស់ទៅ
 នៃឧរហ្គតិយសំយោជនៈ ៥ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្នុងទីនោះ មិនត្រូវរៀប
 អំពីលោកនោះទេសំញាឡើយ ។ ម្ចាស់ក៏ក្នុងទាំងឡាយ ដូចមាយន្ទន៍ក្នុង

ឥស្សរសន្តោភសី វា តិណបុរិស្សបកេ វា មន្តិកាវុត្សោ
 វា យោតំ កវិទ្ធា សោ អបរេន សមយេន ទ្ធករាតិ
 ច យោតិ អក្កណវេធិ ច មហានោ ច កាយស្ស
 មណាលីតា ឯវេរេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុខស្ស ច
 មហានា ។ បេ ។ ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។
 សោ យនេវ តត្ថ យោតិ រូបកតំ វេទនាភតំ ។ បេ ។
 អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ ចតុត្ថម្យាហំ ភិក្ខុវេ
 ណានំ ជំស្សាយ អាសវានំ មយំ វនាមីតិ ឥតិ យន្តំ
 វុត្តំ ឥនមេតំ មជិព្វ វុត្តំ ។ អាតាសានញាយតនម្យាហំ
 ភិក្ខុវេ ណានំ ជំស្សាយ អាសវានំ មយំ វនាមីតិ
 ឥតិ ទោ បនេតំ វុត្តំ តិញ្ចេតំ មជិព្វ វុត្តំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សទ្ធសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កាមា មជិយសញ្ញានំ
 អត្តន្តិមា នាមត្តសញ្ញានំ អមនសិកាវា អនន្តោ អាតា-
 សោតំ អាតាសានញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។

កូនសំស្សរបស់ខ្លួនឆ្លង ធ្វើខ្ញុំត្រឡប់ប្រកបក្នុងរូបភាពបុរស ជាវិការខែ
 ស្មៅភ្នំ ក្នុងដុំដីស្លឹកភ្នំ លុះសម័យខាងក្រោយមក ខ្លួនឆ្លងនោះ បាញ់
 បានឆ្ងាយផង បាញ់ត្រង់ផង អាចចំលាយខ្លួនកាយដ៏ធំបានផង ហ្នឹង
 ណាម៉េញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ព្រោះលះបេន័ខ្លួនសុខផង ។ បេ ។
 បានដល់ចក្ខុផ្សាន ក៏យំរំនោះដែរ ។ រូប វេទនាណា ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចក្ខុផ្សាននោះ ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានសភាពមិនត្រឡប់
 អំពីលោកនោះមកវិញឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណាដែល
 គេថាគតពោលហើយថា គេថាគត ពោលខ្លួនការអស់ទៅខែភាសវៈ ព្រោះ
 អស្រ័យខ្លួនចក្ខុផ្សាន ពាក្យខ្លះ គេថាគតពោលហើយ ព្រោះអស្រ័យ
 ខ្លួនហេតុខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតពោលខ្លួនការអស់ទៅខែ
 ភាសវៈ ព្រោះអស្រ័យខ្លួនអាតាសានញាយតនផ្សាន ព្រោះហេតុនោះ
 ពាក្យដែលគេថាគតពោលហើយខ្លះ ពាក្យខ្លះគេថាគតពោលហើយ ព្រោះ
 អស្រ័យខ្លួនហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ
 ព្រោះកន្លងបេន័ខ្លួនបសញ្ញាឃើញប្រការទាំងពួង ព្រោះអស់បដិយសញ្ញា
 ហើយ ដែលធ្វើខ្ញុំកក្កដិចិត្តខ្លួនខ្លួនសញ្ញា ហើយដល់ខ្លួនវេទនាសា-
 នញាយតនផ្សាន ដោយការធ្វើខ្ញុំកក្កដិចិត្តថា វាភាសមិនមានទ័ប័ដុត ។

សោ យេនេវ តត្ថ ហោតិ វេទនាគតំ សញ្ញាគតំ
 សង្ខារគតំ វិញ្ញាណគតំ តេ ធម្មេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 រោគតោ គណ្ណតោ សល្យតោ អយតោ អាណនតោ
 បរតោ ចលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ សមុ-
 ចស្សតំ ។ សោ តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតិ សោ
 តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតា អមតាយ ជាតុយា
 ចិត្តំ ឧបសំហាតំ វតំ សន្តំ វតំ ចណីតំ យេនិទំ
 សត្វសង្ខារសមថោ សត្វចជិប្បជំនិស្សតោ គណ្ណក្ខយោ
 វិវាតោ និរោដោ និព្វានន្តំ ។ សោ តត្ថ វេតោ
 អាសវាទំ ទយំ ចាបុណាតិ នោ ចេ អាសវាទំ
 ទយំ ចាបុណាតិ នេនេវ ធម្មកតេន តាយ
 ធម្មនន្ទិយា បញ្ចន្ទំ ឱវត្តាភិយាទំ សំយោជនាទំ
 បរិក្ខយា ឱបចាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិច្ចាយំ
 អចារត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ សេ យ្យធាបិ
 កំក្ខុវេ វស្សសោ វ វស្សសន្តេវាសិ វ តិលាបុ-
 វិស្សបតោ វ មន្តិកាបុញ្ញ វ យោតំ កាវិច្ឆា

វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអាត្មាសា-
 នក្លាយនគរដ្ឋាននោះ ក៏ក្នុងនោះ ក៏វែមនឹងចារណារឿយៗដំបូង
 តាំងនោះជាដំបូងមិនទៀង ជាទុក្ខ ជាកោស ជានិរត ជាសា ជាសេចក្តី
 ប្រៀបប្រៀន ជាអាណា ជាបស់វេទ ជាបស់ទ្រុឌទ្រាយ ជាបស់
 សូន្យ ជាបស់អនត្ត ។ ក៏ក្នុងនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកលំនៅសិប ដោយ
 ធម៌តាំងនោះ លុះក៏ក្នុងនោះ បានញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកលំនៅសិប ដោយធម៌
 តាំងនោះហើយ ក៏ប្រមូលចិត្តទៅក្នុងអមតភាគ ការម្ខប់បង្កើនសង្ខារ
 តាំងក្នុង លរបង្កើនកិលេសតាំងក្នុង ការអស់ទៅនៃតណ្ហា សេចក្តី
 ឡើយណាយ សេចក្តីលេតតណ្ហាគឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាទី
 ស្ងប់ ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាបស់ប្រសើរ ។ ក៏ក្នុងនោះ បានបិទទៅក្នុងវិបស្សនា
 ដែលមានគ្រិលក្នុង ជាអារម្មណ៍នោះហើយ វែមនឹងលំនៅការអស់
 ទៅនៃអាសវៈតាំងឡាយ បើមិនបានដល់នូវការអស់ទៅ នៃអាសវៈទេ
 ក៏នឹងបានទៅកើតជាឧបបាតិកៈកំលើត ព្រោះសេចក្តីគ្រិលរាប់ពោះធម៌
 នោះ ព្រោះសេចក្តីគ្រិលរាប់ពោះធម៌នោះ ព្រោះអស់ទៅនៃឧត្តាភិយ-
 សំយោជនៈ ៥ ហើយ ទីនិរិទ្ធិព្វានក្នុងទីនោះ មិនត្រឡប់ពីលោក
 នោះមកវិញឡើយ ។ ម្ខាងក៏ក្នុងឡាយ ដូចខ្លាចង្កឹ ក្នុងសិស្សរបស់
 ខ្លាចង្កឹ ធ្វើនូវការប្រកបកុសលភាពបុរស ជាវិការនៃសេចក្តី ក្នុងដំបូងស្តីក្នុង

សោ អបរេន សមយេន ទ្ធករោតិ ច ហោតិ
អក្កុណវេជិ ច មហាតោ ច កាយស្ស បទាលិតា
ឯវរេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សទ្ធសោ រូបសញ្ញាធំ
សមតិក្កុមា បដិយសញ្ញាធំ អក្កុដ្ឋមា ចាទត្តសញ្ញាធំ
អមនសិកាវា អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសា-
នញ្ញាយតធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ យទេវ តត្ថ
ហោតិ វេទនាគតំ សញ្ញាគតំ ។ បេ ។ អនាវត្តិទន្តោ
តស្មា លោកា ។ អាកាសានញ្ញាយតធំ ឧប្បហិ
ភិក្ខុវេ ជិស្សយ អាសវំធំ ទយំ វនាមិទិ ឥតិ
យធំ វុត្តិ ឥនមេតំ បដិទ្ធុ វុត្តិ ។ វិញ្ញាណញ្ញាយ-
តធំ ឧប្បហិ ភិក្ខុវេ ជិស្សយ ។ បេ ។ អាកិញ្ញញ្ញាយ-
តធំ ឧប្បហិ ភិក្ខុវេ ជិស្សយ អាសវំធំ ទយំ វនាមិទិ
ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តិ តិញ្ញេតំ បដិទ្ធុ វុត្តិ ។ ឥន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សទ្ធសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតធំ សមតិក្កុម

លុះសម័យនាវិក្រាយមក ខ្លះច្នៃនោះបាញ់បានគ្រប់គ្រង បាញ់គ្រង
ផង អាចទំលាយខ្លះកាយដំបំផង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិទ្ធុរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ព្រោះអស់បដិយ-
សញ្ញាហើយ ដែលធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនាទក្កសញ្ញា ហើយផលនូវកាកា-
សានញ្ញាយកន្លងរួច ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា កាកាសមិនមានទីបំផុត
ផ្ទះ ។ វេទនា សញ្ញាណ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាកាសានញ្ញាយ-
កន្លងនោះ ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានសភាពមិនបានត្រឡប់ពីលោក
នោះមកវិញឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណា ដែលកថាគត
ពោលថា គថាគតពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យ
នូវកាកាសានញ្ញាយកន្លងរួច ពាក្យនេះ គថាគតពោលហើយ ព្រោះ
អស្រ័យនូវហេតុនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអស្រ័យនូវវិញ្ញាណ-
ញ្ញាយកន្លងរួច ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតពោលនូវការអស់
ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យនូវកាកិញ្ញញ្ញាយកន្លងរួច ព្រោះហេតុ
នោះ ពាក្យដែលគថាគតពោលហើយនេះ ពាក្យនេះគថាគតពោលហើយ
ព្រោះអស្រ័យនូវហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាស-
នានេះ ព្រោះកន្លងបដិទ្ធុវិញ្ញាណញ្ញាយកន្លងរួច ដោយប្រការទាំងពួង

ធនុំ កំភ្លឺតិ អាភិញ្ញាណយន្តំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ សោ យនេវ ភក្ក ហោតិ វេទនាគតំ
 សញ្ញាគតំ សង្ខារគតំ វិញ្ញាណគតំ តេ ធម្ម
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ណតោ សល្លតោ
 អយតោ អាពាធតោ បារោ បលោកតោ សុញ្ញតោ
 អនត្តតោ សមទុបស្សតំ ។ សោ តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ
 បតិដ្ឋាបេតិ សោ តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេត្វា
 អមតាយ ធាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហារតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ
 បណីតំ យនិទំ សត្វសង្ខារសមដោ សត្វបដិច្ចដិ-
 ទិស្សតោ គណ្ណកូយោ វិវាតោ ទំរោតោ ទិញ្ញាទិដ្ឋិ ។
 សោ ភក្ក ធម៌តោ អាសវាទំ ទយំ ចាបុណាតិ យោ
 ចេ អាសវាទំ ទយំ ចាបុណាតិ តេនេវ ធម្មរាគេន
 តាយ ធម្មទន្ធិយា បញ្ចុដ្ឋំ ឱរម្ពាតិយាទំ សញ្ញា-
 ជនាទំ បរិក្ខុយា ឱបចាតិកោ ហោតិ ភក្កិ
 បរិចេញយំ អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ សេយ្យ-
 ចាមិ ភិក្ខុវេ វស្សសោ ទិ វស្សសន្តោសំ វា

ហើយដល់ខ្ញុំភាគិញ្ញាណយន្តជ្រាប ដោយការប្រើក្នុងចិត្តថា វិក្កិតចក្ខុ
 មិនមានដូច្នោះ ។ វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណណា ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងភាគិញ្ញាណយន្តជ្រាបនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏វែមនិពិចារណាយើញ្ញាត
 ធម៌ទាំងនោះជាបេសម័នទៀត ជាទុក្ខ ជារោគ ជំពក ជាស
 ជាគ្រឿងប្រឡោះ ជាភពាត ជាបេសវិទ ជាបេសទ្រិធាត្រាម
 ជាបេសសូត្រ ជាបេសអនត្ត ។ ភិក្ខុនោះ ញាតិចិត្តឱ្យដកលំនៅសិប
 ដោយធម៌ទាំងនោះ លុះភិក្ខុនោះ ញាតិចិត្តឱ្យដកលំនៅសិបដោយធម៌
 ទាំងនោះហើយ ក៏ប្រមូលចិត្តទៅក្នុងអមតតតុថា ការម្សប់បន្តិទ្រសង្ខារ
 ទាំងឡាយ លះបន់ខ្ញុំតិលេសទាំងឡាយ ការអស់ទៅនៃកល្យាណ សេចក្តីឡើយ
 ណាយ សេចក្តីរលត់កល្យាណគឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននេះ ជាទីស្ងប់
 ព្រះនិព្វាននេះ ជាបេសប្រសើរ ។ ភិក្ខុនោះ បានបិតនៅក្នុងវិបស្សនា
 ដែលមានវិស្សក្ខណ៍ជាប្រាណ ហើយវែមនិពិចារណាអស់ទៅនៃ
 ភស្តុទាំងឡាយ បើមិនបានដល់ខ្ញុំការអស់ទៅនៃភស្តុទាំងនោះ ក៏គង់
 បានទៅកើតជាឧបចាតិកៈកំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រេកអរចំពោះធម៌នោះ
 ព្រោះសេចក្តីរីករាយចំពោះធម៌នោះ ព្រោះអស់ទៅនៃទុក្ខតិយសំយោ-
 ជនៈ ។ ហើយមិនបរិចេញទុក្ខទាំងនោះ មិនត្រឡប់អំពីលោកនោះបកវិញ
 ឡើយ ។ ព្រោះភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចខ្លះចិត្ត កូនសិស្សរបស់ខ្លះចិត្ត

តំណាងបុរិស្សបុរោ វា មត្តិកាបុរោ វា យោគំ កាត្វា
 សោ អចរោ សមយេន ទូរោចាតិ ច យោតិ
 អក្កុណវេធ ច មហោតោ ច កាយស្ស បដាលិតា
 វិវាមវ ទោ ភិក្កុវេ ភិក្កុ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតំ សមតិក្កុឬ ទត្តិ កិក្កិកំ អាគិក្កញ្ញាយតំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ សោ យេវេ ភត្ត យោតិ
 វេទនាភតំ សញ្ញាភតំ សង្ខារភតំ វិញ្ញាណភតំ តេ
 ធម្មេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ គណ្ណតោ សល្យតោ
 អយតោ អាណនតោ បរតោ បលោកតោ សុញ្ញតោ
 អនត្តតោ សមុបស្សតិ ។ សោ តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ
 បតិដ្ឋាបេតិ សោ តេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេត្វា
 អមតាយ ធាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហារតិ វតំ សន្តិ
 វតំ បណ្ឌិតំ យទិទំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វបដិប្បដិ-
 ទំស្សត្តោ គណ្ណត្តយោ វិវាតោ ទំរោចោ ទំព្វាទន្តំ ។
 សោ ភត្ត វិវាតោ អាសវាទំ ទយំ មាបុណានិ

ធ្វើឲ្យការប្រសប់ក្នុងបុរោ វា វិការវេស្សេក្កិ ក្នុងដំណើរក្កិ លុះ
 សម័យភាវៈក្រាយមក ខ្លះច្រើនច្រើនច្រើន បាញ់ត្រង់ផង
 អាចទំលាយខ្លះកាយដ៏ធំផង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ក៏ចាំប្រយ
 ក៏ក្ក ព្រោះកន្លងបន្តិចវិញ្ញាណញ្ញាយតនដ្ឋាន ដោយប្រការចាំប្រយ
 ហើយដល់ឲ្យកាត់កញ្ញាយតនដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វត្ថុតិចតួច
 មិនមានដូច្នោះ យ៉ាងនោះវេរ វ វេរនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ
 ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាត់កញ្ញាយតនដ្ឋាននោះ ក៏ក្កនោះ ក៏វេរដ
 តំចារណាឃើញឲ្យធម៌តិចតួចនោះថាជាបស្សនៈច្រើន ជាទុក្ខ ជាពក
 ជាពក ជាសរ ជាត្រឡប់ច្រឡំ ជាអាពាធ ជាបស្សនៈវិ
 ជាបស្សនៈច្រឡប់ ជាបស្សនៈស្មុគ្រ ជាបស្សនៈអនត្ត ។ ក៏ក្កនោះ ញ៉ាំង
 ចិត្តឲ្យដក់លំនៅសីមាដោយធម៌ចាំប្រយ លុះក៏ក្កនោះ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យដក់លំ
 នៅសីមា ដោយធម៌ចាំប្រយហើយ ក៏ប្រមូលចិត្តទៅក្នុងអបកតាថា
 ការម្លប់ម្លូវសង្ខារចាំប្រយ ការលេបន់ឲ្យគិលេសចាំប្រយ ការអស់
 ទៅនៃកណ្តា សេចក្តីឡើយណាយ សេចក្តីលក់កណ្តាគឺព្រះនិព្វាន
 ណា ព្រះនិព្វានខ្ពុះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វានខ្ពុះ ជាបស្សនៈប្រសើរ ។
 ក៏ក្កនោះ បានបំភាន់ក្នុងវិបស្សនា ដែលមានត្រៃលក្ខណ៍ ជា
 ការប្រណីនោះហើយ វេរដដល់ឲ្យការអស់ទៅ នៃកសវៈចាំប្រយ

បណ្ណសម-មហានិទ្ទេ

នោ ទេ អាសវាធំ ទយំ បាបុណាតិ ភេនេវ
 ធម្មភកេន កាយ ធម្មនង្គិយោ មញ្ញង្គំ ឱវម្ហាតិយោធំ
 សំយោជនាធំ បរិក្ខុយោ ឱបទាតិកោ ហោតិ
 ភក្ខុ បវិទំព្វាយី អនាវត្តំនង្គោ ភស្មា លោកា ។
 អាភិញ្ញាយតទម្បហំ ភិក្ខុវេ ជិស្សាយ អាស-
 វាធំ ទយំ វនាមីតិ ឥតិ យង្គំ វុត្តំ ឥនមេតិ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ យាវតា សញ្ញា-
 សមាថត្តំ តាវតា សញ្ញាបដិវេនា ។ យេនិ ច
 ទោ ឥមាធំ ភិក្ខុវេ ជិស្សាយ ទ្វេ អាយតនាធំ
 នេវសញ្ញាជាសញ្ញាយតទសមាថត្តំ ច សញ្ញាវេន-
 យេតនិកេនា ច ឈាយីហេតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ
 សមាថត្តំកុសលេហិ សមាថត្តំវុដ្ឋានកុសលេហិ
 សមាថដ្ឋិត្វា វុដ្ឋហិត្វា សម្មនក្កាតញ្ញាធិតិ វនាមីតិ ។

បណ្ណសម មហានិទ្ទេ

បើមិនបានដល់នូវការអស់ទៅនៃអសវៈទេ ក៏គង់បានទៅកើតជាឧបបា-
 តិកៈតំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រេកអរចំពោះធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីរីករាយ
 ចំពោះធម៌នោះ ព្រោះអស់ទៅ នៃឧបេក្កិយសំយោជនៈ ៥ ហើយនឹង
 បរិនិព្វានក្នុងទីនោះ មិនត្រូវបំរើពីលោកនោះមកវិញឡើយ ។ ព្រល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណា ដែលគេថាគនៈពាលហើយថា គេថាគ
 ពោលនូវការអស់ទៅនៃអសវៈ ព្រោះអស្រ័យនូវភិក្ខុញ្ញាយតទ-
 ម្បន ពាក្យនេះថាគនៈពាលហើយ ព្រោះអស្រ័យនូវហេតុនេះឯង ។
 ព្រលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាសមាថត្តំ មាននៅដកបណ សញ្ញាបដិវេនៈ
 ក៏មាននៅដកបរោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ព្រលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អ្នកមានឈាន ព្រោះអស្រ័យនូវអាយតនៈទាំងពីរណា គឺទៅសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតទសមាថត្តិ ១ សញ្ញាវេនយេតនិកេន ១ ព្រលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គេថាគនៈពាលនូវអាយតនៈទាំងនេះថា ភិក្ខុដែលមានឈាន ល្អាសវិ
 ក្នុងការចូលកាន់សមាថត្តិ ល្អាសវិក្នុងការចេញចាកសមាថត្តិ គួរពោល
 ថា ចូលចេញដោយប្រៃស ។

(៣៧) ឯកំ សមយំ អាយស្សា អាណន្ទោ
 កោសម្មិយំ វិហរតិ យោសិតារមេ ។ តត្រិ ទោ
 អាយស្សា អាណន្ទោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ
 ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្សកោ
 អាណន្តស្ស បទ្ធស្សាសុំ ។ អាយស្សា អាណន្ទោ
 ឯតទរោច អច្ឆរិយំ អាវុសោ អត្តតំ អាវុសោ យាវត្ថំ
 តេជ កកវតា ជាទតា បស្សតា អរហតា សម្មា-
 សម្ពុទ្ធន ឱកាសាធិកមោ អនុត្តរោ សត្តានំ
 វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវំ សមតិក្កំមាយ ទុក្ខនោ-
 មនស្សានំ អន្តង្គំមាយ ញាយស្ស អធិកមាយ
 ធិព្វានស្ស សច្ចិកិរិយាយ តទេវ ធាម ចក្កំ
 កវិស្សតិ តេ រូទា តញាយតនំ លោ បដិសំវេទិស្សតិ
 តទេវ ធាម សោតំ កវិស្សតិ តេ សន្ទា តញាយតនំ
 លោ បដិសំវេទិស្សតិ តទេវ ធាម យានំ កវិស្សតិ
 តេ កម្មា តញាយតនំ លោ បដិសំវេទិស្សតិ

(៣៧) សម័យប្បយ ព្រះកោនន្តដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងវិហារ-
 សំគារម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះកោនន្តដ៏មានអាយុ
 មានថវេរវាចន៍គិតុំចាំនិទ្យាយថា ប្បាលភវុសោភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ។
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ទទួលតបព្រះកោនន្តដ៏មានអាយុថា កុណាភវុសោ ។
 ព្រះកោនន្តដ៏មានអាយុ មានថវេរវាចន៍ថា ប្បាលភវុសោចាំនិទ្យាយ
 អស្ចារ្យណាស់ ប្បាលភវុសោចាំនិទ្យាយ ចំវៀកណាស់ ព្រោះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ព្រមច្បាស់ បើឮច្បាស់
 ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងខ្ញុំការបានខ្ញុំឲ្យកាស ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធ ដើម្បី
 កន្លងបដិវិសេចក្តីសោកនិវិទ្ធិក្ស័យ ដើម្បីរលត់ទុក្ខនឹងរោមនស្ស
 ដើម្បីបានខ្ញុំព្រះនិព្វាន ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ខ្ញុំព្រះនិព្វាន រលស់
 សត្វចាំនិទ្យាយ (ការបានខ្ញុំឲ្យកាសនោះគឺ) ចក្ខុប្បសាទនោះ ក៏មាន
 រូបចាំនិទ្យាយនោះ មតកាន់វិនិច្ឆ័យ វិគមិនទទួលដឹងចំពោះប្រាយកនៈ
 នោះ ១ សោកប្បសាទ ក៏មាន សម្បត្តិចាំនិទ្យាយនោះក៏មក វិគមិន
 ទទួលដឹងចំពោះសម្បាយកនៈនោះ ១ យានប្បសាទនោះ ក៏មាន
 សំឡេងចាំនិទ្យាយនោះ ក៏មក វិគមិនទទួលដឹងចំពោះកន្ទាយកនៈនោះ ១

បណ្ណសាលា មហាវិទ្យា

សា ច ជាម ដំបូង កវីស្សតិ តេ រសា តត្តាយតង់
 លោ បដិសំវេទិស្សតិ រសា ច ជាម កាយោ កវីស្សតិ
 តេ ដោជ្ជត្តា តត្តាយតង់ លោ បដិសំវេទិស្សតិ ។
 ឃី វុត្តេ អាយស្មា ឧបាយិ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ
 ឯតនភេច សត្តិមេវ នុ ទោ អារុសោ អាទន្ត
 តតាយតង់ លោ បដិសំវេទិតិ ឧបាយិ អសត្តិ ។
 សត្តិមេវ ទោ អារុសោ តតាយតង់ បដិសំវេទិតិ
 លោ អសត្តិ ។ ក៏សត្តិ បធារុសោ តតាយតង់
 លោ បដិសំវេទិតិ ។

ឥធារុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ រូបសញ្ញា ឯ សមត្តិកា
 បដិយសញ្ញា ឯ អត្តន្តិកា ធានត្តសញ្ញា ឯ អមលសិកា
 អនន្តោ អកាសោតិ អកាសានត្តាយតង់ ឧបស-
 ម្មជ្ជ វិហារតិ ។ ឃីសត្តិមិ ទោ អារុសោ តតាយតង់
 លោ បដិសំវេទិតិ ។ បុន ចថវិ អារុសោ ភិក្ខុ

បណ្ណសាលា មហាវិទ្យា

ដំបូងសាលានោះ ក៏មាន សេចក្តីឡាយនោះ ក៏មក តែមិនទទួល
 ជីវិតពោះវាយកន្លះនោះទេ កាយប្បសាទនោះ ក៏មាន សម្មស្ស
 ចាំឡាយ ក៏មក តែមិនទទួលជីវិតពោះវាយកន្លះនោះទេ ។
 កាលដែលមានន្ទដ៏មានអាយុ មានថវិកាចាយរំលែងហើយ ព្រះទាយ
 ដ៏មានអាយុ បានសួរព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នោះថា អើអារុសោមាន
 ចុះដែលមិនទទួលជីវិតពោះវាយកន្លះនោះ តើមានសញ្ញាទេ ឬក៏មិន
 មានសញ្ញា ។ ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុតបថា បុគ្គលដែលទទួលជីវិត
 ចំពោះកាយកន្លះនោះ សុទ្ធតែជាអ្នកមានសញ្ញា មិនមែនជាមិនមាន
 សញ្ញាទេ ។ ព្រះទាយដ៏មានអាយុសួរទៀតថា ម្ចាស់អារុសោ ចុះបុគ្គល
 មានសញ្ញាបែបណាទៅ ទើបមិនទទួលជីវិតពោះវាយកន្លះនោះ ។

ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុតបថា ម្ចាស់អារុសោ ភិក្ខុក្នុងសាលានេះ
 ព្រោះកន្លងបង្អស់បុគ្គល ព្រោះប្រយោជន៍បដិយសញ្ញា ព្រោះមិនបាន
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តទូរមានក្នុងសញ្ញា ដោយប្រការចាំឡាយ ក៏បានដល់ទូរ
 កាកសារនាយកន្លះដូច្នោះ ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា កាកសមិនមាន
 ទីបំផុត ។ ម្ចាស់អារុសោ ភិក្ខុមានសញ្ញាយ៉ាងនេះហើយ តែនឹងមិនទទួល
 ជីវិតពោះវាយកន្លះនោះ ។ ម្ចាស់អារុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ

សត្វសោ អាណាសាណញ្ញាយតនំ សមត្តក្កុដ្ឋ អនន្តំ
 វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ឧបសម្មន្តំ វិហារតំ ។
 ឯវសញ្ញិបិ ទោ អាវុសោ តនាយតនំ លោ បដិសំវេ-
 រេនេតំ ។ បុណ ធមវំ អាវុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមត្តក្កុដ្ឋ ធម្មំ កំភ្លឺតិ
 អាភិក្ខុញ្ញាយតនំ ឧបសម្មន្តំ វិហារតំ ។ ឯវសញ្ញិបិ
 ទោ អាវុសោ តនាយតនំ លោ បដិសំវេនេតំ ។

ឯកមិទាហំ អាវុសោ សមយំ សាគេតេ វិហារមិ
 អញ្ញនេវេ មិគនាយេ ។ អដទោ អាវុសោ ជដិល-
 កាតិកា(១) ភិក្ខុនិ យេនាហំ តេនុបសន្តមិ ឧប-
 សន្តមិទ្ធា មំ អភិវាទេន្ទា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ បិតា ទោ អាវុសោ ជដិលកាតិកា
 ភិក្ខុនិ មំ ឯកនេវេច យាយំ កន្តេ អាណន្ត
 សមាជំ ធន ចាភិទតោ ធន ចាបទតោ ធន
 សសដ្ឋានំក្កុយេវាវិកេតោ វិមុត្តតា បិតោ បិតតា

១ ទ. ជិណ្ឌ កហយា ។ ម. ជិណ្ឌាសិកា ។ អន្តកថាយុ ជិណ្ឌកហយា
 ជិណ្ឌហេតុសិទិកំ វុត្តំ ។

ព្រោះកន្លងបន្តិចវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយប្រការចាំបំប៉ន ក៏
 បានដល់វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ
 មិនមានទីបំផុត ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុមានសញ្ញាយាងនេះឯង
 តែងមិនទទួលជីវិតពោះអាយតនៈនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបន្តិចវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយប្រការចាំបំប៉ន
 ក៏បានដល់វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ
 ក៏មានទីបំផុត ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុមានសញ្ញាយាងនេះឯង តែងមិន
 ទទួលជីវិតពោះអាយតនៈនោះ ។

ម្ចាស់អាវុសោ សម័យមួយ ខ្ញុំនៅក្នុងអញ្ញនេវេ (វិញ្ញាណញ្ញាណ)
 ជាទីឱ្យអភ័យដល់មិត្ត ជិតស្រីសាគេត ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រាវនោះ
 នាងភិក្ខុនិ ជាបងប្អូននឹងជីវិត បានចូលមកក្នុង លុះចូលមកដល់
 ហើយ ថ្វាយបង្គំខ្ញុំ ហើយបិតនៅក្នុងទីជម្រកសមគួរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 លុះភិក្ខុនិ ជាបងប្អូននឹងជីវិត បិតនៅក្នុងទីជម្រកសមគួរហើយ បាន
 សួរខ្ញុំដូច្នោះថា បរិក្ខិតព្រះគោនុដ៏ចំរើន សមាធិវេលវេលាពោរទៅ
 (ដោយអំណាចពតៈ) លែងដំបំទៅ (ដោយអំណាចពោសៈ)
 លែងសន្តត្តសន្តិទេហមយាត់ទូកិលេសដោយព្យាយាម (ទៀតហើយ)
 ជាសមាធិឈ្មោះថា តាំងទៅហើយ ព្រោះផុតស្រឡះចាកកិលេស

បញ្ញាសាម មហាវគ្គ

សន្តុសំតោ សន្តុសំតត្តា ទោ បរិតស្សតិ អយំ
 កន្តោ អាទន្ត សមាជំ កីដលោ វុត្តា កតវតាតិ ។
 ឯវិ វុត្តោ តាហំ(១) អាវុសោ ដដិលភាតិកំ កិក្ខុដិ
 ឯតទរោចំ យាយំ ភតិចំ សមាជំ ន ចាតិទតោ
 ន ចាបទតោ ន សសម្ពាទិក្ខុយ្យវិភវតោ វិមុត្តន្តា
 បំតោ បំតត្តា សន្តុសំតោ សន្តុសំតត្តា ទោ
 បរិតស្សតិ អយំ ភតិចំ សមាជំ អញ្ញាដលោ វុត្តោ
 កតវតាតិ ។ ឯវិសញ្ញិប ទោ អាវុសោ តទាយតិ
 ទោ បដិសំវេទតិកំ ។

(៣៨) អដទោ ទេ លោកាយតិកោ ព្រាហ្មណៈ
 យេន កតវំ តេទុបសន្តិបិសុ ទុបសន្តិមិត្តា
 កតវតា សន្តិ សម្មោទិសុ សម្មោទជិយំ កតំ
 សារណំយំ វិតិសារេត្តា ឯត្តមន្តំ ឯសិទិសុ ។

១ ៤. អថ ។ ម. លោហំ ។

បញ្ញាសាម មហាវគ្គ

ជាសមាជិកឈ្មោះថាត្រៃតម្រៃតោនិទៅ ជាសមាជិកឈ្មោះថាបិណ្ឌកំស្កុត
 ព្រោះត្រៃតម្រៃ បពិត្រព្រះរាជខ្នងដំបើម តើសមាជិកនេះ ព្រះដំបោន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានអ្វីជាដល ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលកំភូមិខោះ
 ស្នូយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំក៏បានឆ្លើយតបទិវនាទិកិក្ខុនិ ជាបទប្បទនិវដិដល
 នោះថា ម្ចាស់នាង សមាជិ ដែលលែងទៅទៅ (ដោយអំណាចក្រះ)
 លែងទិវទៅ (ដោយអំណាចពោសៈ) លែងសន្តតំសន្តិម ហាមឃាត់
 ច្បតិលេសដោយព្យាយាម (ទៀតហើយ) ជាសមាជិកឈ្មោះថា តំដិទៅ
 ព្រោះផុតស្រឡះចាកតិលេស ជាសមាជិកឈ្មោះថាត្រៃតម្រៃ ព្រោះតាំង
 នៅ ជាសមាជិកឈ្មោះថា បិណ្ឌកំស្កុត ព្រោះសេចក្តីត្រៃតម្រៃ ម្ចាស់នាង
 សមាជិកនេះ ព្រះដំបោនព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានអហត្ត ជាដល ។
 ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលមានសញ្ញាយ៉ាងនេះឯង តែទិមិនទូលដិវិចារ
 កាយកន្លោះ ។

(៣៨) ត្រាខ្លះឯង ព្រាហ្មណ៍តំទាត់ ជាអ្នកចេះស្តាប់ខ្ញុំក៏ប្តី
 លោកាយនេះ បានចូលទៅគាល់ព្រះដំបោនព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ពោលតាមក្បួនតំដំបូយទិវិព្រះដំបោនព្រះភាគ លុះបន្ទាប់តាមដែល
 គួរតែឈរ ទិវិពាក្យដែលគួរលើក្បួនហើយ អំណុយក្នុងទិវិសប្បក្ខ ។

ឯកមន្តំ ជំសំឆ្មា ខោ តេ ព្រាហ្មណា កករម្តំ
 ឯតទេវតំ បូរណោ កោ កោតម កស្សបោ
 សត្វញ្ញ សត្វទស្សវី អបរិសេសញ្ញាណទស្សនំ
 មដំជាធាតុ ធរតោ ច មេ តំដ្ឋតោ ច មេ
 សុត្តស្ស ច ជាតស្ស ច សតតំ សមិតំ ញ្ញាណ-
 ទស្សនំ មទ្ធមដ្ឋិតតំ ។ សោ វរាមាហ អហំ
 អនន្តេ ញ្ញាណេ អនន្តំ លោកំ^(១) ជាតំ មស្សំ
 វិហារមិតំ ។ អយម្យំ ហំ កោ កោតម ជំក្កន្តោ
 ធាជបុត្តោ សត្វញ្ញ សត្វទស្សវី អបរិសេសញ្ញាណ-
 ទស្សនំ មដំជាធាតុ ធរតោ ច មេ តំដ្ឋតោ ច មេ
 សុត្តស្ស ច ជាតស្ស ច សតតំ សមិតំ ញ្ញាណ-
 ទស្សនំ មទ្ធមដ្ឋិតតំ ។ សោ វរាមាហ អហំ អនន្តេ
 ញ្ញាណេ អនន្តំ លោកំ ជាតំ មស្សំ វិហារមិតំ ។
 វមេសំ កោ កោតម ឧត្តំ ញ្ញាណវាធានំ ឧត្តំ
 អញ្ញមញ្ញំ វិមទ្ធនិកវាធានំ កោ សទ្ធិ កោ មុសាតិ ។

១. អន្តរំ លោកំ ។

លុះត្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សប្បាយ បានក្រាបទូល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិត្រិព្រះភាគបដិច្ចវេន ត្រឡោះ
 បូរណកស្សប ជាអ្នកដឹងនូវហេតុទាំងពួង ឃើញនូវហេតុទាំងពួង
 តែងប្តេជ្ញាខ្ញុំការដឹង ការឃើញ មិនមានសេសសល់ថា កាលអញ
 ដើរក្តី ឈរក្តី កាលអញដេកក្តី ភ្ញាក់ឡើងក្តី ការដឹង ទាំងការឃើញ
 (នូវហេតុទាំងពួង) តែងដកលំនៅសិបំ សព្វពេលវេលា ជាទិវានុរ ។
 បូរណកស្សបនោះ ទិយាយ យ៉ាងនេះថា អញតែងដឹង តែងឃើញ
 នូវហេតុ ដែលមិនមានចិបដុត ដោយសារញ្ញាណមិនមានចិបដុត ។
 បតិត្រិព្រះភាគបដិច្ចវេន សូម្បីត្រឡោះទិវានុរនោះ ក៏ជាអ្នក
 ដឹងនូវហេតុទាំងពួង ឃើញនូវហេតុទាំងពួងដែរ តែងប្តេជ្ញាខ្ញុំការដឹង
 ការឃើញ មិនមានសេសសល់ថា កាលអញដើរក្តី ឈរក្តី អញដេកក្តី
 ភ្ញាក់ឡើងក្តី ការដឹង ការឃើញ (នូវហេតុទាំងពួង) តែងដកលំ
 នៅសិបំ សព្វពេលវេលា ជាទិវានុរ ។ ទិវានុរនោះ ទិយាយ
 យ៉ាងនេះថា អញតែងដឹង តែងឃើញនូវហេតុ ដែលមិនមានចិបដុត
 ដោយសារញ្ញាណ មិនមានចិបដុត ។ បតិត្រិព្រះភាគបដិច្ចវេន
 បណ្តាញ្ញាណវាទៈទាំងពីរ ទាំងបច្ចេកវិទៈ ទៅវិញទៅមកទាំងពីរនេះ
 តើវិទៈណាពិត វិទៈណាកុហក ។

អស់ ព្រាហ្មណ៍ តំរូវតែ រំលែក ទុក្ខ
 ញាណវាចា ទុក្ខ អញ្ញមញ្ញ វិបត្តិករវាចា កោ
 សត្ថំ កោ មុសា ទុក្ខំ វេ ព្រាហ្មណ៍ ទេសេស្សមិ តំ
 សុណាម សាទុកំ មនសិករោម ភាសិស្សមិ ។
 ឯវំ កោតិ ទោ តេ ព្រាហ្មណ៍ ភកវតោ បទ្បស្សសុំ ។
 ភកវា ឯតទេវេ ធម្មេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណ៍ ចត្តាភេ
 បុរិសា ចតុត្ថសា វិចា បុរិសកតិយា ច ជវេ(១)
 សមញ្ញកតា បរមេន ច បទីតិហារេន ឯវុរមេន
 ជវេន សមញ្ញកតា អស្សុ សេយ្យថាមិ ធាម
 ទន្ធខ្មោ ទន្ធខ្មោ សិក្ខិតោ កតហន្តោ កតុ-
 ចាសោ លហុកេន អសទេន អប្បកសិវេន តិវិយំ
 តាលញ្ញតិ អតិចារេយ្យ ឯវុរមេន ច បទីតិហារេន
 សេយ្យថាមិ ធាម បុរិសា សុត្តា បទ្បស្ស សុត្តោ
 អដ បុរិសាយ ទិសាយ វិចោ បុរិសា ឯវុ វេយ្យ
 អដ កមទេន លោកស្ស អត្ថំ ចាបុណិស្សមិ តំ

១ ខ. បរាយ ភតិយា ច ជវេ ច ។ ម. បរមេន ជវេ ច ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តាំងឡាយ ក្រោយកុំស្អប់ត្រង់ពាក្យថា បណ្ណា
 ញាណវាចា តាំងពី ទីនិវបច្ចនិកព្វះ ទៅវិញទៅមកតាំងពីរនេះ តើព្វះ
 ណាពិត ព្វះណាពិត ដូច្នោះ ចូរផ្ដោតទុកទៅចុះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 តាំងឡាយ គេថាអតន័យសំដែងដល់អ្នកតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់ធម៌នោះសិន ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អ គេថាអតន័យសំដែង ។
 ព្រាហ្មណ៍ តាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តាំងឡាយ
 ដូចបុរស៤ នាក់ ឈរនៅក្នុងទិសតាំង៤ ដែលបរិច្ចារិយដោយដំណើរ
 របស់បុរស៧ ដោយសន្តិវេន ដោយដំហានដើរដំរើស្រីក្រវិលនឹងដើរ
 ដំរើស្រីក្រវិលដោយសន្តិវេន មានសភាពយ៉ាងនេះឯង (ក្នុងបុរសម្នាក់ៗ
 សុទ្ធតែដំរើស្រីក្រវិល) ដោយដំហានដើរ (ដែលគេចង់ដើរឆ្លងចក្កកុំឱ្យ
 ដោយចាប់រើសបាន) មានសភាពដូចជាខ្លាចំផ្លូវដែលខ្លាចំផ្លូវ បាន
 សិក្សាចុះហើយ មានដៃស្ងួតហើយ ភ្ជាប់ចូលចំណោមហើយ
 ក៏យកព្រួញដ៏ស្រាល បាញ់ស្រែមាលដើមឆ្នោត ត្រង់ពាក់កណ្តាល
 ដើម ដោយមិនលំបាកដូច្នោះឯង មានក្នុងដួងដួងសម្រុចទិសខាង
 កើត ទិសបុគ្គលិកខាងលិច គ្រានោះ បុរសដែលឈរ ក្នុងទិស
 ខាងកើត និយាយយ៉ាងនេះថា អញនឹងដើរទៅឱ្យដល់ចំបំផុតនៃលោក

សោ អញ្ញត្រៃ អសំតទាយិកសាយំតា អញ្ញត្រៃ
 ឧត្តារប្បស្សន្តវក្កា អញ្ញត្រៃ ចំន្តាភិលមមឃ្យដំរិពា-
 ធនា វស្សសតាយុកោ វស្សសតដីវី វស្សសតំ
 កត្តា អប្បត្តា វ លោកស្ស អន្តមន្តា កាលំ
 ករយ្យ អថ បដិទាយ ធិសាយ ។ មេ ។ អថ
 ធីត្តណាយ ធិសាយ មិទោ បុរិសា ឯវំ វធម្យ
 អមា តមរណ លោកស្ស អន្តំ ចាបុណ្ណស្សមិក
 សោ អញ្ញត្រៃ អសំតទាយិកសាយំតា អញ្ញត្រៃ
 ឧត្តារប្បស្សន្តវក្កា អញ្ញត្រៃ ចំន្តាភិលមមឃ្យដំរិពា-
 ធនា វស្សសតាយុកោ វស្សសតដីវី វស្សសតំ កត្តា
 អប្បត្តា វ លោកស្ស អន្តមន្តា កាលំ ករយ្យ តំ
 កិស្ស ហេតុ ចាហំ ព្រាហ្មណា ឯវុទាយ សំទ្ធា-
 ចំកាយ លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ធិដ្ឋយ្យំ
 បត្តេយ្យន្តំ វធាមិ ធន ចាហំ ព្រាហ្មណា អប្បត្តា វ
 លោកស្ស អន្តំ ធីត្តស្ស អន្តកិរិយំ វធាមិ ។

បុរសោនា មានកាយ១០០០ ឆ្នាំ សេវេវា ១០០០ ឆ្នាំ កិរិយេវា ១០០០
 ឆ្នាំ (មិនឈប់) រឿវលេវិកស្សិ ចំពាស្សិ លិទ្ធកុក្កាហារ រឿវ
 លេវិកស្សិ ធ្វើច្បាប់បស្សន្ត រឿវលេវិកស្សិ ផេកនិកាយោនាបន្តិទ្ធ
 សេចក្តីឡើយហតំចេញ ក៏មិនបានដល់ដូចបំណងឡើយ ហើយធ្វើ
 មរណកាល ក្នុងចំណោមនោះ វិនិច្ឆ័យ ចំណែកបុរសដែលឈរក្នុងចំណោម
 ខាងលិច ។ មេ ។ ចំណែក បុរសដែលឈរ ក្នុងចំណោមខាងឆ្វេង ក៏
 និយាយយ៉ាងនេះថា អញ្ញត្រៃដើរទៅទ្រង់ដល់ដុតវិនិច្ឆ័យ បុរសនោះ
 មានកាយ១០០០ ឆ្នាំ សេវេវា ១០០០ ឆ្នាំ កិរិយេវា ១០០០ ឆ្នាំ (មិនឈប់)
 រឿវលេវិកស្សិ ចំពាស្សិ លិទ្ធកុក្កាហារ រឿវលេវិកស្សិ ធ្វើច្បាប់បស្សន្ត
 រឿវលេវិកស្សិ ផេកនិកាយោនាបន្តិទ្ធ សេចក្តីឡើយហតំចេញ
 ក៏មិនបានដល់ដូចបំណងឡើយ ហើយធ្វើមរណកាល ក្នុងចំណោមនោះ ។
 វិនិច្ឆ័យ មិទោ ព្រាហ្មណ៍ ចំណែក បុគ្គលត្រូវដឹង ត្រូវឃើញ ត្រូវ
 ទៅដល់បាន ដោយសារសន្តិដឹង មានសក្តានុបក្សិ ទៅឡើយ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ចំណែកខ្លះ ឯគេចាត់ មិនភ្ជាប់ពេលអំពីដំណើរសត្វ
 ដែលមិនបានដល់ដូចបំណងវិនិច្ឆ័យ ហើយ (ថា) ធ្វើទ្រង់ដល់ដុត
 វិនិច្ឆ័យ ។

ចល័តសព មហានិក្ខ

ចតុរម ព្រាហ្មណា កាមតុណា អរិយស្ស
 វិជយេ លោកោតិ វុទ្ធន្តិ ។ កតមេ បព្វ ។
 ចក្កវិញ្ញយ្យា រូបា ឥដ្ឋា កត្តា មតាថា បិយរូបា
 កាមមសញ្ញិតា រជនិយា សោតវិញ្ញយ្យា សដ្ឋា ។ មេ ។
 យានវិញ្ញយ្យា កត្តា ជិត្តវិញ្ញយ្យា រសា កាយ-
 វិញ្ញយ្យា ជាដុត្តា ឥដ្ឋា កត្តា មតាថា បិយរូបា
 កាមមសញ្ញិតា រជនិយា ។ ឥមេ ទោ ព្រាហ្មណា
 បព្វ កាមតុណា អរិយស្ស វិជយេ លោកោតិ
 វុទ្ធន្តិ ។

ឥច ព្រាហ្មណា កិក្ខុ វិវិទូរ កាមេហំ វិវិទូ
 អកុសលេហំ ធម្មេហំ សវិតក្កំ សវិចារ វិវេតដំ
 ពីតិសុទំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជិ វិហារតិ ។
 អយំ វុទ្ធតិ ព្រាហ្មណា កិក្ខុ លោកស្ស
 អន្តមភមា(១) លោកស្ស អន្ត វិហារតិ ។

១ ឧ. អន្ត អន្ត ។ ប. អន្តមន្ត ។

ចល័តសព មហានិក្ខ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ ចំនិទ្យាយ កាមតុណា ៥ ប្រការនេះ គឺជាគត
 ហៅថា លោក លោកក្នុងអរិយវិទីយ ។ កាមតុណា ៥ ប្រការនោះ
 គឺផ្លូវប្តេជ្ញា ។ រូបចំនិទ្យាយ ដែលគប្បីដឹងបាន ដោយចក្ក
 ជាទីប្រាថ្នា គ្រៃកមរ ពេញចិត្ត មានសភាព ជាទីស្រឡាញ់
 ប្រកបដោយកាម ជាទីគាប់ចិត្ត ១ សំឡេងចំនិទ្យាយ ដែលគប្បី
 ដឹងដោយត្រឡាញ់ ១ ។ មេ ។ ក្លិនចំនិទ្យាយ ដែលគប្បីដឹងដោយ
 ច្របុះ ១ សេចំនិទ្យាយ ដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ១ ជាដុំព្វៈចំនិ
 ទ្យាយ ដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា គ្រៃកមរ ពេញចិត្ត
 មានសភាព ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាមជាទីគាប់ចិត្ត ១ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណំ ចំនិទ្យាយ កាមតុណា ៥ ប្រការនេះ គឺជាគតហៅថា
 លោក លោកក្នុងអរិយវិទីយ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ ចំនិទ្យាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាក
 កាមចំនិទ្យាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ចំនិទ្យាយ ហើយបានដល់
 បឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិគ្គៈនិវិចារ មានបីតិវិទសុខៈដែល
 គេតែតែសម្តែងស្ងប់ស្ងាត់ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ ចំនិទ្យាយ កិក្ខុនេះ
 គឺជាគតហៅថា បានដល់ទីបំផុតវិទារលោក បិតាទៅក្នុងទីបំផុតវិទារលោក ។

តមញ្ញោ ឯវមាហំសុ អយម្យំ លោកុបរិយាបន្តោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតិ ។ អមាម្យំ ហិ
ព្រាហ្មណា ឯវំ វតាមិ អយម្យំ លោកុបរិយាបន្តោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតិ ។

បុទ ចបរំ ព្រាហ្មណា កិក្កុ វិកក្កុវិចារាទំ
វុសសមា ។ មេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ
ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ព្រាហ្មណា កិក្កុ
លោកុស្ស អន្តមគមា លោកុស្ស អន្ត វិហរតិ ។
តមញ្ញោ ឯវមាហំសុ អយម្យំ លោកុបរិយាបន្តោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតិ ។ អមាម្យំ ហិ
ព្រាហ្មណា ឯវំ វតាមិ អយម្យំ លោកុបរិយាបន្តោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតិ ។

បុទ ចបរំ ព្រាហ្មណា កិក្កុ សព្វសោ វុសសញ្ញានំ
សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ អត្ថផ្តមា ធានត្ថសញ្ញានំ
អមទសិកាភ អនន្តោ អាគាសោតិ អាគាសាទ-
ញាយតទំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ព្រាហ្មណា
កិក្កុ លោកុស្ស អន្តមគមា លោកុស្ស អន្ត វិហរតិ ។

ពួកជនឯទៀត បាននិយាយចំពោះភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ រាប់បញ្ចូល
ក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឯគឺគតិកោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ រាប់បញ្ចូល
ក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ដូច្នោះដែរ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះទេវបិក្ខុនេះនឹង
វិចារៈ ។ មេ ។ ក៏បានដល់ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ គឺគតិកោលយ៉ាងនេះថា បានដល់ទុតិយជ្ឈាន
លោក បិក្ខុនេះនឹងបិក្ខុនៃលោក ។ ពួកជនឯទៀត បាននិយាយ
ចំពោះភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ រាប់បញ្ចូលក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ
មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
ឯគឺគតិកោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ រាប់បញ្ចូលក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ
មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ដូច្នោះដែរ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិ
ប្រសញ្ញា ព្រោះលេនបដិយសញ្ញា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវមានប្ត-
សញ្ញា ក៏បានដល់អាគាសានញាយតទុជ្ឈាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា
អាគាសមិនមានទុតិយជ្ឈាន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ គឺគតិកោ
លយ៉ាងនេះថា បានដល់ទុតិយជ្ឈាន បិក្ខុនេះនឹងបិក្ខុនៃលោក ។

តមន្តោ ឯវមាហំសុ អយម្យំ លោកយវយាបន្តោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកម្ហាតិ ។ អមាម្យំ ហិ
ព្រាហ្មណា ឯវំ វនាមិ អយម្យំ លោកយវយាបន្តោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកម្ហាតិ ។

បុណ្ណ ចបរំ ព្រាហ្មណា កិក្ខុ សព្វសោ អាគា-
សានព្យាយាមំ សមតិក្កម្ម អននំ វិញ្ញាណនំ
វិញ្ញាណព្យាយាមំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ ។ បេ ។
សព្វសោ វិញ្ញាណព្យាយាមំ សមតិក្កម្ម នត្ថិ
កិក្ខុតិ អាគិក្ខុញ្ញាយនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ
សព្វសោ អាគិក្ខុញ្ញាយនំ សមតិក្កម្ម លេ-
សញ្ញាទាសញ្ញាយនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ ។
អយំ វុទ្ធតិ ព្រាហ្មណា កិក្ខុ លោកស្ស
អន្តមភមា លោកស្ស អន្ត វិហរតិ ។
តមន្តោ ឯវមាហំសុ អយម្យំ លោកយវយាបន្តោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកម្ហាតិ ។ អមាម្យំ ហិ
ព្រាហ្មណា ឯវំ វនាមិ អយម្យំ លោកយវយាបន្តោ

ត្មកជនឯទៀត បាននិយាយចំពោះភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ រាប់
បញ្ចូលក្នុងលោកជន ភិក្ខុនេះ មិនទាន់រាលដាលចេញចាកលោកបុរ-
ជន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឯកថាភក្តីពោលយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុនេះ រាប់បញ្ចូលក្នុងលោកជន ភិក្ខុនេះ មិនទាន់រាលដាលចេញចាក
លោកបុរជន ដូច្នេះដែរ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិអាគា-
សានព្យាយាមជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់វិញ្ញាណញ្ញា-
យននជ្ជាន ដោយការធ្វើខុសចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ។ បេ ។
ព្រោះកន្លងបដិវិញ្ញាណញ្ញាយននជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បាន
ដល់រាគីត្តញ្ញាយននជ្ជាន ដោយការធ្វើខុសចិត្តថា អ្វីក៏ចក្ខុ
មិនមាន ព្រោះកន្លងបដិរាគីត្តញ្ញាយននជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង
ក៏បានដល់រាសញ្ញាសញ្ញាយននជ្ជាន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ គឺជាអហោរិថា បានដល់ទីបំផុតនៃលោក បិក
នៅក្នុងទីបំផុតនៃលោក ។ ត្មកជនឯទៀត បាននិយាយចំពោះភិក្ខុ
នោះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ រាប់បញ្ចូលក្នុងលោកជន ភិក្ខុនេះ មិន
ទាន់រាលដាលចេញចាកលោកបុរជន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
គឺជាភក្តីនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ រាប់បញ្ចូលក្នុងលោកជន

អយម្បី អង្គស្សដោ លោកខ្លាត់ ។

មុន ចប់ ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុ សទ្ធសោ នៅសញ្ញាណសញ្ញាយតំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេយ្យតំ រោង ឧបសម្បជ្ជ វិហារិ ។ បញ្ញាយបស្ស ទិស្សា អាសវា បរិក្ខិណា ហោត្ថំ ។ អយំ វុច្ឆតិ ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុ លោកស្ស អន្តមគមា លោកស្ស អន្ត វិហារិ តិណ្ណោ លោកេ វិសត្តិកត្ថំ ។

[៣៧] ក្នុងចុង ភិក្ខុវេ នេវាសុវសង្ការោ សមុបត្សន្តោ អហោសំ តស្មី ទោ បទ ភិក្ខុវេ សង្ការេ អសុវា ជិដិសុ នេវា បរាជិយិសុ បរាជិតា ច ភិក្ខុវេ នេវា អបស្សិស្សេវា^១ ឧត្តរាភិមុទា អភិយិសុ អសុវា ។ អថទោ ភិក្ខុវេ នេវាបំ ឯតទហោសំ អភិយន្តវ ទោ អសុវា យទ្ធន មយំ វុតិយម្បិ អសុវេហិ សង្ការេយ្យមាតិ ។

១ ទ. អបយិស្សេវ ។ ម អបយិស្សេវេ ។

ភិក្ខុវេ មិនខាន់លាស់បញ្ចបាតលោកបុរាណ ដូច្នោះដែរ ។

ខ្លាលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបង នៅសញ្ញាណសញ្ញាយតំ ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់ សញ្ញាវេយ្យតំរោង ។ កាលវេយ្យភិក្ខុវេ ក៏អស់លើទៅ ព្រោះយល់ឃើញដោយប្រាថ្នា ។ ខ្លាលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ភិក្ខុវេ គឺជាគតហៅថា បានដល់ទីបំផុតនៃលោក បើនៅក្នុងទីបំផុតនៃលោក បានដល់ទីបំផុតនៃលោកក្នុងលោកហើយ ។

[៣៧] ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានរឿងពីគ្រឿងនាយមកថា សង្រ្គិម នៃអសុវេយ្យេយ្យដោយពួកទេវតា ជាសង្រ្គិមទល់ប្រឡូកភៀក្តរហើយ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសង្រ្គិមនោះឯង ពួកអសុវេយ្យៈ ពួកទេវតា ចាញ់ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកទេវតាបរាជ័យហើយ ក៏បានកំ ឆ្ពោះមុខទៅកាន់ទីសទានដើម ពួកអសុវេយ្យេយ្យ ។ ខ្លាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ត្រូវនោះឯង ពួកទេវតាមានសេចក្តីគ្រវិយោនិរោច ពួក អសុវេ ចាំគ្នាទៅក៏ដេញតាមមិនលែងសោះ បើដូច្នោះ គួរតែពួកយើង គយ្យទ្ធនីពួកអសុវេអស់ពីគ្រា ។

ធុតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ ទេវា អសុរេហំ សង្កា-
 មេសុំ ធុតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ អសុរា ដំធិសុ
 ទេវា បរាជយីសុ ។ បរាជិតា ច ភិក្ខុវេ ទេវា
 អបស្ស័ស្វេ ឧត្តរាភិមុទា អភិយីសុ អសុរា ។
 អដទោ ភិក្ខុវេ ទេវាចំ ឯតនហោសំ អភិយេន្តេ
 ទោ អសុរា យទ្ធច មយំ តតិយម្យំ អសុរេហំ
 សង្ការេយ្យោមាតិ ។

តតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ ទេវា អសុរេហំ សង្កា-
 មេសុំ ។ តតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ អសុរា ដំធិសុ
 ទេវា បរាជយីសុ បរាជិតា ច ភិក្ខុវេ ទេវា
 ភិតា ទេវេយ្យេយេវ បរិសីសុ ។ ទេវេយ្យេតាចព្វ
 បច ភិក្ខុវេ ទេវាចំ ឯតនហោសំ ភិក្ខុត្តាណាគតេច
 ទោធាចំ មយំ ឯតរេហំ អត្តនា វិហារម អគារណីយា
 អសុរេហិតិ ។ អសុរាចម្យំ ភិក្ខុវេ ឯតនហោសំ
 ភិក្ខុត្តាណាគតេច ទោធាចំ ទេវា ឯតរេហំ អត្តនា
 វិហារន្តិ អគារណីយា អគ្មេហិតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា បានឃុំខ្លួននឹងពួកអសុរ ក្នុង
 លើកទី ២ ទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលើកទី ពីរ ទោះឯង ពួក
 អសុរឈ្នះ ពួកទេវតាចាញ់(ទៀត) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះ
 ពួកទេវតាបរាជយហើយ ក៏បានរត់ឆ្កោះមុខទៅកាន់ទិសខាងជើង ពួក
 អសុរក៏នាំគ្នាជេញតាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ត្រាទោះឯង ពួក
 ទេវតាបានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកអសុរ ទៅតែនាំគ្នាជេញតាមមិន
 លែងសោះ បើដូច្នោះ ត្រូវតែពួកយើងឃុំខ្លួននឹងពួកអសុរឱ្យអស់ ព(ត្រា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា បានឃុំខ្លួននឹងពួកអសុរ ក្នុង
 លើកទី ៣ ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលើកទី ៣ ទោះឯង
 ពួកអសុរឈ្នះ ពួកទេវតាចាញ់(ទៀត) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួក
 ទេវតាបរាជយហើយ ក៏ក៏យរត់ចូលទៅក្នុងទេវបុរីវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ឯពួកទេវតា ដែលបានចូលទៅដល់ទេវបុរីហើយ បានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ពួកយើងមានខ្លួនបានដល់ខ្លួនទីការពារ
 ភ័យហើយ ទាំងពួកអសុរ ក៏មិនឃើញធ្វើអ្វីយើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចំណែកពួកអសុរ បានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ
 ពួកទេវតាមានខ្លួនបានដល់ខ្លួនទីការពារភ័យហើយ ពួកយើងមិនឃើញធ្វើ
 បានទេ ។

ក្នុងបុព្វំ កិក្ខុវេ ទេវសុរសង្កាមោ សធម្មត្យធូរ
 អហោសិ ។ តស្មី ទោ ច កិក្ខុវេ សង្កាមេ ទេវ
 ជិដិសុ អសុរា បរាជិយិសុ បរាជិតា ច កិក្ខុវេ
 អសុរា អបស្ស័ស្មេវ ទត្តិណោបាភិមុខា អភិយិសុ
 ទេវ ។ អដទោ កិក្ខុវេ អសុរា ឯ ឯតទេហោសិ
 អភិយន្តេវ ទោ ទេវ យន្តួន មយំ ទុតិយម្បំ
 ទេវេហិ សង្កាមេយ្យមាតិ ។

ទុតិយម្បំ ទោ កិក្ខុវេ អសុរា ទេវេហិ
 សង្កាមេសុំ ។ ទុតិយម្បំ ទោ កិក្ខុវេ ទេវ ជិដិសុ
 អសុរា បរាជិយិសុ បរាជិតា ច កិក្ខុវេ អសុរា
 អបស្ស័ស្មេវ ទត្តិណោបាភិមុខា អភិយិសុ ទេវ ។
 អដទោ កិក្ខុវេ អសុរា ឯ ឯតទេហោសិ អភិយន្តេវ
 ទោ ទេវ យន្តួន មយំ តតិយម្បំ ទេវេហិ សង្កា-
 មេយ្យមាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានរឿងពិបាកនាយមកថា សង្ក្រមខែ
 អសុរាមួយអង្វើដោយទៅតា ជាសង្ក្រមគទល់ប្រឡូកក្រឡាហើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសង្ក្រមនោះឯង ពួកទៅតាឈ្នះ ពួក
 អសុរាចាញ់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកអសុរាបរាជិយហើយ ក៏បាន
 កំនាំងមុខទៅវិសាខាវិញ្ញាណ ពួកទៅតាកំនាំងគ្នាដេញតាម ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវនោះឯង ពួកអសុរាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 ពួកទៅតា នៅតែកំនាំងគ្នាដេញតាមមិនលែងសោះ បើដូច្នោះ គួរតែពួក
 យើងឥឡូវនឹងពួកទៅតាឱ្យអស់ពីត្រីចុះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអសុរា បានឥឡូវនឹងពួកទៅតា ក្នុងលើក
 ទី ២ ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលើកទី ២ នោះឯង ពួក
 ទៅតាឈ្នះ ពួកអសុរាចាញ់ទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកអសុរា
 បរាជិយហើយ ក៏បានកំនាំងមុខទៅវិសាខាវិញ្ញាណ ពួកទៅតា
 កំនាំងគ្នាដេញតាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវនោះឯង ពួកអសុរា
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកទៅតានៅតែកំនាំងគ្នាដេញតាមមិនលែង
 សោះ បើដូច្នោះ គួរតែពួកយើងឥឡូវនឹងពួកទៅតាឱ្យអស់ពីត្រី ។

តតិយម្បី ទោ កិក្ខុវេ អស្សា ទេវេហិ
 សង្កាមេសុំ ។ តតិយម្បី ទោ កិក្ខុវេ ទេវា ជិនីសុ
 អស្សា បរាជយីសុ បរាជិតា ៨ កិក្ខុវេ អស្សា
 កិតា អស្សាបុរោយេវ ចរិសីសុ អស្សាបុរាតានព្វ
 បទ កិក្ខុវេ អស្សានំ ឯតទហោសំ កិក្ខុវេ
 កតេន ទោធានំ មយំ ឯតរហំ អត្តនា វិហារម
 អត្តណីយា ទេវេហិតំ ។ ទេវានម្បី កិក្ខុវេ ឯត-
 ទហោសំ កិក្ខុវេ កតេន ទោធានំ អស្សា ឯតរហំ
 អត្តនា វិហារនំ អត្តណីយា អម្ពេហិតំ ។

ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ យស្មី សមយេ កិក្ខុ
 វិវិទ្ធវេ កាមេហិ វិវិទូ អត្តសលេហិ ទម្ពេហិ
 សវិតត្តំ សវិទានំ វិវេតនំ បិតិសុទំ បឋមជ្ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ តស្មី កិក្ខុវេ សមយេ កិក្ខុស្ស
 ឯវំ ហោតិ កិក្ខុវេ កតេន ទោធានាហំ ឯតរហំ
 អត្តនា វិហារមិ អត្តណីយា មាស្សាតិ មាស្សាបិ
 កិក្ខុវេ ចាបិមតោ ឯវំ ហោតិ កិក្ខុវេ កតេន ទោធានំ
 កិក្ខុ ឯតរហំ អត្តនា វិហារតិ អត្តណីយា មយ្ហនំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអស្សាច្បងគំនឹងពួកទៅភក្តីលើកទី ៣
 ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គួរលើកទី ៣ នោះនឹង ពួកទៅតា
 ល្មះ ពួកអស្សាច្បងទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកអស្សាបរាជយ
 ហើយ គិតយេត្តចូលទៅកាន់អស្សាបុរិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯពួកអស្សា
 ដែលទៅដល់អស្សាបុរិហើយ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ
 ពួកយើងមានខ្លួនបានដល់ខ្ញុំទីការពារក៏យល់ហើយ ទាំងពួកទៅតា
 ក៏មិនធម្មិធ្វើអ្វីយើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកពួកទៅតា
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ពួកអស្សាមានខ្លួនបានដល់ខ្ញុំ
 ទីការពារក៏យល់ហើយ ពួកយើងមិនធម្មិធ្វើអ្វីបានទេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះមានឧបមេយ្យ ដូចភិក្ខុដែលស្ងាត់
 ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអត្តសលេហិទាំងឡាយ ហើយបាន
 ដល់បឋមជ្ឈាន (ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងវិចារៈ ដែលតែងអំពីសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងួតក្នុងសម័យណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គួរសម័យនោះ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អញមានខ្លួនបានដល់ខ្ញុំធម៌ដ៏ត្រៀមការពារ
 ក៏យល់ហើយ មានមិនធម្មិធ្វើអញបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែក
 មា មានចិត្តបាប មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ភិក្ខុមាន
 ខ្លួន បានដល់ខ្ញុំត្រៀមការពារក៏យល់ហើយ អញមិនធម្មិធ្វើអ្វីបាន ។

យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ភិក្ខុ វិកត្តាវិបារាទំ
 រូបសមា ។ មេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ធឧតុត្ត-
 ជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារតិ តស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 ភិក្ខុស្ស ឯវំ ហោតិ ភិក្ខុស្តាណាតតេន ទោធានាហំ
 ឯតវហំ អត្តនា វិហារមិ អការណីយោ ហាស្សាតិ
 ហាស្សមិ ភិក្ខុវេ នាចមនោ ឯវំ ហោតិ ភិក្ខុ-
 ស្តាណាតតេន ទោធានំ ភិក្ខុ ឯតវហំ អត្តនា
 វិហារតិ អការណីយោ មយ្ហន្តំ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ
 សមយេ ភិក្ខុ សទ្ធសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កម្ម
 បដិយសញ្ញានំ អត្តន្តមា នាទត្តសញ្ញានំ អមនសិ-
 កាវា អនន្តោ អាគាសាតិ អាគាសានញ្ចយនំ
 ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារតិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អន្តមកាសិ ហាវំ អបដំ ពទ្ធិត្វា ហាវត្តុ
 អនស្សនំ កតោ នាចមនោ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 ភិក្ខុ សទ្ធសោ អាគាសានញ្ចយនំ សមតិក្កម្ម
 អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ចយនំ ឧបសម្មជ្ឈំ
 វិហារតិ ។ មេ ។ សទ្ធសោ វិញ្ញាណញ្ចយនំ សមតិក្កម្ម

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ព្រោះវាហ្មវិកត្តៈនីវិបារាៈ ។ មេ ។ ក៏បាន
 ដល់ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ធឧតុត្តជ្ឈាន ក្នុងសម័យណា មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 ឥឡូវនេះ អញមានខ្លួនបានដល់ទូរត្រៀងការពារក៏យើង មានមិន
 គប្បីធ្វើអ្វីអញបាន មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បំណែកមានចិត្តបាប
 ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ភិក្ខុមានត្រៀងការពារ
 ក៏យបានហើយ អញមិនគប្បីធ្វើអ្វីបាន ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ព្រោះកន្លងបដិវបសញ្ញា ព្រោះលក្ខមនិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តនូវនានត្តសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់អាគាសា-
 នញ្ចយននជ្ឈាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាគាសមិនមានទីបំផុត ក្នុង
 សម័យណា ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុនេះ គេថាគត
 ហៅថា បានធ្វើមានឲ្យផុតជើង ហៅថា វុទ្ធបំណែកមានឱ្យដឹកស្តួន ហៅថា
 ដល់ទូរការមិនឃើញវិទេហា ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ព្រោះកន្លង
 បដិវបសញ្ញានញ្ចយននជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់វិញ្ញា-
 ណញ្ចយននជ្ឈាន ដោយចិត្តប្រមាទ វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ។ មេ ។
 ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិវិញ្ញាណញ្ចយននជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង

ធន្តិ កំភ្លឺតិ អាតិក្ខត្តាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ បេ ។ សព្វសោ អាតិក្ខត្តាយតនំ
 សមតិក្ខត្ត ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ បេ ។ សព្វសោ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ
 សមតិក្ខត្ត សញ្ញាវេទយំតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 បញ្ញាយបស្ស ធិស្វា អាសវា បរិក្ខិណា ហោតិ ។
 អយំ វុត្តតិ កិក្ខុដេ កិក្ខុ អន្តមកាសិ មាវ អបដំ
 ធន្តិក្ខា មាវចក្កំ អនស្សនំ គតោ ចាបិមតោ តិណ្ណោ
 លោកោ វិសត្តិកត្តិ ។

(៤០) យស្មី កិក្ខុដេ សមយេ អាត្មកស្ស
 ធាតស្ស តោចារ្យសុតស្ស ហត្ថិបិ ហត្ថិធិយោបិ
 ហត្ថិកុណ្ណកាបិ(១) ហត្ថិញ្ញាចាបិ បុរតោ បុរតោ
 កត្តា តិណ្ណកាតិ ធិទ្ធន្តិ តេធន កិក្ខុដេ
 អាត្មតោ ធាតោ អន្តិយតិ ហារយតិ វិក្ខុត្តតិ

១ ឧ. ប. ហត្ថិកុណ្ណកាបិ ។

កំបានដល់ភាគិក្ខត្តាយតនជ្ជាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីក៏បន្ត
 មិនមាន ។ បេ ។ កិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិភាគិក្ខត្តាយតនជ្ជាន ដោយ
 ប្រការទាំងឡាយ កំបានដល់ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនជ្ជាន ។ បេ ។
 កិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយប្រការ
 ទាំងឡាយ កំបានដល់សញ្ញាវេទយំតនិករោធន ភាសវិរបសិក្ខុនោះ
 កំអស់រលីដទៅ ព្រោះយើងឃើញដោយប្រាកដ ក្នុងសម័យណា ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ កិក្ខុនេះ គឺជាគតាហៅថា បានធ្វើ
 មាធិជ្ជដំណើរ ហៅថា វុទ្ធបំភិក្ខុមាធិជ្ជដំណើរ ហៅថា បានដល់
 ទូរការមិនឃើញខែមា ហៅថា ធ្វើដុកខ្លួនក្នុងក្នុងលោកហើយ ។

(៤០) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា ដំណើរឃ្លានក្តី
 ដំណើរក្តី ដំណើរស្វាភ្នំ ក្នុងដំណើរ ទៅភាគចុងស្មៅមុនៗ ជានិច្ចដំណើរប្រសើរ
 ដែលនៅក្នុងព្រៃ ខ្វល់ខ្វាយកប់លើ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុ
 នោះ ដំណើរប្រសើរនៅក្នុងព្រៃ តែធីត្តត្រាច់ ឡើយណាយ ជំនឿន

យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អាវាញកស្ស ធាតស្ស
 តោចារ្យសុតស្ស ហត្ថិមំ ហត្ថិមំយោមំ ហត្ថិកុដ្ឋកាមំ
 ហត្ថិញ្ញាចាមំ ឱកត្តោកត្តំ សាខាកត្តំ ទាទត្តំ តេន
 កិក្ខុវេ អាវាញកោ ធាតោ អដ្ឋិយតិ ហោយតិ
 ដិកុច្ឆតិ យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អាវាញកស្ស
 ធាតស្ស ឱកាហំ ឱតិណ្ណស្ស ហត្ថិមំ ហត្ថិមំយោមំ
 ហត្ថិកុដ្ឋកាមំ ហត្ថិញ្ញាចាមំ បុរោ បុរោ កត្តា
 សោណ្ណាយ ឧទកំ អាណាធឿន្តំ តេន កិក្ខុវេ
 អាវាញកោ ធាតោ អដ្ឋិយតិ ហោយតិ ដិកុច្ឆតិ
 យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អាវាញកស្ស ធាតស្ស
 ឱកាហំ ឱតិណ្ណស្ស ហត្ថិមំយោ កាយំ រូបយំ-
 សន្តិយោ^(១) កច្ឆន្តំ តេន កិក្ខុវេ អាវាញកោ ធាតោ
 អដ្ឋិយតិ ហោយតិ ដិកុច្ឆតិ ។ តស្មី កិក្ខុវេ សមយេ
 អាវាញកស្ស ធាតស្ស វរំ ហោតិ អហំ ទោ ឯតរហំ
 អាតិណ្ណោ វិហាមិ ហត្ថិហំ ហត្ថិមំហំ ហត្ថិកុដ្ឋ-
 កេហំ ហត្ថិញ្ញាចេហំ ជិទ្ធក្កាមិ ចេវ តិណាមិ ទាធាមិ

១ ខ. ប. ខបធម៌សន្តិយោ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា ដំរើឃ្លាលក្ខី ដំរើញ្ញីក្ខី ដំរើស្វាវក្ខី
 ក្នុងដំរើក្ខី ទំពាស្មីមែកឈើបាក់ ដែលដំរើប្រសើរ នៅក្នុងវិទ្រ
 ទ្វល់ទ្វាយរកចំណី បានកាប់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីយើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះហេតុនោះ ដំរើប្រសើរ នៅក្នុងវិទ្រ តែងធុញ្ញត្រាន់ ឡើយ
 ណាយ ជិនន្តមំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា ដំរើប្រសើរ
 នៅក្នុងវិទ្រ ចុះកាន់កំពង់ទឹក ដំរើឃ្លាលក្ខី ដំរើញ្ញីក្ខី ដំរើស្វាវក្ខី
 ក្នុងដំរើក្ខី តែងទៅក្បែរទឹកដោយប្រមោយមុនៗ (ដាងដំរើនោះ) ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ដំរើប្រសើរ នៅក្នុងវិទ្រ វែមន
 ធុញ្ញត្រាន់ ឡើយណាយ ជិនន្តមំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា
 ដំរើប្រសើរ នៅក្នុងវិទ្រ ចុះកាន់កំពង់ទឹក ដំរើញ្ញីទាំងឡាយ តែងដើរ
 ដុសតាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ដំរើប្រសើរ នៅ
 ក្នុងវិទ្រ វែមនធុញ្ញត្រាន់ឡើយណាយ ជិនន្តមំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងសម័យនោះ ដំរើប្រសើរ នៅក្នុងវិទ្រ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា ក្នុងកាលដំរើនេះ អញនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយដំរើឃ្លាល ដំរើញ្ញី
 ដំរើស្វាវ ក្នុងដំរើ អញតែងទំពាស្មីស្មៅ ដែលដំរើទាំងនោះកាក់ពុនជន

ឱកត្តោកក្កញ្ច មេ សាទាភក្កំ ទាធិតំ អាវិណាធិ
 ៥ ចាធិយាធិ បិវាមិ ឱកាហាមិ ៥ មេ ឧត្តិណ្ណស្ស
 ហត្ថិធិយោ កាយំ ឧបយំសន្តិយោ កច្ឆន្តិ យទ្ធាហំ
 ឯកោ កណាស្មា វ្របកាដ្ឋោ វិហារយ្យន្តិ ។ សោ អប-
 រេន សមយេន ឯកោ កណាស្មា វ្របកាដ្ឋោ វិហារតិ
 អច្ឆន្តក្កាធិ ទេវ តំណាធិ ទាធិតំ ៥ ឧកត្តោកក្កញ្ច
 សាទាភក្កំ ទាធិតំ អាវិណាធិ ៥ ចាធិយាធិ បិវាតិ
 ឱកាហាមិ ៥ ស្ស ឧត្តិណ្ណស្ស ហត្ថិធិយោ កាយំ
 ៥ ឧបយំសន្តិយោ កច្ឆន្តិ ។ តស្មី កិក្ការេ សមយេ
 អាត្មកស្ស ឆាតស្ស ឯវំ ហោតិ អហំ ទោ ឬទ្វេ
 អាតំណ្ណោ វិហាសី ហត្ថិហិ ហត្ថិធិហិ ហត្ថិកុឡ-
 ភេហិ ហត្ថិច្ឆាយេហិ ធិន្តក្កាធិ ទេវ តំណាធិ ទាធិ
 ឱកត្តោកក្កញ្ច មេ សាទាភក្កំ ទាធិតំ អាវិណាធិ
 ៥ ចាធិយាធិ អចាសី^(១) ឱកាហា^(២) ៥ មេ ឧត្តិ-
 ណ្ណស្ស ហត្ថិធិយោ កាយំ ឧបយំសន្តិយោ អតមំសុ
 សោត្តិ ឯវាហិ ឯកោ កណាស្មា វ្របកាដ្ឋោ វិហារមិ

១ ឧ. ម. អបាយំ ។ ២ ឧ. ឧត្តាណ្ណ ។

អញ្ជំពាស្មិមកាលេយិបុកំ ដែលដំរីចាំនិរោទៈ កាប់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីហើយ
 ផង អញ្ជើកទឹកដីល្អក់ផង កាលដែលអញ្ជើដំរីកំពង់ទឹក ដំរីញី
 ចាំនិរោទៈ តែងដើរដុសកាយផង បើដូច្នោះ គួរតែអញ្ជើចេញ
 ចាកហ្វូងទៅនៅតែម្នាក់ឯង ។ ក្នុងសម័យទានក្រោយមក ដំរីនោះ
 ក៏ចេញចាកហ្វូង ទៅនៅតែម្នាក់ឯង ក៏ទំពាស្មិមកាលេយិមេចចុងផង
 មិនទំពាស្មិមកាលេយិបុកំ ដែលដំរីចាំនិរោទៈ កាប់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីហើយផង
 ដឹកទឹកមិនល្អក់ផង កាលដែលអញ្ជើដំរីកំពង់ទឹក ដំរីញីចាំនិរោទៈ
 មិនបានដើរដុសកាយផង ។ ម្ចាស់កុំចាំនិរោទៈ ក្នុងសម័យនោះ
 ដំរីដំប្រសើរនៅក្នុងវិទ្រ មានសចក្តិទ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ក្នុងកាលពីដើម
 អញ្ជើនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយដំរីឃ្មោល ដំរីញី ដំរីស្មៅ កូនដំរី អញ្ជើ
 ទំពាស្មិមកាលេយិដែលដំរីចាំនិរោទៈ កាប់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីហើយផង អញ្ជើពាស្មិមក
 ាលេយិបុកំដែលដំរីចាំនិរោទៈ កាប់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីហើយផង អញ្ជើកទឹក
 ល្អក់ផង កាលដែលអញ្ជើដំរីកំពង់ទឹក ដំរីញីចាំនិរោទៈ ដើរដុស
 កាយផង ឥឡូវនេះ អញ្ជើនោះ ចៀសចេញចាកហ្វូងមកនៅតែម្នាក់ឯង

អង្គទាំងបី ទេវ តិណ្ណនិ ទាណមិ ឱកក្កោកក្កញ្ច
 មេ សាទាកដ្ឋំ ន ទាណិ(១) អនាវណិ ច
 ចានិយានំ ចំវាមិ ឱកាហមិ ច មេ ឧត្តិណ្ណស្ស
 ន ហត្ថិណិយោ កាយំ ឧបយំសន្តិយោ ក្នុង្តិភិ ។
 សោ សោណ្ណាយ សាទាកដ្ឋំ កត្តិកា សាទាកដ្ឋេន
 កាយំ បរិមដ្ឋិកា អត្តមនោ កណ្តំ សំហានតិ ។
 ឯវមេ ទោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ភិក្ខុ អាគិណ្ណា
 វិហារិ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុជិហិ ឧទាសកេហិ ឧទាសំ
 កាហិ រញ្ញា រាជមហាមត្តេហិ តិក្ខុយេហិ តិក្ខុយ-
 ស្សវកេហិ តស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ឯវ
 ហោតិ អហំ ទោ ឯវហិ អាគិណ្ណា វិហារមិ
 ភិក្ខុហិ ភិក្ខុជិហិ ឧទាសកេហិ ឧទាសំកាហិ រញ្ញា
 រាជមហាមត្តេហិ តិក្ខុយេហិ តិក្ខុយស្សវកេហិ យទ្ធុ-
 នាហំ ឯវោ កណ្តា វុបកេដ្ឋោ វិហារយ្យន្តិ ។
 សោ វិវិត្តំ សេនាសនំ កជតិ អាញ្ញំ វុត្តម្បលំ បទ្ធាតំ

១. ១. ១ ៣១១ ។ ២. ១៧១ ។

បាណិកាស្មីវិស្សិមិបាណិកាមេចចុនិផង អញ្ញមិទំពាស្មីមិកាយិបាណិ
 ដែលដំបាំងនោះ កាប់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីហើយផង អញ្ជើងទឹកមិនល្អក៏ផង
 កាលដែលអញ្ជើងអំពីកំពង់ទឹក ដំបូងទាំងឡាយ មិនដើរដុះសកាយ
 អញ្ជើង ។ ដំបូងនោះ ក៏កាប់បំបាក់មែកឈើដោយប្រៃមាយ ហើយ
 យកមែកឈើបាក់នោះមកបោសកាយ មានចិត្តត្រេកអរ ក៏ចាត់បង់
 សេចក្តីស្រៀបមាស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះមានទុបបេយ្យ
 ដូចជា ភិក្ខុដែលនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយពួកភិក្ខុ ភិក្ខុខី ទុបាសក
 ទុបាសិកា ព្រះរាជា រាជមហាមត្ស គិរិយ ទ័នសាវក៏និយ
 ក្នុងសម័យណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ ក៏កុំរមែងមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយំនឹងនេះថា អញ្ជើងនៅច្រឡកច្រឡំដោយពួកភិក្ខុ
 ភិក្ខុខី ទុបាសក ទុបាសិកា ព្រះរាជា រាជមហាមត្ស គិរិយទ័នសាវក
 នៃគិរិយ បើដូច្នោះ គួរកែអញ្ជើងចេញចាកពួកទៅនៅតែម្នាក់ឯង ។
 ភិក្ខុនោះ រមែងគប់កន្ទុវសេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃ អស់ឈើ ក្នុង

បណ្ណសារ មហានិទ្ទេ

កណ្តាប់ គិរិកុហំ សុសានំ វេទបន្តំ អញ្ញោកាសំ
 បលាលបុញ្ញំ សោ អញ្ញាតតោ វា វុត្តុធូលតតោ
 វា សុញ្ញាតាតតោ វា ឱសិទតិ ថល្លង្គំ អាកុដិក្ខា
 ឧដ្ឋំ កាយំ បណិដាយ បរិមុទំ សតិ ឧបដ្ឋបេត្វា
 សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិភតាភិជ្ឈេន ទេត-
 សា វិហាតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោទេតិ ។ ព្យាបាទ-
 ប្បដោសំ បហាយ អព្យាបទ្ធចិញោ វិហាតិ សព្វប្ប-
 ណក្ខតហិតានុកម្មិ ព្យាបាទប្បដោសា ចិត្តំ បរិសោ-
 ទេតិ ។ ដីនមិទ្ធិ បហាយ វិភតដីនមិទ្ធិ វិហាតិ
 អាលោកសញ្ញិ សតោ សឡដាបោ ដីនមិទ្ធិ ចិត្តំ
 បរិសោទេតិ ។ ឧទ្ធចក្កក្កុំ បហាយ អនុទ្ធចក្កា
 វិហាតិ អជ្ឈតំ វេសន្តចិញោ ឧទ្ធចក្កក្កុំ ចិត្តំ
 បរិសោទេតិ ។ វិចិត្តិច្ឆំ បហាយ តំណ្ហវិចិត្តិច្ឆា
 វិហាតិ អកថង្គេ កុសលេសុ វិចិត្តិច្ឆាយ ចិត្តំ
 បរិសោទេតិ ។ សោ វេម បញ្ច ជីវណោ បហាយ
 ទេតសោ ឧបត្តិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ

បណ្ណសារ មហានិទ្ទេ

ញកក្ខំ គុហាភំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃស្រាវ ទីវល គំខាចំបិទិ
 ភិក្ខុនារ ទៅនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្នុងប្លុយំឈើក្តី ទៅក្នុងផ្ទះស្វាភក្តី តែង
 អង្គុយតែនៅក្នុង តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ហើយ កាំងស្មារតីឲ្យឆ្កោះមុខទៅ
 កាន់ក្នុងដួង ភិក្ខុនារ លះបង់អភិជ្ឈក្នុងលោក ក៏មានចិត្តប្រាស
 ចាកអភិជ្ឈ ធ្វើចិត្តឲ្យបរិសុទ្ធចាកអភិជ្ឈ ។ លះបង់ឲ្យការប្រឡូស្តិ
 ព្យាបាទ ជាអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាអ្នកអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍
 ដល់សត្វតាំងតែង ធ្វើចិត្តឲ្យស្អាតចាកការប្រឡូស្តិព្យាបាទ ។ លះបង់
 ចិនមិទ្ធិ ជាអ្នកប្រាសចាកចិនមិទ្ធិ មានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំពន្ធិ មាន
 ស្មារតី ជាអ្នកដឹងខ្លួន ធ្វើចិត្តឲ្យស្អាតចាកចិនមិទ្ធិ ។ លះបង់ខ្ញុំច្បកកុច្ចៈ
 ជាអ្នកមានចិត្តបំបាច់វិវាទ មានចិត្តស្ងប់ស្ងៀមខាងក្នុងសន្តាន ធ្វើចិត្ត
 ឲ្យស្អាតចាកខ្ញុំច្បកកុច្ចៈ ។ លះបង់វិចិត្តិច្ឆា ជាអ្នកឆ្លងផុតវិចិត្តិច្ឆា មិន
 មានសេចក្តីធ្វើដីឆ្ងល់ ក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយ ហើយធ្វើចិត្តឲ្យស្អាត
 ចាកវិចិត្តិច្ឆា ។ ភិក្ខុនារ លុះលះបង់ឲ្យវិវាទៈតាំង ៥ ប្រការដែល
 ជាឧបកិលេសវៃចិត្ត ជាធម៌ធ្វើប្រាជ្ញា ឲ្យមានកំឡុងដ៏ថយនេះហើយ

វិវិដ្ឋោ កាមេហំ វិវិដ្ឋំ អកុសលេហំ ធម្មេហំ សុវិគក្កំ
 សុវិចារំ វិវេកាធំ បិភិសុទ្ធំ ចបមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ សោ អត្តមនោ កណ្តុំ សំហនតិ ។ វិគត្ត-
 វិចារាធំ រូបសមា ។ មេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ ភតិយជ្ឈានំ
 ធឧត្តជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សោ អត្តមនោ
 កណ្តុំ សំហនតិ ។ សត្វសោ រូបសញ្ញាធំ
 សមតិក្កមា បដិយសញ្ញាធំ អត្តន្តមា ធានត្តសញ្ញាធំ
 អននសំការា អនន្តោ អាណាសាតិ អាណាសា-
 យញ្ញាយតធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សោ អត្តមនោ
 កណ្តុំ សំហនតិ ។ សត្វសោ អាណាសានញ្ញាយតធំ
 សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយតធំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ មេ ។ សត្វសោ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតធំ សមតិក្កម្ម ឧត្តំ តំញ្ចិតិ អាតិញ្ចញ្ញា-
 យតធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សត្វសោ អាតិញ្ចញ្ញា-
 យតធំ សមតិក្កម្ម លេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតធំ ឧប-
 សម្បជ្ជ វិហារតិ សត្វសោ លេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតធំ
 សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេយ្យតធំ រោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ

ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ហើយបានដល់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិគត្តៈនិវិចារៈ មានបិភិសុទ្ធៈ
 ដែលកើតធិតិសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះ វេមនិមានចិត្តត្រេកអរ កំចាត់
 បង់នូវសេចក្តីស្ងៀមមោសំ ។ ព្រោះម្សប់បង់នូវវិគត្តៈនិវិចារៈ ។ មេ ។
 ក៏បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ភតិយជ្ឈាន ធឧត្តជ្ឈាន ភិក្ខុនោះ វេមនិមាន
 ចិត្តត្រេកអរ កំចាត់បង់នូវសេចក្តីស្ងៀមមោសំចេញ ។ ព្រោះកន្លងបង់
 នូវរូបសញ្ញា ព្រោះលក់បដិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនាមរូ-
 សញ្ញាដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់អាណាសានញ្ញាយកន្លងដោយ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាណាសានមានទីបំផុត ភិក្ខុនោះ វេមនិមានចិត្តត្រេក-
 អរ កំចាត់បង់នូវសេចក្តីស្ងៀមមោសំ ។ ព្រោះកន្លងបង់នូវអាណាសា-
 នញ្ញាយកន្លងដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់វិញ្ញាណញ្ញាយកន្លង
 ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ។ មេ ។ ព្រោះ
 កន្លងបង់នូវវិញ្ញាណញ្ញាយកន្លងដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់
 អាតិញ្ចញ្ញាយកន្លងដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីនិចល្ហបនិមន
 ព្រោះកន្លងបង់នូវអាតិញ្ចញ្ញាយកន្លងដោយប្រការទាំងពួង ក៏បាន
 ដល់លេវសញ្ញាធាសញ្ញាយកន្លង ព្រោះកន្លងបង់នូវលេវសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយកន្លងដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់សញ្ញាវេយ្យនិវេទន

បញ្ញាយថស្ស ធិស្វា អាសវា ថវិក្ខុណា ហោធិ្និ
សោ អន្តមោទា កណ្តុំ សំហានតិច ។

[២០] ឯកំ សមយំ កកវា មល្លកេសុ
វិហរតិ ឧវុវេលកម្យំ ធាម មល្លាចំ ធិកមោ ។
អថោ កកវា បុព្វណ្ណសមយំ ធិកសេត្វា មន្តិវិ-
មាតាយ ឧវុវេលកម្យំ បិណ្ណាយ ធាវិសំ ។ ឧវុវេ-
លកម្យេ បិណ្ណាយ ចវិត្វា មញ្ញកត្តំ បិណ្ណាចាកម្យ-
ដិក្កន្តោ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ អាមន្តេសំ វដេវ
តាវ ត្វំ អាទន្ត ហោហិ យាវហិ មហាវធំ
អដ្ឋោតាហាមិ ធិកវិហារាយតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ មោ
អាយស្មា អាទន្តោ កកវតោ មច្ចស្សោសំ ។ អថោ
កកវា មហាវធំ អដ្ឋោតាហោត្វា អញ្ញកាស្មំ រុក្ខម្ពុលេ
ធិកវិហាវ ធិសីធិ ។

អាសវៈ ចានិ ឡាយ របស់កុំខោ កំអស់វលីទៅ ព្រៃយល់ឃើញ
ដោយប្រាថ្នា កុំខោ វែមនិមានចិត្តត្រកអរ កំចាត់បន្ទុកសច្ចី
ស្លៀមមាស់បាន ។

[២១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកុរុ-
លក្ស្មនិគមរបស់ពួកមល្លជន ក្នុងវ័ជនមល្លៈ ។ ត្រាខាន់ឯង ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ស្សង់ ប្រដាប់បាត្រនិវិចិវ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយស្តេច
ចូលទៅកាន់កុរុវេលកម្យនិគម ដើម្បីបិណ្ណបាត ។ លុះស្តេចទៅបិណ្ណ-
បាតក្នុងកុរុវេលកម្យនិគម ហើយត្រឡប់មកអំពីបិណ្ណបាត ក្នុងកាលទាន
ព្រៃយកក្បវិញ បានត្រាស់និវិព្រះភាគទ្រង់មានអាយុថា ខ្មាលភានខ្ល
អ្នកចូរនៅ ក្នុងទីនេះសិន ទំកំតថាធាតុចូលទៅកាន់មហាវៃ (វិព្រិចំ)
ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ ព្រះភានខ្លដ៏មានអាយុ បានទទួលស្តាប់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះកុរុណាព្រះអង្គ ។ សំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅកាន់មហាវៃ ហើយគង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
ក្នុងម្លប់ឈើមួយ ។

អថទោ តបុស្សោ តហមតំ យេនាយស្ស អាណន្តោ
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អគិក-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ
 តបុស្សោ តហមតំ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯកទណេច
 មយំ កន្តេ អាណន្តំ តិហី កាមកោតិទោ កាមារាមា
 កាមរាតា កាមសមុទិទានំ តេសំ ទោ កន្តេ អម្ពានំ
 តិហីទំ កាមកោតិទំ កាមារាមាទំ កាមរាតាទំ
 កាមសមុទិទានំ បទាតោ វិយ ទាយតិ យទិទំ
 ទេត្តម្ពំ សុតមេតំ កន្តេ ឥមស្មី ទម្ពវិទយេ
 ទហារាទំ ទហារាទំ ភិក្ខុទំ ទេត្តម្ពំ ចិត្តំ បក្ខន្តតំ
 បសិទតិ សុទ្ធិដ្ឋតិ វិមុត្តតំ ឯតំ សុទ្ធិដ្ឋ
 បស្សតោ តយិទំ កន្តេ ឥមស្មី ទម្ពវិទយេ ភិក្ខុទំ
 ទហុទា ជិទេទ វិសារាតោ យទិទំ ទេត្តម្ពំ ។

លំដាប់នោះ គប្បស្សតហបតី បានចូលទៅក្រែកានខ្លួនដ៏មាន
 ភាយ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះកានខ្លួនដ៏មានភាយ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះគប្បស្សតហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 បានចូលសួរព្រះកានខ្លួនដ៏មានភាយដូច្នោះថា បពិត្រព្រះកានខ្លួនដ៏ចម្រើន
 យើងជាត្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគកាម មានកាមជាគ្រឿងត្រេកអរ
 ត្រេកអរក្នុងកាម រីករាយក្នុងកាម បពិត្រលោកខ្លាស់ដ៏ចម្រើន ទេត្តម្ពៈ
 ឥបក្ខត្តំ យើងជាត្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគកាម មានកាមជាគ្រឿង
 ត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុងកាម រីករាយក្នុងកាម យល់ឃើញប្រាកដថា
 ដូចជាដោះចំ បពិត្រលោកខ្លាស់ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំបានព្យាបាល ពួកភិក្ខុ
 កម្លោះៗ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលយល់ឃើញថាទេត្តម្ពៈឥបក្ខត្តំខ្ញុំជាធម្ម-
 ជាតិស្របដូច្នោះ ចិត្តក៏ស្រួលទៅ ផ្លូវថ្លា តាំងទៅ ចុះសឹបក្នុងទេត្តម្ពៈ
 ឥបក្ខត្តំ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទេត្តម្ពៈឥបក្ខត្តំ ដែលជាបេសកកិក្ខុ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដាច់ខាស់នឹងជន (ជាត្រហស្ថ) ច្រើនត្លា ។

អត្ថំ ទោ ឯតំ ភហមតំ កតាចាកតំ ភកវន្តំ
 ទស្សនាយ អាណម ភហមតំ យេន ភកវ
 តេនុបសង្កម្មំស្សម ឧបសង្កម្មំត្វា ភកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាណេទស្សម យថា នោ ភកវា ព្យាក
 វិស្សតំ តថា កាវស្សាមាតំ ។ ឯវំ កន្តេតំ ទោ
 តម្មស្សោ ភហមតំ អាយស្មតោ អាទន្ទស្ស ចត្វ
 ស្សោសិ ។ អថទោ អាយស្មា អាទន្ទោ តម្មស្សោ
 ភហមតំនា សទ្ធិំ យេន ភកវា តេនុបសង្កម្មំ
 ឧបសង្កម្មំត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ឯសិទិ ។
 ឯតមត្ថំ ឯសិទ្ធា ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ ភកវន្តំ
 ឯតទភោច អយំ កន្តេ តម្មស្សោ ភហមតំ ឯវាហ
 មយំ កន្តេ អាទន្ទ តំហិ កាមកោតំនោ កាមាវាមា
 តាមរតា កាមសមុទិកា តេសំ នោ កន្តេ អត្តាតំ
 តំហិទំ កាមកោតំ កាមាវាមាទំ កាមរតាទំ កាម
 សមុទិកាទំ មហានោ វិយ ទាយតិ យទិទំ ទេក្ខម្ហំ

ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុគបថា ម្នាលភហមតិ នេះពាក្យជាប្រែបាន
 ដែលនាំឱ្យដួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ម្នាលភហមតិ យើងមកទៅ យើង
 នឹងចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ នឹងក្រាប
 ទូលរៀនខ្ញុំដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនព្យាគរ
 ដល់យើងយ៉ាងណា យើងនឹងធ្វើតាមយ៉ាងនោះ ។ ឯភបុស្សភហមតិ
 ទទួលស្តាប់ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុថា ព្រះករុណាលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ។
 លំដាប់នោះ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅកាលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ជាមួយនឹងភបុស្សភហមតិ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគន់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអាទន្ទ
 ដ៏មានអាយុ គន់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគម្តង្កេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភបុស្សភហមតិខេះ បាន
 និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអាទន្ទដ៏ចម្រើន យើងជា
 ត្រៃហស្ត ជាអ្នកបរិភោគតាម មានតាមជាត្រៀងត្រៃកមរ ត្រៃកអាក្ក
 តាម តែឈក្នុងតាម បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទេក្ខម្ហៈតិបទ្ធជា
 យើងជាត្រៃហស្ត ជាអ្នកបរិភោគតាម មានតាមជាត្រៀងត្រៃកមរ
 ត្រៃកអាក្កតាម តែឈក្នុងតាម យល់ឃើញព្រាងដ៏ថា ដូចជាច្រាំងដ៏

សុតមេតំ កន្តេ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ នហារមំ នហារមំ
 កំក្កំ ធន្តោម្មេ ចិត្តំ បក្ខន្ធតិ បសីនតិ សន្តិដ្ឋតិ
 វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ តយំនំ កន្តេ
 ឥមស្មី ធម្មវិនយេ កំក្កំ ពហុតា ជនេន វិសភាតោ
 យនិទំ ធន្តោម្មេ ។

ឯវមេតំ អាណន្ទ ឯវមេតំ អាណន្ទ មយ្ហម្បិ
 ទោ អាណន្ទ បុត្រោ សម្ពោណា អនកិសម្ពុទ្ធស្ស
 ពោជិសត្តស្សេវ សតោ ឯតនយោសិ សាទុ ធន្តោម្មេ
 សាទុ បវិវេកោតិ ។ ឥស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ ធន្តោម្មេ
 ចិត្តំ ន បក្ខន្ធតិ នប្បសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន
 វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ ឥស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ
 ឯតនយោសិ តោ ទុ ទោ ហេតុ តោ បច្ចុយោ
 យេន មេ ធន្តោម្មេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ធតិ នប្បសីនតិ
 ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ

បតិគ្រលោកម្ភាសំដិចំវេន យេនិទំបាទព្វថា ពួកកិក្កុកម្ភោះ ។ ក្នុង
 ធម្មវិនយនេះ ដែលយល់ឃើញថា នេក្ខម្មៈគឺបព្វដ្ឋាន្តំ ជាធម្មជាតិស្រប
 ដូច្នោះ ចិត្តកិស្មុរេវ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិប្បក្នុងនេក្ខម្មៈគឺបព្វដ្ឋាន្តំ បតិគ្រ
 លោកម្ភាសំដិចំវេន នេក្ខម្មៈគឺបព្វដ្ឋាន្តំ ដែលជាបស់ពួកកិក្កុកធម្មវិនយ
 នេះ ជាទំនាស់នឹងជន (ជាគ្រហស្ថ) ច្រើនគ្នាណាស់ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណន្ទ ដំណើរនោះយ៉ាង
 នេះឯង ម្ចាស់អាណន្ទ ដំណើរនោះយ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់អាណន្ទ សូម្បី តថា-
 ឥតកាលនៅជាពោជិសត្ត មិនខានត្រាស់ដឹង ក្នុងកាលមុន អំពីកាលជាទី
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ គង់មានសេចក្តីយល់ឃើញថា នេក្ខម្មៈជាគុណ-
 ជាតិប្រិយ សេចក្តីស្របស្ងាត់ ជាគុណជាតិប្រិយ ដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់
 អាណន្ទ តែកាលរថាឥត យល់ឃើញថានេក្ខម្មៈខ្ពុំ ជាបស់ស្របដូច្នោះ
 ហើយ ចិត្តកិស្មុរេវ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប្បក្នុងនេក្ខម្មៈ
 ឡើយ ម្ចាស់អាណន្ទ ទើបតែឥតមានសេចក្តីជឿនឹងដូច្នោះថា ចុះហេតុអ្វី
 បច្ចុយអ្វី បានជាកាលអញយល់ឃើញថានេក្ខម្មៈខ្ពុំ ជាបស់ស្របដូច្នោះ
 ហើយ ចិត្តកិស្មុរេវ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប្បក្នុងនេក្ខម្មៈ

តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯតទោហាសិ កាមេសុ ទោ
 មេ អាទិណវំ អទិដ្ឋា សោ ច មេ អពហុលីកាតោ
 ទេក្ខុខេ ច អាទិសំសោ អនិកតោ សោ ច មេ
 អនាសេវិតោ តស្សា មេ ទេក្ខុខេ ចិត្តំ ច បក្ខុទ្ធាតិ
 ទប្បសំទតិ ទ សន្តិដ្ឋតិ ទ វិមុទ្ធាតិ ឯតំ សន្តិទ្ធិ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯតទោហាសិ សទេ
 ទោ អហំ កាមេសុ អាទិណវំ ទិស្វា តំ ពហុលី-
 កាមយ្យំ ទេក្ខុខេ អាទិសំសំ អនិកត្ម តមាសេវិយ្យំ
 ហំ ទោ បទេតំ វិជ្ជតិ យំ មេ ទេក្ខុខេ ចិត្តំ
 បក្ខុទ្ធយ្យ បសិទេយ្យ សន្តិដ្ឋយ្យ វិមុទ្ធយ្យ ឯតំ
 សន្តិទ្ធិ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាណន្ត អបរេទ
 សមយេន កាមេសុ អាទិណវំ ទិស្វា តំ ពហុលី-
 មកាសិ ទេក្ខុខេ អាទិសំសំ អនិកត្ម តមាសេវិ
 តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ទេក្ខុខេ ចិត្តំ បក្ខុទ្ធាតិ
 បសិទតិ សន្តិដ្ឋតិ វិមុទ្ធាតិ ឯតំ សន្តិទ្ធិ បស្សតោ

ម្ចាស់អាណន្ត គឺជាអត្តនាសចក្ខុយលំឃើញដូច្នោះថា ទោតសក្កិកាម
 ទាំងឡាយ អញមិនចាំបើឃើញទេ ទាំងទោសនោះ អញមិនចាំបើធ្វើឲ្យ
 ច្រើន អាទិសិទ្ធិក្នុងនេក្ខម្មៈ អញមិនចាំបើបានទេ ទាំងអាទិសិទ្ធិនោះ
 អញមិនចាំបើសពគប់ទេ បានថា កាលអញយលំឃើញថា នេក្ខម្មៈខ្ពុះ
 ជាបេសំស្សបំដូច្នោះហើយ ចិត្តក៏រត់រកមិនស្កុះទេ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំង
 នៅ មិនចុះសិបំ ក្នុងនេក្ខម្មៈ ម្ចាស់អាណន្ត រើបត់រត់ បាន
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើអញឃើញទោស ក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ
 គប្បីធ្វើការឃើញទោសនោះឲ្យច្រើន បើបានអាទិសិទ្ធិ ក្នុងនេក្ខម្មៈ
 ហើយ គប្បីសពគប់ម្តងអាទិសិទ្ធិនោះ ហេតុខ្ពុះតែមានជាប្រាកដ
 ត្រង់តាមថា កាលអញយលំឃើញថា នេក្ខម្មៈខ្ពុះ ជាបេសំស្សបំដូច្នោះ
 ហើយ ចិត្តគប្បីស្កុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិបំ ក្នុងនេក្ខម្មៈ
 បាន ម្ចាស់អាណន្ត លុះសម័យខាងក្រោយមក គឺជាគតនោះ ឃើញ
 ទោស ក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ ក៏ធ្វើការឃើញទោសនោះឲ្យច្រើន
 បានអាទិសិទ្ធិ ក្នុងនេក្ខម្មៈហើយ ក៏សពគប់អាទិសិទ្ធិនោះ ម្ចាស់
 អាណន្ត កាលគឺជាគតយលំឃើញថា នេក្ខម្មៈខ្ពុះ ជាបេសំស្សបំដូច្នោះ
 ចិត្តក៏ត្រឡប់ ជាស្កុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិបំ ក្នុងនេក្ខម្មៈឡើង

សោ ទោ អហំ អាណន្ទ វិវិច្ឆេវ កាមេហំ វិវិច្ឆ
 អកុសលេហំ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកាធំ
 បិតិសុទំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ តស្ស
 មឃ្ហំ អាណន្ទ វេទិណ វិហារេន វិហារោ កាមសហ-
 គតា សញ្ញាមនសិកាវា សមុទាចារន្តំ ស្វាស្ស មេ
 ហោតិ អាតោ ធម្មេយ្យថាបិ អាណន្ទ សុខំ ទុក្ខំ
 ឧប្បជ្ជេយ្យ យាវទេវ អាតោយ វាវេស្ស មេ
 កាមសហគតា សញ្ញាមនសិកាវា សមុទាចារន្តំ
 ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតោ ។

តស្ស មឃ្ហំ អាណន្ទ ឯតទហោសិ យទ្ធាចារំ វិត-
 ក្កវិចារំ វេសមា ។ មេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារេយ្យន្តំ ។ តស្ស មឃ្ហំ អាណន្ទ អវិតក្កំ ចិត្តំ ធន
 បក្ខន្តតិ ធម្មសីទតិ ធន សទ្ធិដ្ឋតិ ធន វិមុត្តតិ ឯតិ
 សន្តន្តំ ចស្សតោ តស្ស មឃ្ហំ អាណន្ទ ឯតទហោសិ

ម្នាលអាណន្ទ គឺជាគតា ភ្នាក់ងារកាយចាំឡាយ ភ្នាក់ងារ
 អកុសលគម្ពីរឡាយ ហើយចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិក្កុៈ
 នីវិចារៈ មានបិតិសុទ្ធៈ កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ម្នាលអាណន្ទ
 កាលគឺជាគត ប្រព្រឹត្តទៅដោយវិហារនេះ សញ្ញា (ការសំគាល់)
 នឹងមនសិការៈ (ការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត) ប្រកបដោយកាម ក៏ជ្រួលច្រាល
 ឡើង ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាណាម
 របស់គឺជាគត ម្នាលអាណន្ទ សេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើង ដល់ចុក្ខុល
 ដែលភ្ជាប់មានសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 អាណាម ជាកំណត់ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ មានឧបមេយ្យដូចសញ្ញា
 នឹងមនសិការៈ របស់គឺជាគតប្រកបដោយកាម ដែលជ្រួលច្រាលឡើង
 ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាណាមរបស់គឺជាគត
 ដូច្នោះឯង ។

ម្នាលអាណន្ទ គឺជាគត មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះ ក្នុងវិក
 អញ្ញាម្ខប់បឋមជ្ឈានវិក្កុៈនីវិចារៈ ។ មេ ។ ហើយចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ។
 ម្នាលអាណន្ទ កាលគឺជាគតយល់ឃើញថា អវិតក្កុៈនេះ ជារបស់
 ស្ងប់ដូច្នោះហើយ ចិត្តក៏បិទស្តុះទៅ មិនជ្រិះថា មិនកំណើត មិនចុះសិប
 ក្នុងវិក្កុៈឡើយ ម្នាលអាណន្ទ ទើបគឺជាគតមានសេចក្តីឡើងដូច្នោះថា

តោ ធុ ទោ ហេតុ តោ បទ្ទយោ យេន មេ
អវិគតោ ចិត្តំ ន បត្តន្តតិ ធម្មសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ
ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋិ បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ
អាទន្ទ ឯតនមោសំ វិគតោ ទោ មេ អាទិទភេ
អនិដ្ឋោ សោ ច មេ អតហុលីកតោ អវិគតោ ច
អាទិសំសោ អននិកតោ សោ ច មេ អនាសេវិតា
តស្សា មេ អវិគតោ ចិត្តំ ន បត្តន្តតិ ធម្មសីទតិ ន
សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋិ បស្សតោ តស្ស
មយ្ហំ អាទន្ទ ឯតនមោសំ សច ទោ អហំ វិគតោសុ
អាទិទវំ ទិស្វា តំ តហុលីកតោយ្យំ អវិគតោ អាទិសំសំ
អនិកម្ម កមាសេវេយ្យំ ហំ ទោ បទេតំ វិជ្ជតិ យំ មេ
អវិគតោ ចិត្តំ បត្តន្តេយ្យ បសីទេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ
វិមុត្តេយ្យ ឯតំ សន្តិដ្ឋិ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទន្ទ
អមរេន សមយេន វិគតោសុ អាទិទវំ ទិស្វា តំ តហុ-
លមកាសំ អវិគតោ អាទិសំសំ អនិកម្ម កមាសេវ

ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជាភាវអញ្ចយល់ឃើញថា អវិគតដ្ឋាន
នេះ ជាបេសស្របដូច្នោះហើយ ចិត្តក៏មិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំង
នៅ មិនចុះសិប ក្នុងអវិគតដ្ឋាន ម្នាលពានន្ទ គឺជាគត មានសេចក្តី
យល់ឃើញដូច្នោះថា ។ ទោសក្នុងវិគតដ្ឋានទាំងឡាយ អញ្ចមិនទាន់
ឃើញ ទាំងទោសនោះអញ្ចមិនទាន់ធ្វើឲ្យច្រើន អាទិសិទ្ធិក្នុងអវិគតដ្ឋាន
អញ្ចមិនទាន់បានទេ ទាំងអាទិសិទ្ធិនោះ អញ្ចមិនទាន់សេពគប់ទៅក៏
បានជាភាវអញ្ចយល់ឃើញថា អវិគតដ្ឋាននេះ ជាបេសស្របដូច្នោះ
ហើយ ចិត្តក៏នៅក៏មិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុង
វិគតដ្ឋាន ម្នាលពានន្ទ ទើបគឺជាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ឃើញ
ឃើញទោស ក្នុងវិគតដ្ឋានទាំងឡាយហើយ គប្បីធ្វើម្ល៉ៃការឃើញ
ទោសនោះឲ្យច្រើន បើបានឲ្យអាទិសិទ្ធិ ក្នុងអវិគតដ្ឋានហើយ គប្បី
សេពគប់ម្ល៉ៃអាទិសិទ្ធិនោះ ហេតុនេះ តែងមានជាប្រាកដ ត្រង់
ពាក្យថា ភាវអញ្ចយល់ឃើញថា អវិគតដ្ឋាននេះ ជាបេសស្របដូច្នោះ
ហើយ ចិត្តគប្បីស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិបក្នុងអវិគតដ្ឋានបាន
ម្នាលពានន្ទ ចុះសម័យទាំងក្រោយមក គឺជាគតនោះឃើញខ្លះទោស
ក្នុងវិគតដ្ឋានទាំងឡាយហើយ ក៏ធ្វើម្ល៉ៃការឃើញទោសនោះ ឲ្យច្រើន
បានម្ល៉ៃអាទិសិទ្ធិ ក្នុងវិគតដ្ឋានហើយ ក៏សេពគប់ម្ល៉ៃ អាទិសិទ្ធិនោះ

តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ អវិតក្កោ ចិត្តំ បក្ខុទ្ធាតំ បសិទ្ធាតំ
 សន្តិដ្ឋានំ វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋានំ បស្សតោ សោ ទោ
 អហំ អាទទ្ធ វិតក្កាវិចារាទំ វុបសមា ។ បេ ។
 ធុតិយដ្ឋានំ ឧបសម្មដ្ឋ វិហារមិ ។ តស្ស មយ្ហំ
 អាទទ្ធ វេកខិបា វិហារេន វិហារតោ វិតក្កសហគតា
 សញ្ញាមនសិកាភា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ ហោតិ
 អាតាតោ សេយ្យជាមិ អាទទ្ធ សុខិណោ ធុត្តំ
 ឧប្បវេទ្ឋយ្យ យាវនេវ អាតាតាយ ឯវមេវស្ស មេ
 វិតក្កសហគតា សញ្ញាមនសិកាភា សមុទាចរន្តំ
 ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតាតោ ។

តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ ឯតនិហោសិ យន្ត្រាហំ
 មិត្តយោ ច វិភតា ឧបេក្ខតោ វិហារេយ្យំ សតោ ច
 សម្មជាតោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេយ្យំ យន្តិ
 អរិយា អាចិត្តន្តំ ឧបេក្ខតោ សតិហ សុខវិ-
 ហារីតិ តតិយដ្ឋានំ ឧបសម្មដ្ឋ វិហារេយ្យន្តំ ។

ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលគង់អគយលំរយេញថា អវិតក្កដ្ឋានន្តិ ជាបសិ
 ស្មប់ដូច្នោះ ចិត្តក៏ត្រឡប់ជាសុខទៅ ផ្លែផ្កា កាំងនៅ ចុះសិបក្នុងអវិតក្ក-
 ដ្ឋានឡើង ម្ចាស់អាទទ្ធ គង់គត ព្រោះព្រាម្យប់ខ្លវិតក្កៈនឹងវិហារៈ ។ បេ ។
 ហើយចូលកាន់ទុតិយដ្ឋាន ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលគង់គត ប្រិត្តិ
 នៅដោយវិហារម៉ែនៈ សញ្ញានឹងមនសិការៈ ប្រកបដោយវិតក្កៈក៏ជ្រួល
 ច្រាល់ឡើង ការជ្រួលច្រាល់នៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះទុកជាអាពាធ
 របស់គង់គត ម្ចាស់អាទទ្ធ សេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើងដល់បុគ្គលដែល
 ធ្លាប់មានសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ នឹងប្រិត្តិទៅ ដើម្បីពោធិ
 ជាកំណត់ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ មានឧបមេយ្យដូចសញ្ញានឹងមន-
 សិការៈរបស់គង់គត ប្រកបដោយវិតក្កៈដែលជ្រួលច្រាល់ឡើង ការ
 ជ្រួលច្រាល់នៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាធ របស់គង់គត
 ដូច្នោះឯង ។

ម្ចាស់អាទទ្ធ គង់គត មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះ
 អញគួរជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ ព្រោះប្រាសចាកបីតិផង ជាអ្នកប្រកប
 ដោយសតិវិនិសម្បជញ្ញៈផង សោយសេចក្តីសុខ ដោយនាមកាយផង
 រួចចូលកាន់តតិយដ្ឋាន ដែលព្រះអរិយៈទាំងឡាយសរសើរថា បុគ្គល
 អ្នកដល់តតិយដ្ឋាន ជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ មានស្មារតី ទៅជាសុខ ។

តស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ ធិប្បតិកោ ចំត្តំ ន បក្ខន្ទតិ
 នប្បសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ ឯតំ ឯតំ ឯតំ
 ទុ ទោ ហេតុ កោ បក្ខយោ យេន មេ ធិប្ប-
 តិកោ ចំត្តំ ន បក្ខន្ទតិ នប្បសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ
 ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋ បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ
 អាណន្ទ ឯតំ ឯតំ ឯតំ ឯតំ ឯតំ ឯតំ ឯតំ
 អនិច្ចោ សោ ច មេ អនាហុលីកតោ ធិប្បតិកោ
 ច(១) អាទិសំសោ អនិច្ចតោ សោ ច មេ
 អនាសវតោ តស្ស មេ ធិប្បតិកោ ចំត្តំ ន បក្ខន្ទតិ
 នប្បសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ ឯតំ ឯតំ ឯតំ
 ទោ អហំ បិគិយោ អាទិវរំ ឯស្វា តំ តហុលីកតោយ្យ
 ធិប្បតិកោ អាទិសំសំ អនិច្ចតោ តមាសេវេយ្យ ហិច
 ទោ បទេតំ វិជ្ជតំ យំ មេ ធិប្បតិកោ ចំត្តំ បក្ខន្ទយ្យ
 បសីនេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ វិមុត្តេយ្យ ឯតំ សន្តិដ្ឋ បស្សតោ

១ ១. បណ្ណេ ឧត្ត ។

មាលានន្ទ កាលតថាគតយលំឃើញថា ឧប្បតិកជ្ជាន (លាខមិន
 មានបិត) ខ្ញុំ ជាបេសស្សបំផ្លុះ ចិត្តកិមិសុរេវា មិនជ្រះថ្លា មិនតាំង
 នៅ មិនចុះសីល ក្នុងឧប្បតិកជ្ជានខ្សែយ មាលានន្ទ ទើបគេកត
 មានសេចក្តីរឿងដូច្នោះថា ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជាកាល
 អញយលំឃើញថា ឧប្បតិកជ្ជានខ្ញុំ ជាបេសស្សបំផ្លុះហើយ ចិត្តកិមិ
 សុរេវា មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសីល ក្នុងឧប្បតិកជ្ជាន មាល
 នន្ទ គេកតមានសេចក្តីយលំឃើញដូច្នោះថា ទេវតាសក្តិបិតិ អញ
 មិនតាំងឃើញ តាំងទោសនោះ អញមិនតាំងធ្វើឲ្យច្រើន កាន់សិរ្ស
 ក្នុងឧប្បតិកជ្ជាន អញមិនតាំងទេវតា តាំងអាមិសិរ្សនោះ អញមិន
 តាំងសេចក្តីទេវតា បានជាកាលអញយលំឃើញថា ឧប្បតិកជ្ជានខ្ញុំ
 ជាបេសស្សបំផ្លុះហើយ ចិត្តកិមិសុរេវា មិនជ្រះថ្លា មិនតាំង
 នៅ មិនចុះសីល ក្នុងឧប្បតិកជ្ជាន មាលានន្ទ ទើបគេកតមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះដូច្នោះថា ឃើញឃើញទោស ក្នុងបិតិហើយ គប្បីធ្វើខ្ញុំវិញ
 ឃើញទោសនោះ ឲ្យច្រើន បានកាន់សិរ្ស ក្នុងឧប្បតិកជ្ជានហើយ
 គប្បីសេចក្តីបំផ្លុះកាន់សិរ្សនោះ ហេតុនេះ តែងមានជាប្រាកដ តែង
 ពាក្យថា កាលអញយលំឃើញថា ឧប្បតិកជ្ជានខ្ញុំ ជាបេសស្សបំផ្លុះ
 ហើយ ចិត្តកិមិសុរេវា ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសីល ក្នុងឧប្បតិកជ្ជានបាន

សោ ទោ អហំ អាណន្ទ អបរោ ធម្មយេន មីតិយា
 អាទិណំ ធិស្វា តំ តហុលមកាសី ធិប្បិកេក
 អាទិសំសំ អធិកម្ម កមាសេវី តស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ
 ធិប្បិកេក ចិត្តំ បក្ខន្ធាតំ បសិនតិ សន្តិដ្ឋតិ វិមុត្តតិ
 ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាណន្ទ មីតិយា
 ច វិភាសា ។ បេ ។ តតិយដ្ឋានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។
 តស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ ឥមំ វិហារេន វិហារោ
 មីតិសហគតា សញ្ញាមនសិការា សមុទាចរន្តិ
 ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតាណោ សេយ្យថាបិ អាណន្ទ
 សុខំ ចា ធុក្កំ ឧប្បជ្ជេយ្យ យាវេវ អាតាណាយ
 ឯវេមស្ស មេ មីតិសហគតា សញ្ញាមនសិការា
 សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតាណោ ។ តស្ស
 មយ្ហំ អាណន្ទ ឯតទហោសិ យន្តិណាហំ សុខស្ស ច
 បហាណា ធុក្កុស្ស ច បហាណា បុព្វេ សោមនស្ស ធា-
 មនស្សានំ អក្ខន្តិមា អធុក្កុមសុខំ ឧបេក្ខាសតិ-
 ចារិស្សន្តិ ចក្កុក្កដ្ឋានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារយ្យន្តិ ។

ហួលអាណន្ទ លុរសេយ្យោនិកាយមក តថាគតោរោយេញោសកុនិបិក
 ហើយ កំធ្វើខ្ញុំការឃើញោសោនាទ្យុច្រើន បានអាទិសង្ស ក្នុងឧប្បិកេ-
 កដ្ឋានហើយ កិសេពធម៌បំណុលនិស្សន្ទនោះ ហួលអាណន្ទ កាលតថាគត
 យល់ឃើញថា ឧប្បិកេកដ្ឋាននេះ ជាលេសស្របដូច្នោះ ចិត្តក៏ត្រឡប់ជាស្រុះ
 ជ្រះថ្លា កាំងនៅ ចុះសីល ក្នុងឧប្បិកេកដ្ឋានឡើង ហួលអាណន្ទ តថាគត
 ទោរង ព្រោះប្រាសចាកបិកេផល ។ បេ ។ កំបានចូលកាន់គតិយដ្ឋាន ។
 ហួលអាណន្ទ តថាគត កាលប្រព្រឹត្តទៅដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញានឹង
 មនសិការៈប្រកបដោយបិកេផលប្រាសចាកឡើង ការជ្រួលប្រាសចាកសញ្ញា
 នឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាធរបស់តថាគត ហួលអាណន្ទ សេចក្តី
 ទុក្ខ ធម្មិកេកឡើងដល់បុគ្គលដែលព្រមព្រៀងនឹងសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ
 នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអាពាធដាតំណត់ មានឧបេក្ខាមសុខំ មាន
 ឧបេយ្យដ្ឋូចសញ្ញានឹងមនសិការៈរបស់តថាគត ប្រកបដោយបិកេ ដែល
 ជ្រួលប្រាសចាកឡើង ការជ្រួលប្រាសចាកសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជា
 អាពាធរបស់តថាគតដូច្នោះឯង ។ ហួលអាណន្ទ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នោះថា បើដូច្នោះ ត្រូវតែអញចូលកាន់ចក្កុដ្ឋាន ដែលឥតទុក្ខឥតសុខ
 មានឧបេក្ខាមសុខំដោយសតិ ព្រោះលះបង់សេចក្តីសុខផល លះបង់
 សេចក្តីទុក្ខផល វិនាសសោមនស្សនឹងវិទាមនស្សផល ក្នុងកាលបុន ។

តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត អនុក្ខមសុទេ ចិត្តំ ធម្មត្ថន្តតំ
 ធម្មសីទតំ ធម្មសន្តិដ្ឋតិ ធម្មវិមុត្តតំ ឯតំ សន្តិដ្ឋតិ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯតនិបោសិ
 កោ ទុ ទោ ហេតុ កោ មច្ចយោ យេន មេ
 អនុក្ខមសុទេ ចិត្តំ ធម្មត្ថន្តតំ ធម្មសីទតំ ធម្ម
 សន្តិដ្ឋតិ ធម្មវិមុត្តតំ ឯតំ សន្តិដ្ឋតិ បស្សតោ តស្ស
 មយ្ហំ អាណន្ត ឯតនិបោសិ ឧបេក្ខាសុទេ ទោ មេ
 អាទិទេវ អនិដ្ឋោ សោ ធម្ម អនិហុលីកតោ
 អនុក្ខមសុទេ ធម្ម អាណិសំសោ អនិច្ចតោ សោ
 ធម្ម អនិសេវិតោ តស្ស មេ អនុក្ខមសុទេ
 ចិត្តំ ធម្មត្ថន្តតំ ធម្មសីទតំ ធម្ម សន្តិដ្ឋតិ
 ធម្មវិមុត្តតំ ឯតំ សន្តិដ្ឋតិ បស្សតោ តស្ស
 មយ្ហំ អាណន្ត ឯតនិបោសិ សេច ទោ អបំ
 ឧបេក្ខាសុទេ អាទិទេវ ទិស្វា តំ អនិហុលីកតោ
 អនុក្ខមសុទេ អាណិសំសំ អនិច្ចត តនិសេវិតោ

មាលភានន្ត កាលកថាភក យល់ឃើញថា ចក្ខុជ្ឈានវិលស័ក
 ទុក្ខភក្សន្តៈ ជាបេសស្របដូច្នោះ ចិត្តកិមិទសុទេ មិនជ្រះថ្លា
 មិនតាំងនៅ មិនចុះសិបំ ក្នុងចក្ខុជ្ឈាន វិលស័កទុក្ខភក្សន្តៈ
 មាលភានន្ត ទើបគេយាង បានសេចក្តីនឹងដូច្នោះថា ចុះហេតុអ្វី
 បច្ចុប្បន្ន បានជាបាត់បង់ យល់ឃើញថា ចក្ខុជ្ឈានវិលស័ក
 ភក្សន្តៈ ជាបេសស្របដូច្នោះហើយ ចិត្តកិមិទសុទេ មិនជ្រះថ្លា
 មិនតាំងនៅ មិនចុះសិបំ ក្នុងចក្ខុជ្ឈានវិលស័កទុក្ខភក្សន្តៈ
 មាលភានន្ត គេយាងបានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា ទេវតាសក្តិសេចក្តីសុទ្ធ ក្នុង
 ឧបេក្ខា អញ្ជើញមិនបានឃើញ ទាំងទោសនោះ អញ្ជើញមិនបានធ្វើឲ្យច្រើន
 អាទិសិទ្ធិក្នុងចក្ខុជ្ឈានវិលស័កទុក្ខភក្សន្តៈ អញ្ជើញមិនបានទេ តាំង
 អាទិសិទ្ធិនោះ អញ្ជើញមិនបានសព្វដំបូងទេ បានជាបាត់បង់
 យល់ឃើញថា ចក្ខុជ្ឈានវិលស័កទុក្ខភក្សន្តៈ ជាបេសស្របដូច្នោះហើយ
 ចិត្តកិមិទសុទេ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិបំ ក្នុង
 ចក្ខុជ្ឈាន វិលស័កទុក្ខភក្សន្តៈ មាលភានន្ត ទើបគេយាង
 សេចក្តីច្រើនដូច្នោះថា ចើអញ្ជើញទោស ក្នុងសេចក្តីសុទ្ធផ្សំឧបេក្ខា
 ហើយ គប្បីធ្វើឲ្យកាយឃើញទោសនោះច្រើន បានឲ្យអាទិសិទ្ធិក្នុង
 ចក្ខុជ្ឈាន វិលស័កទុក្ខភក្សន្តៈ គប្បីបេក្ខាបំប៉នអាទិសិទ្ធិនោះ

សុត្តនិបិទ អង្គនៃកាយស្ស វិភង្គិយោ

ហេតុ ទោ បរេតំ វិជ្ជតិ យំ មេ អនុក្កមសុទេ
 ចំត្តំ បក្ខាទ្ធិយ្យ បសីទេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ វិមុត្តេយ្យ
 ឯតំ សន្តិទ្ធិ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទទ្ធ
 អបរេទ សមយេទ ឧបេក្កាសុទេ អាទិទំ ធិស្វា តំ
 តហុលមកាសី អនុក្កមសុទេ អាទិសំសំ អធិគម្ម
 តមាសេវី តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ អនុក្កមសុទេ ចំត្តំ
 បក្ខាទ្ធិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិទ្ធិ
 បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទទ្ធ អបរេទ សម-
 យេទ សុទស្ស ច បហាថា ។ បេ ។ ចតុត្ថជ្ឈាបំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។ តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ វិមុត្តា
 វិហារេទ វិហារតោ ឧបេក្កាសហគតា សញ្ញាមទសិ-
 តាកា សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតាទោ

សុត្តនិបិទ អង្គនៃកាយ វិភង្គិយោ

ហេតុនៃវិភង្គិយោជាប្រាកដ គ្រង់ពាក្យថា កាលអញយល់ឃើញថា
 ចក្ខុជ្ឈាន ដែលឥតទុក្ខឥតសុខផ្ទះ ជាបេសស្របដូច្នោះ ចិក្ខុកម្ម
 សុខេវ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិបក្នុងចក្ខុជ្ឈាន ដែលឥតទុក្ខ
 ឥតសុខបាន ម្នាលអាទទ្ធ លុះសម័យខាងក្រោយ ភថាគតានោះ
 ឯង ឃើញពោស ក្នុងសេចក្តីសុខ ក្នុងឧបេក្កាហើយ ក៏ធ្វើខ្ញុំការ
 ឃើញពោសនោះច្រើន បានអាទិសិទ្ធិ ក្នុងចក្ខុជ្ឈានដែលឥតទុក្ខ
 ឥតសុខហើយ ក៏សេចក្តីអាទិសិទ្ធិនោះ ម្នាលអាទទ្ធ កាលភថា-
 គតយល់ឃើញថា ចក្ខុជ្ឈាន ដែលឥតទុក្ខឥតសុខផ្ទះ ជាបេសស្រប
 ដូច្នោះ ចិក្ខុក៏ត្រឡប់ជាសុខេវ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិប ក្នុងចក្ខុជ្ឈាន
 ដែលឥតទុក្ខឥតសុខឡើយ ម្នាលអាទទ្ធ លុះសម័យខាងក្រោយមក
 ភថាគតានោះឯង ព្រោះលះបង់នូវសុខផង ។ បេ ។ កិច្ចលកាន់
 ចក្ខុជ្ឈាន ។ ម្នាលអាទទ្ធ កាលភថាគតប្រព្រឹត្តទៅដោយវិហារ-
 ធម៌នេះ សញ្ញានឹងមនសិការ ប្រកបដោយឧបេក្កា ក៏ជ្រួលច្រាល
 ឡើង ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការនោះ ទុកជាអាពាធ

បណ្ណាល័យ មហាវិញ្ញា

សេចក្តីដឹង អាណន្ត សុខិតោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ
យោវេ អាតណាយ ឯវមវស្ស មេ ឧបេត្តាសហគតា
សញ្ញាមនសិកាវា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ យោតិ
អាតោ ។

តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯតនយោសិ យន្តធាយំ
សត្វសោ រូមសញ្ញាមំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញាមំ
អន្តរម្ពមា ធានត្តសញ្ញាមំ អមនសិកាវា អនន្តោ
អាតោសោតិ អាតោសាណាយតនំ ឧបសម្បន្តំ
វិហរេយ្យន្តំ ។ តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត អាតោសា-
ណាយតនេ ចិត្តំ ន បត្តន្តតិ នប្បសិទតិ ន
សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋតិ បស្សតោ
តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯតនយោសិ តោ ទុ-
តោ ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន មេ អាតោ-
សាណាយតនេ ចិត្តំ ន បត្តន្តតិ នប្បសិទតិ ន
សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋតិ បស្សតោ

បណ្ណាល័យ មហាវិញ្ញា

របស់គាត់ ម្ចាស់អាណន្ត សេចក្តីទុក្ខ ធម្មីតើកឡើង ដល់បុគ្គល
ដែលធ្លាប់មានសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
អាពាធជាតំណត់ មានបុគ្គលមួយមួយ មានបុគ្គលមួយមួយ
បទសិការរបស់គាត់ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដែលជ្រួលច្រាលឡើង
ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញាមិនមនសិការនោះ ទុកជាអាពាធ របស់
អថាគត ដូច្នោះឯង ។

ម្ចាស់អាណន្ត គាត់គេ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ បើដូច្នោះ
គួរតែកញ្ជ្រាបកាន់អាតោសាណាយតនជ្ជាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា
អាតោសមិនមានទីបំផុតដូច្នោះ ព្រោះកន្លងបដិមូរបសញ្ញា ព្រោះ
លេងបដិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនាគសញ្ញា ដោយ
ប្រការទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាណន្ត កាលគាត់គេ យល់ឃើញថា
អាតោសាណាយតនជ្ជានមុំ ជាប់របស់ស្ងប់ដូច្នោះ ចិត្តក៏មិនស្ទុះទៅ
មិនជ្រុះថ្លា មិនកាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុងអាតោសាណាយតនជ្ជាន
ឡើយ ម្ចាស់អាណន្ត ទើបគាត់គេ មានសេចក្តីរឿងឆ្ងល់ដូច្នោះថា
ហេតុអ្វី បច្ចុប្បន្ន កាលអញ យល់ឃើញថា អាតោសាណា-
យតនជ្ជានមុំ ជាប់របស់ស្ងប់ដូច្នោះហើយ ចិត្តក៏មិនស្ទុះទៅ
មិនជ្រុះថ្លា មិនកាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុងអាតោសាណាយតនជ្ជាន

តស្ស មយ្ហំ អាណន្ទ ឯតទហោសិ រូបេសុ ទោ មេ
 អាធិនេ អធិដ្ឋោ សោ ច មេ អតហុលីកតោ
 អាណាសានញាយតទេ ច អាចិសំសោ អធិតតោ
 សោ ច មេ អនាសេវិតោ តស្ស មេ អាណាសា-
 នញាយតទេ ចិត្តំ ន បត្តន្តតិ ឧប្បសីទតំ ន
 សន្តិដ្ឋតំ ន វិមុទ្ធតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ តស្ស
 មយ្ហំ អាណន្ទ ឯតទហោសិ សទេ ទោ អហំ
 រូបេសុ អាធិនំ ធិស្វា តំ តហុលីកតេយ្យំ អាណា-
 សានញាយតទេ អាចិសំសំ អធិតត្ថ តហសេវេយ្យំ
 ហំ ទោ បទេតំ វិដ្ឋតំ យំ មេ អាណាសានញា-
 យតទេ ចិត្តំ បត្តន្តេយ្យ បសីទេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ
 វិមុទ្ធយ្យ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ សោ ទោ អហំ
 អាណន្ទ អបវេន សមយេន រូបេសុ អាធិនំ ធិស្វា

ម្នាលអាណន្ទ ភវគត មានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា ទោសក្ក
 រូបចាំឡាយ អញមិនចាំឃើញ ចាំឯទោសនោះ អញមិនចាំធ្វើឲ្យ
 ច្រើន អាទិសិទ្ធិ ក្នុងអាកាសានញាយតទេ អញមិនចាំបានទេ
 ចាំឯអាទិសិទ្ធិនោះ អញមិនចាំសរគប់ទេ បានជាគាលអញយល់
 ឃើញថា អាកាសានញាយតទេ ជាបេសំស្រប់ដូច្នោះហើយ ចិត្ត
 ក៏នៅតែមិនស្អុរទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិបំ ក្នុង
 អាកាសានញាយតទេ ម្នាលអាណន្ទ ទើបភវគតមានសេចក្តីក្រិន្ទ
 ដូច្នោះថា បើអញឃើញទោស ក្នុងរូបចាំឡាយហើយ ធម្មិធ្វើឲ្យការ
 ឃើញទោសនោះឲ្យច្រើន បានអាទិសិទ្ធិ ក្នុងអាកាសានញាយតទេ
 ដូច្នោះហើយ ធម្មិសេនគប់ដុំអាទិសិទ្ធិនោះ ហេតុនេះ តែងមានជា
 ប្រាកដ ត្រង់ពាក្យថា គាលអញយល់ឃើញថា អាកាសានញាយតទេ
 ដូច្នោះ ជាបេសំស្រប់ដូច្នោះហើយ ចិត្តធម្មិស្អុរទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះ
 សិបំ ក្នុងអាកាសានញាយតទេ ម្នាលអាណន្ទ លុះសម័យទាន
 ក្រោយមក ភវគតនោះឯង ឃើញទោស ក្នុងរូបចាំឡាយហើយ

តំ ពហុលមកាសី អាគាសាទញ្ជាយតទេ អាទិសំសំ
អទិត្ត ភមាសេវី ភស្ស មយ្ហំ អាទទុ អាគាសា-
ទញ្ជាយតទេ ចិត្តំ បក្កុទ្ធាតំ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ
វិមុទ្ធាតំ ឯតំ សន្តិ បស្សតោ សោ ទោ
អហំ អាទទុ សព្វសោ រូបសញ្ញាធំ សមតិក្កមា
បដិយសញ្ញាធំ អក្កន្តមា ធានត្ថសញ្ញាធំ អមទសិ-
កាក អនន្តា អាគាសោតិ អាគាសាទញ្ជាយតទំ
ឧបសម្មដ្ឋំ វិហារមិ ។ ភស្ស មយ្ហំ អាទទុ នមិចា
វិហារេន វិហារោ រូបសហគតា សញ្ញាមទសិកាក
សមុទាទរុទ្ធិ ស្វាស្ស មេ យោតិ អាតោ សេយ្យ-
ថាមិ អាទទុ សុខំនោ ទុក្ខំ ទប្បវេទយ្យ យាវ-
នេវ អាតោយ ឯវមេវស្ស មេ រូបសហគតា
សញ្ញាមទសិកាក សមុទាទរុទ្ធិ ស្វាស្ស មេ យោតិ
អាតោ ។

កិរិយ្យុកំការឃើញពេសនោះទ្រទ្រើន បានខ្ញុំអាទិសង្ឃ ក្នុងអាគាសា-
នញ្ជាយតទដ្ឋានហើយ កិរិយាគប្បីអាទិសង្ឃនោះ ហួសអាមន្ត
កាលគថាគត យល់ឃើញថា អាគាសាទញ្ជាយតទដ្ឋានខ្ញុំ ជាបេសំ
ស្របដូច្នោះហើយ ចិត្តក៏ទ្រទ្រង់ជាស្របទៅ ផ្ទះថា កាំងទៅ ពុះសិប
ក្នុងអាគាសាទញ្ជាយតទដ្ឋានទៀត ហួសអាមន្ត គថាគត នោះឯង
ព្រោះកន្លងបង្អួចសញ្ញា ព្រោះលេងបដិយសញ្ញា ព្រោះមិនបានធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តនូវនាគសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ក៏ចូលកាន់អាគាសា-
នញ្ជាយតទដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាគាសាមិនមានទីបំផុត ។
ហួសអាមន្ត កាលគថាគតនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញា
នឹងមនសិការៈ ប្រកបដោយរូប ក៏ជ្រួលច្រាលទៀត ការជ្រួលច្រាល
នៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាណាបេសំគថាគត ហួសអាមន្ត
សេចក្តីទុក្ខ ឥឡូវកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលព្រាងមានសេចក្តីសុខ សេចក្តី
ទុក្ខនោះនឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអាណាធាតិណតំ មានទុបមាដូចម្តេចម្តេញ
មានទុបបេយ្យ ដូចសញ្ញានឹងមនសិការៈរបស់គថាគត ប្រកបដោយរូប
ដែលជ្រួលច្រាលទៀត ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ
ទុកជាអាណាបេសំគថាគត ដូច្នោះឯង ។

តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯកទយោសិ យន្តបាហំ
 សព្វសោ អាណាសានញាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ
 វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញាយតនំ ឧបសម្មជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ ។
 តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត វិញ្ញាណញាយតនេ ចិត្តំ ន
 បក្ខន្ធចតិ នប្បសីនតិ ន សន្តិជ្ជតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ
 សន្តិជ្ជំ បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯកទយោសិ
 តោ នុ ខោ ហេតុ តោ បទ្វយោ យេន មេ
 វិញ្ញាណញាយតនេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ធចតិ នប្បសីនតិ
 ន សន្តិជ្ជតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិជ្ជំ បស្សតោ
 តស្ស មយ្ហំ អាណន្ត ឯកទយោសិ អាណាសានញាយ
 តនេ ខោ មេ អាជីនវេ អនិដ្ឋា សោ ច មេ
 អតហសីកតោ វិញ្ញាណញាយតនេ ច អាជិសំសោ
 អនិកតោ សោ ច មេ អនាសេវិតោ តស្ស
 មេ វិញ្ញាណញាយតនេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ធចតិ នប្បសីនតិ
 ន សន្តិជ្ជតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិជ្ជំ បស្សតោ

ម្នាលអាណន្ត គឺថាគេ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ បើដូច្នោះ
 ក្នុងអញ្ញកន្លងបង្អស់ អាណាសានញាយតនជ្ជាន ដោយប្រការ
 ទាំងអស់ ហើយចូលកាន់វិញ្ញាណញាយតនជ្ជាន ដោយការធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានទប់ផុត ។ ម្នាលអាណន្ត កាលគឺថាគេយល់
 ឃើញថា វិញ្ញាណញាយតនជ្ជាននេះ ជាបេសស្សប្រដូច្នោះ ចិត្តក៏មិន
 ស្ករទៅ មិនជ្រិះថា មិនតាំងទៅ មិនចុះសិបំ ក្នុងវិញ្ញាណញាយ
 តនជ្ជានឡើយ ម្នាលអាណន្ត បើគេថាគេ មានសេចក្តីឡើងចូលថា
 ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជាកាលអញ យល់ឃើញថា វិញ្ញាណ
 ញាយតនជ្ជាននេះ ជាបេសស្សប្រដូច្នោះហើយ ចិត្តក៏មិនស្ករទៅ មិនជ្រិះ
 ថា មិនតាំងទៅ មិនចុះសិបំ ក្នុងវិញ្ញាណញាយតនជ្ជាន ម្នាលអាណន្ត
 គឺថាគេ មានសេចក្តីយល់ឃើញថា ទេពាសក្នុងអាណាសានញាយតន
 ជ្ជាន អញមិនទាន់ឃើញ ទាំងពេលនោះ អញមិនទាន់ធ្វើឱ្យច្រើន
 កាន់សិទ្ធិក្នុងវិញ្ញាណញាយតនជ្ជាន អញមិនទាន់បានទេពាំងកាន់សិទ្ធិ
 នោះ អញមិនទាន់សេចក្តីទេតី បានជាកាលអញ យល់ឃើញថា
 វិញ្ញាណញាយតនជ្ជាននេះ ជាបេសស្សប្រដូច្នោះហើយ ចិត្តក៏នៅតែមិនស្ករ
 ទៅ មិនជ្រិះថា មិនតាំងទៅ មិនចុះសិបំ ក្នុងវិញ្ញាណញាយតនជ្ជាន

តស្ស មឃ្លំ អាណន្ត ឯកទេហោសិ សទេ ទោ អហំ
 អាណាសានញាយតទេ អាទិទវំ ជិស្វា តំ ពហុលី-
 កាវេយ្យំ វិញ្ញាណញាយតទេ អាទិសំសំ អទិកម្ម
 តមាសេវេយ្យំ ហំ ទោ បទេតំ វិជ្ជតិ យំ មេ
 វិញ្ញាណញាយតទេ ចិត្តំ បក្ខុទ្ធកុយ្យ បសីទេយ្យ
 សន្តិដ្ឋេយ្យ វិមុទ្ធកុយ្យ ឯតំ សន្តិទ្ធិ បស្សតោ សោ
 ទោ អហំ អាណន្ត អបវេទ សមាយេន អាណា-
 សានញាយតទេ អាទិទវំ ជិស្វា តំ ពហុលមកាសិ
 វិញ្ញាណញាយតទេ អាទិសំសំ អទិកម្ម តមាសេវិ
 តស្ស មឃ្លំ អាណន្ត វិញ្ញាណញាយតទេ ចិត្តំ បក្ខុទ្ធកុ
 បសីទតំ សន្តិដ្ឋតិ វិមុទ្ធកុ ឯតំ សន្តិទ្ធិ បស្សតោ
 សោ ទោ អហំ អាណន្ត សព្វសោ អាណាសាន-
 ញាយតទំ សមគិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណ-
 ញាយតទំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។ តស្ស មឃ្លំ
 អាណន្ត ឥទំ វិហារេន វិហារតោ អាណាសានញា-
 យតទសហកកា សញ្ញាមនសិកាកា សមុទាចវន្តិ

ម្ចាស់អាណន្ត ទើបគង់គត មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើអញឃើញ
 ទោស ក្នុងកាសានញាយតទេហើយ គប្បីធ្វើអ្វីកាវេយ្យទោស
 ទោស្យៈច្រើន បាទនូវកានិសិទ្ធិ ក្នុងវិញ្ញាណញាយតទេហើយ
 គប្បីសេពគប់នូវកានិសិទ្ធិនោះ ហេតុនេះ កែតម្រូវជាប្រាកដ គ្រង
 ពាក្យថា កាលអញយល់ឃើញថា វិញ្ញាណញាយតទេដ្ឋានខ្ញុំ ជា
 របស់ស្ងប់ដូច្នោះហើយ ចិត្តគប្បីស្ងប់ទៅ ផ្ទះថ្នាំ កាំងទៅ ចុះសិប
 ក្នុងវិញ្ញាណញាយតទេដ្ឋានបាទ ម្ចាស់អាណន្ត លុះសម័យខាងក្រោយ
 មក គង់គតនោះឯង ឃើញទោស ក្នុងកាសានញាយតទេដ្ឋាន
 ហើយ គប្បីធ្វើអ្វីកាវេយ្យទោសនោះ ឲ្យច្រើន បាទនូវកានិសិទ្ធិ
 ក្នុងវិញ្ញាណញាយតទេដ្ឋានហើយ ក៏សេពគប់នូវកានិសិទ្ធិនោះ ម្ចាស់
 អាណន្ត កាលគង់គត យល់ឃើញថា វិញ្ញាណញាយតទេដ្ឋានខ្ញុំ
 ជារបស់ស្ងប់ដូច្នោះ ចិត្តក៏ត្រឡប់ជាស្ងប់ទៅ ផ្ទះថ្នាំ កាំងទៅ ចុះសិប
 ក្នុងវិញ្ញាណញាយតទេដ្ឋានឡើង ម្ចាស់អាណន្ត គង់គតនោះឯង
 កន្លងបង់នូវកាសានញាយតទេដ្ឋានហើយ ចូលកាន់វិញ្ញាណញា-
 យតទេដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណបិនមានទីបំផុត ។
 ម្ចាស់អាណន្ត កាលគង់គត នៅដោយវិហារទេវានោះ សញ្ញាទាំងបទ-
 សិកានោះ ប្រាកដដោយកាសានញាយតទេដ្ឋាន ក៏ជ្រល់ច្រាលឡើង

ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាពាដោ សេយ្យដាមិ អាទទុ
សុខំតោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ យាវទេវ អាពាដាយ
ឯវេរាស្ស មេ អាតាសាទក្កាយនទសហតតា
សញ្ញាមទសំតាកា សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស មេ
ហោតិ អាពាដោ ។

តស្ស មយ្ហំ អាទទុ ឯវតទហោសិ យទ្ធជាហំ
សត្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយនទំ សមតិក្កុម្ម ទត្ថិ
កំភ្នំតិ អាតិក្កញ្ញាយនទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យន្តិ ។
តស្ស មយ្ហំ អាទទុ អាតិក្កញ្ញាយនទំ ចិត្តំ ទ
បក្ខទ្ធតិ ទប្បសំទតិ ទ សន្តិដ្ឋតិ ទ វិមុច្ចតិ ឯតំ
សន្តិច្ឆិ បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាទទុ ឯវតទហោសិ
កោ ទុ ខោ ហេតុ កោ បទ្ធាយោ យេទ
មេ អាតិក្កញ្ញាយនទំ ចិត្តំ ទ បក្ខទ្ធតិ
ទប្បសំទតិ ទ សន្តិដ្ឋតិ ទ វិមុច្ចតិ ឯតំ សន្តិច្ឆិ
បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាទទុ ឯវតទហោសិ

ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាដ របស់
គឺជាគត ម្នាលអាទទុ សេចក្តីទុក្ខំ ធម្មិកេតទៀនដល់បុគ្គលដែលចាប់
មានសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខៈនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអាពាដជាតំណត់
មានឧបម្ភដូចម្តេចមិញ មានឧបយេយ្យ ដូចសញ្ញានឹងមនសិការៈរបស់
គឺជាគត ប្រកបដោយពាកសាទញ្ញាយនទជ្ជាន ដែលជ្រួលច្រាល
ទៀន ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាដ
របស់គឺជាគតដូច្នោះឯង ។

ម្នាលអាទទុ គឺជាគតមានសេចក្តីត្រូវដូច្នោះថា បើដូច្នោះ អ្នក
អាត្មាអញ កន្លងបន្តិវិញ្ញាណញ្ញាយនទជ្ជាន ហើយចូលកាន់អាតិក្ក-
ញ្ញាយនទជ្ជាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីនិច្ចមមិនមាន ។ ម្នាល
អាទទុ កាលគឺជាគត យល់ឃើញថា អាតិក្កញ្ញាយនទជ្ជាននេះ ជា
របស់ស្ងប់ដូច្នោះហើយ ចិត្តមិនស្តុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិន
ចុះស៊ប់ ក្នុងអាតិក្កញ្ញាយនទជ្ជានទៀយ ម្នាលអាទទុ ទើបគឺជាគត
មានសេចក្តីឡើងឆ្ងល់ដូច្នោះថា ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជា កាល
អញយល់ឃើញថា អាតិក្កញ្ញាយនទជ្ជាននេះ ជារបស់ស្ងប់ដូច្នោះហើយ
ចិត្តមិនស្តុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ ក្នុងអាតិក្កញ្ញា-
យនទជ្ជាន ម្នាលអាទទុ គឺជាគតមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា

បណ្ណសក ខណ្ឌត្នោ

វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ ទោ មេ អាទិណវោ អទិដ្ឋោ
 សោ ច មេ អតហុលីកតោ អាគិញ្ញញ្ញាយតនេ ច
 អាទិសំសោ អននិកតោ សោ ច មេ អបាសេវិតោ
 តស្មា មេ អាគិញ្ញញ្ញាយតនេ ចិត្តំ ន បក្ខុទ្ធតិ
 នប្បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុទ្ធតិ ឯតំ សន្តិ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាទន្ធ ឯតនហោសិ
 សចេ ទោ អហំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ អាទិទំ ទិស្វា
 តំ តហុលីកតេយ្យំ អាគិញ្ញញ្ញាយតនេ អាទិសំសំ
 អនិកឌ្ឍ តមាសេវេយ្យំ ហំចំ ទោ បទេតំ វិជ្ជតិ យំ មេ
 អាគិញ្ញញ្ញាយតនេ ចិត្តំ បក្ខុទ្ធយ្យ បសីទេយ្យ
 សន្តិដ្ឋេយ្យ វិមុទ្ធយ្យ ឯតំ សន្តិ បស្សតោ សោ
 ទោ អហំ អាទន្ធ អបរេន សបយេន វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនេ អាទិទំ ទិស្វា តំ តហុលីកតាសិ
 អាគិញ្ញញ្ញាយតនេ អាទិសំសំ អនិកឌ្ឍ តមាសេវ

បណ្ណសក ខណ្ឌត្នោ

ទោសក្កវិញ្ញាណញ្ញាយតនេ អញមិនទាន់ឃើញ វិនិច្ឆ័យនោះ
 អញមិនទាន់ឮឱ្យច្រើន ពេទ្យសង្ស័យ ក្នុងអាគិញ្ញញ្ញាយតនេ អញ
 មិនទាន់បានទេ វិនិច្ឆ័យនោះ អញមិនទាន់សេចក្តីបំបាត់ បានជា
 ពាលអញយល់ឃើញថា ពេទ្យញ្ញាយតនេ ជាបេសស្ម័យប្តូរ
 ហើយ ចិត្តកំចៅតែមិនស្តុះទៅ មិនដឹងថា មិនកំចៅ មិនចុះសិប
 ក្នុងអាគិញ្ញញ្ញាយតនេ ម្ចាស់អាទន្ធ ទើបគេបានហោសិ
 ត្រិះរិះផ្លូវថា បើអញឃើញទោស ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយតនេ ហើយ
 គប្បីធ្វើការឃើញទោសនោះឱ្យច្រើន បានទូរពេទ្យសង្ស័យ ក្នុងពេទ្យ-
 ញ្ញាយតនេ ហើយ គប្បីសេចក្តីបំបាត់វិនិច្ឆ័យនោះ ហេតុនេះ តែង
 មានកំចៅ ត្រង់ពេទ្យថា ពាលអញយល់ឃើញថា ពេទ្យញ្ញា-
 យតនេ ជាបេសស្ម័យប្តូរហើយ ចិត្តគប្បីស្តុះទៅ ដឹងថា
 កំចៅ ចុះសិប ក្នុងពេទ្យញ្ញាយតនេ ម្ចាស់អាទន្ធ សុ-
 សម័យទាន់ត្រាយមក ចោលនោះឯង ឃើញទោសក្នុងវិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនេ ហើយ គប្បីធ្វើការឃើញទោសនោះ ឱ្យច្រើន បានទូរ
 ពេទ្យសង្ស័យ ក្នុងពេទ្យញ្ញាយតនេ ហើយ គប្បីសេចក្តីបំបាត់វិនិច្ឆ័យនោះ

តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ អាភិក្កញ្ញាយតទេ ចិត្តំ
 បក្កទ្ធកិ បសីទិកិ សន្និដ្ឋកិ វិមុត្តកិ ឯតំ សទ្ធន្តិ
 បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទទ្ធ សព្វសោ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតទំ សមតិក្កុដ្ឋ ទត្តិ តិក្កិកិ
 អាភិក្កញ្ញាយតទំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារមិ ។ តស្ស
 មយ្ហំ អាទទ្ធ ឥមីនា វិហារេន វិហារតោ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតទសហគតា សញ្ញាមទសិកាវា សមុទាចរន្តំ
 ស្វាស្ស មេ ហោតំ អាតោ សេយ្យជាមិ អាទទ្ធ
 សុខំទោ ទុក្ខំ ឧប្បជ្ឈេយ្យ យារទេវ អាតោយ
 ឯវមេវស្ស មេ វិញ្ញាណញ្ញាយតទសហគតា សញ្ញា-
 មទសិកាវា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ ហោតំ
 អាតោ ។

ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលរថ្ងៃនោះយល់ឃើញថា អាភិក្កញ្ញាយតទស្សនា
 ជាបេសស្សប្បដ្ឋេច្ឆេ ចិត្តកិក្ក្រឡប់ជាស្សនេវ ជ្រះថ្លា កាំងទៅ ចុះស្រប
 ភ្នំភកិក្កញ្ញាយតទស្សនេវ ម្ចាស់អាទទ្ធ គេវាគតានោះ កន្លងបង
 ធុវិញ្ញាណញ្ញាយតទស្សនេវ ដោយប្រការចាំងភ្នំ ហើយចូលគាត់
 ភកិក្កញ្ញាយតទស្សនេវ ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីគិតត្រូវមែន ។
 ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលគេវាគតាដោយវិហារនេះ សញ្ញានឹងមនសិការៈ
 ប្រកបដោយវិញ្ញាណញ្ញាយតទស្សនេវ ក៏ជ្រួលច្រាល់ទៀង ការជ្រួល
 ច្រាល់នៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាធ បេសគេវាគត
 ម្ចាស់អាទទ្ធ សេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលភ្ជាប់មាន
 សេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ នឹងច្រើនក្រៃទៅ ដើម្បីអាពាធជាគំណត់
 មានឧបមាដូចម្តេចមិញ មានឧបមេយ្យ ដូចសញ្ញានឹងមនសិការៈបេស
 គេវាគត ប្រកបដោយវិញ្ញាណញ្ញាយតទស្សនេវ ដែលជ្រួលច្រាល់ទៀង
 ការជ្រួលច្រាល់នៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាធ បេស
 គេវាគត ដូច្នោះឯង ។

តស៊ូ មឃ្លំ អាណន្ត ឯកឧបាយសិ យន្តហ្មត់
 សព្វសោ អាគិក្ខត្តាយតនំ សមគំក្កដ្ឋ ទេវ-
 សញ្ញាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរយន្តំ ។
 តស៊ូ មឃ្លំ អាណន្ត ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ
 ចិត្តំ ន បក្ខទ្ធតិ នប្បសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន
 វិមុទ្ធតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ តស៊ូ មឃ្លំ
 អាណន្ត ឯកឧបាយសិ តោ ន ទោ ហេតុ តោ
 បក្ខយោ យេន មេ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ ចិត្តំ
 ន បក្ខទ្ធតិ នប្បសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុទ្ធតិ
 ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ តស៊ូ មឃ្លំ អាណន្ត
 ឯកឧបាយសិ អាគិក្ខត្តាយតនេ ទោ មេ អាទិណវេ
 អនិដ្ឋោ សោ ច មេ អតហ្មលីកតោ ទេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយតនេ ច អាទិសំសោ អនិកតោ សោ
 ច មេ អតសេវិតោ តស៊ូ មេ ទេវសញ្ញាស-
 ញ្ញាយតនេ ចិត្តំ ន បក្ខទ្ធតិ នប្បសីនតិ ន
 សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុទ្ធតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ

ហ្មលកានុ គថាគតមានសេចក្តីត្រូវដូច្នោះ បើដូច្នោះ
 ក្នុងអញ ក្នុងបទដ្ឋកាគិក្ខត្តាយតនេ ដោយប្រការទាំងក្នុង
 ហើយចូលកាន់ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ ។ ហ្មលកានុ កាល
 គថាគត យល់ឃើញថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ ជាបេសស្តុប្ប
 ដូច្នោះហើយ ចិត្តមិនស្តុទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ បិនចុះស្រប់
 ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ ឡើយ ហ្មលកានុ ទើបគថាគត
 មានសេចក្តីត្រូវដូច្នោះ ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជាកាល
 អញយល់ឃើញថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ ជាបេសស្តុប្ប
 ដូច្នោះហើយ ចិត្តមិនស្តុទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ បិនចុះស្រប់
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ ហ្មលកានុ គថាគតមានសេចក្តីយល់
 ឃើញដូច្នោះ ។ ទោស ក្នុងកាគិក្ខត្តាយតនេ អញមិនទាន់ឃើញ
 ទាំងទោសនោះ អញបិនទាន់ធ្វើឲ្យច្រើន ក្នុងសិទ្ធិទេវសញ្ញាស-
 ញ្ញាយតនេ អញបិនទាន់បាន ទាំងកាន់សិទ្ធិនោះ អញបិន
 ទាន់សេចក្តីប្រយោជន៍ បានជាកាលអញ យល់ឃើញថា ទេវសញ្ញាស-
 ញ្ញាយតនេ ជាបេសស្តុប្បដូច្នោះហើយ ចិត្តមិនទៅក្នុងស្តុទៅ
 មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ បិនចុះស្រប់ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនេ

ភស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ ឯតដយោសំ សរេច ខោ អហំ
 អាត់ត្តញ្ញាយតទេ អាទិទំ ទិស្វា តំ ពហុលី-
 ករយ្យំ នៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទេ អាទិសំសំ អទិកម្ម
 ភមាសេវេយ្យំ ហំចំ ខោ ចេតតំ វិជ្ជតិ យំ មេ
 នៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទេ ចំត្តំ មត្តុទ្ធកេយ្យ មសិ-
 ទេយ្យ សន្តិទ្ធកេយ្យ វិមុទ្ធកេយ្យ ឯតំ សន្តិទ្ធិ មស្សតោ
 សោ ខោ អហំ អាទទ្ធ អរិយោ សមយេន
 អាត់ត្តញ្ញាយតទេ អាទិទំ ទិស្វា តំ ពហុលមកាសិ
 នៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទេ អាទិសំសំ អទិកម្ម ភមា-
 សេវី ភស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ នៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទេ
 ចំត្តំ មក្កុទ្ធិតំ មសិទតំ សន្តិទ្ធិតំ វិមុទ្ធិតំ ឯតំ
 សន្តិទ្ធិ មស្សតោ សោ ខោ អហំ អាទទ្ធ
 សទ្ធសោ អាត់ត្តញ្ញាយតទំ សមតិក្កម្ម នៅសញ្ញា-
 បាសញ្ញាយតទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ ភស្ស មយ្ហំ
 អាទទ្ធ ឥមិទា វិហារេន វិហារតោ អាត់ត្តញ្ញា-
 យតទសមាគតា សញ្ញាមនសិកាវា សុត្តន្តិ

ម្ចាស់អាទទ្ធ រើបភវាគភមាទៈសចក្កិគ្រិះដ្ឋេច្ឆេថា រើអញ្ញើយ្យ
 ខោស ក្នុងអាត់ត្តញ្ញាយតទដ្ឋានហើយ អប្បិធ្វើទ្ធុការើញ្ញោស
 ខោទ្យុច្ឆិទ រើបុទអាទិសិទ្ធិ ក្នុងនៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទដ្ឋាន
 ហើយ អប្បិសេពតបំប្រែអាទិសិទ្ធិខោ ហេតុខោ តែតិមាន
 ជាទ្រុកដ ត្រង់ឆាត្យវា កាលវេញ យល់ឃើញថា នៅសញ្ញា-
 បាសញ្ញាយតទដ្ឋានខ្លះ ជាបេសស្ងប់ដ្ឋេច្ឆេហើយ ចំត្តកត្រឡប់ជា
 ដ្ឋេច្ឆេ តាំងទៅ ចុះសិបក្នុងនៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទដ្ឋាន ម្ចាស់
 អាទទ្ធ លុះសម័យពារិក្រាយមក ភវាគភាខោឯង ឃើញខោសក្ក
 អាត់ត្តញ្ញាយតទដ្ឋានហើយ កំធ្វើទ្ធុការើញ្ញោសខោ ទ្យុច្ឆិទ
 បុទទ្ធុអាទិសិទ្ធិ ក្នុងនៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទដ្ឋានហើយ តំសេព
 តបំប្រែអាទិសិទ្ធិខោ ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលភវាគត យល់ឃើញថា នៅ-
 សញ្ញាបាសញ្ញាយតទដ្ឋានខ្លះ ជាបេសស្ងប់ដ្ឋេច្ឆេ ចំត្តកត្រឡប់ជា
 សុទ្ធា ដ្ឋេច្ឆេ តាំងទៅ ចុះសិបក្នុងនៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទដ្ឋាន
 រឿង ម្ចាស់អាទទ្ធ ភវាគភាខោឯងក្នុងបទទ្ធុអាត់ត្តញ្ញាយតទដ្ឋាន
 ដោយប្រការតាំងតួង ហើយចូលកាន់នៅសញ្ញាបាសញ្ញាយតទដ្ឋាន ។
 ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលភវាគត នៅដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញាទិវិមន-
 សិកាវា ដែលប្រកបដោយអាត់ត្តញ្ញាយតទដ្ឋាន ក៏ជ្រើសប្រាស់រឿង

ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតាណោ សេយ្យថាមិ អាទទ្ធ
សុខំចោ ទុក្ខំ ឧប្បដ្ឋេយ្យ យាវទេវ អាតាណាយ វរមេ-
វស្ស មេ អាតិញ្ចត្តាយននសហាតតា សញ្ញាមទ-
សិកាវា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតាណោ ។

តស្ស មយំ អាទទ្ធ វតទហោសិ យន្តុយាមំ
ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយននំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយំត-
នំកេនំ ឧបសម្បទ្ធវំ វិហរេយ្យន្តំ ។ តស្ស មយ្ហំ
អាទទ្ធ សញ្ញាវេទយំតនំកេន ចំត្តំ ន បក្ខទ្ធតិ
ឧប្បសីទតិ ន សន្តិទ្ធតិ ន វិម្ពទ្ធតិ វតំ សន្តិទ្ធិ
បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ វតទហោសិ កោ
ទុ ទោ ហោតុ កោ បក្ខយោ យេន មេ សញ្ញា-
វេទយំតនំកេន ចំត្តំ ន បក្ខទ្ធតិ ឧប្បសីទតិ ន
សន្តិទ្ធតិ ន វិម្ពទ្ធតិ វតំ សន្តិទ្ធិ បស្សតោ តស្ស
មយ្ហំ អាទទ្ធ វតទហោសិ ទេវសញ្ញាណសញ្ញា-
យននេ ទោ មេ អាទិទេវេ អនិដ្ឋោ សោ ច
មេ អតហ្សសីកតោ សញ្ញាវេទយំតនំកេន ច
អាទិសីសោ អននិកតោ សោ ច មេ អិទាសេវិតោ

ការជ្រួលប្រាសៃសញ្ញានិមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាធរបស់គេជាគត
ម្នាលអាទទ្ធ សេចក្តីទុកប្បិរតិទៀត ដល់បុគ្គលដែលធ្លាប់មានសេចក្តី
សុខ សេចក្តីទុកនោះនឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគាតាជជាក់ណាស់ មានឧបមាដូច
ម្តេចមិញ មានឧបមេយ្យដូចសញ្ញានិមនសិការៈរបស់គេជាគត ដែលប្រ-
កបដោយអាតិញ្ចត្តាយននសញ្ញានិមនសិការៈដែលជ្រួលប្រាសៃទៀត ការជ្រួលប្រាសៃ
នៃសញ្ញានិមនសិការៈនោះ ទុកជាអាពាធរបស់គេជាគតដូច្នោះឯង ។

ម្នាលអាទទ្ធ គេជាគតមានសេចក្តីព្រិះព្រិះដូច្នោះ បើដូច្នោះ គួរតែអញ
កន្លងបន្តិចទៅសញ្ញាណសញ្ញាយននសញ្ញា ហើយចូលកាន់សញ្ញាវេ-
យិកនិរោធ ។ ម្នាលអាទទ្ធ កាលគេជាគត យល់ឃើញថា សញ្ញាវេ-
យិកនិរោធនុ៎ះ ជាបេសស្តបំផ្លុច្នោះហើយ ចំក្តីមិនសុខទៅ មិនជ្រិះថ្លា
មិនតាំងនៅ មិនចុះសិបក្នុងសញ្ញាវេយិកនិរោធឡើយ ម្នាលអាទទ្ធ
ទើបគេជាគតមានសេចក្តីនឿយឆ្ងល់ថា ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជាគាល
អញយល់ឃើញថា សញ្ញាវេយិកនិរោធនុ៎ះ ជាបេសស្តបំផ្លុច្នោះហើយ
ចំក្តីមិនសុខទៅ មិនជ្រិះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិបក្នុងសញ្ញាវេយិកនិ-
រោធ ម្នាលអាទទ្ធ គេជាគតមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា ឧបោស ក្នុង
ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយននសញ្ញា អញមិនទាន់ឃើញ ទាំងហោសនាអញ
ប៉ុន្តែប្រើប្រាស់ វាទិសិទ្ធិក្នុងសញ្ញាវេយិកនិរោធ អញបែបហែងប៉ុន

តស្ស មេ សញ្ញាវេទយេតិចរោទេ ចិត្តំ ន បក្ខទ្គតិ
 ធម្មសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាទន្ត ឯតំ ឯហោសិ សេ
 ទោ អហំ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតទេ អាទិទំ
 ទិស្វា តំ ទហុសីកាយេវ សញ្ញាវេទយេតិចរោទេ
 អាទិសំសំ អទិកម្ម តមាសេវេយ្យំ ហំ ទោ
 បទេតំ វិជ្ជតំ យំ មេ សញ្ញាវេទយេតិចរោទេ ចិត្តំ
 បក្ខទ្គយ្យ បសីទេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ វិមុត្តេយ្យ ឯតំ
 សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ សោ ទោ រហំ អាទន្ត
 អបរទ សមយេន ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតទេ
 អាទិទំ ទិស្វា តំ ទហុសីកាយេវ សញ្ញាវេទយេតិ
 ចរោទេ អាទិសំសំ អទិកម្ម តមាសេវី តស្ស
 មយ្ហំ អាទន្ត សញ្ញាវេទយេតិចរោទេ ចិត្តំ បក្ខទ្គតិ
 បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ
 សោ ទោ អហំ អាទន្ត សទ្ធសោ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញា-
 យតទំ សមតិកម្ម សញ្ញាវេទយេតិចរោទំ ឧបសម្មុត្ត

ព័ន្ធកានិសិទ្ធិនោះ អញមិនទាន់សេចក្តីទេ បានជា កាលអញយល់
 ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិចរោទំ ជាបេសំស្កម្មប្តូរហើយ ចិត្តកំទៅ
 កែមិនសូវទៅ ជ្រះថ្លា ចំនាំទៅ ចុះសំបក្តីសញ្ញាវេទយេ-
 តិចរោទ ម្នាលអានន្ត ទើបគាត់គន់មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ឃើញ
 ឃើញទោស គួរទៅសញ្ញាធាសញ្ញាយតទំហើយ គប្បីធ្វើទូកា
 រឃើញទោសនោះ ឱ្យច្រើន បាននូវកានិសិទ្ធិសញ្ញាវេទយេតិចរោទ
 ហើយ គប្បីសេចក្តីនូវកានិសិទ្ធិនោះ ហេតុនេះ តែងមានច្រក
 ត្រង់ពាក្យថា កាលអញ យល់ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិចរោទំ
 ជាបេសំស្កម្មប្តូរហើយ ចិត្តគប្បីស្តុទៅ ជ្រះថ្លា ចំនាំទៅ ចុះសំបក្តី
 សញ្ញាវេទយេតិចរោទ ម្នាលអានន្ត លុះសម័យទាំងក្រោយបក
 គាត់គន់នោះឯង ឃើញទោសគួរទៅសញ្ញាធាសញ្ញាយតទំហើយ
 គប្បីធ្វើទូការឃើញទោសនោះ ឱ្យច្រើន បាននូវកានិសិទ្ធិសញ្ញាវេ-
 ទយេតិចរោទហើយ ក៏សេចក្តីនូវកានិសិទ្ធិនោះ ម្នាលអានន្ត កាល
 គាត់គន់យល់ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិចរោទំ ជាបេសំស្កម្មប្តូរ ចិត្ត
 ក៏ត្រឡប់ជាស្តុទៅ ជ្រះថ្លា ចំនាំទៅ ចុះសំបក្តីសញ្ញាវេទយេតិចរោទ
 ទៀង ម្នាលអានន្ត គាត់គន់នោះឯង គប្បីធ្វើទូកានិសិទ្ធិសញ្ញា-
 យតទំ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលកានិសិទ្ធិសញ្ញាវេទយេតិចរោទ

បណ្ណសារ មហាវិញ្ញា

វិហារមិ បញ្ញាយ ច មេ ធិស្វា អាសវិ បរិក្ខយំ
អគម៌សុ ។

យាវក្រិវញ្ញាហំ អាណន្ទ វេទា វេ អនុបុត្រ-
វិហារសមាបត្តិយោ ច វេ អនុលោមប្បជំលោមំ
សមាបត្តិម្បិ វុដ្ឋហំម្បិ វេ តាកហំ អាណន្ទ
សនេវតោ លោកោ សមារតោ សត្រេហ្មតោ
សស្សមណាត្រាហ្មណិយោ បដាយ សនេវមនុស្សាយ
អនុត្តំ សម្មាសម្ពោធិ អតិសម្ពុត្តោ បច្ឆញ្ញាសិ
យតោ ច ទោ អហំ អាណន្ទ វេទា វេ អនុបុត្រ-
វិហារសមាបត្តិយោ វេ អនុលោមប្បជំលោមំ សមា-
បត្តិម្បិ វុដ្ឋហំម្បិ អតាហំ អាណន្ទ សនេវតោ លោកោ
សមារតោ សត្រេហ្មតោ សស្សមណាត្រាហ្មណិយោ
បដាយ សនេវមនុស្សាយ អនុត្តំ សម្មាសម្ពោធិ
អតិសម្ពុត្តោ បច្ឆញ្ញាសិ ញ្ញាណក្ខ បទ មេ
ធិស្វយំ ធិនោធិ អកុប្បា មេ ចេតោវិមុត្តំ
អយបត្តិមា ជាតិ ធិនោធិ បុណ្ណកោតិ ។

មហាវិញ្ញា ចនុញ្ញា ។

បណ្ណសារ មហាវិញ្ញា

ឯកសារៈតាំងឡាយ របស់គោតក ក៏ដល់នូវការអស់រលីងទៅ ព្រោះ
ឃើញដោយប្រាជ្ញា ។

ម្ចាស់អាណន្ទ អនុបុត្រវិហារសមាបត្តិចាំង៧នេះ គោតក មិនទាន់
ចូលដឹង មិនទាន់ចេញដឹង ជាអនុលោមប្បជំលោម យ៉ាងនេះទាន់
ដកបណា ម្ចាស់អាណន្ទ គោតកក៏មិនទាន់ហិទ្ធិប្តេជ្ញា ជាអ្នកត្រាស់
ដឹងច្បាស់ នូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំង
ទៅលោក មហាលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពត្តកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈ
និងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ដកបោះ
ឡើយ ម្ចាស់អាណន្ទ លុះតែអនុបុត្រវិហារសមាបត្តិចាំង៧នេះ គោតក
ចូលដឹង ចេញដឹង ជាអនុលោមប្បជំលោម យ៉ាងនេះទាន់ ក្នុងកាលណា
ម្ចាស់អាណន្ទ ទើបគោតក ហិទ្ធិប្តេជ្ញា ជាអ្នកត្រាស់ដឹងច្បាស់ នូវ
សម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក
មហាលោក ព្រហ្មលោកក្នុងពត្តកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍
ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ ឯញ្ញាណ-
ទស្សនៈ (ការដឹងនិងការឃើញ) ក៏កើតឡើងដល់គោតកថា ចេតោវិមុត្តិ
របស់អញមិនកម្រិត នេះជាតិជាទីបំផុត (របស់អញ) គតប្តីក្នុងកាល
ឥឡូវនេះ មិនមានឡើយ ។

ចប់ មហាវិញ្ញា ២ ។

ត្រៃក្ខន្ធំ ភវិតិ^(១)

ទ្វេ វិហារ ច និក្ខន្ធំ ការី ឈរេន បញ្ចមំ អាណន្តោ
ព្រាហ្មណេ(២) ទេវ ចារេន ឧបស្សេន ចាតិ ។

១- ឧ.ម- ត្រៃក្ខន្ធំ ១ ២. ១. ព្រាហ្មណ ។

វិទ្ធានក្នុងមហាវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីអនុបុត្រវិហារធម៌២ លើក ព្រះនិព្វាន ១ មេតា ១
ឈាន ជាតំរប់ ៥ ព្រះអាទិទ្ធ ១ លោកាយនិកព្រាហ្មណ៍ ១
សង្គ្រាមរបស់ទេវតានិងអសុរ ១ អំរិជីប្រសើរ ១ ឥប្បស្ស-
ភោបតី ១ ។

បញ្ចូល បញ្ចូលវិគ្គ

(២២) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាទន្ទោ
កោសម្ព័យំ វិហាតិ យោសំតារមេ ។ អថោ
អាយស្មា ឧតាយំ យេនាយស្មា អាទន្ទោ ភេទុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិក្ខា អាយស្មតា អាទន្ទោ សន្តិ សម្មោធិ
សម្មោធិយំ កតំ សារាណិយំ វិគីសារេក្ខា
ឯកមន្តំ ធិសីធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីធា ទោ
អាយស្មា ឧតាយំ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកទកោ
វុត្តមិធំ អារុសោ បញ្ចូលចល្លោទ ទេវមុត្តេ
សម្ពាទ កតំ ឧកាសំ អវិទា ត្រូវមេទសោ
យោ ឈានមទុក្ខជ្ឈី តុទ្ធា បដិសីទធិសកោ មុទិទំ ។
កតមោ^(១) អារុសោ សម្ពាទ ។ កតមោ សម្ពាទ
ឧកាសាធិតមោ វុត្តោ កតតាតំ ។ បញ្ចមេ អារុសោ
កាមកុណា សម្ពាទ វុត្តោ កតតា ។ តាតមេ បញ្ច ។

១ ឧ. ពតមោ តុ ភោ ។

បញ្ចូលវិគ្គទី ៥

(២២) សម័យមួយ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ កាលគង់នៅក្នុងរោ-
សំភារម ជិតក្រុងវិកាសម្ព័ ។ គ្រានោះ ព្រះពាយ័ដ៏មានអាយុ បាន
ចូលទៅក្រែកខ្លួនដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ កុំធ្វើសេចក្តី
រីករាយជាមួយនឹងព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ
នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះពាយ័ដ៏
មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងព្រះអាទន្តដ៏មាន
អាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់ពារុសោ ទេវបុត្រឈ្មោះបញ្ចូលចល្លោ តោល
នូវពាក្យនេះថា

បុគ្គលណា មានបញ្ញាក្រាស់ ដូចផែនដី ជាបញ្ចសំនុ
ឧកាសដែលគាំទៅ ក្នុងទីចង្អៀត ជាព្រះពុទ្ធ ក្រាស់ដ៏ធំនូវ
ឈាម បុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ លាក់ខ្លួននឹងប្រសើរផុត ។
ម្ចាស់ពារុសោ ទីចង្អៀតនោះគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ការក្រាស់ដ៏ធំនូវ
ឧកាស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ពារុសោ កាមកុណា ថយ៉ាងនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់សំដែងថា ទីចង្អៀត ។ កាមកុណា ថយ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។

ចតុរិញ្ញេយ្យ រុតា ឥដ្ឋា កក្កា មធាតា មិយរុតា
 កាម្មបសញ្ញតា រជនិយា សោតវិញ្ញេយ្យ សន្ទា ។ បេ ។
 យវិញ្ញេយ្យ កត្តា ជំហ្មវិញ្ញេយ្យ រសា កាយ-
 វិញ្ញេយ្យ ជាដ្ឋតា ឥដ្ឋា កក្កា មធាតា មិយរុតា
 កាម្មបសញ្ញតា រជនិយា ។ ឥមេ ទោ អាវុសោ
 បញ្ច កាមគុណា សន្តោ វុត្តោ កក្កតា ។
 ឥដ្ឋាសោ កិក្ខុ វិវិទ្ធោ កាមេហំ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈដ្ឋង្គិ
 ធម្មសម្មជ្ឈ វិហរតំ ឯត្តាវតាមិ ទោ កវុសោ
 សន្តោ ធិ កាសាជំគមោ វុត្តោ កក្កតា បរិយា-
 យេន ។ តត្របត្តិ^(១) សន្តោ កក្កតា តត្ត
 សន្តោ ។ យទេវ តត្ត វិគត្តវិចារក អជំរុតា ហោជិ
 អយមេត្ត សន្តោ ។ មុន បឋម អាវុសោ កិក្ខុ

១ ឧ. កត្តបត្តិ ។ ឃ. កត្របត្តិ ។

តិរុវិសេសប្បិដិវិដោយចតុ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីតាបចិត្ត
 មានសភាពជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម ជាហេតុនៃសចក្តិ
 ត្រេកអរ ១ សំរេងវិសេសប្បិដិវិដោយសោតៈ ១ ។ បេ ។ ភ្នំវិសេស
 ប្បិដិវិដោយច្រមុះ ១ រសវិសេសប្បិដិវិដោយអណ្តាត ១ ធម្មតិវិសេស
 ប្បិដិវិដោយដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីតាបចិត្ត
 មានសភាពជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម ជាហេតុនៃសចក្តិ
 ត្រេកអរ ១ ។ ម្នួលអាវុសោ កាមគុណា វយំនិរេនេន ព្រះវិហារ
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងថា ទីចង្អៀត ។ ម្នួលអាវុសោ កិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ស្ថិតចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់ទូរុបបដ្ឋាន
 ម្នួលអាវុសោ ការត្រាស់ដឹងទូរុកាស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះវិហារ
 ព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ។ ទីចង្អៀតក្នុងកិច្ចការ ក្នុងបឋមជ្ឈាននោះ ទីចង្អៀតក្នុងបឋម-
 ជ្ឈាននោះគឺជូតម្តេច ។ កាលណា បើវិគត្តវិចារៈ ក្នុងបឋមជ្ឈាន
 នោះ មិនទាន់លក់ទៅទេ កាលនោះវិគត្តវិចារៈនេះ ឈ្មោះថា
 ជាទីចង្អៀត ក្នុងបឋមជ្ឈានមុន ។ ម្នួលអាវុសោ មួយទៀត កិក្ខុ

វិភង្គវិចារាវំ វ្យាសោ ។ មេ ។ ធុតិយជ្ឈង្គំ ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហរតិ ឯត្តាវតាបិ ទោ អាវុសោ សម្មាទេ ឱកា-
 សាធិគមោ វុត្តោ ភកវតា បរិយាយេន ។ តត្របត្តិ
 សម្មាទោ តំត្ប ឧត្ត សម្មាទោ ។ យទេវ ឧត្ត បីតិ
 អធិវុទ្ធា ហោតិ អយមេត្ត សម្មាទោ ។ បុន ចបរិ
 អាវុសោ ភិក្ខុ បីតិយា ធ វិភតា ។ មេ ។ ធុតិយជ្ឈង្គំ
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ ឯត្តាវតាបិ ទោ អាវុសោ សម្មាទេ
 ឱកាសាធិគមោ វុត្តោ ភកវតា បរិយាយេន ។
 តត្របត្តិ សម្មាទោ តំត្ប ឧត្ត សម្មាទោ ។ យទេវ
 ឧត្ត ឧបេក្ខាសុទ្ធំ អធិវុទ្ធា ហោតិ អយមេត្ត
 សម្មាទោ ។ បុន ចបរិ អាវុសោ ភិក្ខុ សុទស្ស
 ធ បហាថា ។ មេ ។ ចតុត្ថជ្ឈង្គំ ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហរតិ ឯត្តាវតាបិ ទោ អាវុសោ សម្មាទេ
 ឱកាសាធិគមោ វុត្តោ ភកវតា បរិយាយេន ។

ព្រោះស្ងប់រម្ងាប់ក្នុងវិភង្គវិចារាវំ ។ មេ ។ បានដល់ខ្លួនតិយជ្ឈ
 ម្ចាស់អាវុសោ ការត្រាស់ដឹងខ្លួនកុស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយមានប្រហារប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ។ ទីចង្អៀតតែងមាន ក្នុងទុតិយជ្ឈាននោះ ទីចង្អៀតក្នុងទុតិយ-
 ជ្ឈាននោះ តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើបីតិ ក្នុងទុតិយជ្ឈាននោះ
 មិនចាន់លេចទៅទេ កាលនោះ ភាគមិនលេចទៅនៃបីតិនេះ ឈ្មោះ
 ថាទីចង្អៀត ក្នុងទុតិយជ្ឈានខ្លះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ព្រោះប្រាសចាកបីតិផង ។ មេ ។ បានដល់ខ្លួនតិយជ្ឈ ម្ចាស់
 អាវុសោ ការត្រាស់ដឹងខ្លួនកុស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។
 ទីចង្អៀតតែងមាន ក្នុងតិយជ្ឈាននោះ ទីចង្អៀតក្នុងតិយជ្ឈាននោះ
 តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើមេក្ខាស៊ីនសុខៈ ក្នុងតិយជ្ឈាននោះ
 មិនចាន់លេចទៅទេ កាលនោះ ភាគមិនលេចទៅនៃមេក្ខា ឆ័នសុខៈ
 នេះឈ្មោះថាទីចង្អៀត ក្នុងតិយជ្ឈានខ្លះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត
 ភិក្ខុព្រោះលះបង់ខ្លួនសច្ច័សុខផង ។ មេ ។ បានដល់ខ្លួនកុសជ្ឈាន
 ម្ចាស់អាវុសោ ការត្រាស់ដឹងខ្លួនកុស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

តត្រិយត្ថិ សម្ពាណោ កំព្វា តត្ថ សម្ពាណោ ។ យេនេវ
 តត្ថ រូបសញ្ញា អនិរុទ្ធា ហោតិ អយមេត្ថ សម្ពាណោ ។
 បុទ ចមវំ អារុសោ ភិក្ខុ សទ្ធសោ រូបសញ្ញាធំ
 សមតំក្កមា បដិយសញ្ញាធំ អនុផ្តំមា ធានត្ថសញ្ញាធំ
 អមនសិកាវា អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសានញ្ញា-
 យតធំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ ឯត្តាវតាបំ ទោ អារុសោ
 សម្ពាណេ ឱកាសាធំគមោ វុត្តា កតវតា បរិយាយេន ។
 តត្រិយត្ថិ សម្ពាណោ កំព្វា តត្ថ សម្ពាណោ ។ យេនេវ
 តត្ថ អាកាសានញ្ញាយតធំសញ្ញា អនិរុទ្ធា ហោតិ
 អយមេត្ថ សម្ពាណោ ។ បុទ ចមវំ អារុសោ ភិក្ខុ
 សទ្ធសោ អាកាសានញ្ញាយតធំ សមតំក្កមា អនុផ្តំ
 វិញ្ញាណធំ វិញ្ញាណញ្ញាយតធំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ

ចិច្ចើត្រិយត្ថិ មនោ ក្នុងបក្កដ្ឋាននោះ ចិច្ចើត្រិយត្ថិ ក្នុងបក្កដ្ឋាននោះ
 តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើរូបសញ្ញា ក្នុងបក្កដ្ឋាននោះ មិន
 ខាន់លេត់ទៅទេ កាលនោះ កាតមិនលេត់ទៅ នៃរូបសញ្ញានេះ
 ឈ្មោះថាចិច្ចើត្រិយត្ថិ ក្នុងបក្កដ្ឋាននោះ ។ ម្ចាស់អារុសោ មួយទៀត
 ភិក្ខុបានដល់នូវកាកាសានញ្ញាយតធំ ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា
 អាកាសមិនមានចំបង់ដូច្នោះ ព្រោះកន្លងនូវរូបសញ្ញា ព្រោះលេត់
 នូវបដិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធានត្ថសញ្ញា ដោយប្រការ
 ចាំបាច់ ម្ចាស់អារុសោ ការត្រាស់ដឹងនូវកាកាស ក្នុងចិច្ចើត្រិយ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ
 ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ ចិច្ចើត្រិយត្ថិ មនោក្នុងកាកាសានញ្ញាយតធំ
 នោះ ចិច្ចើត្រិយត្ថិ ក្នុងកាកាសានញ្ញាយតធំនោះ តើដូចម្តេច ។
 កាលណា បើកាកាសានញ្ញាយតធំសញ្ញា ក្នុងកាកាសានញ្ញាយតធំ-
 ដ្ឋាននោះ មិនខាន់លេត់ទៅទេ កាលនោះ កាតមិនលេត់ទៅនៃកាកា-
 សានញ្ញាយតធំសញ្ញានេះ ឈ្មោះថាចិច្ចើត្រិយត្ថិ ក្នុងកាកាសានញ្ញាយ-
 តធំ ។ ម្ចាស់អារុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់នូវវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយតធំ ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានចំបង់
 ដូច្នោះ ព្រោះកន្លងនូវកាកាសានញ្ញាយតធំ ដោយប្រការចាំបាច់

ឯត្តវគ្គបិ ទោ អារុសោ សម្ពាទេ ឱកាសាធិកោ
 វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ តត្របត្តិ សម្ពាទោ កំពូ
 តត្ត សម្ពាទោ ។ យទេវ តត្ត វិញ្ញាណញ្ញាយននសញ្ញា
 អនិវុត្តា ហោតិ អយមេតុ សម្ពាទោ ។ មុន ចបរិ
 អារុសោ កំតុ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយននំ សម-
 តិញ្ញម្ម ធន្តិ កំពូតិ អាតំពូញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជិ
 វិហរតិ ឯត្តវគ្គបិ ទោ អារុសោ សម្ពាទេ ឱកាសាធិ-
 កោ វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ តត្របត្តិ សម្ពាទោ
 កំពូ តត្ត សម្ពាទោ ។ យទេវ តត្ត អាតំពូ-
 ញ្ញាយននសញ្ញា អនិវុត្តា ហោតិ អយមេតុ សម្ពាទោ ។

ឃ្លាអារុសោ ការត្រាស់ជំងឺនូវឧកាស ក្នុងចំណង្ហៀត ដែលព្រះជំងឺ
 ព្រះភាគច្រើនត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។
 ចំណង្ហៀតវែងមាន ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននដ្ឋាននោះ ចំណង្ហៀតក្នុង
 វិញ្ញាណញ្ញាយននដ្ឋាននោះ តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយននសញ្ញា ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននដ្ឋាននោះ មិនទាន់រលត់
 ទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនរលត់ទៅនៃវិញ្ញាណញ្ញាយននសញ្ញានេះ
 ឈ្មោះថាចំណង្ហៀត ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននដ្ឋាននោះ ។ ឃ្លាអារុសោ
 មួយទៀត គឺត្រូវបានដល់នូវភាគិញ្ញាយននដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តថា វត្ថុតិចតួចមិនមានដូច្នោះ ព្រោះកន្លងនូវវិញ្ញាណញ្ញាយននដ្ឋាន
 ដោយប្រការខ្លាំងក្លា ឃ្លាអារុសោ ការត្រាស់ជំងឺនូវឧកាស ក្នុងចំ
 ណង្ហៀត ដែលព្រះជំងឺមានព្រះភាគ ច្រើនត្រាស់សំដែងហើយ ដោយ
 បរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ ចំណង្ហៀតវែងមាន ក្នុងភាគិញ្ញាយ-
 ននដ្ឋាននោះ ចំណង្ហៀតក្នុងភាគិញ្ញាយននដ្ឋាននោះ តើដូចម្តេច ។
 កាលណា បើភាគិញ្ញាយននសញ្ញា ក្នុងភាគិញ្ញាយននដ្ឋាន
 នោះ មិនទាន់រលត់ទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនរលត់ទៅនៃភាគិញ្ញា-
 យននសញ្ញានេះ ឈ្មោះថាចំណង្ហៀត ក្នុងភាគិញ្ញាយននដ្ឋាននោះ ។

បុទ ចប់ អវុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ អាភិក្ខុញ្ញាយតនំ
 សមតិក្កម្ម ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ឯត្តាវតាមិ ទោ អវុសោ សម្ពាទេ ឱកា-
 សាជិកមោ វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ តត្របត្តិ
 សម្ពាទោ ភិក្ខុ តត្ត សម្ពាទោ ។ យទេវ
 តត្ត ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនំសញ្ញា អនុត្តោ ហោតិ
 អយមេត្ត សម្ពាទោ ។ បុទ ចប់ អវុសោ ភិក្ខុ
 សត្វសោ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម
 សញ្ញាវេទយំតនំភេទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ បញ្ញាយ-
 បស្ស ឱស្វា អាសវា បរិក្ខណោ ហោតិ ឯត្តាវតាមិ
 ទោ អវុសោ សម្ពាទេ ឱកាសាជិកមោ វុត្តោ
 កកវតា ឯបរិយាយេនាតិ ។

ម្នាលអវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់នូវទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយ-
 តនដ្ឋាន ព្រោះកន្លងនូវភិក្ខុញ្ញាយតនដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង
 ម្នាលអវុសោ ការគ្រាស់ដឹងនូវឧកាស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។
 ទីចង្អៀត ដែលមានក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនដ្ឋាននោះ ទីចង្អៀត
 ក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនដ្ឋាននោះ តើដូចម្តេច ។ កាលណា
 បើទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនសញ្ញា ក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនដ្ឋាន
 នោះ មិនទាន់រលត់ទៅទេ កាលនោះ គាត់មិនរលត់ទៅទេទេវ-
 សញ្ញាធាសញ្ញាយតនសញ្ញានេះ ឈ្មោះថាទីចង្អៀត ក្នុងទេវសញ្ញា-
 ធាសញ្ញាយតនដ្ឋាននោះ ។ ម្នាលអវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបាន
 ដល់នូវសញ្ញាវេទយំតនំភេទំ ព្រោះកន្លងនូវទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយត-
 នដ្ឋាន ដោយប្រការទាំងពួង អាសវាទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះ គឺរបស់
 រលត់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា ម្នាលអវុសោ ការគ្រាស់ដឹង
 នូវឧកាស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់សំដែង
 ហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[២៣] កាយសត្វី កាយសត្វីតិ អាវុសោ
 វុត្តតិ កេត្តាវោ ធុ ខោ អាវុសោ កាយសត្វី
 វុត្តោ កកវតាតិ ។ ឥន្ទាវុសោ ភិក្ខុ វិវិទ្ធោ
 កាយេហិ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ
 យថា យថា ច តណយតំ តថា តថា ំ កាយេន
 ធុសំត្វា វិហារតិ ឯត្តាវតាមិ ខោ អាវុសោ កាយសត្វី
 វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ មុន ចបរិ
 អាវុសោ ភិក្ខុ វិតត្តាវិចារាទំ វុបសមា ។ បេ ។
 ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ
 វិហារតិ យថា យថា ច តណយតំ តថា តថា ំ
 កាយេន ធុសំត្វា វិហារតិ ឯត្តាវតាមិ ខោ អាវុសោ
 កាយសត្វី វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ មុន
 ចបរិ អាវុសោ ភិក្ខុ សព្វសោ វុបសញ្ញានំ
 សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ អនុដ្ឋមា ធានត្ថសញ្ញានំ
 អមនសិកាក អនត្តោ អាកាសោតិ អាកាសា-
 បញ្ចាយតំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ យថា យថា ច
 តណយតំ តថា តថា ំ កាយេន ធុសំត្វា វិហារតិ

[២៣] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដំបៅព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា កាយ-
 សត្វី កាយសត្វី ដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោ កាយសត្វី ដែលព្រះមានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន កាយ-
 តនៈគឺបឋមជ្ឈាននោះបាន ព្រះអាការណា ។ ភិក្ខុក៏ពាល់ត្រូវនូវកាយ-
 តនៈនោះ ដោយកាយ ព្រះអាការនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាយសត្វី-
 បុគ្គល ដែលព្រះដំបៅព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយត្រឹម
 ប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រះសូប្រាម្បវន្តវិភក្តៈ
 ទិវិវាចៈ ។ បេ ។ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន
 កាយតនៈនោះក៏គ្រប់ព្រះអាការណា ។ ភិក្ខុក៏ពាល់ត្រូវនូវកាយតនៈនោះ
 ដោយកាយ ព្រះអាការនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាយសត្វីបុគ្គលដែល
 ព្រះដំបៅព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។
 ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់នូវពាក្យសាខកាយតនៈជ្ឈាន
 ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តថា ពោសមិទមាមិបិដុត្តេវច្នោះ ព្រះអង្គធ្វើ
 វុបសញ្ញា ព្រះវិហារសេវោបដិយសញ្ញា ព្រះមិនបានធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវ
 ខានត្ថសញ្ញា ដោយប្រិការទាំងពួង កាយតនៈនោះ តើគ្រប់ព្រះអាការ
 ណា ។ ភិក្ខុក៏ពាល់ត្រូវនូវកាយតនៈនោះដោយកាយ ព្រះអាការនោះ ។

ឯឧទាហរណ៍ ទេ អារុសោ កាយសក្ខី វុត្តោ កតវតា
 បរិយាយេន ។ បេ ។ បុន ចបរិ អារុសោ ភិក្ខុ
 សទ្ធសោ ខេវសញ្ញា ធាសញ្ញាយតំ ។ សមតិក្កម្ម
 សញ្ញាវេទយេនិវេនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ បញ្ញាយ-
 បស្ស ជិស្វា អាសវា បរិក្ខិណា ហោត្តិ យថា
 យថា ច គធាយតំ គថា គថា ចំ កាយេន
 ដុសិត្វា វិហារតិ ឯឧទាហរណ៍ ទេ អារុសោ កាយ-
 សក្ខី វុត្តោ កតវតា ចំបរិយាយេនាតិ ។

[២២] បញ្ញាវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តាតិ អារុសោ
 វុត្តតិ ភិក្ខុវតា ទុ ទេ អារុសោ បញ្ញាវិមុត្តោ
 វុត្តោ កតវតាតិ ។ ឥធាវសោ ភិក្ខុ វិវិទ្ធវេ
 កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ បញ្ញាយ បន បដាធាតិ(១) ឯឧទាហរណ៍
 ទេ អារុសោ បញ្ញាវិមុត្តោ វុត្តោ កតវតា
 បរិយាយេន ។ បេ ។ បុន ចបរិ អារុសោ ភិក្ខុ

១ ឧ.ម. បញ្ញាយ ច ចំ បដាធាតិ ។

ម្ចាស់អារុសោ កាយសក្ខីបុគ្គល ដែលព្រះដំបានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោ
 មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់នូវបញ្ញាវេទយេនិវេនំ ព្រោះកន្លងនូវខេវ-
 សញ្ញាធាសញ្ញាយតំនូវជូន ដោយប្រការទាំងក្នុង អាសវៈទាំងឡាយ
 របស់ភិក្ខុនោះ តំកសំរេនិទេវ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា កាយនេះ
 នោះគឺគ្រោះពាក្យណា ។ ភិក្ខុកំពាល់ត្រូវនូវអាយននៈនោះដោយកាយ
 ព្រះភាគនោះ ។ ម្ចាស់អារុសោ កាយសក្ខីបុគ្គល ដែលព្រះដំបាន
 ព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[២២] ម្ចាស់អារុសោ ព្រះដំបានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 បញ្ញាវិមុត្ត បញ្ញាវិមុត្ត ផ្លូវចេះ ម្ចាស់អារុសោ បញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល
 ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ គឺដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់អារុសោ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ដល់នូវបឋមជ្ឈាន ទាំងដឹងច្បាស់ដោយបញ្ញា ម្ចាស់អារុសោ បញ្ញា-
 វិមុត្តបុគ្គល ដែលព្រះដំបានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយ
 បរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ

សព្វសោ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតំ សមតិក្កុដ្ឋ
សញ្ញាវេយ្យតំភេតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ បញ្ញាយ-
បស្ស ឱស្វា អាសវំ បរិច្ចុណា ហោន្តិ បញ្ញាយ
បទ បដាទាតិ ឯត្តាវតាបិ ទោ អាវុសោ បញ្ញាវិមុត្តោ
វុត្តោ ភកវតា ធិប្បវិយាយេនាតិ ។

[២៥] ឧតោភាគវិមុត្តោ ឧតោភាគវិមុត្តោតិ
អាវុសោ វុត្តតិ កត្តាវតា ទុ ទោ អាវុសោ ឧតោភា-
គវិមុត្តោ វុត្តោ ភកវតាតិ ។ ឯត្តាវសោ ភិក្ខុ វិវត្តោ
តាមេហិ ។ បេ ។ បវសជ្ជាទំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ
យថា យថា ច តណាយតំ តថា តថា ទំ កាយេន
ធុសំគ្វា វិហរតិ បញ្ញាយ បទ បដាទាតិ ឯត្តាវតាបិ
ទោ អាវុសោ ឧតោភាគវិមុត្តោ វុត្តោ ភកវតា បរិយា-
យេន ។ បេ ។ បុន ចបវ អាវុសោ ភិក្ខុ សព្វសោ ទេវ-
សញ្ញាសញ្ញាយតំ សមតិក្កុដ្ឋ សញ្ញាវេយ្យតំភេតំ
ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ បញ្ញាយបស្ស ឱស្វា អាសវំ
បរិច្ចុណា ហោន្តិ យថា យថា ច តណាយតំ

បាទដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេយ្យតំភេតំ ព្រោះកន្លងខ្ញុំសញ្ញាសញ្ញា-
យតំភេតំ ដោយប្រការទាំងពួង ភាសាៈទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះ
ក៏សរសើរទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា ទាំងភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងច្បាស់
ដោយបញ្ញា ហួសអាវុសោ បញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយចិប្បវិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[២៥] ហួសអាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ឧតោ-
ភាគវិមុត្ត ឧតោភាគវិមុត្ត ដូច្នោះ ហួសអាវុសោ ឧតោភាគវិមុត្ត-
បុគ្គល ដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។
ហួសអាវុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាតកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។
ក៏បានដល់ខ្ញុំបឋមជ្ឈាន អាយតនៈនោះ ក៏គ្រោះអាការណា ។ ភិក្ខុ
ពាល់ត្រូវខ្ញុំរាយនេះនោះដោយកាយ ព្រោះពាក្យនោះ ។ ទាំងដឹង
ច្បាស់ដោយបញ្ញា ហួសអាវុសោ ឧតោភាគវិមុត្តបុគ្គល ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយចិប្បវិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។
ហួសអាវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេយ្យតំភេតំ ព្រោះ
កន្លងខ្ញុំសញ្ញាសញ្ញាយតំភេតំ ដោយប្រការទាំងពួង ភាសាៈ
ទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏សរសើរទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា
អាយតនៈនោះក៏គ្រោះអាការណា ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវខ្ញុំរាយនេះនោះ

គថា គថា ចំ កាយេន ធុសិក្ខា វិហារនិ បញ្ញាយ
បុន បដាទាតិ ឯត្តាវតាមិ ទោ អារុសោ ទុកតោកា-
កវុត្តោ វុត្តោ កកវតា ចំប្បវិយាយេនាតិ ។

[៤៦] សន្និដ្ឋិកោ ធម្មោ សន្និដ្ឋិកោ ធម្មោតិ
អារុសោ វុត្តតិ កកវតា ទុ ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋិកោ
ធម្មោ វុត្តោ កកវតាតិ ។ ឥន្ទារុសោ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ
កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈានំ ទុបសម្បជ្ឈំ វិហារនិ
ឯត្តាវតាមិ ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋិកោ ធម្មោ វុត្តោ
កកវតា បរិយាយេន ។ បេ ។ បុន ធមវំ អារុសោ
ភិក្ខុ សព្វសោ ទេវសញ្ញាបាសញ្ញាយតំ សមតិក្កុដ្ឋ
សញ្ញាវេនយំតំហេតំ ទុបសម្បជ្ឈំ វិហារនិ បញ្ញាយ-
បស្ស ធិស្វា អាសវា បរិក្ខិណា ហោន្តិ ឯត្តាវតាមិ
ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋិកោ ធម្មោ វុត្តោ កកវតា
ចំប្បវិយាយេនាតិ ។

[៤៧] សន្និដ្ឋិកំ ចំព្វានំ សន្និដ្ឋិកំ ចំព្វានុន្តំ អារុសោ
វុត្តតិ កកវតា ទុ ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋិកំ ចំព្វានំ
វុត្តិ កកវតាតិ ។ ឥន្ទារុសោ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ កាមេហិ ។ បេ ។

ដោយកាយ ព្រះរាជការនោះ។ ពុំបានដឹងច្បាស់ដោយបញ្ញា ម្ចាស់
កវុសោ ទុកតោកាភិក្ខុបុគ្គល ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
ហើយ ដោយឧប្បវិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៤៦] ម្ចាស់កវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា សន្និដ្ឋិ-
កធម៌ សន្និដ្ឋិកធម៌ ដូច្នោះ ម្ចាស់កវុសោ សន្និដ្ឋិកធម៌ ដែលព្រះអង្គ
សំដែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់កវុសោ ភិក្ខុកុសិលាសន្តានៈ
ស្ងប់ចាកកាយពុំវិញ្ញាយ ។ បេ ។ ក៏បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ម្ចាស់កវុសោ
សន្និដ្ឋិកធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ
ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់កវុសោ មួយទៀត ក៏បានដល់នូវសញ្ញា-
វេទយំតំហេត ព្រោះកន្លងនូវសញ្ញាបាសញ្ញាយតំហេតុនោះ ដោយ
ប្រការពុំវិញ្ញាយ កាលវិញ្ញាយរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏អស់លើសទៅ ព្រោះ
ឃើញដោយបញ្ញា ម្ចាស់កវុសោ សន្និដ្ឋិកធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយឧប្បវិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៤៧] ម្ចាស់កវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
សន្និដ្ឋិកនិព្វាន សន្និដ្ឋិកនិព្វាន ដូច្នោះ ម្ចាស់កវុសោ សន្និដ្ឋិកនិព្វាន
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ ។
ម្ចាស់កវុសោ ភិក្ខុកុសិលាសន្តានៈ ស្ងប់ចាកកាយពុំវិញ្ញាយ ។ បេ ។

បឋមជ្ឈាន់ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ឯត្តារតាបិ ទោ អារុសោ
សន្តិដ្ឋិតំ ធិត្វានំ វុត្តំ កកវតា បរិយាយេន ។ បេ ។
បុន ចេវំ អារុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ ទេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយកំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេនយំកំខេនំ
ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ បញ្ញាយបស្ស ធិស្វា អាសវ
បរិក្ខណោ ហោត្តំ ឯត្តារតាបិ ទោ អារុសោ សន្តិដ្ឋិតំ
ធិត្វានំ វុត្តំ កកវតា ធិប្បិយាយេនាតិ ។

- (២៨) ធិត្វានំ ធិត្វានត្ថំ អារុសោ វុត្តតិ ។ បេ ។
- (២៩) បរិធិត្វានំ បរិធិត្វានត្ថំ ។ បេ ។
- (៣០) កធន្តំធិត្វានំ កធន្តំធិត្វានត្ថំ អារុសោ
វុត្តតិ ។ បេ ។
- (៣១) ធិដ្ឋធម្មធិត្វានំ ធិដ្ឋធម្មធិត្វានត្ថំ អារុសោ
វុត្តតិ កត្តារតា ទុ ទោ អារុសោ ធិដ្ឋធម្មធិត្វានំ វុត្តំ
កកវតាតិ ។ ឯអារុសោ ភិក្ខុ វិវិទ្ធោ កកមេហិ ។ បេ ។

កំបានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រាសាទសា សន្តិដ្ឋិតិព្វាន ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយបានត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។
ប្រាសាទសា មួយទៀត ក៏បានដល់នូវសញ្ញាវេនយំកំខេនំ
ព្រះកន្លងនូវសញ្ញាសញ្ញាយកំខេនំ ដោយប្រការព័ន្ធច្នង
កាសវៈព័ន្ធច្បាយរបស់ភិក្ខុនោះក៏អស់រលីងទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា
ប្រាសាទសា សន្តិដ្ឋិតិព្វាន ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
ហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

- (២៨) ប្រាសាទសា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ធិត្វាន ធិត្វាន ដូច្នោះ ។ បេ ។
- (២៩) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា បរិធិត្វាន បរិធិត្វាន
ដូច្នោះ ។ បេ ។
- (៣០) ប្រាសាទសា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
កធន្តិធិត្វាន កធន្តិធិត្វាន ដូច្នោះ ។ បេ ។
- (៣១) ប្រាសាទសា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ធិដ្ឋធម្មធិត្វាន ធិដ្ឋធម្មធិត្វាន ដូច្នោះ ប្រាសាទសា ធិដ្ឋធម្មធិត្វាន ដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ ។
ប្រាសាទសា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកតាមព័ន្ធច្បាយ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្មាសន្ត វិភាគបិដក

បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈនំ វិហរតំ ឯត្តាវតាថំ ទោ អារុសោ
និដ្ឋនម្មនិព្វានំ វុត្តំ កកវតា ចរិយាយេន ។ មេ ។ ចុន
ចបរំ អារុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ នេវសញ្ញាធាសញ្ញាយ-
តនំ សមតិក្កម្មំ សញ្ញាមនយំតនំគេនំ ឧបសម្មជ្ឈនំ
វិហរតំ បញ្ញាយបស្សនិស្វា អាសវា បរិក្ខិណា
ហោន្តំ ឯត្តាវតាថំ ទោ អារុសោ និដ្ឋនម្មនិព្វានំ វុត្តំ
កកវតា និប្បាយាយេនាតិ ។

បញ្ចាលវគ្គ ចក្ខុមោ ។

ត្រៀមខ្លាំង ភវិតិ

បញ្ចាលោ កាមហោសត្វ(១) ឧកោ(២) សន្និដ្ឋកា ធ្វេ
និព្វានំ បរិនិព្វានំ តនន្តនិដ្ឋនម្មកេន ជាតិ ។
នេវកេនិទានេ បណ្ណាសកោ សមត្តោ(៣) ។

១ ឧ. បញ្ចាលោ កាយសត្វិ ច ។ ឧ. សណ្ឋានោ កាយសត្វិ បញ្ចា ។ ២ ឧ. កកវតោ
កោ ។ ៣ ឧ. ឧ. បឋមំ បណ្ណាសកំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្មាសន្ត វិភាគបិដក

ភិបាទដល់ខ្ញុំបឋមជ្ឈានំ ម្ចាស់អារុសោ ទិដ្ឋនម្មនិព្វានំ វេលាព្រះវិ
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
ឯន ។ មេ ។ ម្ចាស់អារុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបាទដល់ខ្ញុំសញ្ញា-
មេយំតនំគេនេ ព្រោះកន្លងខ្ញុំទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយ
ប្រការទាំងពួង ពាសវៈទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុនោះ ក៏សេសសល់ទៅ
ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា ម្ចាស់អារុសោ ទិដ្ឋនម្មនិព្វានំ វេលាព្រះ
វិមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយនិប្បាយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
ឯន ។

ចប់ បញ្ចាលវគ្គទី ៥ ។

ឧទ្ទានក្នុងបញ្ចាលវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីបញ្ចាលបណ្ណាទេវចុត្រិ ១ ការបៀតបៀនកាម ១
បញ្ញាវិមុត្ត ១ កតោភាគវិមុត្តបុគ្គល ១ សន្និដ្ឋិកៈ មាន
២ លើក និព្វាន ១ បរិនិព្វាន ១ តនន្តនិព្វាន ១ និដ្ឋនិដ្ឋ-
នម្មនិព្វាន ១ ។

ចប់ បណ្ណាសកៈ ក្នុងវិភាគបិដក ។

បណ្ណាសកាសង្កហំតា វិគ្គ
បំបែរ ទេមវិគ្គោ

(៥២) ទេមំ ទេមន្តំ អាវុសោ វុច្ចតំ កំត្តាវតា
នុ ទោ អាវុសោ ទេមំ វុត្តំ កកវតាតំ ។ នំបាវុសោ
កំកុ វិវិច្ឆោ កាមេហំ ។ បេ ។ បវមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
វិហរតិ ឯត្តាវតាបំ ទោ អាវុសោ ទេមំ វុត្តំ កកវតា
បរិយាយេន ។ បេ ។ បុន ចមវំ អាវុសោ កំកុ
សត្វសោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមតំក្កម្ម សញ្ញា-
វេយតនិកេនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បញ្ញាយបស្ស
និស្សា អាសវា បរិក្ខិណា ហោន្តំ ឯត្តាវតាបំ ទោ
អាវុសោ ទេមំ វុត្តំ កកវតា និប្បវិយាយេនាតិ ។

[៥៣] ទេមប្បត្តោ ទេមប្បត្តោតិ អាវុសោ វុច្ចតិ ។ បេ ។

[៥៤] អមតំ អមតន្តំ អាវុសោ វុច្ចតំ ។

បណ្ណាសកាសង្កហំធិវគ្គ
ទេមវិគ្គទី ១

[៥២] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា សេចក្តី
ក្សេម សេចក្តីក្សេម ដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីក្សេម ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហើយ តើដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
កំកុកុនិសាសនានេះ ស្ងប់ចាកកាមចាំនិទ្ធាយ ។ បេ ។ បានដល់ខ្ញុំ
បឋមជ្ឈាន ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីក្សេម ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។
ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត កំកុបានដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេយននិកេន
ព្រោះកន្លងខ្ញុំវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការចាំនិទ្ធាយ
តាសវៈចាំនិទ្ធាយ បេសំកំកុនានេកិសំវេនិវេ ព្រោះឃើញដោយ
បញ្ញា ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីក្សេម ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
សំវេនិវេហើយ ដោយខ្ញុំប្បវិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៥៣] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
បុគ្គលដល់ខ្ញុំសេចក្តីក្សេម ដល់ខ្ញុំសេចក្តីក្សេម ដូច្នោះ ។ បេ ។

[៥៤] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា បេតៈ
បេតៈ ដូច្នោះ ។

(៥៥) អមតប្បត្តោ អមតប្បត្តោតិ អាវុសោ វុទ្ធាតិ ។

(៥៦) អកយំ អកយន្តំ អាវុសោ វុទ្ធាតិ ។

(៥៧) អកយប្បត្តោ អកយប្បត្តោតិ អាវុសោ វុទ្ធាតិ ។

(៥៨) ចស្សន្តិ ចស្សន្តិកំ អាវុសោ វុទ្ធាតិ ។

(៥៩) អនុមុទ្ធិ អនុមុទ្ធិកំ អាវុសោ

វុទ្ធាតិ ។

[៦០] ធិរោតោ ធិរោតោតិ អាវុសោ វុទ្ធាតិ ។

[៦១] អនុមុទ្ធិធិរោតោ អនុមុទ្ធិធិរោតោតិ អាវុសោ

វុទ្ធាតិ កិក្ការតា ទុ ។ ១១ អាវុសោ អនុមុទ្ធិធិរោតោ កុត្តា

កតវតាតិ ។ ៩ អាវុសោ កិក្ការតា កិក្ការតោ កាមេហិ ។ ២ ។

[៥៥] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គល
ដល់ខ្ញុំអមតៈ ដល់ខ្ញុំអមតៈ ដូច្នោះ ។

[៥៦] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា វិមិទ
មានភ័យ វិមិទមានភ័យ ដូច្នោះ ។

[៥៧] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
បុគ្គលដល់ខ្ញុំវិមិទមានភ័យ ដល់ខ្ញុំវិមិទមានភ័យ ដូច្នោះ ។

[៥៨] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ដូច្នោះ ។

[៥៩] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ដោយលំអាប់ សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ដោយលំអាប់ ដូច្នោះ ។

[៦០] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
សេចក្តីលត់ សេចក្តីលត់ ដូច្នោះ ។

[៦១] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា សេចក្តី
លត់ដោយលំអាប់ ។ ដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីលត់ដោយលំអាប់

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ តើដោយហេតុអ្វីបាន ។
ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុកុសិលាសនាទេ ស្ងប់ពាក្យពុទ្ធសាសនា ។ ២ ។

បណ្ណាសា ទេវវិញ្ញា

បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ឯត្តារតាមិ ទោ
 អាវុសោ អនុបុត្តនិរោតោ វុត្តោ កកវតា
 បរិយាយេន ។ មេ ។ បុន ចចរិ អាវុសោ កិក្កុ
 សត្វសោ វេសសញ្ញាធាសញ្ញាយននំ សបតិក្កុ
 សញ្ញាវេយ្យនិរោតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ បញ្ញាយ-
 បស្ស ធិស្វា អាសវា បរិក្កិណា ហោត្តំ ឯត្តារតាមិ
 ទោ អាវុសោ អនុបុត្តនិរោតោ វុត្តោ កកវតា ធិប្ប-
 រិយាយេនាតិ ។

[៦២] នវ កិក្កុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកញ្ចោ
 អរហត្តំ សច្ឆិកាតុំ ។ កកវេ នវ ។ វាតំ
 គោសំ គោហំ កោនំ ឧបទាហំ មក្កុំ បលាសំ
 ឥស្សំ មជ្ឈិវិយំ ។ ឥមេ ទោ កិក្កុវេ នវ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកញ្ចោ អរហត្តំ សច្ឆិកាតុំ ។

បណ្ណាសា ទេវវិញ្ញា

បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីរលត់ដោយលំអាប់
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹម
 ប៉ុណ្ណោះឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត ក៏ក្នុងដល់នូវ
 សញ្ញាវេយ្យនិរោត ព្រះកន្លងនូវវេសសញ្ញាធាសញ្ញាយននជ្ឈាន
 ដោយប្រការទាំងពួង កាសវៈទាំងឡាយ របស់កិក្កុវេនាតិអស់
 លើសទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីរលត់
 ដោយលំអាប់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយ
 ធិប្បរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៦២] ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនទាន់បដិទ្ធិវេទិ ៧
 យ៉ាង មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអរហត្តភាព ។ ធម៌ ៧
 យ៉ាង គឺផ្ទុះច្រូចច្រុះ ។ ឥតនៈ ១ គោសៈ ១ គោហៈ ១
 កោនៈ ១ ឧបទាហៈ ១ មក្កុះ ១ បលាសៈ ១ ឥស្ស ១
 មជ្ឈិវិយៈ ១ ។ ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនទាន់បដិទ្ធិវេទិ ៧
 យ៉ាងនេះទេ មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអរហត្តភាពឡើយ ។

នវ កិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កត្យោ អវហត្ថំ
សច្ចិកាកុត្តំ ។ កាតមេ នវ ។ វាតំ ទោសំ មោហំ
កោដិ ឧបទាហំ មក្កំ បលាសំ វស្សុំ មច្ឆិយំ ។
វមេ ទោ កិក្ខុវេ នវ ធម្មេ បហាយ កត្យោ អវហត្ថំ
សច្ចិកាកុត្តំ ។

ទេវតោ បរិហេ ។

តប្រាសាទ

ទេខោ ច អមតំ ទេវ អភយបស្សនិយេន ច
និគេទោ អនុបុត្រោ ទេវ ធម្មំ បហាយ កត្យោ នាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបានលះបង់ ខ្លួនមិន យ៉ាងនេះហើយ
គួរដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ខ្លួនព្រះអរហត្តបាន ។ ធម៌មិន យ៉ាង កើតដូច
ម្តេចនេះ ។ ធិតៈ១ ទោសៈ១ មោហៈ១ កោធនៈ១ ឧបនាហៈ១
មក្កៈ១ បលាសៈ១ វស្សា១ មច្ឆិយៈ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលបានលះបង់ខ្លួនមិន យ៉ាងនេះហើយ ទើបគួរដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់
ច្បាប់ខ្លួនព្រះអរហត្តបាន ។

ធម៌ ទេវត្ថុ ១ ។

ឧទ្ធានក្នុងទេមវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីក្សម ១ អ្នកដល់ខ្លួនសេចក្តីក្សម ១
អមតៈ១ អ្នកដល់ខ្លួនអមតៈ១ ទីមិនមានភ័យ ១ អ្នក
ដល់ខ្លួនទីមិនមានភ័យ ១ សេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ១ សេចក្តី
ស្ងប់រម្ងាប់ដោយលំដាប់ ១ សេចក្តីរលត់ ១ សេចក្តីរលត់
ដោយលំដាប់ ១ នឹងបុគ្គលលះបង់ខ្លួនមិន យ៉ាង គួរធ្វើ
ឱ្យដាក់ច្បាប់ខ្លួនព្រះអរហត្ត ១ ។

ទុតិយោ សតិប្បដ្ឋានវគ្គោ

(៦៣) បញ្ចមាធំ កំត្វុវេ សំត្វាទុព្វល្យាធំ ។
កតមាធំ បញ្ច ។ ចាណតំចាតោ អដិដ្ឋានធំ
កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវនោ សុរាមេយមជ្ឈម្យមា-
ទដ្ឋានធំ ។ វេសំ ទោ កំត្វុវេ បញ្ច សំត្វាទុព្វល្យាធំ ។
វេសំ ទោ កំត្វុវេ បញ្ចធំ សំត្វាទុព្វល្យាធំ
បហាធាយ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ការេតព្វា ។ កតមេ
ចត្តារោ ។ វេសំ កំត្វុវេ កិច្ចុ កាយេ កាយាទុ-
បស្សី វិហរតំ អាតាថិ សម្មជាតោ សតិមា វិធម្យ
លោកេ អភិជ្ឈនោបទស្សី វេទនាសុ ។ បេ ។
ចិត្តេ ទម្មេសុ ទម្មាទុបស្សី វិហរតំ អាតាថិ
សម្មជាតោ សតិមា វិធម្យ លោកេ អភិជ្ឈនោ-
បទស្សី ។ វេសំ ទោ កំត្វុវេ កំត្វុ បញ្ចធំ សំត្វា-
ទុព្វល្យាធំ បហាធាយ វេសំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
ការេតព្វាតំ ។

សតិប្បដ្ឋានវគ្គទី ២

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យនេះ
មាន៥ យ៉ាង ។ ហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យ ៥ យ៉ាងកើតឡើង ។
គឺ បាណតំបាត ១ អទិដ្ឋាន ១ កាមេសុ មិច្ឆាចារ ១ មុសាវន ១
សុរាមេយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនៃសិក្ខា
មានកំឡាំង៧យមាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរ
ចំរើនសតិប្បដ្ឋាន ២ ដើម្បីលះបង់ខ្ញុំហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យ ៥
យ៉ាងនេះឯង ។ សតិប្បដ្ឋាន ២ យ៉ាង កើតឡើងចេញច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ពិចារណាឃើញខ្ញុំកាយ ក្នុងកាយ
ជាប្រិក្រឹត មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន
មានស្មារតី កំចាត់បង់ខ្ញុំអភិជ្ឈននិរោមនស្ស ក្នុងលោកចេញ ១
ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ១ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ១ ពិចារណាឃើញខ្ញុំធម៌
ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាប្រិក្រឹត មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់ខ្ញុំអភិជ្ឈននិរោមនស្ស ក្នុង
លោកចេញ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនខ្ញុំសតិប្បដ្ឋាន ២
នេះ ដើម្បីលះបង់ខ្ញុំហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦៤] បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ ធីវណាធិ ។ កតមាធិ
 បញ្ច ។ កាមជ្ឈទ្ធវិវណំ ព្យាបាទវិវណំ មីធិមិទ្ធវិ-
 វណំ ទុទ្ធវក្កក្កុវិវណំ វិចិត្តិវិវណំ ។ ឥមាធិ
 ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធីវណាធិ ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ
 បញ្ច ធីវណាធិ បហាជាយ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 កាវេតព្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 កាយេ កាយាទុបស្សី វិហាតិ អាភាបិ សម្មជាតោ
 សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សី
 វេយ្យាសុ ។ បេ ។ ចិត្តេ ធម្មេសុ ធម្មាទុបស្សី វិហាតិ
 អាភាបិ សម្មជាតោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ
 អភិជ្ឈាទោមទស្សី ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធីវណាធិ
 បហាជាយ ឥមេ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 កាវេតព្វាតិ ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ វិវណាធិនេះមាន ៥ យ៉ាង ។
 វិវណាធិ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។ ឥតមម្ពុទ្ធវិវណាៈ ១ ព្យាបាទ-
 វិវណាៈ ១ មីធិមិទ្ធវិវណាៈ ១ ទុទ្ធវក្កក្កុវិវណាៈ ១ វិចិត្តិវិវណាៈ ១
 ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ វិវណាធិមាន ៥ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រប់រើននូវសតិប្បដ្ឋាន ៤ ដើម្បី
 លះបង់នូវវិវណាៈ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ សតិប្បដ្ឋាន ៤ តើដូចម្តេចនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញនូវកាយ ក្នុង
 កាយជាប្រិក្រតី មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំដៅនូវកិលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវកិដ្ឋាននិវេទនាមនស្ស ក្នុងលោក
 ចេញ ១ ក្នុងវេទនាវាំងឡាយ ១ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ១ ពិចារណា
 ឃើញនូវធម៌ក្នុងធម៌វាំងឡាយ ជាប្រិក្រតី មានព្យាយាម ជាគ្រឿង
 ផុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវកិដ្ឋាននិវេ
 ទនាមនស្ស ក្នុងលោកចេញ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រប់រើន
 នូវសតិប្បដ្ឋាន ៤ នេះ ដើម្បីលះបង់នូវវិវណាៈ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៥) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ កាមគុណា ។ កាតមេ
 បញ្ច ។ ចក្កវិញ្ញយ្យា រុតា ឥដ្ឋា កត្តា មតាតា
 មិយរុតា កាម្មបសញ្ញិតា រដិយោ សោតវិញ្ញយ្យា
 សត្តា ។ បេ ។ យានវិញ្ញយ្យា កត្តា ធីត្តវិញ្ញយ្យា
 សោ កាយវិញ្ញយ្យា ជាដ្ឋត្វា ឥដ្ឋា កត្តា មតាតា
 មិយរុតា កាម្មបសញ្ញិតា រដិយោ ។ ឥមេ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ច កាមគុណា ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ
 បញ្ចន្តំ កាមគុណានំ បហាបាយ ឥមេ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានា ភាវេត្វាតំ ។

(៦៦) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ឧបាណាមក្ខត្វា ។
 កាតមេ បញ្ច ។ រុប្បាណាមក្ខត្វា វេទន្តាណាមក្ខត្វា
 សញ្ញាណាមក្ខត្វា សង្ខារាណាមក្ខត្វា វិញ្ញាណុ-
 បាណាមក្ខត្វា ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចាណាមក្ខត្វា ។
 ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧបាណាមក្ខត្វានំ
 បហាបាយ ឥមេ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ភាវេត្វាតំ ។

(៦៥) ម្ចាស់កិក្ខុវេ កាមគុណានេះមាន ៥ យ៉ាង ។
 កាមគុណ ៥ យ៉ាងក៏ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបវេទន្តា ជាដ្ឋ
 ក្រដា ជាដ្ឋត្រៃករា ជាដ្ឋតេញចំក្ត មានសភាពជាដ្ឋស្រឡាញ់ ប្រកប
 ដោយកាម ជាហេតុវិនិច្ឆ័យត្រៃករា ។ សំឡេងវេទន្តា ជាដ្ឋ
 ត្រៃច្រៀង ។ បេ ។ កិច្ចវេទន្តា ជាដ្ឋតេញចំក្ត មានសភាពជាដ្ឋស្រឡាញ់ ប្រកប
 ដោយកាម ជាហេតុវិនិច្ឆ័យត្រៃករា ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ កាមគុណានេះមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលម្អើលកាមគុណ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៦) ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឧបាណាមក្ខត្វានេះមាន ៥ យ៉ាង ។
 ឧបាណាមក្ខត្វា ៥ យ៉ាងក៏ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបបាណាមក្ខត្វា ។ វេទន្តាបាណា-
 មក្ខត្វា ។ សញ្ញាបាណាមក្ខត្វា ។ សង្ខារបាណាមក្ខត្វា ។ វិញ្ញាណុបាណា-
 មក្ខត្វា ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឧបាណាមក្ខត្វានេះមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលម្អើល
 ឧបាណាមក្ខត្វា ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៧) បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ ឱរម្បាតិយោនិ សំយោ-
ជនានិ ។ កតមាណិ បញ្ច ។ សក្កាយេនិដ្ឋិ វិចិត្តិញ្ចា
សីលត្វតបរាហសា កាមច្ឆន្ទោ ព្យាបាទោ ។ នមាណិ
ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ឱរម្បាតិយោនិ សំយោជនានិ ។
នមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ឱរម្បាតិយោនិ សំយោជនានិ
បហាទាយ នមេ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា កាវេតញ្ចតិ ។

(៦៨) បញ្ចមា ភិក្ខុវេ កតិយោ ។ កតមា
បញ្ច ។ វិយោ តិរច្ឆានយោនិ បិត្តិវិសយោ មនុស្ស
នេវ ។ នមា ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច កតិយោ ។
នមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច កតិយោ បហាទាយ
នមេ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា កាវេតញ្ចតិ ។

(៦៩) បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ មច្ឆរិយោនិ ។
កតមាណិ បញ្ច ។ អាវាសមច្ឆរិយំ កុលមច្ឆរិយំ
លាភមច្ឆរិយំ វណ្ណមច្ឆរិយំ ធម្មមច្ឆរិយំ ។ នមាណិ
ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច មច្ឆរិយោនិ ។ នមេសំ ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ច មច្ឆរិយោនិ បហាទាយ នមេ
ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា កាវេតញ្ចតិ ។

(៦៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រែប
នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ សំយោជនៈ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសក្កាយ-
ទិដ្ឋិ ១ វិចិត្តិញ្ច ១ សីលត្វតបរាហស ១ កាមច្ឆន្ទ ១ ព្យាបាទ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រែបមាន ៥ យ៉ាង
នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនខ្លួនសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ
ដើម្បីលះបង់ខ្លួនសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រែប ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គតិយោមាន ៥ យ៉ាង ។ គតិ ៥ យ៉ាង
តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺវិយោ ១ តិរច្ឆានយោនិ ១ បិត្តិវិសយ ១
មនុស្ស ១ ទេវតា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គតិមាន ៥ យ៉ាង
នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនខ្លួនសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ
ដើម្បីលះបង់គតិ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកំណាញ់នេះមាន ៥ យ៉ាង ។
សេចក្តីកំណាញ់ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកំណាញ់តាវាស ១ កំ-
ណាញ់ត្រិកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់កុណ ១ កំណាញ់ធម៌ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកំណាញ់មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនខ្លួនសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់ខ្លួន
សេចក្តីកំណាញ់ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧០) ចត្វាមាណំ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធក្កាតិយោនំ សំយោជ-
 ណាណំ ។ កតមាណំ ចត្វា ។ រូបរកោ អរូបរកោ
 មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាណំ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចុទ្ធក្កាតិយោនំ សំយោជណាណំ ។ ឥមេសំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ចក្កង្គំ ឧទ្ធក្កាតិយោនំ សំយោជណាណំ បហា-
 ធាយ ឥមេ ចត្តារកេ សតិប្បដ្ឋានា ភាវេតព្វានិ ។

(៧១) ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ ទេតោទីលោ ។ កតមេ
 ចត្វា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តវំ កាដ្ឋតិ វិចិត្តិច្ឆតិ
 ធានិមុត្តតិ ន សម្បស្សិធនតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សន្តវំ កាដ្ឋតិ វិចិត្តិច្ឆតិ ធានិមុត្តតិ ន
 សម្បស្សិធនតិ តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ
 អនុយោតាយ សាតប្បាយ បដាធាយ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោតាយ
 សាតប្បាយ បដាធាយ អយំ បវហោ ទេតោទីលោ ។

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងលើនេះ
 មាន៥យ៉ាង ។ សំយោជនៈ៥យ៉ាងក៏ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺប្រភេទៈ ១
 អប្បភេទៈ ១ មានៈ ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ វេយ្យា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ
 សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងលើមាន៥យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិ
 ឡាយ ភិក្ខុរូបំរើខ្លួនសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់ខ្លួន
 សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧១) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ សេចក្តីរើផ្តឹងខែចិត្តនេះមាន៥យ៉ាង ។
 សេចក្តីរើផ្តឹងខែចិត្ត ៥ យ៉ាង ក៏ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សន្សំយ ឆៀងឆ្ងល់ មិនចុះចិត្តស៊ប់ មិនជ្រះថ្លា
 ក្នុងព្រះសាស្តា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ ភិក្ខុណា សន្សំយ ឆៀង
 ឆ្ងល់ មិនចុះចិត្តស៊ប់ មិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ
 រមែងមិនឧទេវេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី
 ប្រកបព្យាយាមរឿយៗ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកខ្លួន
 ព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនឧទេវេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាម
 មិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកខ្លួនព្យាយាម នេះជាសេចក្តីរើផ្តឹងខែចិត្តទី ១ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានយស្ស ឧទាតិយោគ

បុទ ធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេ កង្ខតិ ។ មេ ។
 សង្ឃេ កង្ខតិ សិក្ខាយ កង្ខតិ សព្វញ្ញបាវិស្ស
 កុប្រិកោ ហោតិ អនត្តមនោ អហតចិញ្ចោ
 ទីលជាតោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វញ្ញ-
 បាវិស្ស កុប្រិកោ ហោតិ អនត្តមនោ អហតចិញ្ចោ
 ទីលជាតោ តស្ស ចិត្តំ ន ធម៌តិ អាតម្បាយ
 អនុយោកាយ សាតប្បាយ បដាបាយ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ន ធម៌តិ អាតម្បាយ អនុយោកាយ សាតប្បាយ
 បដាបាយ អយំ បញ្ចមោ ចេតោទីលោ ។ នមេសំ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចង្គំ ចេតោទីលានំ បហាជាយ នមេ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានោ កាវេតញ្ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានយ សិរិនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសង្ឃិយ ក្នុងព្រះធម៌ ។ មេ ។
 សង្ឃិយក្នុងព្រះសង្ឃ សង្ឃិយក្នុងសិក្ខា ជាមនុស្សទាំង មានចិត្តកាត់អន់
 មានចិត្តត្រូវពោសឆ្នាំងខ្ទប់ហើយ មានចិត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងពួកសព្វហ្មតាវិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាមនុស្សទាំង មានចិត្តកាត់អន់ មាន
 ចិត្តត្រូវពោសឆ្នាំងខ្ទប់ហើយ មានចិត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងពួកសព្វហ្មតាវិ
 ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វេទនិមន្តទទេទោ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់
 ដើម្បីគាំទុកនូវព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា វេទនិមន្តទទេទោ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ
 ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីគាំទុកនូវព្យាយាម នេះជាសេចក្តី
 វិនិច្ឆ័យនៃចិត្តទី៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើននូវសិក្សាដ្ឋាន
 ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃចិត្ត ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧២] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ចេតសោវិនិច្ឆ័យ ។

កតមេ បញ្ច ។ ៧៣ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ
 អវិភវតោ ហោតិ អវិច្ឆន្តោ អវិច្ឆប្បមោ អវិច្ឆបិ-
 បាសោ អវិច្ឆបន្តិយោ អវិច្ឆតណ្ហោ ។ យោ សោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ អវិភវតោ ហោតិ អវិច្ឆន្តោ
 អវិច្ឆប្បមោ អវិច្ឆបិបាសោ អវិច្ឆបន្តិយោ អវិច្ឆ-
 តណ្ហោ តស្ស ចិត្តំ ន ធម្មតិ អាតប្បាយ អនុយោ-
 កាយ សាតប្បាយ បដាទាយ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ន ធម្មតិ អាតប្បាយ អនុយោកាយ សាតប្បាយ
 បដាទាយ អយំ បថមោ ចេតសោវិនិច្ឆ័យ ។
 បុ ធម្មំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ អវិភវតោ ហោតិ

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណងរបស់ចិត្តនេះមាន៨យ៉ាង ។

ចំណងរបស់ចិត្ត៨យ៉ាងគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កុសិសានានេះ ជាអ្នកមិនចាត់ប្រាសចាកគម្រែក មិនចាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីពេញចិត្ត មិនចាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនចាន់ប្រាស
 ចាកសេចក្តីស្រឡាត មិនចាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិន
 ចាន់ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកាលទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុណាមិនចាន់ប្រាសចាកគម្រែក មិនចាន់ប្រាសចាកសេចក្តី
 ពេញចិត្ត មិនចាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនចាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីស្រឡាត មិនចាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនចាន់
 ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកាលទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រវែង
 មិនធូលី ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតគំរៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 ព្យាយាមរឿយៗ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកខ្លួន
 ព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនធូលី ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿង
 ដុតគំរៅកិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាម
 មិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកខ្លួនព្យាយាម នេះជាចំណងវិនិច្ឆ័យ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនចាន់ប្រាសចាកគម្រែកក្នុងកាល

រូបេ អវិចារកា យោតិ យោវនត្ថំ ឧទកវនេហកំ
 កុញ្ញត្វា សេយ្យសុទំ បស្សសុទំ មិទ្ធសុទំ អនុយុត្តោ
 វិហារតិ អញ្ញតវំ នេវនិកាយំ បណ្ឌាយា ព្រហ្មចរិយំ
 ចរតិ ឥមំបាហំ សីលេន វា វតេន វា គមេន វា
 ព្រហ្មចរិយេន វា នេវេ វា កវិស្សមិ នេវញ្ញតកេ
 វាតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញតវំ
 នេវនិកាយំ បណ្ឌាយា ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមំបាហំ
 សីលេន វា វតេន វា គមេន វា ព្រហ្មចរិយេន
 វា នេវេ វា កវិស្សមិ នេវញ្ញតកេ វាតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន ធមតិ អាតម្បាយ អនុយោកាយ
 សាតត្វាយ បដាបាយ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ធមតិ
 អាតម្បាយ អនុយោកាយ សាតត្វាយ បដាបាយ
 អយំ បព្ភុហោ ចេតសោវចិត្តោ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ
 បព្ភុ ចេតសោវចិត្តោ ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ
 បព្ភុ ចេតសោវចិត្តោ បរោបាយ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋា ការវត្តោ ។ កតមេ ចត្តារោ ។

មិនខាន់ប្រាសចាកគម្រែកក្នុងរូប ជាអតបរិភោគភោជន ដកបដល់ផ្នែក
 ពេញវដ្ត ហើយប្រកបរឿយៗ ខ្លាំងដេកស្រួល ខ្លាំងផ្អែកស្រួល
 នឹងសេចក្តីស្រួល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ប្រាថ្នាខ្លាំងទេវនិកាយ
 ណាមួយ ដោយគិតថា ពាក្យអញ្ជើញនឹងបានជាទៅតាមនសីក្តី ឬជា
 ទៅតាមនសីក្តីចណាមួយ ដោយសីល ឬ វត្ត គបៈឬព្រហ្មចារ្យនេះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ប្រាថ្នាខ្លាំងទេវនិកាយ
 ណាមួយ ដោយគិតថា ពាក្យអញ្ជើញនឹងបានជាទៅតាមនសីក្តី ឬជា
 ទៅតាមនសីក្តីចណាមួយ ដោយសីល ឬ វត្ត គបៈ ឬព្រហ្មចារ្យនេះ
 ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វែមនិមិទ្ធសេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់
 ដើម្បីតាំងទុក្ខមូលព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា វែមនិមិទ្ធសេ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ
 ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុក្ខមូលព្យាយាម នេះជាចំណង
 វិនិច្ឆ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណងរបស់ចិត្តមាន ៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរូបិវិនិច្ឆ័យសតិប្បដ្ឋាន ៤ ដើម្បីលះបង់
 ខ្លួនចំណងរបស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងនេះ ។ សតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងកើប្តូរម្តងទៀត ។

បណ្ណសកសង្កហំតេ សតិប្បដ្ឋានវិញ្ញាណ

នំ ធិត្តុវេ កិក្កុ កាយេ កាយាធម្មស្សី វិហរតិ
អាភារី សម្បជានោ សតិមា វិធម្យ លោកេ
អភិជ្ឈនោមនស្សំ វេទនាសុ ។ វេ ។ ចិត្តេ ធម្មេសុ
ធម្មាធម្មស្សី វិហរតិ អាភារី សម្បជានោ សតិមា
វិធម្យ លោកេ អភិជ្ឈនោមនស្សំ ។ នមេសំ
ទោ កិក្កុវេ បព្វន្នំ ចេតសោវិចិត្តន្ទានំ មហានាយ
នំ វេ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា កាវេត្តាតិ ។

សតិប្បដ្ឋានវិញ្ញាណ ទុតិយោ ។

ធិត្តុវេ កិក្កុ

សំគ្គា និវរណា កាមា ទទ្វា ច ឱវត្តាភិយា
កតិ មជ្ឈិយភោវ ទទ្ធភ្នាភិយានំ អដ្ឋមំ
ចេតោទំលវិចិត្តន្ទាតិ ។

បណ្ណសកសង្កហំតេ សតិប្បដ្ឋានវិញ្ញាណ

បាលភិក្កុទាំងឡាយ ភិក្កុក្នុងសាសនានេះ ចំពោះណាហ្នឹង ។ ខ្លួនកាយ
ក្នុងកាយជាប្រក្រតី មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នក
ដឹកខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្វែរអភិជ្ឈន៍និទោមនស្ស ក្នុងលោកចេញ
ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ វេ ។ ក្នុងចិត្តចំពោះណាហ្នឹង ។ ខ្លួនចម្រើន ក្នុង
ចម្រើនទាំងឡាយជាប្រក្រតី មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
ជាអ្នកដឹកខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្វែរអភិជ្ឈន៍និទោមនស្ស ក្នុងលោក
ចេញ ។ បាលភិក្កុទាំងឡាយ ភិក្កុខ្លួនចំពោះសតិប្បដ្ឋាន ២ យ៉ាងនេះ
ដើម្បីលបង្វែរចំណងរបស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សតិប្បដ្ឋានវិញ្ញាណ ២ ។

ឧទ្ធានក្នុងសតិប្បដ្ឋានវិញ្ញាណនោះគឺ

- និយាយអំពីសំគ្គា ១ និវរណៈ ១ កាម ១ ធម្មាធម្មក្នុង ១
- សំយោជនៈ ជាចំណែកនាវិក្រាម ១ កតិ ១ សេចក្តី
- កំណាញ់ ១ សំយោជនៈ ជាចំណែកនាវិលីជាតំបំប្រាបី ១
- សេចក្តីវិនិច្ឆ័យចិត្ត ១ និវរណវិលីរបស់ចិត្ត ១ ។

តតិយោ សម្មប្បធានវិគ្គោ

(៧៣) បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ សិក្ខាទុក្ខល្យាធិ ។
កកមាធិ បញ្ច ។ ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ សុរា-
មោយមជ្ជប្បមាធិដ្ឋានំ ។ ឥមាធិ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
សិក្ខាទុក្ខល្យាធិ ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
សិក្ខាទុក្ខល្យាធិ បហាធាយ ចត្តារោ សម្មប្បធានា
កាវេក្ខា ។ កកមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
អទុប្បដ្ឋានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អទុ-
ប្បាធាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារាភតិ ចិត្តំ
បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ឧប្បដ្ឋានំ ចាបកានំ អកុស-
លានំ ធម្មានំ បហាធាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ
វិវិយំ អារាភតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ បទហតិ អទុប្បដ្ឋានំ
កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាធាយ ធម្មំ ជនេតិ
វាយមតិ វិវិយំ អារាភតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ បទហតិ

សម្មប្បធានវិគ្គ ទី ៣

(៧៣) ម្ចាស់កិក្ខុវេច្ឆាយ ហេតុវេសិក្ខា មានកម្លាំងថយ
នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ហេតុវេសិក្ខា មានកម្លាំងថយ ៥ យ៉ាង តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ គឺ បាណាតិចារោ ។ បេ ។ សុរាមោយមជ្ជប្បមាធិដ្ឋាន ។ ។
ម្ចាស់កិក្ខុវេច្ឆាយ ហេតុវេសិក្ខា មានកម្លាំងថយមាន ៥ យ៉ាងនេះ
ឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេច្ឆាយ កិក្ខុវេច្ឆាយសម្មប្បធាន ៤ យ៉ាង
ដើម្បីលះបេនិទូរហេតុវេសិក្ខា មានកម្លាំងថយ ៥ យ៉ាងនេះ ។ សម្មប្ប-
ធាន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេច្ឆាយ កិក្ខុវេ
សាសនានេះ ញ៉ាំងនេះ ឱ្យកើតឡើង សង្ខារ ព្រះពុទ្ធសាសនា
ផ្តល់ចិត្ត ដម្គល់ចិត្ត ដើម្បីបិទអកុសលធម៌ចំពោះ ដីលាមក ដែល
មិនចាំបាច់កើតឡើង មិនឱ្យកើតឡើងបាន ។ ញ៉ាំងនេះ ឱ្យកើតឡើង
សង្ខារ ព្រះពុទ្ធសាសនា ផ្តល់ចិត្ត ដម្គល់ចិត្ត ដើម្បីលះបេនិទូរអកុសលធម៌
ចំពោះ ដីលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ ញ៉ាំងនេះ ឱ្យកើតឡើង
សង្ខារ ព្រះពុទ្ធសាសនា ផ្តល់ចិត្ត ដម្គល់ចិត្ត ដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចោល
កុសលធម៌ចំពោះ ដីលាមក មិនចាំបាច់កើតឡើង ឱ្យកើតឡើងបាន ។

ឧប្បទាន អកុសលានំ ធម្មានំ បិទ្កយា អសម្មាសាយ
 កិល្យោកាកាយ វេបុលាយ កាវធាយ ចារិប្បិយា
 ធនំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អាវកតិ ចិត្តំ
 បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចនំ សិក្ខាធុត្តល្យាណំ បហាធាយ ឥមេ ចត្តារោ
 សម្មប្បធាតា កាវេតព្វា ។ (យាវតា^១) សម្មប្បធានវសេន
 វិត្តាវេន្តំ) ។

(៧២) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ចេតសោវិទិត្តា ។
 កតមេ បញ្ច ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ
 អវិភវតោ ហោតិ ។ បេ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 ចេតសោវិទិត្តា ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចនំ
 ចេតសោវិទិត្តានំ បហាធាយ ចត្តារោ សម្មប្បធាតា
 កាវេតព្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អនុប្បទានំ ទាមកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
 អនុប្បទាយ ធនំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ
 អាវកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ឧប្បទានំ
 ទាមកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហាធាយ ។ បេ ។

១ ឧ. ប. យាវ វិញ្ញា ។

ញ្ញានំធនុៈ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធិភាព ប្រាជ្ញាព្រហ្មយាម ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត
 ដើម្បីញ្ញានំកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យបិទនៅ
 មិនឲ្យរំខានទៅ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនឡើង ឲ្យជំទូលាយ ឲ្យចំរើនពេញ
 លេញទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនសម្បត្តិបាន ៤ យ៉ាងនេះ
 ដើម្បីលះបង់នូវហេតុនៃសិក្ខា មានកម្លាំងថយ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បណ្ឌិត
 សំដែងសេចក្តីឲ្យចំណុះ ដោយអំណាចសម្បត្តិបានត្រឹមណា ផងចុះ ។

(៧២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណង់នៃចិត្តនេះមាន ៥ យ៉ាង ។
 ចំណង់របស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងកើតដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានប្រាសចាកគម្រោងក្នុងកាយទាំងឡាយ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណង់របស់ចិត្តមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនសម្បត្តិបាន ៤ យ៉ាង ដើម្បីលះបង់នូវចំណង់
 របស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងនេះ ។ សម្បត្តិបាន ៤ យ៉ាង កើតដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញ្ញានំធនុៈ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធិភាព
 ប្រាជ្ញាព្រហ្មយាម ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត ដើម្បីធម៌កុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងបានទ ដើម្បីលះ
 បង់នូវកុសលធម៌ទាំងឡាយដែលមិនកើតឡើងហើយ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយស្ស ដកនិទាន

អនុប្បន្ទានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ទានំ
កុសលានំ ធម្មានំ មិត្តិយា អសម្មាសាយ ភិយ្យោ-
ភារាយ វេទុល្លាយ ភាវនាយ ចារិយ្យាយ ចន្ទំ
ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បន្តណ្ណតិ
បទហតិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ធិំ ទេតសោ-
វិនិត្យានំ បហាទាយ ឥមេ ធម្មាណេ សម្មប្បធានា
ការេកញ្ចតិ ។

សម្មប្បធានវគ្គោ គវំណោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយ និកាយនិទាន

ញ្ញាវនន្ទៈ ឲ្យភីតឡើង សង្កាត (ប្រាជ្ញាព្យាយាម ផ្លូវចិត្ត ជម្រុញចិត្ត
ដើម្បីញ្ញាវកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតបាន ១
ដើម្បីញ្ញាវកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យបំបាត់ មិន
ឲ្យវិធានាទៅ ឲ្យវិនិច្ឆ័យតែចំរើនឡើង ឲ្យជំនួយ ឲ្យចំរើនពេញ
លេញ ១ ។ ម្ចាស់កុំកុំទាំងឡាយ កុំកុំចំរើនសម្មប្បធាន ២ យ៉ាងនេះ
ដើម្បីលះបង់ម្លប់ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សម្មប្បធានវគ្គទី ៣ ។

បុគ្គល វិនិច្ឆ័យវិញ្ញាណ

(៧៤) បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ សិក្ខានុក្ខល្យានំ ។
កកតមាណិ បញ្ច ។ ចាលាភិចារោ ។ បេ ។
សុរាមេយមជ្ឈម្បមាណដ្ឋានំ ។ ឥមាណិ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច សិក្ខានុក្ខល្យានំ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចន្ទំ សិក្ខានុក្ខល្យានំ បហាបាយ ចត្តារោ ឥន្ទិចារា
ការវេតញា ។ កកតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ចន្ទសមាណិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទិចារំ ការវេតិ
វិរិយសមាណិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទិចារំ ការវេតិ
ចិត្តសមាណិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទិចារំ ការវេតិ
វិមេសសមាណិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទិចារំ ការ
វេតិ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ សិក្ខានុក្ខល្យានំ
បហាបាយ ឥមេ ចត្តារោ ឥន្ទិចារា ការវេតញាតិ ។
(ន្ទិចមេសេសា ឥន្ទិចារាមេសេន វិគ្គារវេតញា) ។

វិនិច្ឆ័យវិញ្ញាណ ២

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុចំរើន្ទុយ ហេតុវិនិច្ឆ័យ មានកំច្បាតិវយនេ
មាន៧យ៉ាង ។ ហេតុវិនិច្ឆ័យ មានកំច្បាតិវយ៧យ៉ាង កើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ភិបាណភិបាត ។ បេ ។ សុរាមេយមជ្ឈម្បមាណ-
ដ្ឋានំ ។ ម្នាលភិក្ខុចំរើន្ទុយ ហេតុវិនិច្ឆ័យ មានកំច្បាតិវយ
មាន៧យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចំរើន្ទុយ ភិក្ខុគ្រូចំរើន្ទុ-
ចាន៧យ៉ាង ដើម្បីលម្អើន្ទុវេហេតុវិនិច្ឆ័យ មានកំច្បាតិវយ៧យ៉ាង
នេះ ។ កំច្បាតិវយ៧យ៉ាង កើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុចំរើន្ទុយ
ភិក្ខុកុស្តសាសនានេ ចំរើន្ទុចាន ដែលប្រកបដោយធម្មសមាធិ
និទិបទានសង្ខារ ។ ចំរើន្ទុចាន ដែលប្រកបដោយវិរិយសមាធិ
និទិបទានសង្ខារ ។ ចំរើន្ទុចាន ដែលប្រកបដោយចិត្តសមាធិនិទិ
បទានសង្ខារ ។ ចំរើន្ទុចាន ដែលប្រកបដោយវិមេសសមាធិ
និទិបទានសង្ខារ ។ ម្នាលភិក្ខុចំរើន្ទុយ ភិក្ខុគ្រូចំរើន្ទុចាន
៧យ៉ាងនេះ ដើម្បីលម្អើន្ទុវេហេតុវិនិច្ឆ័យ មានកំច្បាតិវយ៧យ៉ាង
នេះឯង ។ (បទដ៏សេសចំរើន្ទុវេសំវិជ្ជន្ទុវិញ្ញាណដោយអំណាច
កំច្បាតិវយ៧យ៉ាង) ។

[៧៦] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ចេតសោវចិត្តា ។
 កកមេ បញ្ច ។ ឥម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កកមេសុ
 អវត្តភោតោ ហោតិ ។ មេ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 ចេតសោវចិត្តា ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 ចេតសោវចិត្តា មហាធាយ ឥមេ ចត្តារោ ឥន្ទ្រ
 ចាតា កាវេតញ្ច ។ កកមេ ចត្តារោ ។ ឥម ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ធម្មសមាធិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រចាធំ
 កាវេតិ រិយសមាធិចិត្តសមាធិវិម្មសាសមាធិប្បធាន
 សង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រចាធំ កាវេតិ ។ ឥមេសំ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ចេតសោវចិត្តា មហាធាយ ឥមេ
 ចត្តារោ ឥន្ទ្រចាតា កាវេតញ្ច ។

និទ្ទិហន្តិ ចតុត្ថេ ។

ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា មហាធា ចតុត្ថេ មធ្ម
 ចត្តារោ ឥន្ទ្រចាធំ រុរិមេហានេហំ ឃោជយេតិ ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ចំណងរបស់ចិត្តនេះមាន៤ យ៉ាង ។
 ចំណងរបស់ចិត្ត៤ យ៉ាងគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ភិក្ខុ
 កុស្តសាសនានេះ មិនទាន់ប្រាសចាកអម្រឹតកុស្តភាពចាំឡាយ ។ រេ ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ចំណងរបស់ចិត្តមាន៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំឡាយ ភិក្ខុអ្នកចំរើនអង្គ១៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់ខ្លះចំណង
 របស់ចិត្ត៤ យ៉ាងនេះឯង ។ អង្គ១៤ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ភិក្ខុកុស្តសាសនានេះ ចំរើនអង្គ១៤ ដែលប្រ
 កបដោយធម្មសមាធិនិម្មិតបឋានសង្ខារ ចំរើនអង្គ១៤ ដែលប្រកបដោយ
 រិយសមាធិ ចិត្តសមាធិ វិម្មសាសមាធិ និម្មិតបឋានសង្ខារ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំឡាយ ភិក្ខុអ្នកចំរើនអង្គ១៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់ខ្លះ
 ចំណងរបស់ចិត្ត៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ចំរើន ឥន្ទ្រចាធំ ។

ឥម្បិប្រកបសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាង បទតិ សម្បប្បធាន ៤ យ៉ាង អង្គ១៤
 ៤ យ៉ាង ភាវនិយដែលមានមហាយក្កន្តខាងដើមផងខ្លះ ។

បញ្ចេញ វិញ្ញា

[៧៧] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ទេ ចង្កា
ការវេតញ ។ កាតមេ ទេ ។ អសុកសញ្ញា មរណ-
សញ្ញា អាហារ បដិក្កលសញ្ញា សព្វលោកេ
អនភវសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខ
អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា វិរាគសញ្ញា ។ រាគស្ស
ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ទេ ទេ ចង្កា ការវេតញ ។

[៧៨] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ទេ ចង្កា
ការវេតញ ។ កាតមេ ទេ ។ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ ចក្កុជ្ឈានំ អាកាសានញ្ញាយតំ
វិញ្ញាណញ្ញាយតំ អាកិញ្ញញ្ញាយតំ ទេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតំ សញ្ញាវេទយតំ រោគោ ។ រាគស្ស
ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ទេ ទេ ចង្កា ការវេតញ ។

វិញ្ញា ៥

[៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនធម៌៧យ៉ាង ដើម្បី
ដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីសំគាល់ថា
មិនល្អ ១ សេចក្តីសំគាល់ ដោយមរណាធុបស្សនាញាណ ១ សេចក្តី
សំគាល់ ក្នុងអាហារថាជាបេសក្ខរភ្នំ ១ សេចក្តីសំគាល់ ក្នុងលោកតាំង
ភ្នំថា មិនគួរត្រកអរ ១ សេចក្តីសំគាល់ថា មិនទៀង ១ សេចក្តី
សំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលមិនទៀងថាជាទុក្ខ ១ សេចក្តីសំគាល់ ក្នុងរបស់
ដែលជាទុក្ខថា មិនបែបរបស់ខ្លួន ១ សេចក្តីសំគាល់នូវរបស់ដែលត្រូវ
លះបង់ ១ សេចក្តីសំគាល់ថា គួរឲ្យយំណាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនធម៌៧យ៉ាងនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនធម៌៧យ៉ាង ដើម្បី
ដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបឋមជ្ឈាន ១
ទុតិយជ្ឈាន ១ តតិយជ្ឈាន ១ ចក្កុជ្ឈាន ១ អាកាសានញ្ញាយ-
តនជ្ឈាន ១ វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ១ អាកិញ្ញញ្ញាយតនជ្ឈាន ១
ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ១ សញ្ញាវេទយតនជ្ឈាន ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនធម៌៧យ៉ាងនេះឯង ដើម្បីដឹងច្បាស់
នូវរាគៈ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស វិទកថា

(៧៧) កតស្ស ភិក្ខុវេ វរិញ្ញាយ វរិក្ខុយាយ
 បហានាយ ខយាយ វយាយ វិកាយ ធិរោតាយ
 ចាកាយ បដិទិស្សក្កាយ ឥមេ ធរ ធម្មា ការ-
 តត្វា ។ ធាសស្ស មោហស្ស កោដស្ស ឧបទា-
 ហស្ស មត្តស្ស បលាសស្ស ឥស្សយ មច្ឆិយស្ស
 មាយាយ សាវេយ្យស្ស ធម្មស្ស សារម្មស្ស មាទស្ស
 អភិមាទស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិញ្ញាយ
 បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ខយាយ វយាយ
 វិកាយ ធិរោតាយ ចាកាយ បដិទិស្សក្កាយ ឥមេ
 ធរ ធម្មា ការតត្វាតំ ។ ឥទមរោទ កតកំ ។
 អត្តមទា ភេ ភិក្ខុ កតវតោ កាសិទំ អភិទទុទំ ។

វិទកថា សមត្ថោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ វិទកថា

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនខ្លួនមិ ៧ យ៉ាងនេះ
 ដើម្បីកំណត់ដីធ្លី ដើម្បីអស់រលីងទៅ ដើម្បីលះ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បី
 សូន្យទៅ ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបន់ ដើម្បីរលាស់
 ចោលខ្លួនវា ។ ភិក្ខុគួរចំរើនមិ ៧ យ៉ាងនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បី
 កំណត់ដីធ្លី ដើម្បីអស់រលីងទៅ ដើម្បីលះ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ
 ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបន់ ដើម្បីរលាស់ចោល
 ខ្លួនវាសៈ រមាហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ បលាសៈ ឥស្ស
 មច្ឆិយៈ មាយា សាវេយ្យៈ ធម្មៈ សារម្មៈ មាទៈ អភិមាទៈ មទៈ
 បមាទៈ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះគឺពេញចិត្តត្រេកអរនឹងកាសិទ្ធិរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ចប់ វិទកថា ។